

د. ئېيىن ئەلگزاندر

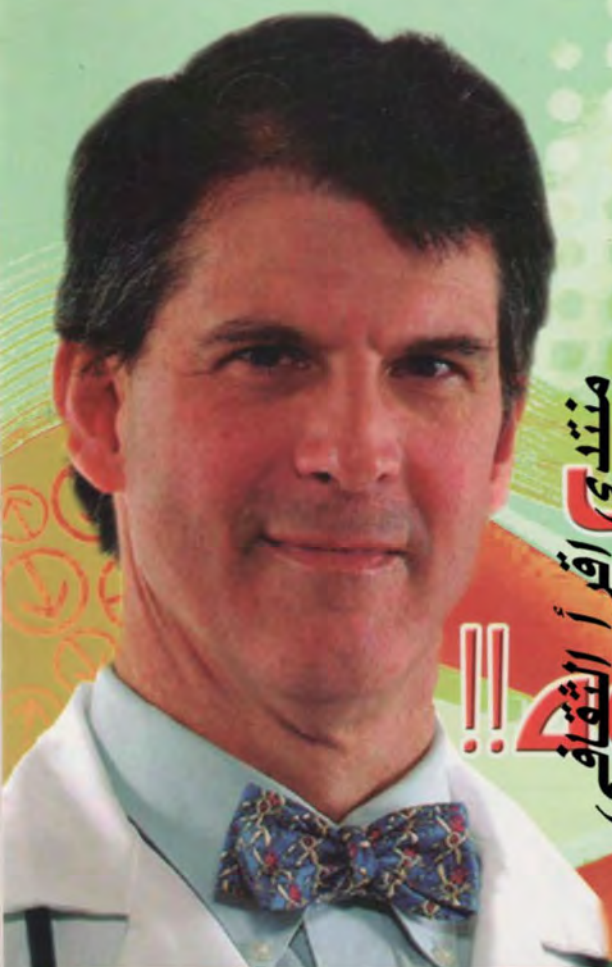

منتدی اقرأ الثقافی

www.iqra.ahlamontada.com

مردوو یهك

ده گهریتتهوه!!

پزیشکی نهشتهرگری میثك
پاش مردنی زیندوو ده بیتتهوه و نهینیهكان دهرکینیت

چاپی یه که م
2013

له ئینگلیزییهوه: بهرهم ناودهشتی

بۆدابهزاندنی چۆرهما کتیب:سەردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ الثَّقَافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ الثَّقَافِي)

پدای دانیود کتایهای مختلف مراجعه: (منتدی اقرا الثقافی)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (کوردی ، عربی ، فارسی)

مردوو په ك ده گه رپته وه

پزیشكیكی نه شته رگه ریا میشتك پاش مردنی زیندو وه
ده بیته وه و نهینه كان ده دركینیت

نوسینی: د. نیبین نه لنگزاندهر

و. له ښنگلیزییه وه: بهرهم ناوده شتی

چاپی په كه م

۲۰۱۲

لهبلاوگراوه گانی خانہی چاپ و پەخشی ریتما

رنجیره: ٤١٢

oooooooooooo

**ناستامەهی کتیب
مردووێه ب سه ریته وه**

✚ ناوی نووسەر د. ئیبن ئەلیگزاندەر

✚ ناوی وەرگیر: بەرهم ناودهشتی

✚ تایپ: وەرگیر

✚ نه خشه سازیی و بەرگ: فواد کهولۆسی

✚ شوینی چاپ: چاپه مەنی گەنج

✚ سالی چاپ: ٢٠١٣

✚ نۆبه تی چاپ: چاپی یه کهم

✚ تیراژ: ١٠٠٠ دانه

له بهر ئوه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان ژماره: (٠٠٠) ی سالی ٢٠١٢ ی بیدراوه

ناونیشان

لیمانی — بازاری سلیمانی — بهرامبەر بازاری خه فاف

ژماره ی موبایل: (٠٧٧٠١٥٧٤٢٩٣) (٠٧٥٠١١٩١٤٧)

بیرست

۵	بیشهکی
۸	بمشی بهکهم
۸	نازارهکه
۲۶	بمشی دووم
۳۶	نه خوشخانه
۳۳	بمشی سنیهم
۳۳	له ناکاو
۳۶	بمشی جوارهم
۳۶	ئیبینی جوارهم
۴۱	بمشی پینجهم
۴۱	جیهانی زپروهه
۴۵	بمشی شمشهم
۴۵	لهنگه ری زیان
۵۱	بمشی جهوتهم
۵۱	ئاوازی غمزهلهکه و دهروازهکه
۵۶	بمشی ههشمهم
۵۶	ئیسرانیل
۶۰	بمشی نۆبهم
۶۰	چهقهکه
۶۷	بمشی دهیهم
۶۷	ئهووی که گرنگه
۷۸	بمشی پانزههم
۷۸	کۆتاییهاتی خراپوون به ئاراستهی خوارهوه
۸۹	بمشی دوانزههم
۸۹	چهقهکه
۹۶	بمشی سیانزههم
۹۶	جوارشهممه
۹۹	بمشی جواردههم
۹۹	جۆریکی تایبتهی ئەزموونی نزیکه مهرگ
۱۰۲	بمشی پانزههم
۱۰۲	نیعمهتی بیرچوونهوه
۱۱۱	بمشی شانزههم
۱۱۱	جالهکه
۱۱۴	بمشی حهفدههم
۱۱۴	ئۆن-ی ۱
۱۲۲	بمشی ههژدههم

۱۲۲	بىر چوونەۋە و بىر ھاتنەۋە
۱۲۴	بەشى نۆزدەھھەم
۱۲۴	نەتۋانىنى خۇشاردەنەۋە
۱۳۰	بەشى بېستەم
۱۳۰	كۆتايپەكە
۱۳۳	بەشى بېست و پەك
۱۳۳	پەلكەز پېرپىنە
۱۳۶	بەشى بېست و دوو
۱۳۶	شەش روخسار
۱۳۹	بەشى بېست و سېيەم
۱۳۹	شەۋى كۆتايى، پەكەم بەيەنى
۱۴۴	بەشى بېست و جوار
۱۴۴	گەرپانەۋە
۱۴۹	بەشى بېست و پېنج
۱۴۹	ھېشتا لەۋى نېم
۱۵۲	بەشى بېست و شەش
۱۵۲	گەپاندىنى ھەۋالەكە
۱۵۵	بەشى بېست و ھەۋت
۱۵۵	ھاتنەۋە بۇ مائەۋە
۱۵۸	بەشى بېست و ھەشت
۱۵۸	سەرۋو واقىع
۱۶۰	بەشى بېست و نۆ
۱۶۰	ئەزمونىكى ھاۋبەش
۱۶۷	بەشى سى
۱۶۷	گەرپانەۋە لەناۋ مردوۋانەۋە
۱۷۲	بەشى سى و پەك
۱۷۲	سى گەمپ
۱۸۱	بەشى سى و دوو
۱۸۱	سەردان بۇ كلىسا
۱۸۲	بەشى سى و سى
۱۸۲	كۆتا گەمەى ناگاپى
۱۹۹	بەشى سى و جوار
۱۹۹	دوۋاين تەنگزە
۲۰۲	بەشى سى و پېنج
۲۰۲	ۋىنەكە

پيشه‌کي

پٽويسته مرؤڏ به دواي نه ودا بگه پٽ كه هه به، نه ك
نه وه ي كه پٽي وايه ده بي هه بيت.
نه لبيت نه نيشتاين (۱۸۷۹-۱۹۵۵)

کاتیک منال بووم زۆبه ی کات خوم به فرينه وه ده بیینی.
زۆبه ی کات له شه ودا له حه وشه که مان ده وه ستام، سه یری نه ستیره کانم ده کرد،
کاتیک له پر به ره و سه ره وه نه که وتمه ناو هه وا. چهند سانتیمه تری به که م
به شیوه به کی خۆبه خۆ رویده دا. به لام به زویی تیبینی نه وه م ده کرد که چنده ی
به رز بيمه وه، نه وه نده زیاتر به ره و پیشچونه که م ده که ویتته سه ر خوم- له و کاره ی
که نه مکرد. نه گه ر زۆر جۆش و خرۆشم بکه وتایه ته به ر، نه زمونه که زۆر په رتی
بکردمایه، نه وا به رده بوومه وه سه ر زه وی. . . به توندیش. به لام نه گه ر له سه رخۆ
بوومایه له گه لیدا، بمرگتایه ته خۆ، نه وا خیراتر و خیراتر، به ره و ئاسمانی پر
نه ستیره، له گه لیدا ده رۆیشتم.

له وانه به نه و خه ونا نه به شیک بووین له و هۆکاره که ی که بۆچی، کاتیک گه وره
ده بووم، عاشقی فرۆکه و رۆکیت بووم- هه ر شتیک که له وانه بوو بمرگه رینیتته وه

جیهانی سەروو ئەم جیهانەى ئیستا. کاتیك خانەوادەكەمان بە فرۆكە فرین، روخسارم لكابوو بە پەنجەرەى فرۆكەكەو ھەر لە ھەلسانەو ھە تا نیشتنەو. لە ھاوینی ۱۹۶۸دا، کاتیك چوار دە سالان بووم، ھەموو ئەو پارەىەى كە لە كورتكردى فریزی ھەوشەكان بە دەستم ھینابوو لە وانەكانى فرۆكەى بى ماتۆر خەرجم كرد لەگەل كابرایەكدا بەناوى (گوس ستریت) لە لە ناوچەى (ستروبیىر ھیل)، پشتینەبەكى فریزی بچوك "فرۆكەخانە" ريك لە خۆرئاواى (وینستن سالەم)ى باكوری كالیفۆرنیا، ئەو شارەى تیايدا گەرە بووم. ھیتشا خورپەى دلم لە یادە كاتیك ئەو دەسكە سوورە گیلایسیەم راکیشا كە گرتى ئەو گوريسەى كردەو ھە كە منى بە فرۆكە راکیشەرەكەو بەستبوو ھەو و فرۆكە بى ماتۆرەكەم بەرەو گۆرەپانەكە ئاراستە كرد. ئەمە یەكەم جار بوو كە ھەست بكەم بە راستى تەنیا و سەربەستم. زۆر بەى ھاوړیکانم لەناو ئۆتۆمبیلەكاندا ئەو ھەستیان كردبوو، بەلام بەھۆى پارەكەمەو بەرزبوونەو بە ھەزار پى لە فرۆكەبەكى بى ماتۆردا، سەدانى قاتى ئەو دلڤینییە بوو.

لە ۱۹۷۰كاندا لە كۆلیژ، پەيوەندیم كرد بە تیمى پەرەشوتى زانكۆى (نۆرس كارۆلاینا). ئەمە ھەكو گروپىكى برايانەى نھینى بوو- گروپىك لە خەلكى كە لەبارەى شتىكى تايبەت و جادوووبیەو دەیانزانى. یەكەم بازدانم تۆقینەر بوو، دووھمیان زیاترىش. بەلام دوانزەھەمین بازدانم، كاتیك پیم لە دەرگایەكە بردە دەرەو ھەو و دەبووايە لە بەرزایى زیاتر لە ھەزار پى بەر بېمەو پيش ئەو ھى پەرەشوتەكەم بكەم ھەو (یەكەم "دواخستنى دە چركەبى"م)، زانیم كە لە مالەو ھەم. لە كۆلیژ ۳۶۵ بازم ئەنجامدا و زیاتر لە سى سەعات و نیوم مانەو لە ھەوادا تۆمار كرد، بەزۆرىش بەشپۆھى ئەلقەى بەكۆمەل لەگەل زیاتر لە بیست و پینج ھاوھلى

تردا. هرچه نده له ۱۹۷۶دا وازم له بازدان هیتنا، له خهوبینینی نیوه بیدار به بازدان له هوا به رده وام بووم، که همیشه خوش بوو.

باشترین بازدانه کان له درهنگانی پاش نیوه پړدا بوون، کاتیک خور په پیتا په پیتا له ناسودا نغرو دهبوو. سهخته وه سفی ئو ههسته بکهیت که له و بازدانانه به دهستم ده هیتنا: ههستی نریک که وتنه وه له شتیک که نهمده توانی به ته ووی ناوی بنیم، به لام دهمزانی که ده بی زیاتر و زیاتر نه نجام بدهم. کتومت له خه لوه تدا نه بوو، چونکه به و شیوازه ی که خومان ه لده دا له واقعیدا به و شیویه ته نیایانه نه بوو. نیمه پینج، شهش، ههندی جاریش ده دوانزه که س پیکه وه له یه ک کاتدا خومان ه لده دا، نه لقی به کومه لمان پیکه هیتنا. چنده ی گوره تر و پرته حه دیتر بووایه، باشتر دهبوو.

شه ممه یه کی جوانی پایزی ۱۹۷۵، من و به شه که ی تری بازده رهکانی زانکوی نورس کارولاینا خومان له گه ل ههندی له هاورپیانمان له سه نته ری په ره شوته وانی له خوره لاتی (نورس کارولاینا) یه کخست بو نه نجامدانی ههندی نه لقی به کومل. له بازدانی پیش کورتاییمان له و روزه دا، له فرۆکه یه کی (دی هه زده بیچکرافت) له بهر زایی ۱۰،۵۰۰ پییه وه، پر وشه به فریکی ده که سیمان دروستکرد. خومان خسته ناو نه لقی یه کی ته واوه وه پیش نه وه ی ۷۰۰۰ پی تیپه پینین و به مشیویه توانیمان هه زده چرکه ی ته واو خوشی ببینین له ناراسته کردنی نه لقی که رووه وه شه قاریکی روونی نیوان دوو په له هه وری چر پیش نه وه ی له بهر زایی ۳،۵۰۰ پی پرته وازه ببین و لیک دوور بکه وینه وه بو کردنه وه ی په ره شوته کانمان.

به هاتنی ئو کاته ی که ده گه یشتینه سه ر زهوی، خور ناوا ببوو. به لام به پرتا وکردن رووه و فرۆکه یه کی تر و ده سته جی به رزبوونه وه له سه ر زهوی،

گهراپینه وه سه ری سه ره وه بۆئه وهی بۆئه وهی بچینه وه ناو دوایین تیشکه کانی خۆر و دووهمین بازدانی خۆرئاوایون ئه نجام بدهین. بۆ ئه مه یان، دوو ئه ندایه تازه، به که م تاقیکردنه وه یان خۆیان له فرین له ئه لقه دا ئه نجام ده دا- واته هاتنه پال له ده ره وه پرا نه ک ئه مه ی بناغه ی ئه لقه که یان گریده ره وه کۆمه له که بیت (که ئاسانتره چونکه له بنه رته دا ئیشه که ت خۆبه ردا نه وه ی راسته وخۆیه له کاتیکدا که هه موو ئه وانه یتر به ره و تو پری ده که ن). دۆخیکه ی دلپرفین بوو بۆ ئه ندایه تازه کان، به لام بۆ ئه وانه ش له ئیمه که به ئه زموونتر بوون، چونکه ئیمه تیمه که مان بونیاد ده نا، ئه زموونی ئه و بازده رانه مان زیاد ده کرد که دواتر ده یانتووایی ته نانته بۆ ئه لقه ی گه وره تر بیته پالمان.

من ده بوومه دوایین که س له هه ولئیه ئه ستیره یه کی شه ش که سی له سه روو ریژه وه کانی فرۆکه خانه بچوکه که ی ده ره وه ی شاری (رۆتۆک راپیدزی تۆرس کارۆلاینا. ئه و کابرایه ی که راسته وخۆ له پیش منه وه بووناوی (چوک) بوو. چوک باش شاره زا بوو له "کاری ریژه یی" - واته دروستکردنی ئه لقه کانی به هه واداچوون. ئیمه له به رزایی ۷۵۰۰ پی هیشتا له به ر رووناکی خۆردا بووین، به لام مایلیک* و نیو له ژیرمانه وه لایته کانی سه ر شه قام ده بریسکانه وه. بازدانه کانی ده می زه رده په ر هه میشه بی وینه بوون و ئه مه ش دیار بوو که جوان ده بی.

هه رچه نده من ده وره به ری چرکه یه ک پاش چوک له فرۆکه که ده رده رچووم، ده بووایه خیرا بجولیم بۆئه وه ی بگه مه وه هه مووان. من له به که م حه وت چرکه دا راسته وخۆ له ریگی سه ره مه وه تیره یه ک به ناو هه وادا لیده ده م. ئه مه وام لیده کات

یه ک مایلن ده کاته ۱. ۶۰۹ مەتر

ته قریبەن ۱۰۰ مایل خیراتر له سهعاتیکدا خیراتر له هاوړیکانم بهربیمه وه بۆ ئه وهی
بتوانم پاش ئه وهی ئه لقه سه ره تاییه که یان دروستکردوه لایان بم.

ریوشوینی ئاسایی بازدا نه کانی (کاری ریژهیی) ئه وه بوو که هه موو بازده ره کان
له بهرزایی ۲۵۰۰ پیوه په رته وازه ببن و بۆ مه یسه ربوونی گه وره ترین جیا بوونه وه له
ئه لقه که دوور بکه ونه وه. ئه و کاته هه ریه که یان دهستی راده وه شینیت (وه کو
هیما کردنیك بۆ ده کارکردنی په ره شوته که ی)، روو ده کاته سه ره وه بۆ دلتیا بوون
له وهی که سیتر له سه روو خۆی نه ماوه، پاشان په تی به ره لا کردنی په ره شوته که
را ده کیشیت.

"یه لالا، سی، دوو، یه ک. . دهی!"

چوار بازده ری یه که م ده رچوون، پاشان من و چوک نزیك له دوا ی ئه وان ه وه. له
باریکدا که سه ره و خوار به خیراییه کی تونده وه ده جولام، خه نده گرتمی که بۆ
دووه مین جار له و رۆژه دا ئاوابوونی خۆرم بینی. پاش ئه وهی گه یشتمه لای ئه وان،
پلانم ئه وه بوو بریک (نیستۆپ) ه هه واییه کان بکه مه وه له ریگه ی بلاو کردنه وهی
باسکه کانه وه (ئیمه هه ر له مچی دهسته وه تا سمتمان بالی قوماشمان هه بوو که
به ره نگارییه کی گه وره یان دروست ده کرد کاتیک له و په ری خیراییدا به ته واوی
هه لده ئاوسان).

به لام هه رگیز ده رفه تم نه بوو.

به که وتنه لای ئه لقه که، بینیم که یه کیک له ئه ندامه نوێکان زۆر به خیرایی
هاتووه. له وانیه به ربوونه وه به خیرایی له نیوان هه وره نزیکه کان که میك
ترساندینتی - بیری هی ناوه ته وه که ئه و دووسه د پێ له چرکه یه کدا له جو له دایه
به ره و ئه و هه ساره گه وره یه ی خواره وه، لایه کی له ناو تاریکیه که دا بزر بوو. له بیری

ئەوھى بە ھىۋاشى بېتە پال كەنارى ئەلقەكە، خۆى پيا كرد و ھەموۋانى پەرت و بلاۋ كرد. ئىستا ھەر پىنج بازدەرەكەى تر بە خۆكۆنترۆلنەكراۋى بەردەبوونەوھ.

ئەوان زۆر نىكىش بوون لە يەكتىيەوھ. پەرەشوتەوان رەوگەيەكى نارپىكى پەستانى نزم لەدۋاى خۆى جىدەھىلئىت. ئەگەر بازدەر بگەۋىتە ناو ئەو رەوگەيە، دەستبەجى خىرايى زياد دەبى و دەشى خۆى بگىشى بە كەسى ژىر خۆيدا. دەشى ئەمەش بە تۆرەى خۆى تەكان بداتە ھەردوۋ بازدەرەكە و خۆيان بگىش بە ھەر كەسىك كە لەژىريانەوھ بى. بە كورتى، ئەمە شىۋازىكى كارەساتە.

من جەستەم لەلاۋە راگرت و لە گروپەكە خۆم بەدوۋر راگرت بۇ خۆلادان لە پشيوپىيەكە. من خۆم جولاند تا ئەوھى كە بەشىۋەيەكى دروست بەسەر "پەلە ديارىكراۋەكە" دا بەردەبوومەوھ، خالىكى جادوۋىي لەسەر گۆرپەپانەكە كە لەسەروۋىيەوھ دەبوۋايە پەرەشوتەكەمان بۇ دوۋ خولەكى سەرگەرمكەرى دابەزىن بگەينەوھ.

سەرم ھەلپىرى و ھەستەم بە ئاسودەيى كرد كە بىنىم بازدەرە سەرلىشىۋاۋەكانىش ئىستا لەيەكتەر دوۋر دەكەونەوھ و تۆپەلە كوشندەكە پەرت و بلاۋ دەكەنەوھ.

چوك لەناوماندا بوو. سەرم سوپما كە رىك بە ئاراستەى من دىت. رىك لە ژىر مەنەوھ وەستا. لەكاتىكدا كە ھەموو گروپەكە بەخىرايى بەردەبوونەوھ، ئىمە لە دابەزىن بە ئاقارىكى ۲۰۰۰ پىيىدا بوۋىن، خىراتر لەوھى كە چوك چاۋەپى دەكرد. لەوانەيە پىيى و ابوۋبىت كە ئەو خۆشبەختە و پىۋىست ناكات پەيرەۋى لە ياساكان بگات - بەشىۋەى كتومت.

(نابى بمىبىنئىت). ئەم بىرۆكەيە بە زحمەت كاتى ئەوھى ھەبوۋ بە مىشكەدا بىت پىش ئەوھى پەرەشوتە يارىدەدەرە رەنگاورەنگەكەى چوك لە كۆلەپشتەكەى بىتە

دەزەوہ . پەپرەشوتە یاریدە دەره کە ی شەو شەنە با ۱۲۰ مایلّ لە سەعاتیکدا یە ی گرت
کە بە دەووریدا دەهات و رێک بە ئاراستە ی من دەرچوو، رێک لە دواشیەوہ پەپرەشوتە
سەرەکییە کە ی راکیشا .

لە دوورەوہ بینیم کە پەپرەشوتە یاریدە دەره کە ی چوک دەردەچیت، من نیوہ
چرکە یە کم هەبوو تا کاردانەوہ نیشان بەم . چونکە کە متر لە چرکە یە کی پیندە چوو
تا بەربیتەوہ سەر پەپرەشوتە هەلدراوہ کە ی و - و بە ئەگەر رێکی زۆر - سەر چوک
خۆی . بەو خیراییە، ئەگەر من بەر باسک یان قاچی بکەوم رێک لیتدە کە مەوہ، لە
پرووسە کە شدا زبیریککی کوشندەش لە خۆم دە دەم . ئەگەر راستە وخۆ بەر ئەو بکەوم،
هەردوو جەستە مان دەتە قیت .

خەلکی دەلین شتە کان لە بارودۆخی وە هادا زۆر بە خاوی دە جولین، راستیش
دەلین . هۆشم، کردارە کە ی لە چەند نیوہ چرکە یە کدا بینی وە کو بلتی دە پروانیتە
فیلمیک بە شیوہ ی کارە بابی (جولە ی خاوی) .

هەرکە پەپرەشوتە یاریدە دەره کە م بینی، باسکە کانم بە لای جەستە مدا پەرت بوون
و جەستە م بە ئاراستە ی سەرمدا پەرت کرد، کە میکیش بە ئاراستە ی حەوزمدا
چە مامەوہ . ستوونیبوون خیرایی زیاتری پیدام و چە مانەوہ کە یە کە م جار کە میک،
پاشان تە وژمیک لە جولە ی ئاسۆی پیدام لە کاتیکدا کە جەستە م بووہ بالیککی
تەواو، بە خیرایی بە تەنیشت چوک - دا ئاراستە ی دە کردم لە بەردەم پەپرەشوتە
رەنگاوردەنگە روو لە کرانەوہ کە یدا .

بە خیرایی ۱۵۰ مایلّ لە سەعاتیکدا، یان ۲۲۰ پیّ لە چرکە یە کدا، بە لایدا تێپە ریم .
بەو خیراییە، گومانم هە یە لەوہ ی کە گوزارشتی روخساری منی بە دی کردبیت . بە لام
ئەگەر بە دی بکردایە، ئەوا نیگایە کی سەرسوپمانی گەورە ی دە بینی . بە شیوہ یە ک

له شیوه‌کان کاردانه‌وهم به‌رانبه‌ر دۆخه‌که نیشاندا که نه‌گه‌ر کاتی بیرلیک‌دنه‌وهم
هه‌بووایه، مامه‌له‌گه‌لک‌کردنی ئالۆزتر ده‌بوو.

له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا. . . رووبه‌پرووی بوومه‌وه و هه‌ردوو‌کمان به‌سه‌لامه‌تی
نیشینه‌وه. وه‌کو ئه‌وه‌ش وابوو که بلّی بارودۆخه‌که توانایه‌کی سه‌روو خۆی
پێویسته بۆ نیشان‌دانی کاردانه‌وه له‌به‌رانبه‌ریدا، مێشکم بۆ ساتیک هیزیک
سه‌رووناسایی په‌یدا کردبوو.

چۆن ئه‌مه‌م کردبوو؟ له‌ماوه‌ی زیاتر له‌بیست سالی کارکردنم له‌نشته‌رگه‌ری
ده‌ماردا- تاووتویکردنی مێشک، چاودێریکردنی ئه‌مه‌ی که چۆن نیش ده‌کات و نیش
له‌سه‌ر کردنی- ده‌رفه‌تی یه‌کجار زۆرم هه‌بووه بۆ تێپامان له‌م پرسیاره. دواجار
گه‌یشتمه‌ ئه‌و راستیه‌ی که مێشک به‌راستی ئامیزیک سهرووناساییه: زیاتر له‌وه‌ی
که ته‌نانه‌ت بتوانین مه‌زنده‌شی بکه‌ین.

ئێستا من بۆم ده‌رده‌که‌وی که وه‌لامی ئه‌و پرسیاره زۆر قوولتره. به‌لام ده‌بووایه
به‌وه‌رچه‌رخانیکی ته‌واوی ژیان و جیهانبینیمدا رته‌بیم بۆئه‌وه‌ی سه‌رنج له‌و
وه‌لامه‌ بده‌م. ئه‌م کتێبه‌ له‌باره‌ی ئه‌و رووداوانه‌وه‌یه که ئه‌قلیان له‌سه‌ر ئه‌و باب‌ه‌ته
گۆریم. ئه‌مانه‌ قه‌ناعه‌تیان پێ هێنام که مێشک چه‌نیک میکانیزمیکی گه‌وره‌شه، ئه‌و
رۆژه به‌هیچ شیوه‌یه‌ک مێشکم نه‌بوو ژیانی رزگار کردم. که له‌ساتی کرانه‌وه‌ی
په‌رەشوته‌که‌ی چوک-دا کرداره‌که‌ی به‌جیگه‌یاند، به‌شیک قوولتری منه. به‌شیک
که ده‌یتوانی زۆر خێرا بجوایت چونکه به‌هیچ شیوه‌یه‌ک له‌زه‌مه‌ندا قه‌تیس نه‌ببوو،
به‌و شیوه‌یه‌ی که مێشک و جه‌سته‌ وه‌هان.

له‌راستیدا، ئه‌مه‌ هه‌مان ئه‌و به‌شه‌ی من بوو که منی تامه‌زۆی ئاسمانه‌کان
کردبوو که منال بووم. ئه‌مه‌ ته‌نیا زیره‌کترین به‌شی ئێمه‌ نییه، به‌لکو قوولترین

بەشىشە، لەگەل ئەوھشدا بۇ زۆربەى ھەرە زۆرى سالانى ژيانى پىگەيشتووييم
نەمدەتووانى بېرواي پى بىنم.

بەلام ئىستا بېروام پىيەتى و لاپەرەكانى دواترى ئەم كىتتە پىت دەلئىن بۆچى.
من نەشتەرگەرىكى مېشكەم.

لە زانكۆى نۆرس كارۆلاينا، شارۆچكەى (چاپل ھىل) لە سالى ۱۹۷۶ بە
شارەزايەتى سەرەكى كىمياوہ تەخەرۇجم كرد و بېروانامەى پزىشكىم لە سالى
۱۹۸۰دا لە سكولئى پزىشكىى (ديوك) بەدەستەيتنا. لەماوہى ۱۱ سالى سكولئى
پزىشكىم و راھىنانى شارەزايەتيم لە (ديوك) و ھەرۇھا نەخۆشانەى گشتىى
ماساشوسىتس و ھارڤارد، تەركىزم خستبووہسەر (نيورؤئىندؤكرىنؤلؤجى)، واتە
تويزىنەوہى كارلىكەكانى نيوان سىستەمى دەمار و سىستەمى ئىندؤكرىن-
زنجىرەيەك غودە (رژىنەكان) كە ئەو ھۆرمؤنانە دەردەدەن كە زۆربەى
چالاكىيەكانى جەستەت ئاراستە دەكەن. ھەرۇھا دوو لەو يانزە سالانەم بە
تويزىنەوہى ئەو بەسەر برد كە چۆن دەمارەكان لە رووبەرىكى مېشكدا لەرووى
نەخۆشىيەوہ پەرچەكردار پىشان ئەدەن كاتىك لە حالەتتىكى سوربوونەوہ و
ئاوسانى دەمارەكانەوہ خوئىنبەربوون بۇ ناوہوہى ئەو رووبەرە ھەيە.

پاش تەواكردنى زەمالەيەك لە بوارى نەشتەرگەرى مېشك لە (نيوكاسل ئوپؤن
تاين) لە برىتانىا، پانزە سالم وەكو پروفىسؤرى يارىدەدەرى نەشتەرگەرى لە
سكولئى پزىشكىى ھارڤارد بە پسپؤرىتىى نەشتەرگەرى مېشكەوہ بەسەربرد. لە
ماوہى ئەو سالانەدا من ئىشم لەسەر نەخۆشىكى بى شومار كردووہ كە زۆرىكيان
نەخۆشىى كوشندەيان ھەبووہ.

زۆریەى توئىزىنەۋە كانم لە سەر گەشە كەردنى رېوشوئىنە تەكنىكىيە پېشكە وتوۋە كان بوۋە ۋەكو (ستېرېئوتاكىتىك رەدىئوسېر جەرى) تەكنىكىك كە رېكە بە نەشتە رگەران دەدات تا دەقاۋدەق پېشنىكى تېشك ئاراستەى نىشانە ديارىكراۋى ناۋ قوۋلايى مېشك بكن بەبى ئەۋەى كار بكاتە سەر روۋبەرەكانى دەۋرۋبەر. ھەرۋەھا يارىدەدەر بووم لە گەشە پېدانى وئىنەى (ئېم ئاپ ئاى) - رېوشوئىنە نەشتە رگەرى دەمارى ئاراستە كراۋ كە گرنگە بۆ چا ككردنەۋەى ھەلومەرجى سەختى مېشك، ۋەكو ۋەرەم و تېكچوۋنى خوئىنەنە رەكان. لە ماۋەى ئەۋ سالانە دا من نووسەر يان بەشدار بووم لە نووسىنى زياتر لە ۱۵۰ بەش و توئىزىنەۋە بۆ بلاۋكراۋە پزىشكىيە كان و ئەنجامەكانى خۆم لە زياتر لە دووسەد كۆنفرانسى پزىشكىدا خستوۋە تەروو لە سەرانسەرى جىھاندا.

بەكورتى، خۆم بۆ زانست تەرخان كەردوۋە. بەكارھىتئانى ئامىرەكانى پزىشكى سەردەم بۆ يارمەتيدان و چا ككردنەۋەى خەلك و فېرېوۋنى زياتر لە بارەى كەردارەكانى جەستە و مېشكى مەۋق، پېشەى ژيانم بوۋە. بەشئوۋە يەكى بى پايان ھەستەم بە خۆش بەختى كەردوۋە لە بەرانبەر دۆزىنەۋەيدا. لەۋەش گرنگتر، ژنىكى جوان و دوو منالى دلگىرەم ھەبوۋن و لەكاتىكدا كە لە زۆر روۋەۋە ھاۋسە رگىرەم لەگەل ئېشە كەمدا بوۋ، خانەۋادە كەم لە بېر نە كەرد كە من بە نىعمە تىكى تىرى ژيانم دانا. لە زۆر روۋەۋە پياۋىكى خۆش بەخت بووم و ئەمەم زانىوۋە.

لە ۱۰ى مانكى ۱۱ى ۲۰۰۸دا، لە تەمەنى پەنجاو چوار سالىدا، پېدە چوۋ بەختە دوايى ھاتبى. توۋشى نەخۆش بىيەكى دەگمەن بووم و بۆ ماۋەى ھەوت رۆژ كە و تەمە دۆخى كۆما ۋە. لە ۋ ماۋە يەدا، تەۋاۋى (نىۋكۆرتىكس) م - روۋى دە رەۋەى مۇخ،

دۆخىكى بېھۇشى ھوۋن. بەزۆرى كاتىكى درېز دەخايەنئىت و بەھۋى بىرېندارىيى يان نەخۆش بىيەكى ھورسەۋە دروست دەبى

ئەو بەشەي كە دەمانكاتە مروڧ- لەكار كەوت. ئىشى نەدەكرد، لە جەوھەردا، بزر بوو.

كاتىك مېشكت بزرە، تۆش بزرىت. من وەكو نەشتەرگە رىكى مېشك سالانىك زۆر بەسەرھاتم بىستووہ لەبارەي ئەو خەلكانەي ئەزموونى سەيران ھەبووہ، بەزۆرىش پاش تووشبوون بە وەستانى دل: بەسەرھاتى سەفەر بۆ شوئىنى نامۆ و خوش. لەبارەي قسەكردن لەگەل خزم و كەس- تەنانەت بىنىنى خودى خوا.

بىگومان شتى سەير سەير. بەلام بە بۆچوونى من ھەمووى تەنياوتەنيا خەيالپلورى بوون. چى بوو تەھۆي ئەو جۆرە ئەزموونانەي دنياي دىكە كە زۆر جار ئەو خەلكانە باسى دەكەن؟ من بانگەشەي ئەو ھەم نەدەكرد كە دەيزانم، بەلام دەمزانى كە ئەمانە سەرچاوەگرتووى مېشكن. ھەمووى ھۆشە. ئەگەر تۆ مۆخىكى ئىشكەرت نەبى، ئەوا ناتوانىت لەسەر ھۆش بىت.

ئەمە لەبەر ئەو ھەيە كە مۆخ ئەو مەكىنەيەيە كە لە بنەرەتەو ھۆش يان ئاگايى بەرھەم دىنىت. كاتىك مەكىنەكە پەكى دەكەوى، ھۆش دەوہستى. ميكانىكى واقىعىي پرۆسەكانى مۆخ چەنىك ئالۆز و نامۆ بى، لە جەوھەردا مەسەلەكە ھەروا سادەيە. پلاكەكە راکىشە، تەلەفزيۆنەكە دەكوزىتەوہ. بەرنامەكە تەواو، گزنگ نىيە چەنىك خوشىت لى بىنىوہ.

بەھەمان شىوہش من وەھام پى دەوتن پىش ئەوہي مېشكم لەكار بکەوئت. لەماوہي كۆماكەمدا مېشكم نەك ھەر بە نارىكى ئىشى نەدەكرد- ھەر بە ھىچ شىوہيەك ئىشى نەدەكرد. ئىستا بروام وايە كە لەوانەيە ئەمە بەرپرس بووبىت لە قوولايى و چىرى ئەزموونى نزىكەمەرگ كە خۆم پىايدا تىپەرىم. زۆرىك لەو ئەزموونە نزىكە مەرگانە باس لە روودانىان دەكرىت كاتىك دلئى مروڧ بۆ ماوہيەك لەكار

که وتووہ. لهو حاله تانه دا، (نیوکورتیکس) به شیوه یه کی کاتی له چالاکی ده که وی، به لام به گشتی نه ونده زیانی بهرناکه وی، به و مه رجی که ته ورمی خوینی نوکسجیناوی له ریگه ی هه ناسه پیدانی ده سترکد یان چالاک کرده وی کرداری دل له ماوه ی چوار خوله ک یان زیاتر گه پرنرا بیته وه. به لام له حاله تی مندا، (نیوکورتیکس) له کایه دا نه بوو. من رو به پووی واقعی جیهانیکی ناگایی ببومه وه که به ته وای له دهره وه ی سنوره کانی میشکی جهسته ییمدا بوو.

نه وه ی من له هه ندی رووه وه زریانیکی هه لته کین بوو. وه کو نه شته رگه ریکی مومارسی میشک که زیاتر له دوو ده یه له تو یژینه وه و نه زمونی کارم هه یه له ژووری نه شته رگه ری پشت خو مه وه، له پیگه یه کی با شتر له مام ناوه ند دا بووم بو نه ک ته نیا حوکمدان له سهر واقع به لکو (ده لالات) ی نه و شته ش که به سه رمدا هات. نه و ده لالاته مه زنن و له باسکردن نایه ن. نه زمونه که م پیشانی دام که مه رگی جهسته و میشک کۆتایی هوش یان ناگایی نین و نه زمونی مرویی له و دیو گزپه وه به رده وام ده بی. له وه ش گرنکتر، له ژیر چاودیری خودایه کدا به رده وام ده بی که هه ریه ک له نیمه ی خو ش ده وی و به لایه وه گرنکین و گرنکیش ده دات به وه ی که گه ردوون خو ی و هه مو بوونه وه ره کانی ناوی به ره وی کو ی پی ده که ن.

نه و شوینه ی که بو ی چووم راسته قینه بوو. به شیوه یه ک واقعی بوو که نه گه ر به راوردی بکه ین، نه م ژیا نه ی نیمه نیستا و لیتره ده ژین به ته وای وه کو خه ون و خه یال لیده کات. له گه ل نه وه شدا نه مه به و مانایه نیبه که نه و ژیا نه ی نیستا ده ژیم نانرخینم. له راستیدا، له پیشتر زیاتر نرخ ی پیده ده م. نه مه ده که م له به رنه وه ی نیستا له فورمه راسته که یدا ده بیبیم.

ئەم ژيانە بى مانا نىيە. بەلام ناتوانىن ئەم راستىيە لىرەو تىببىنى بىكەين-لانى
 كەم زۆرەي كات. ئەوئەي بەسەرم ھات لەكاتىكدا كە لەو كۆمەيەدا بووم، بىگومان
 گرنگترىن بەسەرھاتىكە كە بىگىرپمەو لە ژياندا. بەلام گىرپانەوئەي بەسەرھاتىكى
 وەھا، سەختە چونكە زۆر نامۆيە بۆ لىتتىگەيشتنىكى ئاسايى. ناتوانم ھەروا بە
 سانايى لەسەر سەربانەكانەو ھاوارى بۆ بىكەم. لە ھەمان كاتدا، ئەنجامگىرىيەكانى
 من لەسەر بىنەماي شىكردنەوئەيەكى پزىشكىي ئەزمونەكەم و ئاشنايەتىم لەگەل
 چەمكە ھەرە پىشكەوتووكان لە زانستى مېشك و تويزىنەوئەكانى بوارى ئاگايىدا.
 ھەر كە راستىي پىشت گەشتەكەم بۆ دەر كەوت، زانىم كە دەبى بىگىرپمەو. كردنى
 ئەم كارە بە شىوئەيەكى رىكوپىك بووئەتە ئەركى سەرەكىي ژيانم.

ئەمە بەو مانايە نىيە كە بلىين من وازم لە كارى پزىشكى و ژيانم وەكو
 نەشتەرگەرىكى مېشك ھىناوہ. بەلام ئىستاكە شانازىي ئەوئەم پىپراوہ لەو تىبگەم
 ژيانمان بە مەرگى جەستە يان مېشك كۆتايى نايت، بە ئەركى خۆم، پىشەي خۆمى
 دەبىنم ئەوئەي لەودىو جەستە و ئەم زەوييەوہ بىنم بۆ خەلكى بگىرپمەو كە
 لەوانەيە پىشتەر بەسەرھاتى ھاوشىوئەي ئەوئەي منيان بىستىبىت و ويستىبىتايان بىرواي
 پىبىنن، بەلام نەيانتووانىبىت بە تەواوئەتى ئەمە بىكەن.

من زياتر لە ھەر كەسانىكى تر، ئەم كىتپە و پەيامەكەي ناوى، ئاراستەي ئەوان
 دەكەم. ئەوئەي كە دەبى بە ئىوئەي بلىيم وەكو ھەر شتىكى تر كە ھەر كەسىكى تر
 پىتان دەلئىت گىرنگە، و راستە.

بهشی به که م

ئازاره که

لینچبیرگ، فیرجینیا-۱۱ی تشرینی دووه می ۲۰۰۸

چاوه کانم کرانه وه. له تاریکایی ژووری نوستنه که ماندا، ته رکیزم خسته سهر دره وشانه وهی سووری سه عاته که ی نزیک پیخه فه که م: ۴: ۳۰ به ره به یان- سه عاتیک پیش ئه وهی بیدار بمه وه بۆ ئۆتۆمبیل لیخورینه هفتا خوله کییه که م له ماله که مانه وه له (لینچبیرگ، فیرجینیا) به ره و دامه زراوهی (فۆکه سد ئه لئراساوند سیرجه ری) له (شارلۆتسفیل) به ری بکه وم، واته شوینی کاره که م. ژنه که م، (هۆلی)، هیشتا له تهنیشتمه وه له قوولایی خه وه که یدا بوو.

پاش به سه برردنی نزیکه ی بیست سال له بواری ئه کادیمی نه شته رگه ری می شک له ناوچه ی گه وره ی شاری (بۆستن)، پیش دوو سال واته له ۲۰۰۶دا له گه ل (هۆلی) و باقی خانه واده که مان به ره و به رزاییه کانی (فیرجینیا) گواستبو مانه وه. من و هۆلی له تشرینی به که می ۱۹۷۷دا به کتریمان ناسیبوو، دوو سال پاش ئه وهی هه ردوو کمان کۆلیژمان ته واو کردبوو. هۆلی خه ریکی دیراسات بوو بۆ ماسته ره که ی

له هونره جوانه كاندا و من له سكولى پزىشكى بووم. ئو له گەل ھاوپىي بەشە ناوخويىيەكەى كۆلېژم (فيك) چەند جارېك پىكەوہ دانىشتبوون. رۆژتيكان فيك ئوہى له گەل خويدا هيئا بوئەوہى پىمى بناسىنىت- له وانهشە بوئەوہى پۆزى پىتوہ لىدات. له كاتىكدا كە خەرىك بوو بېرۆن، من بە (ھۆلى)م وت كە ھەركاتىك ويسى سەربدات، ھەروہا وتم ناچار نىت فيك له گەل خۆت بەھىنىت.

له يەكەم ژوانى راستەقىنەماندا، بە ئۆتۆمبىل بەرەو ئاھەنگىكى رۆيشتىن له (شارلۆت)ى تۆرس كارۆلاينا، كە ھەر سەرىك بە ئۆتۆمبىل دوو سەعات و نىو دەبى. ھۆلى قورگى ئاوسابوو بۆيە دەبووايە له ھەردووسەر من ۹۹٪ى قسەكان بەكەم. ئاسان بوو. له حوزەيرانى ۱۹۸۰دا له كەنىسەى (قەدىس تۆماس) له (ويندسۆرى) تۆرس كارۆلاينا ھاوسەرگىرمان كرد و دواتر بەزويى بەرەو شوقەكانى رۆيال ئۆكس (بەپووى پاشايەتى) رۆيشتىن له (دورھام) كە لەوى من نەشتەرگەرى مەشقاكار بووم له (ديوك). شوپتەكەمان ھىچ پاشايانە نەبوو بىرىشىم نايەت لەو ناوہ بەپووم بىنىيىت. پارەيەكى زۆر كەمان پىبوو بەلام ھەردووكمان ئەوہندە سەرقال بووين- ئەوہندەش دلخۆش بووين پىكەوہ- كە باكمان نەبوو. يەكىكان له گەشتى پشووہكەمان سەيرانىكى بەھارى بوو له كەناراوہكانى تۆرس كارۆلاينا. بەھار وەرزى ئو ميشوولانەيە كە نايىنرېن و پىتوہ دەدەن له ھەردوو وىلايەتى كارۆلايناكە و خىمەكەمان پارىزگارىي پىويستى بۆمان دابىن نەدەكرد لەدژيان. كەچى خۆشبيەكى زۆرمان بىنى. پاش نىوہ پۆيەكيان له (ئۆكراكۆك) لەسەر شەپۆلەكانى ئاو مەلەمان كرد، من شىوازىكەم گەلالە كرد بۆ گرتنى قرژالە قاوغ شىنەكان كە لەدەورى پىيەكانم دەھاتن و دەچوون. ئىمە كىسەيەكى گەورەمان لى پر كرد و بردمان بۆ مۆتىلى (پۆنى ئايلەند) كە لەوى ھەندى لە ھاوپىيان دەمانەوہ

و له سەر ئاگر برژاندمانن. ئەوەندە زۆر بوو بەشی ھەمووانی دەکرد. سەرباری بارودۆخی خراپی ھەموومان، زۆری پینەچوو کە زانیمان پارە یەکی یە کجار کە ممان پیماو. ئیمە لە گەڵ باشترین ھاوڕێکانمان (بیل) و (پاتی ویلسن) دە ماینەو و لە پەر بریارماندا بۆ شەوئیکی یاری (بینگۆ) ھاوڕێتییان بکەین. بیل دە سال بوو ھەموو پینجشەممە یەکی ھاوین دەچوو و قەت نەیدە بردەو. ھۆلی یە کەم جار بوو یارییە کە ی دەکرد. بە مە بلێ بەختی دەستپێکەرەن، یان کاری خوا، بە لام ئەو دووسە دۆلاری بردەو - کە بۆ وەکو پینج ھەزار دۆلار وابوو. پارە کە گەشتە کە مانی درێژ کردەو و ئارامتری کرد بۆمان.

من لە ۱۹۸۰ دا بروانامی پزیشکیم بە دەست ھینا ریک لە و کاتە دا کە ھۆلی خویندە کە ی تەواو کرد و پیشە کە ی وەکو ھونەر مەند و مامۆستا دەستپێکرد. من لە سالی ۱۹۸۱ دا یە کەم نەشتەرگەری بە تەنیا ی مۆخم لە (دیوک) ئەنجامدا. منالی تۆبەرە مان (ئیبینی چوارەم) لە ۱۹۸۷ دا لە لە ماوہی زەمالە کە لە بواری نەشتەرگەری مێشک، لە شاری (نیوکاسل ئەپۆن تاین) ی باکووری ئینگلتەرە لە نەخۆشخانە ی لە دایکبوونی (پرینسیس ماری) لە دایکبوو و کورە بچوکتەرە کە مان (بۆند) لە نەخۆشخانە ی (بریگام ئەند و مەن) لە سالی ۱۹۹۸ لە دایکبوو.

پانزە سالی کارکردنم لە سکولێ پزیشکیی ھارفارد و نەخۆشخانە ی (بریگام ئەند و مەن) پی خۆش بوو. خانەوادە کە مان ئەو سالە بەنرخانە ی لە ناوچە ی گەورە ی بۆستن بەسەر برد. بە لام، لە سالی ۲۰۰۵ دا، من و ھۆلی رازیبوین لەسەر ئەوہی کە کاتی ئەوہی بەگە پینەو و بۆ باشوور. دەمانویست لە خانەوادە کە مانەو و نزیکتەر بین و من ئەمەم وەکو دەرفەتیک دەبینی بۆ ھەبوونی سەربەخۆییە کە مێک زیاتر لەوہی کە لە ھارفارد ھەمبوو. بۆیە لە بەھاری ۲۰۰۶ دا، لە لینچبیرگ لە

به‌رزاییه‌کانی شیرجینیا له نوپوه ده‌ستمان پیکرده‌وه. ماوه‌یه‌کی زۆری نه‌خایاند بۆمان که گه‌پاینه‌وه ناو ژیانیکی ئارامتر که ئیمه له سه‌روه‌ختی گه‌شه‌کردنمان له باشوور به‌سه‌رمان برد.

بۆ ساتیک ته‌نیا له‌وێ پال که‌وتم، به‌شیوه‌یه‌کی ته‌موم‌ژاوی هه‌ولمده‌دا ته‌رکیز بخه‌مه سه‌ر ئه‌وه‌ی که بیداری کردم‌وه. رۆژی پیشوو-یه‌کشه‌مه- خۆره‌تاو، روون و سارد بوو- که‌ش و هه‌وای کۆنی دره‌نگانی پاییزی شیرجینیا. من، هۆلی و بۆند (ئه‌و کاته ده‌ سالان بوو) چووین بۆ خواردنی گوشتی برژاو له‌ مالی دراوسییه‌کمان. له‌ ئیواره‌دا به‌ ته‌له‌فۆن قسه‌مان له‌گه‌ڵ (ئیبینی چواره‌م)ی کورمان کردبوو (ئه‌و کاته بیست سالان بوو) که سالی پیش کۆتایی بوو له‌ زانکۆی (دیلاویر). تاکه‌ گرفتاری رۆژه‌که ئه‌و فایرۆسه‌ی کۆئه‌ندامی هه‌ناسه‌ بوو که من، هۆلی و بۆند له‌ هه‌فته‌ی پیشوووه‌ پیمان‌ه‌وه ده‌نالاند. پیش چوونه ناو پێخه‌ف پشتم ده‌ستی به‌ ئازار کردبوو، بۆیه‌ هه‌مامیکی خیرام کردبوو، که پیده‌چوو ئازاره‌که‌ی کپ کردبیته‌وه. بیرم له‌وه ده‌کرده‌وه ئاخۆ ئه‌م به‌یانیه‌یه له‌به‌ر ئه‌وه وه‌ها زوو بیدار بوومه‌ته‌وه که فایرۆسه‌که هیشتا له‌ جه‌سته‌مدا خۆی هه‌شار داوه.

له‌سه‌رخۆ له‌ناو جینگه‌که‌مدا وه‌رچه‌رخام و ژانیک له‌سه‌ر یا به‌ برپه‌ری پشتمدا هات- زۆر توندتر له‌وه‌ی شه‌وی پیشوو. دیار بوو که فایرۆسی هه‌لامه‌ته‌که هیشتا ئاماده‌یی هه‌یه، به‌لام به‌شیوه‌یه‌کی زیاتر. چه‌نده‌ی زیاتر بیدار ببوومایه‌ته‌وه، ئه‌وه‌نده ژانه‌که زیاد ده‌بوو. له‌به‌رئه‌وه‌ی خه‌وم پیا نه‌ده‌که‌وته‌وه و سه‌عاتیکم هه‌بوو به‌ر له‌وه‌ی رۆژی کارم ده‌ست پێبکات، بریارم تا هه‌مامیکی گه‌رمی تر بکه‌م. له‌ناو جینگه‌دا دانیشتم، قاچه‌کانم هه‌ل‌دانه سه‌ر زه‌وییه‌که و له‌سه‌ر پێ وه‌ستام.

دهستبه جي نازاره كه هوروژميكي تري هينا - بروسكيكي بهرده وامي قورس كه تا قولايي حهوزم بپي كرد. هولي - م به خه وتوويي جي هيشت، به ورياييه وه به مامه په كه دا به ره و گه رماوي نهومي سه ره وه هه نكام نا.

هه ندي ناكم به ردايه وه و خوم خسته ناو حهوزه كه، ته واو دنيا بووم كه گه رميه كه دهستبه جي سوويكي دهبي. وانه بوو. به هاتني نه و كاتهي كه حهوزه كه نيوه پي بيوو، زانيم هه له م كردوه. نهك ته نيا نازاره كه م زياد ده بوو، به لكو نه وه نده توند بيوو كه نيستا ده ترسام هاوار بكه مه هولي تا بيت يارمه تيم بدات له حهوزه كه بيمه ده ره وه.

له كاتيكا كه بيم له وه ده كرده وه بارو دوخه كه چنده پوپوچ بووه، دهستم بو خاويليه ك راکيشا كه ريك به شه معيه كي سر سه رمه وه هه لو اسرابوو. خاويليه كه م زور به ورياييه وه گرتبوو بوئه وه شه معيه كه له ديواره كه نه بيته وه و به هياوشي خوم هه ستانده سه ر پي.

بروسكيكي تري نازار له پشتم وه ستا، نه وه نده توند بوو كه نالاندم. گوماني تيا نيه نه مه يان نه نفلوه نزا نه بوو. نه ي ده بي چي بي؟ پاش په له قازهي هاتنه ده ر له حهوزه لوسه كه و له به ركر دنه وه ي ربه هه ناريه چنراوه كه م، به هياوشي گه رامه وه بو ژوري نوستنه كه مان و خوم هه لدليه سر جيگه كه مان. جهسته م هه نو كه جاريكي تر شيدار بوو به هوي ناره فكر دنه وه ي سه رماوه. هولي له سه رخو جولا و وه رچه رخوا.

"نه وه چيه؟ ساعات چنده؟"

وتم "نازانم. پشتم، نازاريكي زورم هه يه."

هۆلى دەستىكىرد بە شىلانى پىشم. پىم سەير بوو كەمىك باشتىر بووم.
دكتورەكان بە زۆرى دان بە نەخۆشبوون داناننن. منىش ھەر يەككىم لەوان. بۆ
ساتىك گەيشتمە ئەو قەناعەتەى كە ئازارەكە- و ھەرشىك كە بوو تە ھۆكارى-
دوچار دەست بە كىبوون دەكات. بە لام لە ھاتنى ۶: ۳۰ى سەر لە بەيانى، ئەو
كاتەى كە بە زۆرى دەچمە سەر ئىش، ھىشتا لە عزابدا بووم و تەقريبەن ئىفلىج
ببووم.

بۆند سەعات ۷: ۳۰ ھاتە زوورى نوستنەكەمان، پىي سەير بوو كە بۆچى ھىشتا
لە مالى ھەم.

"ئەو چىيە؟"

هۆلى وتى، "كۆرپ باوكت حالى باش نىيە."

من ھىشتا لە سەر جىگە پال كە وتبووم و سەرم لە سەر سەرىنىك دانا بوو. بۆند
ھاتە لامن دەستى درىژ كرد و بە نەرمى دەستىكىرد بە ماساژ كردنى ھەردوو
تەننىشتە سەرم. دەستلىدانى، شىكى ئاراستە كرد كە ھەستىكى ھەكو
ھەورە بروسكى بە ناو سەرمدا پىدام- توندترین ئازار تاوھەكو ئەو كاتە. لە قىزەمدا.
لە كاتىكدا كە ئەو كاردانە ھەم سەرى سورماندم، بۆند بازىدايە داوھە.

هۆلى بە بۆندى وت، "ھىچ نىيە"، بىگومان بە شىئوھەكى تر بىرى دەكردەوھە،
"ئەوھى تۆ كردت ھىچ نىيە. باوكت ژانە سەرىكى توندى لىيە". پاشان گويم لىبوو،
زىاتر لە بەر خۆيەوھە نەك لە بەرانبەر من، دەيگوت: "نازانم تە لە فۆن بۆ ئامبولانس
بكەم يان نە".

ئەگەر شىك ھەبى كە دكتورەكان زىاتر لە نەخۆشبوون رقىان لىيە بىت، لە
زوورى ئىمىرجىنسى بوونە ھەكو نەخۆش. وینەى ئەوھە ھىنايە بەرچاوى خۆم كە

ماله که پر بووه له تهنیکیه پزیشکیه کانی ئیمیرجینسی، کۆمه له پرسپاریکی
ئاماده، لیخوپین به ره و نه خوشخانه، رۆتینیاتی کاغز. . له ساتیک له ساته کاندای
بیرم له وه ده کرده وه که ههست ده که م به ره و باشی ده چم و له ته له فۆن کردن بۆ
ئامبولانس هر له سه ره تا وه په شیمان بوومه وه.

وتم "نا، قهینا. ئیستا تونده به لام له وانه یه به زویی هیور بیته وه. ده توانی
یارمه تی بۆند بده ی ئاماده بی بۆ چونه قوتابخانه."

"ئیبین، به راستی پیم وایه ____"

قسم پیبری، "باش ده بم"، روخسارم هیشتا رۆچوو بووه ناو سه رینه که.
ئازاره که هیشتا ئیفلجی کردبووم. وتم، "به جدیمه، ته له فۆن بۆ فریا که وتن مه که.
ئه وه نده نه خوش نیم. ته نیا ته شه نوجه له ماسولکه ی خواره وه ی پشتم و سه رم
دیشیت".

هۆلی به نابه دلاییه وه بۆندی برده خواره وه و هه ندی نانی دایه پیش ئه وه ی
بینی رته سه ره وه ی شه قامه که بۆ مالی هاو رپیه ک بۆ ئه وه ی سواری ئۆتۆمبیل بیت
بۆ قوتابخانه. له کاتیکدا که بۆند له ده رگای پیشه وه ده چوو ده ر، ئه وه م به
خه یالدا هات که ئه گه ر ئه مه حاله تیکی جدی بیت و داخلی نه خوشخانه بکریم،
له وانه یه ئه و پاش نیوه رپویه دوا ی قوتابخانه نه یبینم. ته وای وزه و هیزم له خۆمدا
کۆکرده وه و به ده نگیکی کزروه وتم "رۆژیکی خوش له قوتابخانه، بۆند".

به هاتنی ئه و کاته ی که هۆلی گه راپیه وه نهۆمی سه ره وه بۆ ئه وه ی بزانی چۆنم،
به ره و بیهۆشی ده چووم. به و خه یالهی که سه رخه و ده شکینم، جیه هیشتم تا پشو و
بده م و چوو خواره وه بۆ ئه وه ی هه ندی له هاوکاره کانم بانگ بکات، به و هیوایه ی
که ره ئیان وه رگریت له باره ی ئه وه ی ئه م حاله ته چی بی.

دوو سه‌عات دواتر، که هه‌ستی کردبوو بایی پټویست لټم گه‌راوه تا پشوو بده‌م، هاته‌وه سه‌رم بۆئه‌وه‌ی بزانیّ حالمّ چۆنه. که پالی به ده‌رگاوه‌ی ژووری نوستنمانه‌وه نا، بینی که وه‌کو پیشوو له‌ناو جیگه‌دا راکشاو‌م. به‌لام کاتیکی له نزیک‌تره‌وه سه‌یری کرد، بینی که جه‌سته‌م وه‌کو پیشوو شل و خا و نییه، به‌لکو وه‌کو ته‌خته ره‌قه. گلۆپه‌کانی هه‌لکرد و بینی به توندی په‌له‌قاژه‌مه. شه‌ویلگه‌ی خواره‌وه‌م به‌شیوه‌یه‌کی ناسروشتی به‌ره‌و پیشه‌وه ده‌رده‌چوو، چاوه‌کانم کرابوونه‌وه و به‌ره‌و دواوه ده‌سوران.

هۆلی قیزاندی "ئیبین، شتی بلی!" . کاتیک وه‌لام نه‌بوو، ته‌له‌فۆنی بۆ فریاکه‌وتن کرد. ده‌ خوله‌کی پینه‌چوو که ته‌کنیکیه‌ پزیشکیه‌کانی فریاکه‌وتن گه‌یشتن و به‌ خیرای خستمیانه ناو نامبولانسیک که به‌ره‌و ژووری فریاکه‌وتنی نه‌خۆشخانه‌ی گشتیی لینچبیرگ به‌پیکه‌وت.

ئه‌گه‌ر له‌سه‌ر هۆش بوومایه، ده‌متوانی به‌ هۆلی بلټم که له‌ناو جیگه‌که‌دا له‌ چ حالیکدا بووم له‌و ساته‌ تۆقینه‌رانه‌دا که ئه‌و له‌ چاوه‌پوانی نامبولانسدا بوو: گه‌شکه‌یه‌کی گه‌وره‌ی ته‌واوته‌ی، که بیگومان به‌هۆی شوکیکی توند له‌ سه‌رمدا دروست ببوو.

به‌لام بیگومان نه‌مه‌توانی ئه‌مه‌ بکه‌م.

بۆ ماوه‌ی هه‌وت رۆژی دواتر، من ته‌نیا له‌ جه‌سته‌دا لای هۆلی و ته‌واوی خانه‌واده‌که‌م ناماده‌بیم ده‌بوو. له‌ماوه‌ی ئه‌و هه‌فته‌یه‌دا هیچ شتیکی ئه‌م جیهانه‌م له‌یاد نییه و ده‌بووایه له‌وانیتره‌وه ئه‌و زانیاریانه وه‌رگرم که له‌ماوه‌ی بی هۆشیمدا روویانداوه. ئه‌قلم، گیانم - هه‌ر شتیکی که‌ حه‌ز بکه‌یت وه‌کو به‌شه‌ مرۆیه‌ سه‌ره‌کیه‌که‌ی ناوی بټنیت - نه‌مابوو.

بەشى دووم

نەخۆشخانە

ژووری ئىمىرجىنسى نەخۆشخانەى گشتى لىنچېرگ، دووم قەرەبالتىن ژووری ئىمىرجىنسىيە لە ويلايەتى فېرجىنيا و بەشئۆيەكى گشتى و بەهاتنى سەعات ۹: ۳۰ ى بەرەبەيانىكى رۆزى دەوام لەوپەرى جۆش و خرۆشدايە. ئەو دووشەممەيش ھەروابوو. ھەرچەندە من زۆرەى رۆزانى كار لە شارلۆتسقىل بەسەر دەبرد، بىرىكى زۆرى كاتى ئىشکردنم لە نەخۆشخانەى گشتى لىنچېرگ بەسەر دەبرد و تەقريبەن ھەمووانم لەوى دەناسى.

لۆرا پۆتەر، ئەو پزىشكەى ژوورى فرىياكەوتن كە دەمناسى و بۆ نىكەى دوو سال لە نىكەوئە ئىشم لەگەلدا كىردبوو، پەيوەندىيە تەلەفۆنىيەكەى لە ئامبولانسەكەوئە پىنگەيشتبوو كە پىاويكى قەوقازى پەنجاوچار سالە لە تەنگەژەى گەشكەدايە و خەرىكە دەگاتە ژوورى ئىمىرجىنسىيەكەى. لەكاتىكدا كە روى كىردبوو دەروازەى ئامبولانسەكە، چاوى خشاندىبوو بە لىستىك ھۆكارى شىمانەى بۆ حالەتى نەخۆشكى وەھا. ئەمە ھەمان ئەو لىستە بوو كە ئەگەر لە جىئ ئەو بوومايە دەچوومە سەرى: دەسبەردان لە كحول، زىادەپەوى لە بەكارھىنانى دەرمان،

هيپوناتريم (ئاستى يەكجار نزمى سۇديوم لە خویندا)، سەكتە، وەرەمى سەرەتايى
يان تەشەنە کردووى ميشك، ئىنتراپارېنكىمەل ھېمەرچ (خوینبەربوون بۆ ناو
ماددەى مۆخ)، ئاوسانى ميشك. . . و ئاوسانى شانەکانى دپكە پەتك.

كاتىك تەكنىكىيە پزىشكىيەکانى فریاكەوتن بردیانم بەرەو بەشى سەرەكىی
ژمارە (۱)ى ژوورى ئىمىرجېنسى، من ھىشتا بە توندى پەلەقاژەم دەکرد لە کاتىكدا
كە ناوبەناو دەمنالاند و دەست و پىم دەوەشانە.

بەلای دکتۆر پۆتەرەو ھەروون بوو كە بە گوپرەى پەلەقاژەى بەردەوام، ميشكم
لە ژىر ھىرشىكى قورسدايە. پەرساترىك سەبەتەى ئامرازەکانى ھىنا، يەككى تر
خوینى گرت و سىيەمیان يەكەم كىسەى ئاوى دلوپىنراوى بەتالى ئالوگۆر پىكرد،
كە تەكنىكىيە پزىشكىيەکانى ئىمىرجېنسى لای مالمانەو ھەروون دانابووم پىش
ئەو ھەى سواری ئامبولانسەكەم بەكن. لە کاتىكدا كە رۆیشتن ئىشم لەسەر بەكن،
و ھەكو ماسىيەكى شەش پى كە لە ئاودەرھىنراو، ھەلبەز و دابەزم دەکرد. شەپۆلە
دەنگى بى مانای شىواو و ھاواری ئاژەل ئاسام دەردەکرد. ھەروەكو چۆن نەوبەكان
بۆ لورا پىرگرفت بوون، ناھاوسەنگى كۆنترۆلى جولەى جەستەشم ھەروا بوو.
لەوانەبوو ئەمە بەو مانايە بىت كە نەك تەنیا ميشكم لە ژىر ھىرشدا بوو بەلكو
زیانىكى جددى و لەوانەشە چاك نەبوو ھەنووكە بەرپۆیە.

دیمەنى ھەر نەخۆشىك لە دۆخىكى و ھادا لەگەل راھاتنى دەوى، بەلام لورا
ھەموو ئەمانەى لەو سالانەى ئىشکردن لە ژوورى ئىمىرجېنسىدا بىنبوو. لەگەل
ئەو ھەشدا ئەو قەت نەبىنبوو يەككە لە ھاو ھەلە پزىشكەکانى بەو حالەتەو ھەخلى
ژوورى ئىمىرجېنسى بکرىت و لە نزىكەو ھەروانیتە نەخۆشىكى گۆچ و فلىجى دەم
بە ھاوار و نالە لەسەر نەقالەيەك، ئەو، تەقربەن لە بەر خۆیەو ھەتى، "ئىيىن".

پاشان، به دهنگیکی بهرزتر، دکتور و په‌رستاره‌کانی تری نه و ناوه‌ی وریا کرده‌وه: "نه‌وه ئیپین نه‌لیگزاندیره".

ستافی ده‌وروبه‌رم که گوییان لی بوو، له ده‌وری نه‌قاله‌که‌م کۆبوونه‌وه. هۆلی، که به‌دوای ئامبولانسه‌که‌دا هاتبوو، هاته ناو‌قه‌ره‌بالغییه‌که‌له‌کاتی‌کدا که لۆرا پرسیری ناچاری له‌باره‌ی هۆکاره‌ نه‌گه‌ریه‌ روونه‌کانی حاله‌تی که‌سیکی وه‌کو من ئاراسته‌ ده‌کرد. ئایا له‌ دۆخی وازه‌یتان له‌ کحول بووم؟ ئایا به‌و زووانه‌ هیچ ماده‌یه‌کی (مه‌لوسات)ی سه‌ر جاده‌ه‌کانم به‌کارنه‌هیناوه؟ پاشان رویشته‌ سه‌ر ئیش له‌ هه‌ولی نه‌وه‌ی که‌ نه‌وبه‌کانم بوه‌ستینیت.

له‌و چه‌ند مانگه‌ی دواییدا، ئیپینی چواره‌م منی له‌ پرۆگرامیکی راهینانی پر جۆش و خرووشدا دانابوو بۆ شاخه‌وانییه‌کی باوک-کۆپی ریکخراو له‌ شاخی (کۆتۆپاکسی)ی ۱۹,۲۰۰ پینی له‌ ئیکوادۆر که‌ نه‌و مانگی شوباتی پیشتر به‌سه‌ریدا سه‌رکه‌وتبوو. پرۆگرامه‌که‌ به‌شیوه‌یه‌کی به‌رچاو توانای زیاده‌کردبووم که‌ بۆ کارمه‌ندانی نه‌خۆشخانه‌ی سه‌خت کردبوو بموه‌ستین. دوا‌ی پینج خوله‌ک و ۱۵ میلیگرام له‌ ئاوی (دیازپام)، هیشتا شیتگیر بووم و هه‌ولم ده‌دا به‌ره‌نگاری هه‌مووان بکه‌م، به‌لام له‌ به‌ختی دکتوره‌ پۆته‌ر، لانی که‌م ئیستا، له‌گه‌ل هه‌ردوو لای جه‌سته‌ی خۆم شه‌رم ده‌کرد. هۆلی نه‌و سه‌رئیشه‌ تونده‌ی بۆ لۆرا باس کرد که‌ من هه‌مبوو پینش نه‌وه‌ی تووشی نه‌وبه‌که‌ بیم که‌ وای له‌ دکتوره‌ پۆته‌ر کرد کونکردنی ناوچه‌ی که‌مه‌ر نه‌نجام بدات- ریشوینیک که‌ تیایدا بریکی بچوکی شله‌ی برپه‌ری پشت ده‌هینریته‌ ده‌ره‌وه‌.

شله‌ی برپه‌ری پشت ماده‌یه‌کی ئاوی روونه‌ که‌ به‌ دریزایی پوی دپکه‌په‌تک ده‌روات و میتشک روپۆش ده‌کات، به‌مشیه‌یه‌ له‌ کاریگه‌رییه‌کان ده‌پارزیت.

جەستەيەكى تەندروستى ئاسايى، نزيكەى نيو لىرى لە رۆژئىكدا لى بەرھەم دىئىت و ھەر كە مېوونە وە يەكى روونىي شلە كە دەرىدە خات كە ئاوسانىك يان خوئىنبە رېوونىك روويداوە.

ئاوسانىكى وەھا پىي دەوترىت (مىنىنجايىتس): ھە ئاوسانى ئە و تويزالە تەنكەنەى كە ناوپۆشى بېرپەى پشت و كەللەسەر دەكەن و لە پەيوەندىي راستە و خۇدان لەگەل شلە كە دا. لە پىنج كەيس لە چوار ياندا، فايرۆسىك دەبىتە ھۆى نەخۆشيبە كە. تويزالە تەنكە كان دەتوانن نەخۆشيك توشى حالە تىكى تەواو سەخت بكن، بەلام تەنيا لە نزيكەى ۱٪ى كەيسە كاندا كوشندە يە. لەگەل ئەو شدا، لە يەك كەيسى پىنج كەيسدا، بەكتريا دەبىتە ھۆى مىنىنجايىتس. بەكتريا، بەھۆى (بەرايىتربوون) يەو لە فايرۆس، دەتوانى دوژمنىكى ترسناكتر بىت. حالە تەكانى (مىنىنجايىتس) بەكتريايى وە كويەك كوشندەن ئەگەر چارەسەر نەكرىن. تەنات ئەگەرچى بە (ئەنتى بايوئىك*) ى پەيوەندىدارىش بە خىرايى چارەسەر كرا، ئاستى مردن لە ۱۵٪ ەو بە ۴۰٪ ە.

يەكك لە ھۆكارە ھەرە لاوازە كانى (مىنىنجايىتس) بەكتريايى لە پىگە يشتواندا بەكتريايەكى زۆر كۆن و زۆر سەرسەختە بەناوى (ئىسچىرچيا كۆلى) - كە بە ئى كۆلاى باشتەر ناسراو. كەس نازانى ئى كۆلاى كتومت چەند سالە، بەلام مەزەندە كان دەلئىن لە نئوان سى بۆ چوار مىليارد سالدا يە. زىندە وەرە كە ناوكى نىيە و بە پىرۆسە يەكى بەرايى بەلام چالاک زۆر دەبىت، كە برىتقىيە لە دووكە رتېوون. ويناى خانە يەك بكە، كە بە شىوہ يەكى سەرەكى پىرە لە DNA، دەتوانىت ماددەى خۆراكەر راستە و خۆ لە رىگەى ديوارە كە يەو لە خانە كانى تر وە رىگىت

ئەنتى بايوئىك: دزىمەكتريا

(به زۆرى له و خانانهى ترهوه كه هيرشيان ده كاته سهر و هه ليانده مژيټ). ئينجا ويناى ئه وه بكه كه له هه مان كاتدا ده توانيټ ژماره يه ك شريټى DNA كۆپى بكات و له ههر بيست خوله كيكا بۆ دوو خانهى خوشك دوور كهرت ببيټ. له سه عاتيكا، تو ٨ دانه ت ده بيټ. له دوانزه سه عاتدا، ٦٩ مليار دت ده بيټ. به هاتنى سه عاتى پانزه هم، ٣٥ تريليون دت ده بيټ. ئه م گه شه بۆمب ئاسايه ته نيا ئه و كاته خاوه ببيته وه كه خوراكه كهى به ره و ته واوبوون ده چيټ.

به كترى كانى ئى. كۆلاى به هه مان شيوه فره سه رچاوه ن. ده توانن جينه كان له گه ل توخمه كانى به كترى اى تر نالوگور بكات له ريگه ي پرۆسه يه كه وه كه پيټى ده وتريټ شيوه گوركيټى به كترى اى كه ريگه ده دات به خانهى ئى. كۆلاى تا به خيټاى تايبه ته ندى نوټ هه ل بگريټ (وه كو به ره نگارى له به رانه ر ئه نتى بايوټيكي نوټ) ئه گه ر پيويست بكات. ئه م شيوازهى سه ركه وتن به كترى كهى پاراستوه له روژانى ژيانى تاك خانه ييه وه. ئى. كۆلاى له ناو هه مووماندا نيسته جيبه - به زوريش له هه ناودا. له دوخى ئاساييدا، ئه مه هه ره شه نييه له سه رمان. به لام كاتيكا جوره ها ئى. كۆلاى ئه و شريټه DNA يه يان هه لگرتوه ته وه كه به شيوه يه كى تايبه ت ده يانكات به شه رانگيز، ئه وا شلهى ده وري دپه كه په تك و ميشك داگير ده كه ن، خانه به راييه كان ده ست به جيټ ده ست ده كه ن به قوتدانى گلوكووزى ناو شله كه و هه رشتيكي تر كه هه ببيټ بۆ هه للوشين، له وانه ش خودى ميشك.

كه س له ناو ژوورى ئيميټريټسي، له و ساته دا، بىرى له وه نه ده كرده وه كه من (مينينجايټس) ئى. كۆلى-م هه يه. هيج هوكارى كيشيان نه بوو بۆ ئه وهى ئه و گومانه بكه ن. نه خو شيبه كه به شيوه يه كى به رچاوه له پيگه يشتواندا ده گمه نه.

مناللی ساوا قورباننیانی هه ره سه ره کین، به لام حاله تی نه و منالانه ی که سه رووسی مانگن و تووشی نه و نه خوشییه بوون زور که مه. له هر سالیکدا، که متر له یه که له ده ملیون پیگه یشتوو به شیوه یه کی ره مه کی تووشی ده بییت.

له حاله تی (مینینجایتس) ی به کتریاییدا، یه که م جار به کترياکه هیرش ده کاته سه ر تویشالی ده ره وه ی میشک، یان بلین کورتیکس. وشه ی کورتیکس له وشه یه کی لاتینییه وه هاتوو و مانای "تویکل" یان "تویخ" ده که یه نییت. نه گه ر تو وینه ی پرته قالیک بینیه به ر چاو، تویکله که ی نمونه یه کی باشه بو نه وه ی چون کورتیکس ده وری به شه هه ره به راییه کانی میشک ده دات. کورتیکس به رپرسه له یاده وه ری، زمان، هه ست، هوشیاری بینایی و بیستن و لوزیک. بویه کاتیک زینده وه ریکی وه کو ئی. کولای هیرش ده کاته سه ر میشک، زیانی سه ره تایی له و رووبه رانه ده که وی که کرداری زور چاره نووساز جیبه جی ده که ن بو به رقه رارکردنی تاییه تمه ندییه مروییه کانمان. زوریک له قورباننیانی (مینینجایتس) ی به کتریایی له چند روزیکی یه که می نه خوشییه که یاندا ده مرن. له وانه ی که له حاله تی دابه زینیکی خیرای زیانه که بو سه ر کرداری ده ماری ده که نه ژووری ئیمیرجینسی، وه کو من، ته نیا ۱۰٪ بایی پیویست به ختی مانه وه یان هه یه له زیاندا. له گه ل نه وه شدا، به ختیان سنوورداره، چونکه زوریکیان به شی زوری زیانیان له زینده گیی جهسته ییدا به سه ر ده به ن بی نه وه ی میشکیان ئیش بکات.

هه رچه نده نه و پیشبینی (مینینجایتس) ی ئی. کولای نه کرد، دکتوره پوتره وای بوچوو که من جوریک ئاوسانی میشکم هه بی بویه بریاری نه وه یدا ناوچه ی که مه رم کون بکات. ریکه له و کاته دا که به یه کیک له په رستاره کانی وت سینی کونکردنی ناوچه ی که مه ری بو بینیت و بو کرداره که ئاماده م بکات، جهسته م هه لچوو وه ک بلتی نه قاله که م کاره بای که وتوو ته سه ر. به ته ورژمیکی گه وره ی وزه وه، ناله یه کی

پر عه زابم دهر کرد که پشتی کۆم کردمه وه و باسکه کانمی به هه وادا راوه شاندا.
روخسارم سوور بوو و دهماره کانمی ملم به شیوه یه کی شیتانه دهر په پیبوون. لۆرا
هاواری کرد بۆ یارمه تیی زیاتر و پاشان به زوویی دووان، ئینجا سیان و دواچار
شه ش ناماده بوو له ته قه لادا بوون بۆ ئه وهی بمگرن بۆ ئه وهی دکتۆره کرداره که ی
جیبه جی بکات. ئه وان به زۆر جهسته میان خسته شیوه ی کۆرپه له له کاتیکدا که لۆرا
به نجی زیاتری بۆ ده کردم. دواچار، ئه وان تووانیان بایی پیویست داممرکیتنه وه
بۆ ئه وهی دهرزییه که ئارژنی بنی برپه ره م بکریت.

له کاتی هیرشی به کتريادا، جهسته دهسته جی ده چیتته دۆخی به رگرییه وه،
له شکرک له خرۆکه سپییه کان له ره بایه کانیا نه وه له سپل و مۆخی ئیسکه وه
ره وانه ده کات. ئه مانه یه که مین قوربانین له شه ری گه و ره ی خانه ییدا که رووده ات
کاتی ته نیکی بایۆلۆجیی دهره کی جهسته داگیر ده کات و دکتۆره پۆته ر ده یزانیی
که هه ر ناروونیه ک له شله ی برپه رمدایه هۆی خرۆکه سپییه کانمی خوینمه وه دروست
ده بیته.

دکتۆره پۆته ر چه مایه وه و سه رنجی خسته سه ر مانۆمه تره که، لوه له کیکی
ستوونیی روون که شله ی برپه ری پشتی تیادا دهرده که وی. یه که م سه رسوپمانی
بۆرا ئه وه بوو که شله که دلۆپه دلۆپه نه هاته خوار به لکو فیچقه ی کرد- به هۆی
فشاریکی یه کجار به رزی مه ترسیداره وه.

سه رسوپمانی دووه م رواله تی شله که بوو. که مترین لیلی، پیی ده وت که من له
کیشه یه کی گه و ره دام. ئه وه ی که هاته ناو مانۆمه تره که وه جیر و سپی بوو له گه ل
که میک سه وزاییدا.

شله ی برپه ری پشتم پر بوو له کیم و جه راحه ت.

به شی سینیه م

له ناکاو

دکتوره پۆتهر دکتور (رۆبهرت برینان) ی ئاگادار کرده وه، که یه کیک بوو له هاوکاره کانی له نه خوشخانه ی گشتی لینچبیرگ و پسرپور بوو له نه خوشییه کان ئاوسان. له کاتیکدا که ئه وان چاوه پروانیی ئه نجامی پشکنینی زیاتریان ده کرد له تاقیگه کان ده وروبه ر، هه موو ئه گه ره کانی نه خوشی و شیوازه کانی چاره سه ریان له به رچا و گرت.

خوله ک دوای خوله ک، له کاتیکدا که ئه نجامه کانی پشکنین هاتنه وه، من له ژیر شریته توندکراوه کانی سه ر نه قاله که مه وه به رده وام بووم له ناله و په له قاژه. وینه یه کی ته نانه ت سه رسوپهینه رتر له ده رکه وتندا بوو. په له ی گرام (پشکنینیکی کیمیایی به ناوی پزیشکیکی دانیمارکیی داهینه ره وه کراوه که ریگه بو دکتوره کان خوش ده کات به کتریایه کی داگیرکه ر به گویره ی گرام- نیگه تیف یان گرام پۆزه تیف پۆلینه ندی بکه ن) هاته وه و گرام- نیگه تیفی پیشاندا که تا بلتی دۆخیکی نااسایی بوو.

له هه مان کاتدا پشکنینی تۆمۆگرافی (CT) ی که لله سهرم له رینگه ی کۆمپيوته ره وه پيشانيدا که روپۆشه تويزالیه کانی مېشکم به شيوه یه کی ترسناک هه لاوساون. لوله کیکی هه ناسه دان خرایه ناو بۆری هه وام، بۆته وه ی په مپی هه ناسه دانی ده سترکد ئیشی هه ناسه دانه که م بۆ بکات- دوانزه هه ناسه له خوله کی کدا- و پاتریبه کی مۆنیه ره کان له ده وری جیگا که م جیگیر کرا بۆ تۆمارکردنی هه ر جوله یه کی ناو جه سته م و مېشکی ته قریبه ن نابوتم.

له و ژماره که مه ی پینگه یشتوان که به شيوه یه کی په مه کی توشی (مېنینجایتس) ی به کتریای ده بن (ئه وه ش به بی نه شته رگه ری مېشک یان چونه ناو برینی سه ر) له هه ر سالی کدا، به زۆری به هۆی هۆکاریکی دیاره وه توش ده بن، وه کو لاوازی له سیسته می به رگریاندا (زۆرجار به هۆی ئایدزه وه). به لام به لام من هۆکاریکی وه هام نه بوو تا به رانبه ر نه خوشیه که هه ستیاریم بکات. به کتریای تر له وانیه له رینگه ی داگیرکردنی کونه هاوسییه کانی (که لله سه ر- لووت) یان گوپی ناوه راسته وه بینه هۆی (مېنینجایتس) نه ک ئی. کۆلی. بۆشایی دپکه په تک و مېشک زۆر به باشی داخراوه له به رانبه ر به شه که ی تری جه سته دا که ئه مه روونه دات. ئه گه ر بېرپه ی پشت یان که لله سه ر کون نه بیّت (بۆ نمونه به ئامیریکی ژه هراوی بۆ ناو قوولایی مېشک یان پارچه یه کی جیگیرکراو له لایه ن نه شته رگه ریکی مېشک)، به کتریای وه کو ئی. کۆلای که به زۆری له هه ناودا نیشته جین هه روا ناگه ن به و ناوچه یه. من خۆم سه دان نامیر و پارچه م له مېشکی نه خوشه کاندای جیگیر کردوه و ئه گه ر بمتوانیا یه قسه له سه ر بابه ته که بکه م، له گه ل دکتۆره سه رسوپماوه کانم هاوړا ده بووم له سه ر ئه وه ی که نه خوشیه که م هه یه که ته قریبه ن مه حاله هه مبیّت.

له باریکدا که هیشتا نه یانده تروانی به ته واوی ئه و به لگه یه که قبول بکن که له پشکنینه کانه وه ده رکه وتبوو، دوو دکتوره کان په یوه ندییان کرد به شاره زایانی نه خویشیه په تاییه کان له سهنته ره پزیشکیه نه کادیمییه گه وره کاندایا. هه مووان له سهر ئه وه کۆک بوون که نه نجامه کان ئاماژهن به تاکه نه خویشیه ک.

به لام تووشبوون به حاله تیکی توندی (مینینجایتسی) ئی. کۆلای ئاوا له پیر، تاکه کرداریکی پزیشکی نامۆ نه بوو که من له و یه که م رۆژه مدا له نه خویشخانه نه نجامدا. له دوایین ساته کاندایا پیش جیهیشتنی ژووری ئیمیرجینسی و پاش دوو سهعاتی ریک له ناله و هاواری ئاژهل ئاسا له بنی قورگه وه، دامرکامه وه. پاشان، هه ره له پریکا، به سی وشه هاواریکم کرد. زۆر به پوونی و هه موو دکتور و په رستاره کانی ئه وی بیستیان، هه روه ها هۆلی-ش که چند ههنگاوئ دوور وه ستابوو، له لایه که ی تری په رده که وه.

"خوایه، یارمه تیم بده!"

هه مووان به ره و نه قاله که به پرتا و هاتن. له و کاته ی که گه یشتنه لام، به ته واوی نوزه م لیبرابوو.

هیچی ئه و کاته م له بیر نییه که له ژووری ئیمیرجینسی بووم، له وانه ش ئه و سی وشه یه ی هاوارم کردن. به لام ئه مه دوایین وشه بوون بۆ ماوه ی حهوت رۆژ.

بهشی چواره م

ئیبینی چواره م

جاریکیان له بهشی سه ره کیی ژماره یهك، بهرده وام بووم له به ره و نه مان. ریژه ی گلوکوزی شله ی برپره ی پشتی که سیکه ته ندروستی ناسایی نزیکه ی (۸۰) میلیگرامه بۆ هر دیسیلیتر^{*}ك. که سیکه زۆر نه خوش له مەترسیی مردن به (مینیجایتس) ی به کتریایی، دهشی ریژه که ی تا ۲۰ میلیگرام بۆ هر دیسیلیتر^ك نزم بیئت.

ریژه ی گلوکوزی من ۱ بوو. (پتوهری گلاسکو بۆ کۆما) م ههشت له پانزه بوو، پیشاندهری نه خوشییه کی توندی میشک بوو و له چند رۆژی دواتردا زیاتر دابهزی. نمره ی ئاپاچی ۲ (پتوانه ی توندی نه خوشی) م له ژوروی ئیمیترجینسی ۱۸ له ۷۱ بوو، پیشاندهری نه وه بوو که نه گهره کانی مردن له و داخلکردنه دا نزیکه ی ۳۰٪ یه. به شیوه یه کی دیاریکراوتر، به له بهرچا و گرتنی نه خوشی (مینیجایتس) ی به کتریایی توند و نه و دابهزینه ده مارییه خیرایه ی هر له سه ره تاوه هه مبوو، له باشترین حاله تا ته نیا ۱۰٪ شانسی نه وه م هه بوو که له و نه خوشییه ده ریازم بیئت کاتیك

یهك دیسیلیتر یهگسانه به یهك له سه ره دهی لیتر.

داخلي ئيمپرجينسى كرام. ئەگەر ئەنتى بايوتىكە كە كارىگەر نەبووايە، مەترسى مردن لە چەند رۆژى دواتردا زياتر و زياترە بوو- تا ئەوھى كە دەگەشتە ئاستىكى بى چەند و چۈنى ۱۰۰٪.

دكتورەكان سى بوتلە ئاوى ئەنتى بايوتىكى بەھىزيان تىكرىم پىش ئەوھى بىمىرنە مالە نوپكەم: ژورنىكى تايبەتى گەرە، ژمارە ۱۰، لە يەكەى چاودىرىي پزىشكىي ورد، نھۆمىك لە سەرۋو ژورنى ئيمپرجينسىيەوھ.

من وھكو نەشتەرگەر زورجار لەو يەكانەدا ئىشم كردوھ. ئەمە ئەو شوپنانەن كە نەخۆشترىن خەلكانىان تىدا دەخەوئىرنىن، ئەوانەى كە چەند سانتىمە تىرك لە مەرگەوھ دورن، بۆئەوھى ژمارەيەك كارمەندى پزىشكى بتوانن لە يەك كاتدا كاريان لەسەر بگەن. تىمىكى وھەا كە لە ھەماھەنگىيەكى تەواودا كۆشش دەكەن بۆ زىندووھىشتنەوھى نەخۆش كاتىك ھىچ ئەگەرىك لە بەرژەوھەندىياندا نىيە، دىمەنىكى سەخت دەھىننە بەرچاۋ. من لەو ژورنەدا ھەم ھەستم بە شانازىيەكى گەرە كردوھ و ھەم بە نائومىدىيەكى دلپەقانە، پەيوەست بەوھى كە ئاخۇ ئەو نەخۆشەى ئىشمان لەسەر كردوھ رزگارى بووھ يان لە دەستمان دەرچوھ.

دكتور برىنان و دكتورەكانى تر ئەوھەندەى تووانيان بە گەشپىنى مانەوھ لای ھۆلى، بە لەبەرچاۋگرتنى ئەو بارودۆخەى كە لە ئارادا بوو. دۆخەكەش ھى ئەوھ نەبوو بەھىچ شىۋەيەك گەشپىن بىت. راستىيەكە ئەوھ بوو كە لە ژىر مەترسىيەكى گەرەى مردندا بووم، زۆر بە زوويى. تەنانەت ئەگەر نەشمردمايە، ئەو بەكتريايەى ھىرشى دەكردە سەر مېشك ھەنوگە بايى پىويست (كۆرتىكس)مى قوتدابوو كە سازش لەسەر ھىچ چالاكىيەكى بەشى سەرەوھى مېشك نەكات. چەندەى زياتر لە

كۆمادا بىمايەتمەۋە، ئەۋەندە ئەگەرى زىاتر دەبوو كە پاشماۋەى ژيانم لە دۇخىكى درېژخايەنى رۈۋەك ئاسادا بىمىنئەۋە (تەنيا لەش ئىش بكات).

خۆشبەختانە، نەك تەنيا ستاق نەخۇشخانەى گىشتى لىنچبېرگ بەلكو خەلكانى تىرىش، ھەنوگە كۆ بېۋونەۋە بۆ يارمەتىدان. مايكل سولىفان، دراوستىمان و راگرى كلېساي ئوسقوفى، نىزىكەى سەعاتىك پاش ھۆلى گەيشتە ژورى ئىمىرچىنسى. ھۆلى ھەر كە دەرگاگەۋە دەرپەرىبۈۋە دەرەۋە بۆ وئېلبۈۋن بەدۋاى ئامبولانسەكەدا، زەنگى تەلەفۇنەكەى لىدىابوو. ئەۋكەسە ھاۋرى لەمىژىنەكەى بوو (سىلفيا وايت). سىلفيا ھەمىشە شىۋازىكى سەيرى ھەبوو بۆ پەيوەندىكردن رىك لەۋ ساتانەدا كە شتىك روۋىدەدا. ھۆلى قەناعەتى واپوو كە ئەۋكەسىكى رۇحىيە. (من گەيشتېۋومە روونكردەۋەيەكى سەلامەتر و مەعقولتر لەبارەى ئەمە كە ئەۋ تەنيا پىشېبنىكەرىكى زۆر باشە). ھۆلى سىلفياى تىگەياند لەۋەى كە روۋىدەدا و ئىنجا تەلەفۇنيان بۆ كەس و كارى نىزىكە كرە: خوشكە بچوكەكەم (بىتسى) كە ھەر لەۋ نىزىكانە دەژيا، (فېلىس)ى خوشكە ھەر بچوكەكەمان كە تەمەنى چل و ھەشت سالان بوو و لە (بۆستن) دەژيا و (جىن) كە لە ھەموومان بەتەمەنتر بوو. ئەۋ بەيانىيەى دووشەممەيە جىن لە مالەكەيەۋە لە (دىلاۋىر) بە رىگەى (قىرچىنيا)دا بەرەۋ باشوور دەرۋىشت. بە رىكەوت، ئەۋ بە رىگاۋە بوو بۆ يارمەتىدانى داىكمان كە لە (وېنستەن-سالەم) دەژيا. مۇياپلەكەى جىن زەنگى لىدا. (دەيقد)ى مىردى بوو.

پرسىارى كرە "ھىشتا لە (رىچمۆند) تىپەرىۋووت؟"

جىن وتى "نا. بەلام لەلای باكوورىيەۋە نىزىكە"

"بچۆره سەر جادهی ۶۰ی خۆرئاوا پاشان جادهی ۲۴ بەرەو لینچبێرگ. هۆلی
هەر ئیستا تەلهفۆنی کرد. ئیبن لەوی له ژووری ئیمیرجینسیه. ئەم بەیانیه
تووشی نەوبه بووه و بیهۆشه".

"ئای خوايه! نازانن هۆکاری چیه؟"

"ئەوان دلتیا نین، بەلام لەوانهیه (مینیجایتس) بیته".

چین لەکاتی خۆیدا پیچی کردهوه و بە ریگای ۲۴دا گه‌یشتە لینچبێرگ.

ئەوه فیلیس بوو که، له سەعات سیی ئەو پاش نیوه‌رۆیه‌دا تەلهفۆنی بۆ ئیبنی
چوارەم کرد له شوقه‌که‌ی له زانکۆی دیلاویر. ئیبن له دەرەوه بوو و خەریکی
ئەنجامدانی هەندێ واجبی زانستی بوو (باوکم نەشتەرگەری مێشک بوو و ئیستا
ئیبنیش گرنگی بەو پیشه‌یه دەدا) کاتیک زەنگی تەلهفۆنه‌که‌ی لێیدا. فیلیس
زانباریه‌کی خێرای بارودۆخه‌که‌ی پێ گەیان و پێی وت نیگەران نەبیته-
دکتۆره‌کان هەموو شتیکیان کۆنترۆل کردوه.

ئیبن پرسباری کرد "دەزانن چیه‌تی؟"

"ئەوه‌ی راستی بیته باسی بەکتریای گرام نیگەتیف و مینیجایتس-یان
کردوه".

ئیبن وتی، "لەو چەند رۆژه‌ی دواتردا دوو تاقیکردنەوه‌م هەیه، بۆیه یەك دوو
قسە‌ی خێرا لەگەڵ مامۆستاکانم دەکەم".

ئیبن دواتر پێی وتم له سەرەتادا دوودل بووه له‌وه بڕوا بکات من له‌وه مەترسیه
گەرەیه‌دا بم که فیلیس وتویه‌تی، چونکه ئەو و هۆلی هەمیشه "میشیان کردوه
بە گامیش"- و من قەت نەخۆش نەکه‌وتوم. بەلام کاتیک مایکل سولیفان سەعاتیک
دواتر تەلهفۆنی بۆ کردوه، درکی بەوه کردوه که دەبێ دەستبەجێ بکه‌ویته‌پێ.

له کاتیکدا که ئیبین به ره و فیرجینیا که وتوو ته پئی، بارانیکی شلتوشۆ به قورسی دهستیپیکردوه. فیلیس سعات شهش له (بۆستن) ده رچووبوو و له کاتیکدا که ئیبین روویکردبووه پردی سهری رووباری (پۆتۆماک) به ره و ناو فیرجینیا، نه و گه یشتبووه (ریچمۆند)، ئۆتۆمبیلێکی به کری گرتبوو و چووبوو ناو جادهی ۶۰وه. ئیبین کاتیک چه ند مایلیک له ده ره وهی لینچبیرگ بوو، ته له فۆنی بۆ هۆلی کرد. پرساری کرد " بۆند چۆنه؟ "

هۆلی وتی "خه وتوو"

ئیبین وتی "که واته من راسته وخۆ ده چه نه خۆشخانه".

" دلنایای ناته وی به که مجار بیته وه ماله وه؟ "

ئیبین وتی "نا. ته نیا ده مه وی باو کم ببینم".

ئیبین سعات ۱۱: ۱۵ی شه و گه یشته به که ی چاودیری پزیشکی ورد. رپه وی به رده م نه خۆشخانه خه ریک بوو ده بیه ست و کاتیک هاته بهر رووناکی گلۆپه کانی ژووری پرسگه ته نیا په رستاریکی پرسگه ی شه وی بینی. نه و رینمایی کردبوو به ره و پینخه فی به که ی چاودیری به که.

له و ساته دا، هه مووان پیشتەر هاتبوون و رویشتبوونه وه ش. تاکه ده نگیک له ژووره نیمچه رووناکه گه وره که دا بیپه بیپ و فسه فسی نه و مه کینانه بوون که به رده و امییان ده دا به جه سته م.

ئیبین کاتیک منی بینیبوو له به رده م ده رگا که سپ ببوو. له و ته مه نه ی بیست سالی دا، قه ت منی به حاله تیکی هه لاهه ته وه زیاتر نه بینیبوو. ئیستا، سه رباری هه موو نه و مه کینانه ی که نه و په ری کاری خۆیان نه نجام ده دن تا پیچه وانه که ی بیته به رچاو، نه و ده یروانییه شتی که له جه وه ردا لاشه بوو. جه سته ی فیزیکی له وی بوو له به رده میدا، به لام نه و باو که ی نه و ده یناسی نه ما بوو.

یان به ده رپرینیکی باشتەر: له شوینیکی تر بوو.

به شی پینجه م

جیهانی ژیره وه

تاریکی بوو، به لام تاریکیه کی بینراو- وه کو نه وهی له قوردا نقوم بووبیت به لام بتوانیت ببینیت. یان بلّین جهلییه کی پیسبوو. شه فاف، به لام به شیوازیکی شیواو، به رته نگ و خنکینه ر.

ئاگایی، به لام ئاگایی به بی میموری (زاگیره) یان شوناس- وه کو خه ونیک که تیایدا ده زانی چی له ده ورت ده گوزه ری، به لام به شیوه یه کی واقعی نازانیت کی یان چیت.

ده نگیش: به رکه وتنیکی قولی هاونا ههنگ، دوور به لام به هیژ، وه ک بلّی هه ر لیدانیک ری که به تودا رته ده بی. وه کو دلّه خورپه؟ که میک، به لام شاراوه تر، زیاتر میکانیکی- وه کو دهنگی به رکه وتنی ئاسنیک بهر ئاسنیک تر، وه ک بلّی ئاسنگه ریکی ژیر زه وی له شوینیکی دووره وه ئاسن ده کوتیت: نه وه نده به توندی ده یکوتیت که دهنگه که به زه ویدا، یان به قوردا یان هه رکوتیه که توی لیت ده زرنکیته وه.

من جه سته م نه بوو- هه رچونیک بی نه وه یانم نه بوو که پی بزائم. هه ر. . له وی بووم و هیچی تر، له و شوینه ی لیدانی، به رکه وتنی تاریکایی. له و کاته دا، له وانیه من به "به رای" ناوم ببردایه. به لام له و سهروه خته دا دریزه ی هه بوو، نه و وشه یه م

نەدەزانی. لە راستیدا، هیچ وشە یەکم نەدەزانی. ئەم وشانەی لیژە بەکارهێنراون
 زۆر دواتر تۆمار کراون، کاتیگ، بە گەرانەوێم بۆ جیهان، بێرەوهرییهکانم
 دەنوسینهوه. زمان، هەست، لۆژیک: ئەمانە هەمووی رویشتبوون، وەك بلیتی
 گەرابوووه بۆ دۆخێکی بوون لە هەرە سەرەتای ژياندا، بە قەد دورایی زەمانی،
 با بلیتین، بەکاتریا بەراییهکان که بەبێ ئەوێ بزانی مێشکیان گرتبووم و لەکاریان
 خستبوو.

ماوەی چەند لەم جیهانەدا مامەوێ؟ نازانم. کاتیگ تۆ دەچیتە شویتنیک که بەو
 شیوەیە لە جیهانی ئاساییدا ئەزمونی دەکەین هەستکردن بە کات نییە،
 باسکردنی بەو وردییه تەقریبەن مەحالە. کاتیگ که روویدەدا، کاتیگ لەوێ بووم، من
 (جا من هەرچییهک بێت) هەستم دەکرد هەمیشە لەوێ بووم و هەر لەوێ دەبم.

ئەمە بەلاشمەوێ گرتگ نەبوو، لانی کهم لەسەرەتادا. بۆچی دەبێ بەلامەوێ گرتگ
 بووبێت، چونکه بەم دۆخە ی بوون تاکە دۆخێگ بوو تاوێ کو ئەو کاتە زانیبیتم؟ من
 که یادهوهریم لە هیچ شتیکی باشتر نەبوو، بەشیوەیەکی دیاریکراو سەغڵەت نەبووم
 بەوێ ئەبێ لە کوییم. ویتانی ئەوێم لە یاده که لەوانە یە یان لەوانە نییە لەژياندا
 بێنمەوێ، بەلام بێباکیم لەوێ ئاخۆ مامەوێ یان نەمامەوێ هەستیکی گەرەتری
 سەلامەتی پێ نەبەخشیم. من هیچم لەو یاسا و رێسایانە نەدەزانی که لەم جیهانە ی
 تیایدا بووم هەبوون، بەلام پەلەم نەبوو لە زانییان. دواجار بۆ دەبێ خۆم سەغڵەت
 بکەم بەمەوێ؟

نازانم دەقاوێدەق کە ی روویدا، بەلام لە ساتیکی دیاریکراویدا لە هەندێ شتی
 دەبۆبەرم بەناگهاتم. کەمێک وەکو رەگ و ریشە بوون، کەمیکیش وەکو بۆری
 خۆین بوون لە منالدا نێکی قورایی گەرەدا. لەبارنێکدا که لە رەنگیکی سووری
 چلکێکدا دەهوشانەوێ، لەسەری سەرەوێ شویتنیکەوێ دابەزینە خواری خوارەوێ.

له به رانبه ردا، سه يرکردنيان وه كو ئه وه وابوو كو پيره موش يان كرمى زهوى بيت و له قولايى زهويدا بيت له گه لّ ئه وه شدا به شيويه كه له شيوه كان بتوانيت بهرجه سته بووى لوولى ره گه كان و دره خته كانى ده وريان بيينيت.

هه ربويه، دواتر كه بيرم له و شوينه ده كرده وه، به ناوچهى روانگهى چاوى كرم ناوم برد، واى بۆچووم كه جۆريك ياده وه رى بيت له وهى ميشكم هه ستي پيكردوه كاتيک به كترىا به سه ريدا زال ببوو.

به لام چه ندهى زۆر بيرم له و روونکردنه وه به كرده وه (و جار يكي تر، ئه مه زۆر دواتر بوو) كه متر ماناي هه بوو. چونكه - وه كو چۆن ئه مه سه خته بۆ ئيوه ويناى بكن كه خۆتان له وى نه بووبن - كاتيک له وى بووم ئاگاييم ته ماوى يان شيواو نه بوو. ته نيا. . سنووردار بووم. مرۆف نه بووم كاتيک له و شوينه بووم. ته نانه ت ئازه ليش نه بووم. شتى بووم له، خواره وه، و پيش هه موو ئه وان. ته نيا تاكه خاليكى هوشيارى بووم له ده رىا به كى قاوه يى سوورباوى ده ره وهى كات.

چه ندهى زۆر له م شوينه مامه وه، كه متر هه ستم به نااسوده يى كرد. به كه م جار ئه وه نده قولّ چووبوومه ناويه وه كه جياوازي نه بوو له نيوان "خۆم" و ئه و شته نيوه نامۆ، نيوه ئاشنايهى له ده ورم بوو. به لام په يتا په يتا، ئه م دۆخهى چوونه ناوه قولّه، نازه مه نييه بى سنووره شويني بۆ شتيكى تر چۆل كرد: هه ستردن به وهى كه به راستى به شيك نيم له م جيهانه ژيرزه مينيه، به لكو گيرم تيايدا خواردوه.

روخسارى سه ير و سه مه رهى ئازهلّ له قوره كه ده رپوقين، نالاندريان يان زيقانديان و پاشان ديسان رويشتن. نه رهى ناوبه ناوى كيم ده بيست. هه ندى جار ئه و نه رانه ده بوونه هوتاف به رپىمى ته مومژاوى، ئه و هوتافانهى كه هه م تۆقينه ر و هه م به شيويه كى سه رسوپهين ئاشنا بوون - وهك بلّى له ساتيك له ساته كاندا خۆم زانيوومن و وتوومن.

له کاتیڤدا که یاده وهریم له نه زمونی پېشوم نه بوو، کاتم له م ناوچه یه دا زور دریز بووه. چەند مانگیک، چەند سالتیک؟ ، تاها تاهه؟ به چاوپوشیکردن له وه لاهه که، دواچار گه شتمه خالیک که ههستی کرم ناسام به ته وای زال بوو به سه ههسته ناشناکه مدا. چەندهی زیاتر ههستم بگردایه که "خۆم" م - وه کو شتی که جودایه له ده وروبه ری سارد، تاریک و تهرم - نه وهنده زیاتر نه و روخسارانهی له تاریکیه وه دهی رده چوون قیزه ونتر و ترسینه رتر ده بوون. دهنگی بهرکه و تنه هاونا ههنگه که ی دورایه که ش توندتر و چرتر ده بووه وه - ببوو ئیشی ته پل کوتانی جوړه له شکرکی کرکاری غول ناسای ژیر زهوی که نه رکیکی له راده به دهر هاونا ههنگی بی کوتایان جیبه جی ده کرد. جولای ده وروبه رم بینایه که ی که متر بووه وه و زیاتر بوو به ههستی، وه ک بلای گیانه وه ری وه کو مارمیک و کرم به کومهل تیده په رین و ناوبه ناو به پیسته نهرم یان درکاوویه که یان له من ده خشان.

پاشان بۆنیکم کرد: که می که وه کو بیسای، که می که وه کو خوین و که می که وه کو رشانه وه. به دهر برینکی تر بۆنیک بیولۆژی، به لام مه رگیک بیولۆژی، نه ک ژیانکی بیولۆژی. له کاتیڤدا که ناگایه که م زیاتر و زیاتر ده بوو، زیاتر به تۆقین نزیک ده بوومه وه. هه رکه سی که یان هه ر شتی که م، په یوه ندیم به ئیره وه نییه. ده بی ده رچم. به لام بۆ کو؟

ته نانه ت کاتیک نه م پرسیاره م کرد، شتی که تر له تاریکایه که ی سه ره وه دهرکه وت: شتی که سارد، یان مردوو، یان تاریک نه بوو، به لکو پیچه وانهی هه موو نه مانه بوو. نه گه ر له ته وای پاشماوه ی ژیاندا هه ول م بدایه، نه واهه ت نه مده توائی حه قی خۆم بده م به باسکردنی چهن دیتی جوانی نه و بوونه وه ره که ئیستا لیم نزیک ده بووه وه. . .

به لام هه ول ده ده م نه مه بکه م.

به شی شہ شہ م

لہ نگہری ژیان

فیلیس کہ متر لہ دوو سہعات پاش ئیبینی چوارہم گہیشته گہراجی نہخوشخانہ، لہ دەوروبہری ای بہ یانیدا. کاتیک گہیشته ژووری یہکە ی چاودیرییہکەم بینی ئیبین لہ تہنیشته پیخہفہکەم دانیشتووہ، توند دەستی بہ سہرینیکی بەردہمییہوہ گرتووہ بۆئہوہی خہو نہییاتہوہ.

ئیبین بہ دەنگیکی ماندوو و نیگہرانہوہ وتی، "دایکم لہ مالہوہیہ لہ گہل بۆند" و دلخۆش بوو کہ لہ پرتہوی بینیوو.

فیلیس بہ ئیبین-ی وت کہ پیویستہ بجیتہ مالہوہ، ئەگەر بہ دریزایی شو و بیدار بیت پاش ئەو ہموو ریگابرینہ لہ (دیلاوہر)وہ ئەوا بۆ سبہینی کہلکی بۆ کہس نابێ، تہنانت بۆ باوکیشی. فیلیس تہلہفۆنی بۆ ہۆلی و جین کرد لہ مالہکەمان و پئیانی وت ئیبینی چوارہم بہ زوویی دیتہوہ بہ لام ئەم ئەو شہوہ لہ ژوورہکە ی من دەمینیتہوہ.

کاتیک تہلہفۆنہکە ی داخستہوہ بہ ئیبینی چوارہمی وت "بۆرہ مالہوہ لای دایکت و پورت و براکت. ئەوان پیویستیان پیتہ. کاتیک سبہینی دیتہوہ باوکت و من ہەر لیرہ دەبین".

ئىيىنى چوارەم روانىە جەستەى من: لولەكە پلاستىكىيە روونەكەى ھەناسەدان
 كە بە لای راستى لووتىدا بەرەو بۆرى ھەوام پەت دەبوو ، لىوہ تەنكەكانم كە
 ھەنوگە وشكھە لاتىبون، چاوە داخراوہكان و ماسولكە چرچىبووہكانى روخسارم.
 فىلىس پەى بە بىر كەردنەوہى ئەو برد.

"ئىيىن پۆرە مالەوہ. ھەولڈە نىگەرەن نەبىت. باوكت ھىشتا لەگەلمانە. منىش
 ناھىلم پروا"

فىلىس ھاتە لای جىگاكەم، دەستى گرت و دەستىكرد بە ماساژ كەردنى. بە
 تەنیا لەگەل مەكىنەكان و پەرىستارى شەو كە ھەموو سەرەسەعاتىك دەھات چىكى
 ئامارەكان بكات، فىلىس لە تەواوى ئەو شەو دا دانىشت، دەستى دەگرتم،
 دەيوىست ئەو پەيوەندىيە بەھىلتەوہ كە دلىابوو چالاكە ئەگەر من
 ھەستابامايە تەوہ.

قسەيەكى سواوہ ئەگەر باس لەو گرنگىيە گەرەيە بكەيت كە خەلكى باشوور بە
 خانەوادەى دەدەن، بەلام وەكو زۆرىك لە قسە سواوہكانى ترىس، راستە. كاتىك لە
 ۱۹۸۸دا چوومە ھارقارد، يەكئەلەو شتە سەرەتايانەى لەبارەى خەلكانى باكور
 تىيىنىم كەرد، ئەوہ بوو كە كەمىك شەرمەنترن لە دەربىرىنى ئەو راستىيەى كە زۆرىك
 لە خەلكانى باشوور بە ئاسايى لىيان دەپوانى: خانەوادەكەت برىتییە لە تۆ.

بە درىزايى ژيانم، پەيوەندىم لەگەل خانەوادەكەمدا- لەگەل دايك و باوكم و
 خوشكەكانم و دواتر لەگەل ھۆلى، ئىيىنى چوارەم و بۆند- ھەمىشە سەرچاوەيەكى
 زىندووى توانام و ھىزم بووہ، بەلام لەم سالانەى دوايدا تۆكمە ترىش بوو. خانەوادە
 ئەو شوینە بوو كە رووم تىدەكرد بۆ پشتگىرى بى چەندوچون لە جىھانىكدا كە
 دەشى- باكور يان باشوور- زۆر جار لەم پىداويستىيان كەم بى.

من و هوآی و منالەکان تەنیا لە بۆنەدا دەچووینە کلتسای ئوسلوفییه که مان. بەلام راستییە که ی ئووە بوو که بۆ چەند سالێک هەنگاوێک لە پیش ئەوانووە بووم که تەنیا لە کریسمەس و یادی مەرگ و هەستانەوێ عیسا دەچووینە کلتسا (ئو کەسە ی که تەنیا لە و دوو بۆنەدا دەرگای کلتسایان دەکردووە). من هانی منالەکانم دەدا که لە شەودا نزاکانیان بکەن، بەلام من زۆرێ ئایینی نەبووم لە مالهەمان. هەرگیز لە و هەستە قوتار نەبووم که دەبێ نزای وەها بە راستی چۆن بن. چەندە ی لە گەشەکردنمدا ویستی ئووەم هەبوو بوو بە خودا و ژوانی دوا ی مەرگ بەینم، ئو دوو دەییە لە جیهانی وردەکاری زانستی نوشتەرگەری مێشک بەسەرم برد بە شیوەیەکی قوول خرابوونە ژێر پرسیاری ئومە ی که چۆن بستی وەها دەشی بوونیان هەبێ. زانستی مۆدیرنی مێشک و دەمار دەلێت مێشک دەبیتە هۆی سەرھەلدانی ئاگایی - ئەقل، گیان، رۆح هەر شتیکی تر که تۆ بە و بەشە نەبینراو، ناماددییە ی مرۆف بلیتیت که بە راستی دەمانکاتە ئووە ی که هەین - و تەقربەن هیچ گومانیکم نەبوو که ئووە راستە.

و هکو زۆرە ی کارمەندانی بواری چاودیریی تەندروستی که راستەوخۆ لە گەل نەخۆشی روو لە مردن و کەس و کاریان هەلسوکەوت دەکەن، بە درێژایی سالانێک لە بارە ی هەندێ رووداوووە بیستبووم - و بینبووشم - هەندێ رووداوووە تەواو ناپوون. ئەمانەم لە ژێر سەرناوی "نەزانراو" و لێیان گەپێ با و ابن، تۆمار کردبوو و وەلامیک ی باوم بۆ دەدۆزینەووە.

بەو مانایەش نییە که من دژی بیروباوەرە ناسروشتییەکان بووم. و هکو دکتۆرێک که زوو زوو ئیش و ئازاری جەستەیی و هەستی دەبینی، دوا یین شت که ویستوو مە

بيكەم، نكوليكردن بووه له و ئاسودهیی و ئومیدەیی ئیجان دابینی دەکرد. له راستیدا، حەزم دەکرد خۆم كەمێكم لێی هەبیت.

له گەل ئەوهشدا، چەندەیی بەتەمەندا چووم، ئەگەری ئەمە كەمتر بووهوه. وهكو ئوقیانوسێك كە كەناراو رادەمالیت، بە تێپەڕینی سالان، جیھانبینی زانستیم لهسەرخۆ بەلام بە بەردەوامی توانامی بۆ پڕواھیتان بە شتیکی مەزنتەر لاواز كرد. پێدەچوو زانست بپێکی بپشوواری بەلگە دابین بكات كە گرنگی ئیمەیی له گەردووندا نزیکیی سفر دەكردهوه. باوەر زۆر خۆش دەبوو. بەلام زانست حەقی ئەوهی نییه چ خۆشه. تەنیا بایەخ بەوه دەدات كە هەیه.

من فیرخوازیکی خاوم، واتە رێك بە كردن فیڕ دەبم. ئەگەر خۆم هەست بە شتیك نەكەم یان خۆم دەستی لێ نەدەم، ئەوا قورسە بایەخی پێدەم. ئەو ئارەزووه بوو بۆ دەست لێدان و هەستپێكردن بۆ لیتێگەیشتنی شتیك كە، وهكو باوكم ببمە نەشتەرگەری مێشك. مێشکی مرۆف چەندە ئەبستراكت (مجرد)ە، بەهەمان شیوه بۆ سنوور كۆنكریتیشە.

وهكو خویندكاریکی پزیشکی له (دیوك)، خۆشیم دەبینی له روانینه ناو مایكروۆسكۆپێك و بەشیوهیەکی واقعیی بینینی ئەو دەمارەخانانەیی بە ناسکی درێژ بوونەتەوه كە ئەو رایەلە دەمارییانەیان لێ دەردەچیت كە دەبنەهۆی پەیداوونی ئاگایی. كەیفم دەهات بە تێكەلەیی زانینی ئەبستراكت و ئەو ماددیبوونە (فیزیکبوونە) تێكراپییە نەشتەرگەریی مێشك دەیخستەپروو. بۆ گەیشتن بە مێشك، پێویستە تۆ توێخەکانی ئەو پێست و شانەیه لابەیت كە كەلەسەر دادەپۆشن و ئامێریکی هەوایی خێراییی بەرز بەكاربێنیت كە پێی دەوتریت دپێلی (میداس

ریکس). ئەمە ئامیتریکى تا بلیت ئالۆزکاوه، هەزاران دۆلاری تیدەچیت. لەگەڵ ئەوەشدا کاتیک تۆ دەچیتە سەری، تەنیا. . . دەرئێکە.

بەهەمان شیۆه، بەشیۆهیهکی نەشتەرگەرییانە چاککردنی میشک، لەکاتی پرۆسەیهکی سەرووناسایی ئالۆز، بە راستی جیاوازی نییه لەگەڵ چاککردنی مەکینهیهکی کارەبایی وردەکار. من بە تەواوی دەزانم کە میشک بە راستی چیه: مەکینهیهک کە دیاردەى ئاگایی بەرھەم دینیت. یە دلتیاییهوه، زاناکان نەیانئووانیبوو کتومت ئەوه بدۆزنەوه کە چۆن دەمارەخانەکانی میشک ئەمە کارە ئەنجام دەدەن، بەلام تەنیا مەسەلەى کات بوو پێش ئەوهی بیدۆزنەوه. ئەمە لە ژووری نەشتەرگەریدا هەموو رۆژیک دەسەلمینرا. نەخۆشیک بە سەرئێشەوه و ئاگایی دابەزیووهوه دیتەژوور. تۆ وینەیهکی (نیم ئار ئای) بۆ میشکی دەکەیت و وەرەمیک دەدۆزیتەوه. تۆ نەخۆشەکە دەخەیتە ژێر بەنجی گشتییەوه، وەرەمەکە لا دەبەیت و پاش چەند سەعاتیک جاریکی تر بە پەروی جیھاندا بیدار دەبیتەوه. چیتەر سەرئێشەى نییه. چیتەر گەرفتی ئاگایی نییه. لە روالەتدا هەروا سادەیه.

من کەیفم بەو سادەییە دەهات- خاوینى و راستگۆیی رەهای زانست. ریزم هەبوو بۆئەوهی کە هیچ بواریکی نەهێشتەوه بۆ فەنتازیا یان بۆ بێرکردنەوهی پرۆپوچ. ئەگەر بکرایە راستییەک وەکو بەرجەستە و جی متمانە دەستنیشان بکریت، ئەوا قبول دەکرا. ئەگەر نا، ئەوا رەت دەکرایەوه.

ئەم روانگەیه بواریکی کەمی هێشتەوه بۆ رۆح و گیان، بۆ بوونی بەردەوامی کەسایەتییهک پاش ئەوهی ئەو میشکەى پالپشتی کردووه، لە کار وەستاوه. تەنانەت ئەمە بواریکی کەمتری هێشتەوه بۆ ئەو وشانەى کە لە کلێسا دەمبیسست و دەمبیسستەوه: "ژیانیکی تاهەتایی".

هه ربۆیه زۆر پشتم به خانه واده کهم به ستبوو- به هۆلی و کورپه کانمان و سۆ خوشکه کهم و بیگومان دایک و باوکیشم. به مانایه کی راسته قینه، هه رگیز نه متوانیوه موماره سه ی پیشه کهم بکه م- هه موو رۆژی ئه و کردارانه جیبه جی بکه م که کردوومن و ئه و شتانه ببینم که بینوومن- به بی پشتیوانیی بناغه داری ئه و خۆشه ویستی و لیتتیکه یشتنه ی فه راهه میان کردووه.

هه ربۆیه ش فیلیس (پاش راویژکردن له گه ل خوشکه که مان، بیستی، به ته له فۆن) ئه و شه وه بریاریدا له بری هه موو خانه واده که مان به لیتتیکم پیدات. له کاتیکدا که ئه و له ته که مه وه دانیشتبوو و دهسته بیهیز و ته قریبه ن مردووه کانی له ناو دهستی نابوو، پئی وتم گرنگ نیه له مه ودوا چی رووده دات، که سیک هه ر له وئ ده بی که دهسته کانم ده گریت.

ئه و وتی "ئیمه ناهیلین برۆیت، ئیبین. تو پئویستت به له نگه ریکه لی ره ، له م جیهانه دا به ته یلته وه، که تیایدا پئویستمان پتته. ئیمه ش دابینی ده که ین".

ئه و که می ده زانی له باره ی ئه وه ی که ئه و له نگه ره چند گرنگی خۆی له چه نیک رۆژی دواتردا ده رده خست.

به شی حوتهم

ئاوازی غهزه له که و دهروازه که

شتیک له تاریکیدا ده رکه وتبوو.

به لاکردنه وه به هیواشی، رووناکیی ئالتونی سپی باوی لیّ ده دره وشایه وه و به م کرداره ی، تاریکایی ده ورم ده ستیکرد به پهرش و دابهش بوون. ئینجا دهنگیکی نویم بیست: دهنگیکی زیندوو، وه کو چروپرتین، ئالوزترین و جوانترین پارچه موسیقایه که تاوه کو ئه و کاته بیستبیتت. دهنگه که زیاد ی ده کرد له کاتییدا که رووناکییه سپیه بیگه رده که داده به زی، به رکه وتنه میکانیکیه که هاوئا ههنگه که ی داده پۆشی که بۆ ماوه یه کی دریژ، تاکه هاو پیم بوو تاوه کو ئه و کاته.

رووناکییه که نزیکتر و نزیکتر بووه وه، هه ر ده سوپایه وه و ده سوپایه وه و ئه و تیشکانه ی رووناکیی سپیه بیگه رده ی به ره م ده هیئا که من ئیستا ده مبینی له گه ل تنۆکی ئالتونیدا ناویته ده بوون. پاشان له چه قی رووناکییه که دا، شتیکی تر ده رکه وت. به و په ری ته قه لاوه هۆشم چر کرده وه، هه ولمدا بزانه ئه وه چه .

کرانه وه یه که. چیت نه مده پروانییه رووناکییه له سه رخۆ سوپاوه که، به لکو ده مروانییه ناوی.

ئەو ساتەى كە لەو تىگەيشتم، دەستم كرد بە جولە بەرەو سەرەو. دەنگى گىفەيەك هات و لە چاوتروكانىكدا بەناو كرانهوئەكەدا رۆيشتم و خۆم لە جيهاننىكى تەواو نويدا دۆزىيەو. نامۆترين، جوانترين جيهاننىك كە تاوئەكو ئەو كاتە بينىيىتم.

كارىگەر، پىرۆزە و ژيان، تامەرزۆبەخش و سەرسامكەر. . . دەمتوانى ئاوەلناو لەدواى ئاوەلناو ريز بكم بۆ وەسفرکردنى چۆنايەتتى ئەو جيهانە، بەلام هەموويان كورتیان دەهينا. هەستم دەكرد لەدايك بوومەتەو، ئەك لەدايك بوومەتەو يان جاريكى تر هاتوومەتە دنياو. بەلكو . . . لەدايك بووم.

لە خوار منەو ديهاتىك بوو. سەوز و چىر و وەكو زەوى وابوو. زەوى بوو. . . بەلام لەهەمان كاتدا زەوى نەبوو. ئەو كاتە بوو كە كاتىك دايك و باوكت دەتەنەو بۆ شوپىنىك كە تيايدا چەند سالىكى مناليت تيايدا بەسەر بردوو. شوپىنەكە نازانيت، يان لانى كەم پىت وايە نازانيت. بەلام كە چاودەگىرپىت، شتىك لىت دەدات، و درك بەو دەكەيت كە بەشىك لە تۆ- بەشىكى قوولايى ناخت- دواجار شوپىنەكەى دىتەو ياد و خۆشى دەبينى لەو گەرانهوئەيه.

من دەفريم، بەسەر درەخت و كىلگەكاندا، جۆگەلە و تافگەكاندا، ئىرە و ئەويدا، خەلكدا رەت دەبووم. مناليشى لىبوون، پىدەكەنين و ياربيان دەكرد. خەلكى گۆرانبيان دەوت و بەشپوئەى بازنەيى سەمايان دەكرد و هەندى جار سەگىكم دەبينى لەناوياندا رايدەكرد و بازى دەدا، وەكو خەلكەكە پىر بوو لە شادى. جلى سادە بەلام جوانيان لەبەردابوو و وا دەهاتە بەرچاوم كە رەنگى ئەو جلانە هەمان ئەو گەرم و گورپىيەى درەختەكان و گولەكانيان هەيه كە لە ديهاتەكەى دەوريان شكۆفە و چىرۆيان كىردبوو.

جيهاننىكى خەونى بىهاوتا و جوان. . .

ئەو نەبىي كە خەون نەبوو. ھەرچەندە نەمدەزانی لە كویم يان تەنانەت چىم، لە يەك شت بە تەواوى دلتيا بووم: ئەو شوینەى كە لەپەر خۆم تيادا بينییهو بە تەواوى واقعى بوو. وشەى (واقیعی) گوزارشت لە شتیكى ئەبستراكت دەكات و بەشیۆهیهكى ناٹومیدكەرانه ناچالاكە لە گەياندننى ئەو شتەى دەمەوى وەسفى بكەم. وینای ئەو بە منالیتكىت و لە رۆژتیکى ھاویندا دەچیتە سەیرى فیلمتیکى سینەمایى. لەوانەىە فیلمەكە باش بووبیت و خۆشیت لى بینووه كاتیک دانیشتوویت تەماشات کردووه. پاشان فیلمەكە كۆتایى ھاتووه و پاشان لە سینەماكە ھاتوویتە دەرەوہ و گەپاویتەوہ ناو گەرم گوپى زیندوو و ئاسودەبەخشى پاش نیوہرۆى ھاوین. كاتیکیش ھەوا و خۆرەتاو لىیداویت، بىرت لەوہ کردووه تەوہ ئاخۆ بۆچى ئەو رۆژەت جوانەت بە دانیشتن لەو سینەما تاریكەدا لەكيس خۆت داوہ.

ئەو ھەستە كەپەتەى ھەزاران بكە و ھیشتا نزيك نابیت لەو ھەستەى من ھەمبوو لەو شوینەى كە لىى بووم. كتومت نازانم چەنىك فرېم. (كات لەوى جياواز بوو لەو كاتە راستەھىلییەى لەسەر زەوى ئەزمونى دەكەین و بەشیۆهیهكى دەستەوستانكەر وەكو ھەموو لایەنىكى تری سەختە بۆ وەسفکردن). بەلام لە خالتيك لە خالەكاندا، بۆم دەرکەوت كە من لەوى تەنیا نيم.

كەسێك لە تەكەوہ بوو: كچىكى جوان بە كۆلمەى بەرز و چاوى شىنى تۆخوہ. ئەویش ھەمان ئەو جلە شیۆه جوتيارییەى ئەو خەلكانەى دېھاتەكەى خواروہى پۆشيبوو.

كەزىيە رەنگ قاوہىي-ئالتونىيەكان دەورى روخسارە دلگيرەكەى دابوو. ئيمە لەسەر پوويەكى ئالۆز پيئەوہ دەپۆشيتين، كە رەنگى وەسفنەكراو و زیندوو

تېچرژابوو- بالى پەپولە. لە راستىدا مليۇنان پەپولە لە دەورمان بوون- شەپۆلى پىر لەرەى ئەو پەپوللانە دادەبەزىيە ناو سەوزايىيەكە و جارىكى تر دەهاتەو دەورى ئىمە. تاكە پەپولەيەكى جودا نەبوو كە دەردەكەوت، بەلكو ھەموويان پىكەو، وەك بلىتى روبرارىك بوون لە ژيان و پەنگ و بەناو ھەوادا دەجولان. ئىمە لە بازنى داخراوى شلدا ئەفپىن و بە تەنىشت چرۆ و خونچەكانى سەر ئەو درەختانەدا رەت دەبووين كە كاتىك لىيان نزيك دەبووينەو دەكرانەو.

جلى كچەكە سادە بوون، بەلام رەنگەكانى- شىنى ئاوى، مۆر و پرتەقالى چلكن - ھەموو ئەو زىندووويەتییە بى ھاوتايەيان ھەبوو كە ھەموو شتەكانى دەوروبەر ھەيانبوو. ئەو بە نىگايەكەو سەيرى كردم كە، ئەگەر بۆ چەند ساتىك لىت برونايە، ھەموو ژيانى تاوەكو ئەو ساتە دەنرخاند، گرنگ نىيە تاوەكو ئەو كاتە چى تىادا روويداوە. نىگاي ھاوپىيەتى نەبوو. روانىنىك بوو لەسەروو ھەموو ئەمانەو. . . لەسەروو ھەموو جۆرە جياوازەكانى ئەو خۆشەويستىيەى كە ئىمە لەسەر زەوى ھەمانە. شتىكى بالاتر بوو، ھەموو ئەو جۆرە خۆشەويستىيانەى ترى لەخۆيدا ھەلگرتبوو كە چى لەھەمان كاتدا لە ھەموويان رەسەنتر و بىگەردتر بوو.

بەبى بەكارھىتانی ھىچ وشەيەك دەستىكرد بە قسە لەگەلما. پەيامەكە وەكو بايەك پيامدا تىپەرى و دەستبەجى تىگەيشتم كە راستە. وەكو چۆن دەمزانى جىھانى دەوروبەرمان واقىعيە ئاواش دەمزانى كە ئەو ھەش راستە- خەيال نەبوو، راگوزەر و نابەرچەستە بىت.

پەيامەكە سى بەش بوو و ئەگەر وەربىگىریم بۆ زمانى سەر زەوى، شتىك وەكو ئەو ھى خوارەو ھەبوو:

"تۆ خۆشەويست و بەرپىزىت، تاھەتايە"

"بئويست ناکات له هيچ بترسيت".

"هيچ شتيك نيهه كه هه له ي تيا بكهيت"

په يامه كه خستميه بهر ئوقره گرتنيكي گوره و شيتانه. وهكو ئه وه وابوو
رپساكاني گه مه يه كم بدرپته دست كه به درپژايي ژيانم كردومه به بي ئه وه ي به
ته واوي تيببگه م.

كچه كه جاريكي تر وتي، "ئيمه گه ليك شتت ليره پيشان ده دهين"، به بي ئه وه ي
به راستي نه و وشانه بلپت به لام له ريگه ي گه ياندي جه وه ري مه فهمه كه به من
به شيوه يه كي راسته وخو. "به لام سه ره نجام، تو ده گه رپيته وه".
بو ئه مه ته نيا پرسيا ريكم هه بوو.

گه پانه وه بو كوي؟

بیرت بی که ئیستا له گه ل کیدا ده دوییت. من که سیکي عاتیفی که لله پوت نیم.
ده زانم مردن چونه. ده زانم چ هه ستيك ده به خشي که سیکي زيندوو، که له روزه
خوشه كاندا قسه ت و نوکته ت له گه ل کردوه، ببپته که ره سته يه كي مردوو له سه ر
میزی نه شته رگه ري پاش ئه وه ي چه نده ها سه عات له مملانیدا بوويت بوئه وه ي
ماکینه ي جه سته ي له کاردا به پلپته وه. ده زانم ئیش و نازار و خه فه تی بی وه لامی
سه ر روخساری که س و کاری په رۆش که که سیکيان له ده سته اوه که هه رگيز
خه ویشيان پتوه نه بينيووه که له ده ستي بدن. من بايولوجیي خوم ده زانم و
هه رچه نده فيزياناس نیم، له مه شدا نه شاره زا نیم. من جياوازی نيوان فه نتازيا
(خه يال) و واقع ده زانم و ده زانم نه و نه زمونه ي که له هه ولدام لپلترين و قه ناعه ت
نه هينترين وپنه ي لی بده م به ئتوه، تاکه واقيع ترين نه زموني ژيانم بوو.
له راستيدا، تاکه کيپرکي بوی له بواری واقيعدا، نه وه بوو که دواتر هات.

به شی هه شته م

ئیسرائیل

به هاتنی سهعات هه شتی ئه و به یانییه، هۆلی هاتبووه وه ژوره که م. ئه و جیگۆرکی له گه ل فیلپس کرد، له شوینی ئه و له سه ر کورسییه که دانیشته له نزیك سه ره وه ی پیخه فه که مه وه و دهستی بی وزه ی منی گووشی. دهوری (ای به یانی، مایکل سولیفان گه یشت و هه مووان بازنه یه کیان له دهوری من پیکهینا، بیتهسی دهستی منی گرتبوو بوئه وه ی منیش له ناو بازنه که دا بم. مایکل نزایه کی خویند. ئه وان تازه ته واو ده بوون کاتیک دکتۆره تاییه ته منده کانی نه خووشی په تا به راپۆرتیکی تازه له نهۆمی خواره وه وه، هاتنه ژوره وه. وێپای ریکخستنی ئه نته بایۆتیکه که م به درێژایی شه و، ریزه ی خرۆکه ی سپی خوینم هه ر له زیاده بووندا بوو. به کتريا له ئه رکی خواردنی میشمک بی وچان به رده وامبوو.

له کاتیکدا که به خیرایی رینگه چاره کانیان ده هاته بران، دکتۆره کان له گه ل هۆلی جاریکی تر به ورده کاری چالاکییه کانی چه ند رۆژی رابردوومدا چوونه وه. پاشان پرسیاره کانیان چه ند هه فته ی رابردووشی گرته وه. ئایا هه یچ شتیك هه بوو- هه یچ شتیك- له ورده کاری ئه وه دا که کردوومه و بکری یارمه تیده ریان بیته له دۆخی من تیگه ن؟

هۆلى وتى، "ئەو چەند مانگىك لە مەو بەر گەشتىكى كارى بۆ ئىسرائىل ئەنجامدا".

دكتور بېنان سەرى لە سەر دەفتەى يادداشته كانى ھەلپرى.

بەكتىرياكانى ئى كۆلاى دەتوانن نەك تەنيا لەگەل ئى كۆلاى-پەكانى تردا بەلكو لەگەل زىندە وەرە بەكتىرياكانى تى گرام نىگە تىفدا ئالوگۆر بكن. ئەمەش لەم سەردەمەى گەشتى جىھانىمان، لىزمەى ئەنتى بايۆتىك و جۆرە نوپىيە خىرا گۆراوھەكانى نەخۆشىيە بەكتىريايىيەكان دەلالاتى گەرەى ھەيە. ئەگەر ھەندى بەكتىرياي ئى كۆلاى خۆيان لە ژىنگەيەكى بايۆلۆجى سەختدا لەگەل زىندە وەرە بەراییەكانى تر كە باشتر گونجاون بىيىنەو، ئەوا ئى كۆلاى حەتمەن دەتوانى ھەندى DNA لەو بەكتىريا باشتر خۆگونجاندووانە ھەلپگىت و بىگىرتەخۆى.

لە سالى ۱۹۹۶دا، دكتورەكان جۆرىكى نوپى بەكتىريان دۆزىيەو ھە DNA بۆ جىنىك بە كۆدى (كلېبسىلا نىومۆنيا كارباپىنتىماس KPC) ھەلگرتبوو، ئەنزامىك كە لەناو بەكتىريا خانەخويكەيدا بەرەنگارى ھەبوو لەبەرانبەر ئەنتى بايۆتىكدا. ئەم بەكتىريە لە گەدەى نەخۆشىكدا دۆزىيەو كە لە نەخۆشخانەى نۆرس كارۆلاينا مرد. جۆرەكە دەستبەجى سەرنجى دكتورەكانى سەرانسەرى جىھانى بەلاى خۆيدا راکىشا كاتىك دەرکەوت (كلېبسىلا نىومۆنيا) دەتوانى بە ئەگەرىكى زۆر بەرەنگارى لەو بەكتىريەدا دروست بكات كە ھەلپمژىبوو نەك لە بەرانبەر ئەو ئەنتى بايۆتىكەنى ئىستا ھەن بەلكو ھەر ھەموويان.

ئەگەر جۆرىكى ژەھراويى ئەنتى بايۆتىك كارتىنە كىردووى بەكتىريا (ئەوھيان كە ھاوتا ناژەھراويىيەكەى لە گەدەماندا زۆرە) لە ناو گشت خەلكدا بلاو بوو، ئەوا

شایی و ئاهەنگی دەبیت لەگەڵ رەگەزی مرقەدا. هیچ ئەنتی بایۆتیکیکی نوێ نییە
لە دە سالی گەشەیی دەرمانسازیدا کە بتوانی بە هاناو بەیت.

تەنیا پێش چەند مانگیك، دكتور بێرنان دەیزانی نەخۆشیک بە حالەتیک
بەکتیریایی بەهێزەو داخلی نەخۆشخانە کراوە و کۆمەلێک ئەنتی بایۆتیکیکی پێدراوە
لە هەولێکدا بۆ کۆنترۆڵکردنی حالەتی (کلێبسیلا نیومۆنیا)یەکی. بەلام حالەتی
کابرا هەرە خراپتر بوو. پشکنینەکان دەریانخست کە هێشتا ئەو بە دەست
کلێبسیلا نیومۆنیاو دەنالینیت و ئەنتی بایۆتیکس ئیشی خۆیان نەکردبوو.
پشکنینەکانی تر دەریانخست کە ئەو بەکتیریایی کە لە ریخۆلە ئەستورەیی
پیاووە کە دا دەژیت جینی KPCی پەیدا کردووە لە رینگە گواستەوێ پلازما لە
حالەتی کلێبسیلا نیومۆنیاکە یەو. بە دەربڕینیکی تر، جەستە، تاقیگە یەکی
داین کردبوو بۆ دروستبوونی توخمیکی بەکتیریا کە، ئەگەر بچوایە تە ناو خەلکەو،
لەوانەبوو تاعونی بنایەتەو، پەتایە کە لە سەدەیی چوار دەهەمدا نیوێ ئەوروپای
لە ناو برد.

ئەو نەخۆشخانە یەکی کە هەموو ئەو شتانەیی تیا دا روویدا سەنتەری پزیشکی
(سۆراسکی) بوو لە تەلئەبیب، ئیسرائیل و تەنیا پێش چەند مانگیك روویدا بوو. لە
راستیدا ریک لەو کاتەدا روویدا بوو کە من بە ئیشیکی هەماهەنگیکردنی
دەستپێشخەرییەکی تووژینەوێ جیهانیی لەبوارە نەشتەرگەری سەرودەنگی
میشک، چوو بوومە ئەوێ. سەعات ۳: ۱۵ سەر لەبەیانێ گەشتبوومە ئەوێ و پاش
دۆزینەوێ هۆتیلە کەم، بپارم دا بوو پیا سەیه ک بە ناو شارە کۆنە کە دا بکەم. دوا جار
پیا سەیه کی بەر لە سپێدەم بە شەقامی (فیا دۆلۆرۆسا) دا کرد و سەردانی ئەو
شوینەم کرد کە ناوی "دوایین ئیوارە خان"ی عیسا ی لێنراو. گەشتە کە

بەشىۋەيەكى نامۇ جولىنەر بوو و كە گەرامەۋە بۇ ئەمريكا نۆرچار لەگەل ھۆلى-دا دەمھىنايە بەر باس. بەلام ئەو كاتە ھىچم لەبارەى نەخۆشەكەى سەنتەرى پزىشكىى (سۆراسكى)، يان ئەو بەكتريايەى تووشى ببوو و جىنى KPC ى ھەلگرتبوو نەزانيبوو. ئەو بەكتريايەى، ھىنا بوويەكايەۋە، خۆى جۆرىكى ئى. كۆلاى بوو.

دەشى من ئەو كاتەى كە لە ئيسرائيل بووم بەشىۋەيەك لە شىۋەكان بەكتريايەكى دژە ئەنتى بايۆتىكى (KPC) ھەلگرتووم تووش بوويىت؟ ئەگەرى نيىە. بەلام ئەمە روونكردنەۋەيەكى بەجى بوو بۇ بەرەنگارىى ئاشكرائى نەخۆشيبەكەم و دكتورەكان چوونە سەر كار بۇ ديارىكردنى ئەۋەى ئاخۇ ئەۋە بەكتريايە ھىرش دەكاتە سەر مېشكم. حالەتەكەى من خەرىك بوو دەبوۋە يەكەم ھۆكارى گەلىك ھۆكارى تر، بەشىك لە مېژووى پزىشكى.

بەشى نۆيەم

چەقەكە

لەھەمان كاتدا، لە شوپىنىكى ناوھەورەكاندا بووم.
شتى سىپى پەمەيى باوى قەبە و گەورە لەپەر لە ئاسمانى تاريكى شين باوى
قوولدا .

لە بەرزايى بەرزترى ھەورەكانەو- بەشتوھەيەكى پىوانەنەكراو بەرز- پۆلىك گۆي
شەفاف دەرکەوتن، بوونەوھەرى درەوشاوە لەمبەر بۆ ئەوھەرى ئاسمان قووت
بوونەوھە. لەدواى خۆيانەوھە شتى وەكو وردەكاغەزى رەنگاوپرەنگيان لەدواى خۆيان
جى دەھيشت.

بالندە بوون؟ فرىشتە بوون؟ ئەم وشانەك ئەو كاتە تۆمار كرد كە يادەوھەرييەكانم
دەنووسىيەوھە. بەلام ھىچ كام لەو وشانە وەسفى ئەو بوونەوھەرانە خۆيان ناكات كە
بە تەواوى جياواز بوون لە ھەر شتىك كە لەسەر ئەم زەوييە زانيوومە. زۆر
گەشەكردوتر بوون. بەرزتر بوون.

دەنگىكى قوولى قەبە، وەكو ھوتافىكى شكۆمەندانە لەسەرەوھەپرا ھاتە خوار و من
بىرم لەوھە دەكردەوھە ئاخۆ لە بوونەوھەره بالدارەكانەوھە بىت. جارىكى تر لە دواييدا

بیرم لیکرده وه، وای بۆچووم که شادیی ئەم بوونه وەرانه له کاتی کدا که بهرز ده بوونه وه ههوا، به شیوهیه که بێت که ده بێ ئەم دهنگه ده ریکه ن- واته ئەگه ر شادی بهم شیوهیه لێ یانه وه ده رنه چوایه ئەوا به پێچه وانه وه نه یانده توانی کۆنترۆلی بکه ن. دهنگه که ده بیسترا و ته قریبه ن مادی بوو، وه کو بارانی ک که ده توانی له سه ر پێستت ههستی پێ بکهیت به لام ته پرت ناکات.

بینین و بیستن جودا نه بوون له م شوینه ی که نیستا منی لی بووم. ده متوانی جوانی دیده نی جهسته دره وشاوه کانی ئەو بوونه وهره سه رنجرا کیشانه ی سه ره وه (ببیستم) و ده متوانی کاملی شادیه خشی زیاد بووی ئەوه شته ببینم که ده یان خویند. پێده چو له م جیهانه دا نه توانیت بروانیت ههچ شتی ک و گوئی له ههچ شتی ک بگرت تا نه بیهته به شتی ک لێ- تا به شیوهیه که له شیوه راز نامیزه کان نه چیهته پالی. جاریکی تر، له م روانگه یه ی نیستامه وه، ده لیم تو نه تده توانی به ههچ شیوهیه که له و دنیا یه دا بروانیت (له) ههچ شتی ک چونکه (له) خوئی ده لاله ت له جیا بوونه وهیه که ده کات که له وئی بوونی نه بوو. هه موو شتی ک جودا بوو، له هه مان کاتیشدا هه موو شتی ک به شتی ک بوو له هه موو شتی کی تر، وه کو دیزاینه ده وله مهند و تی کچرژا وه کانی فه رشی فارسی. . . یان بالی په پوله.

بایه کی گه رم هه لیکرد، وه کو ئەوه یان که له رۆژانی کاملترین هاوینه وه هه لده کات، گه لاکانی دره خته کان ئاوه ژوو ده کاته وه و وه کو ئاویکی خو ش گوزهر ده کات. شنه بایه کی ئیلاهی. هه موو شتی کی گۆری، جیهانی ده ورمی گۆری بۆ ئاوازیکی به رزتر، له رزینه وهیه کی به رزتر.

هەرچەندە هیشتا زمانم زۆر که م گۆی ده کرد، لانی که م به و شیوه یی که له سەر زهوی بیری لی ده که یه وه، به بی وشه دهستم کرد به خستنه بهر پرسیاری ئه م بایه - و ئه و بوونه وه ره ئاسمانییی که ههستم کرد له پشییه وه یان له ناویدام.

ئه م شوینه کوئییه؟

من کیم؟

بوچی لیره م؟

هەر کاتیک که به کپی یه کیک له و پرسیارانهم ده کرد، وه لامه که دهستبه جی له ته قینه وه یه کی (رووناکی، رهنگ، خوشه ویستی و جوانیدا ده هات که وه کو شه پۆلیکی بلا بوو پیامدا رهت ده بوو. ئه وه ی که له باره ی ئه م شه پۆله پهرش بووانه گرنگ بوو ئه وه بوو که هه روا به ساده یی پرسیاره کانی منیان نه ده وه ستاند له ریگه ی زال بوون به سه ریاندا. ئه وان وه لامیان ده دایه وه، به لام به شیوه یه ک که زمانه تیده په راند. بیروکه کان راسته وخۆ ده هاتنه ناومه وه. به لام به وشیه وه نه ده چوونه ناو بیرکردنه وه که ئیمه له سه ر زهوی ئه زمونی ده که یین. لیل، ناماددی یان نه بستراکت نه بوون. ئه م بیروکه نه به رجهسته و دهستبه جی بوون - که رمتر له ئاگرو ته رتر له ئاو بوون - و که وه رمه ده گرتن ده متووانی دهستبه جی و بی هه ولدان له و چه مکه نه تیبگه م که له سه ر زهوی سالانیکم پیده چوو تا به ته واوی ده رکیان پینکه م.

به رده وام بووم له جولان به ره و پیشه وه و بۆم ده رکه وت که ده چه مه ناو بۆشاییه کی گه وه وه، به ته واوی تاریکه، له قه باره دا بی سنوره، له گه ل ئه وه شدا بی پایان ئاسوده به خشه. له کاتیکدا که به ته واوی تاریکی ئه نگوسته چاو بوو، به هه مان شیوه رووناکی له سه ره وه ده پرزا: رووناکییه ک که پیده چوو له گۆیه کی

دره وشاوه وه بیټ که ئیستا ههستم ده کرد نزیکه لیمه وه. گۆیه که زیندوو و ته قریبه ن بهرجهسته بوو، وه کو چۆن گۆرانیه کانی بوونه وه ره فریشته کان وه ها بوون.

بارودۆخی من، به شیوه یه کی سه رسوپه ین، شتیك نزیك بوو له هی کۆرپه له یه ک له ناو منالدان. کۆرپه له به هاوه لئی پاوه ر (مشیمه) له مندالداندا جیگیر ده بیټ خواردنی بۆ دابین ده کات و په یوه ندییه که ی له گه ل دایکیکی له هه موو شوین ئاماده و له هه مان کاتدا نادیار، ئاسان ده کات. له م حاله ته دا، "دایک" خودا بوو، خالق بوو، ئه و سه رچاوه یه ی که به رپرسه له دروستکردنی گه ردوون و هه موو ئه وه ی که له ناویدا یه. ئه م بوونه وه ره ئه وه نده نزیك بوو که پیده چوو هیچ دوراییه ک نه بیټ له نیوان خودا و خۆمدا. له هه مان کاتیشدا، ده متووانی ههستم به مه زنیتی بی پایانی خالق بکه م، ده متووانی بزانه به به راورد چه نیک بچوکم. من ناوبه ناو (ئۆم) به کاردینم وه کو راناویک بۆ (خودا) چونکه له بنه رته دا پاش کۆماکه م له نووسینه کانمدا ئه و ناوه م به کاره ینا. (ئۆم) ئه و ده نگه بوو که له یادمه ده مبیست په یوه ست به و خودا مه زن، به توانا و بی مه رج خۆشویستراوه، به لام هه ر وشه یه ک بۆ وه سفکردنی کورت ده هینیت.

بۆم ده رکوت که هۆکاری ئه وه ی گۆیه که له ته که مه وه یه ئه و مه زنییه بیگه رده یه که ئۆم و من لیک جیا ده کاته وه. به شیوه یه ک له شیوه کان من نه مده تووانی به ته واوی تیبگه م به لام له گه ل ئه وه شدا دلنیا بووم که گۆیه که جۆریک له "وه رگیز" بوو له نیوان من و ئه و ئاماده ییه سه رووناساییه ی ده وه ی داوم.

وه کو ئه وه وابوو که له جیهانیکی گه وره تردا له دایک بووم و گه ردوون خۆی مندالدانیکی زه به لاهه و گۆیه که (که به جۆریک له جۆره کان به شیوه ی رایه ل به

کچه که ی سەر بآلی په پوله که مایه وه، له راستیدا هەر ئه ویش بوو) به م پرۆسه یه دا
رینمایه ده کردم.

دواتر، کاتیک گه پامه وه سەر ئه م زه وییه، وته یه کی شاعیری مه سیحی سده ی
حه قده هم (هینری فوگان) م بینى که نزیک بوو له وه سفکردنى ئه م شوینه وه - ئه م
چه قه مه زنه ره شه مه ره که ب ئاسایه که مآلی خودی خودا وه ند بوو.
"هه ندی ده لئین، تاریکاییه کی قوول به لام چا و له به ره لئه هاتوو له خوا دا هیه . .
"

رێک وه ها بوو: تاریکاییه کی مه ره که ب ئاسا که به هه مان شیوه رووناکی لئوه
ده دره وشایه وه. پرسیاره کان و وه لامه کانیش درێژه یان هه بوو. هه رچه نده هینشتا له
شیوه ی زماندا نه بوون به و شیوه یه ی که ده یزانین، ده نگى بوونه وه ره که گرم و
گور و - هه رچه نده ئه وه ی که ده یلیم له وانه یه سه یر بێت - که سی بوو. له مرۆڤ
تیده گه یشت و ئه و تاییه تمه ندییانه ی هه بوو که ئیمه ومانان هه مانه، ته نیا
قه باره یه کی گه وره تری هه بوو. منى ده ناسی و به قوولی سه ررێژ بوو له و
تاییه تمه ندییانه ی که هه موو ژیانم په یوه ستم ده کردنه وه به مرۆڤ، و ته نیا و ته نیا
مرۆڤه کان: گرم و گوری، به زه یی. . . ته نانه ت گآلته و سوعه تیش.

له رێگه ی گۆیه که وه، ئوم پئی وتم نه ک ته نیا گه ردوونیک به لکو چه نده ها
گه ردوون هه ن - له راستیدا، زۆرتر له وه ی که بتوانم په ی پئی ببه م - به لام ئه و
خۆشه ویستییه له چه قى هه موویاندا هه یه. ئه هریمه نیش له هه موویاندا ئاماده یی
هه یه، به لام ته نیا به بچوکتین شوینه وار. ئه هریمه ن پئویسته چونکه به بئ ئه و
ئیراده ی سه ره به ست مه حاله و به بئ ئیراده ی سه ره به ست گه شه کردن له ئارادا نه بێت -
هیچ جو له یه ک به ره و پێشه وه نابیت، هه لی ئه وه نابئ ببینه ئه و شته ی که خودا

لیمانی چاوه پئی ده کات. وه کو چۆن هندی جار له جیهانیکی وه کو ئه وهی ئیمه دا
ئه هریمه ن تۆقینه ر و به هیز دیار بوو، له وینه فراوانه که دا خۆشه ویستی ته واو زال
بوو و دوا جار سه رده که وت.

من فره یی ژیانم له سه رانه سری گه ردوونه بی شو ماره کاندایینی، له وانه ش
زیره کییان له سه روو مرۆفایه تییه وه بوو. بینیم که له وی به شیوه یه کی بی شو مار
ره هه ندی بالا هه ن، به لام تاکه ریگه بۆ زانینی ئه م ره هه ندانه راسته وخۆ داخلبوون
و نه زموونکردنه له ناویاندا. ناتوانی له بۆشاییه کی ره هه ندی نزمه وه بزانی، یان
ده رک بکری. هۆکار و ده ره نجام له و ئاسته به رزانه دا هه بوون، به لام له ده ره وه ی
ئه و تیگه یشتنه ی ئیمه له سه ر زه وی هه مانه. جیهانی ئه و کات و بۆشاییه ی که ئیمه
تیایدا ده جولیین له م پانتاییه ی زه ویدا به شیوه یه کی تۆکمه و ئالۆزکار له ناو ئه م
جیهانه به رزترانه دا گونجینه راه. به ده ربینیکی تر، ئه م جیهانانه به ته واوی له وه ی
ئیمه جودا نین، چونکه هه موو جیهانه کان به شیکن له هه مان واقعی سه راپاگه ربی
یه زدانی. ئه توانیت له و جیهانه به رزترانه وه هه رکاتیک و هه ر شوینیک به ته وی خۆتی
پئی بگه یه نیت.

ته واوی پاشماوه ی ژیانم پئی ده چیت تا هه موو ئه و شته هه لپژم که له وی فیری
بووم. ئه و زانینه ی به من ده درا "فیترکردن" نه بوو وه کو وانه یه کی تیۆره ی میژوو
یان ماتماتیک. تیگه یشتنه کان به شیوه یه کی خۆبه خۆ روویانده دا، نه ک ئه وه ی
پئویست بکات هه لۆهسته یان له سه ر بکریت و وه ربگه ردرین. زانین به بی له به رکردن
خه زن ده بوو، ده سته جی و بۆ هه میشه. وه کو زانیاری ئاسایی بیر نه ده چوه وه و
تا وه کو ئه مپۆش هه موویم لایه، روونتر له و زانیاریه ی که به درژیایی سالانی
قوتابخانه به ده ستم هینا.

ئەمە بە و مانایەش نییە کە دەتوانم ھەروا بە و سادەییە بگەم ئە و زانیارییە.
لە بەرئەوێ ئیستا کە گەراومەتەو ھەر پانتایی زەوی، دەبیت لە چوارچێوێ
سنوورداری و میشک و جەستە فیزیکیما سۆراخی بگەم. بە لام ھەر ھە یە. ھەستی
پێدەگەم، لە ناو بووندا رەگی دا کوتاوە. بۆ کە سێکی وەکو من کە تەواوی ژیا نی بە
ئیشی سەرسەختانی کە لە کە کردنی زانین و تیگە یشتن بە شیوازی تەقلیدی بە سەر
بردووە، کە شەفکردنی ئە و ئاستە پیشکە و توتو ترە ی فیربوون، بە تەنیا، بە ش بوو بۆ
ئەوێ بیرکردنەو ھم بۆ چەندەھا سەردەمی ئایندەش تیر بکات.
بە داخووە، بۆ خێزانە کەم و دکتۆرەکانی سەر زەوی، بارودۆخە کە زۆر جیاواز
بوو.

بهشی دهیەم

ئەوێ که گرنگە

هۆلی تووانی ئەوێ بەدی بکات که دکتۆرهکان چەندە بایەخدەر بوون کاتیک باسی سەفەرەکه می کرد بۆ ئیسرائیل. بەلام تینەگەیشت که بۆچی ئەوێندە گرنگە. له بهرانبهردا، نیعمەت بوو که تینەگەیشت. خۆگونجاندن له گەڵ ئەگەزی مردنی مندا، بهبێ ئەگەری زیادهی ئەوێ که دهچمه ناو لیستی کهیسهکانی سەدهی بیست و یەك بۆ نهخۆشییهکی هاوشیوهی تاعون.

له هه مان کاتدا، په یوه ندیی ته له فۆنی زیاتر کرا بۆ هاوڕێکان و خانه واده که م. کاتیک کورپکی منال بووم، باوکم ده په رست، که ماوهی بیست سال سەرۆکی ستاف بوو له سهنته ری پزیشکی ته عمیدی (وهیک فۆریتست) له (وینستن ساله م). من نه شته رگه ری ئە کادیمی می شکم وه کو پیشه یه ک هه لبژارد بۆ ئەوێندە ی بکری شوین پی ئە وه لگرم - وێرای زانینی ئەوێ که من قهت به ته واوی ئە مه م پینه کرا.

باوکم هه تا بلتی پیاویکی دیندار بوو. ئەو له ماوهی دووه م جهنگی جیهانیدا وه کو نه شته رگه ر له هیزی ئاسمانیی سوپا له دارسته کانی (کینیای نوی) و

(فلیپین) خزمه‌تی کردبوو. ئەو دلڤه‌قی و ئیش و ئازاری بینیبوو و خۆشی ئازاری چه‌شتبوو. ئەو باسی ئەو شه‌وانه‌ی بۆ کردم که به ئیشکردن له‌سه‌ر زیانه‌ جه‌سته‌یه‌کانی جه‌نگ به‌سه‌ری بردبوو له‌و خیمانه‌دا که به به‌تانی راگیرابوون و شه‌سته‌باران لێیده‌دان، گه‌رما و شی ئه‌وه‌نده توند بوون که نه‌شته‌رگه‌ره‌کان جلی ژێره‌وه‌یان له‌به‌ر خۆیاندا ده‌هێشته‌وه تا به‌رگه‌ی بگرن.

باوکم له‌ سالی ۱۹۴۲دا هاوسه‌رگه‌ری له‌گه‌ڵ (بیتی)ی خۆشه‌ویستی ژیا‌نی (و کچی ئه‌فسه‌ره‌ فه‌رمانده‌که‌ی) دا کردبوو، له‌کاتێکدا خه‌ریکی مه‌شق بوو بۆ خزمه‌ته‌که‌ی له‌ یه‌کێک له‌ گۆره‌پانه‌کانی جه‌نگ. له‌ کۆتایی جه‌نگدا، ئەو به‌شیک بوو له‌ گروهی سه‌ره‌تایی هێزه‌ هاوپه‌یمانه‌کان که ژاپۆنیان داگیرکردبوو پاش ئه‌وه‌ی ئەمریکا بۆمی ئه‌تومی به‌سه‌ر هیره‌وشیما و ناگازاکی-دا به‌ردابوووه. وه‌کو تاکه نه‌شته‌رگه‌ریکی می‌شکی سوپای ئەمریکا له‌ تۆکیۆ، ئەو به‌ په‌سمی پێویست بوو. ئەو ریگه‌پێدراو بوو نه‌شته‌رگه‌ری گوی، لووت و قورگ نه‌نجام بدات.

هه‌موو ئەو پسه‌پۆریانه ئه‌وه‌ی مسۆگه‌ر کرد که به‌و زووانه‌ ناچێته هه‌چ شوینێکی تر. ئه‌فسه‌ره‌ فه‌رمانده‌یه‌ نوێکه‌ی ریگه‌ی پینه‌ده‌دا بگه‌رێته‌وه ئەمریکا تا ئه‌وه‌ی که بارودۆخه‌که "جیگه‌رت" ده‌بوو. چه‌ند مانگیک پاش ئه‌وه‌ی ژاپۆنییه‌کان له‌سه‌ر که‌شتی جه‌نگی (میسۆری) له‌ که‌ناراوی تۆکیۆ به‌ ره‌سمی خۆیاندا به‌ده‌سته‌وه، دواچار باوکم فه‌رمانی گه‌شتی پینگه‌یشت که ریگه‌ی ده‌دا بگه‌رێته‌وه ولات. له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا، ده‌یزانی که ئەگه‌ر ئه‌فسه‌ری فه‌رمانده‌ی شوینه‌که ئەو فه‌رمانانه‌ی ببینایه ئەوا هه‌لیده‌وه‌شاندنه‌وه. بۆیه باوکم تا کۆتایی هه‌فته‌ چاره‌پێ بوو، کاتیک ئەو ئه‌فسه‌ره‌ چوو ده‌ره‌وه‌ی بنکه بۆ پشوو و له‌ ریگه‌ی ئه‌فسه‌ری فه‌رمانده‌ی جیگه‌ره‌وه فه‌رمانه‌کانی سۆراخ کرد. ئەو دواچار تووانی سواری که‌شتیه‌ک بێت که

له كانونى يەكەمدا دەگەپايەو نىشتمان ماوئەيەكى زۆر دواى ئەوئەى كە ھارەلە سەربازەكانى گەپابوئەوئە ناو خىزانەكانيان.

پاش گەپانەوئە بۆ ئەمريكا لە سەرەتاكانى ۱۹۴۶دا، باوكم رۆيشت راھىنانى نەشتەرگەرى تەواو بكات لەگەل ھاوپۆل ھاوپۆلى سكوئى پزىشكى ھارڤارد، (دۆنالڊ ماتسن) كە لە گۆرەپانى جەنگى ئەوروپا خزمەتى كردبوو. ئەوان لە (پیتەر بىنت بريگام) و نەخۆشخانەكانى منالان (نەخۆشخانە سەرەككیەكانى سكوئى پزىشكى ھارڤارد) لە بۆستن بە سەرپەرشتى دكتور (فرانك. دى ئىنگراھام) راھىنانيان كرد كە دوايىن مەشقكار بوو كە لەلایەن دكتور (ھارڤى كوشىن) راھىنانى پىكرا، كە لەسەر ئاستى جىھان بە باوكى نەشتەرگەرى مۆڊىرنى مېشك دادەنریت. لە پەنجاکان و شەستەكاندا، تەواوى كادىرانی نەشتەرگەرى مېشكى "۲۱۲۱C" (كە بە شتوئەيەكى رەسمى لەلایەن ھىزى ئاسمانى سوپاوە پۆلېئەبەندى كرابوون)، كە پېشەى خۆيان لە شەپگەكانى ئەوروپا و ئوقيانوسى ئارام پەرەپىدابوو، بوون بە نمونە بۆ نىو سەدەى دواترى نەشتەرگەرانى مېشك، لەوانەش جیلەكەى من.

دايك و باوكم لە ماوئەى (بىبازارپى گەرە) دا گەرە بوون و بە سترابوئەوئە بە ئىشەوئە. باوكم تەقريبەن ھەمیشە بۆ نانى ئىوارە لە سەعات ۷ ئىوارەوئە لە مائەوئە بوو، بە زۆرى بە قات و بۆئىنباخەوئە، بەلام ناوبەناو جلى نەشتەرگەرى لە بەردابوو. پاشان دەگەپايەوئە بۆ نەخۆشخانە و يەككە لە ئىمەى منائى لەگەل خۆى دەبرد بۆئەوئەى لە ئوقيسەكەيدا سەعى بكەين لەكاتىكدا كە نەخۆشەكانى بەسەر دەكردەوئە. بەلای باوكمەوئە، ژيان و ئىش لە جەوھەردا ھاوواتا بوون و بەو پىئەش ئىمەى پىگەياند. ئەو زۆرجار من و خوشكەكانى ناچار دەكرد لە رۆژانى يەكشەممەدا ئىشى ھەوشە بكەين. ئەگەر پىئمان بوتايە دەمانەوئە بچىنە سىنەما،

ئەوا لە وەلامدا دەیوت: "ئەگەر تۆ بچیتە سینەما ئەوا دەبێ کە سێکی تر ئیش بکات". ئەو بەهەمان شتووە پیشبڕکێکار بوو. لە یاری (سکواش)دا، ھەموو یاریبەکی بە "شەرپ تا مردن" لەقەڵەم دەدا و تەنانەت لە ھەشتاکانی تەمەنیشیدا ھەمیشە بەدوای رکابەری تازەدا دەگەرا، زۆر جار چەند دەیەیک گەنجتریش.

ئەو باوکیکی فشارھێن بوو، بەلام بێ وینەش بوو. ئەو ھەر کە سێک کە پیتی دەگەشت بەرپێزەوہ چارەسەری بۆ دەکرد و دەرئەفیزیکی لە گێرفانی چاکەتی تاقیگە کەیدا ھەلدەگرت بۆئەوہی لەکاتی بەسەرکردنەوہی نەخۆشەکانیدا برغوی شل لە ھەر شوپێنیک توند بکاتەوہ کە بەرچاوی بکەوێت. نەخۆشەکانی، ھاوہلە پزیشکەکانی، پەرستارەکان و تەواوی ستافی نەخۆشخانە خۆشیان دەویست. چ لە ئیشکردن لەسەر نەخۆشەکان بووایە، یان یارمەتیدان لە توێژنەوہی پزیشکەوتوودا، مەشقکردن بە نەشتەرگەرانی مێشک (تاکە ھیوايەت)، یان نووسەری لە بلۆکراوہی دەمارناسی نەشتەرگەری (کە چەند سالیکی ئیشی تیا کرد) ، باوکم ئەوہی بەدیکرد کە رێچکەي ژبانی دیاریکراوہ. تەنانەت ئەو کاتەش کە لە تەمەنی ھەفتاویەک سالیدا دواجار لە ژووری نەشتەرگەری ھاتە دەرەوہ، بەردەوام بوو لە رویشتن لەگەڵ دوایین بەرھەوپی شچوونەکان لە بوارەکەدا. پاش مردنی لە سالی ۲۰۰۴دا، ھاوکارە لەمێژنەکەي، (دکتۆر ئیل. کیلی جونیر) نووسیبوو "دکتۆر ئەلیگزاندەر ھەمیشە بە تامەرزۆییەکەي و شارەزایەتیەکەي، خۆگرییەکەي و وردەکارییەکەي، رۆحی ھاوسۆزییەکەي، راستگۆییەکەي و لیھاتووییەکەي لەھەموو ئەو شتانەدا کە کردنی، لە یاددا دەمێنیتەوہ". سەیر نەبوو کە من، وەکو زۆریک لەوانیتر، دەمپەرست.

زۆر به زوویی، ئەوەندە لەمیژە که نازانم که ی بوو، باوک و دایکم پێیان وتبووم که من به خێوکرانوم (یان "هەلبێژێردراوم" وەکو خۆیان دەیانگوت، چونکه دانیایان کردبوومەوه که هەر له و ساته وهی بینیبووینم زانیبوویان منائی ئەوانم). ئەوان دایک و باوکی بایۆلۆجی من نه بوون، به لام زۆر خۆشیان دەویستم وەك بلیتی له خۆین و گۆشتی ئەوانم. من هەر له گهوره بووندا بووم کاتیک له نیسانی ۱۹۵۴دا زانیم له تەمەنی چوارده مانگیه وه به خێوکرانوم و ئەمە ی که دایکی راسته قینه م شانزه سالان بووه - سالی دووه می بووه له ناماده یی - کاتیک له ۱۹۵۳دا منی هیناوه ته دنیاوه هاوسه ری نه بووه. کۆره هاوپیکی، که دواین سالی بووه له ناماده یی و ناماده یی ئەوه ی تیا نه بووه منالیک بگریته خو، رازی بووه له سه ر ده ستبه ردار بوونم، هه رچه نده ه یچ کامیان ئەوه ی نه ویستوه. ئەم زانیارییه ئەوه نده به زووی به گویمدا درا که هه روا به ساده یی بوو به شیک له وه ی که کیم، قبولکراو و حاشاهه لنه گره که ره شی قژم و ئەو راستیه ی که هه زم له هه مبه رگر و رقم له قه رنابیه ته. باوک و دایکه به خێوکه ره که م ئەوه نده خو ش ده ویست که ئەگه ر له خۆینی ئەوانیش بووما یه هه ر ئەوه نده خو شم ده ویستن، ئەوانیش هه مان هه ستیان به رانه رم هه بوو.

خوشکه گه و ره که شم، (جین)، به خێو کرابوو، به لام پینچ مانگ پاش ئەوه ی منیان گرتە خو، دایکم تووانیبوو ی خو ی منالیک به یینیه ته دنیاوه. ئەو منالیک ی کچی بوو - بیتیسی خوشکم - و پینچ سال دواتر، فیلیس که له هه مووان منالتر بوو، هاته دنیاوه. ئێمه له هه موو نیاز و مه به سه کانه دا خوشک و برای ته واوه تی بووین. ده مزانی که له هه ر کو ییه که وه هاتبم، برای ئەوانم و ئەوانیش خوشکمن. من له خانه واده یه کدا گه و ره بووکم که نه ک ته نیا خو شیان ویستم به لکو ته نانه ت باوه ریان

پهینام و پشتگیریی خهونهکانیان کردم. لهوانهش ئه و خهونهی که له نامادهیی داگیری کردم و قهت نهرویشت تا بهدهستم هینا: بوون به نهشتهرگری میشک، وهکو باوکم.

له سالانی کولیز و سکولی پزیشکیدا بیرم له وه نهدهکرده وه که بهخیوکراوم - لانی کهم له رووکهشدا. من چند جاریک چومته خانهی بی دایک و باوکانی (نورس کارولاینا) بو زانینی ئه وهی که ئاخو دایکم هیچ بایه خ ده دات به وهی یه کتر ببینینه وه. به لام نورس کارولاینا هندی له توندترین یاسای ولاتی پیاده ده کرد بو پاریزگاری له منالی بهخیوکراو و دایک و باوکانی راسته قینهی، ته نانهت ئه گهر به شیوه یه کی نائومیدانهش بیانویستایه یه کتر بگرنه وه.

پاش درهنگانی ته منی بیسته کانم، که متر و که متر بیرم له مهسه له که کرده وه. ئه و کاتهش که چاوم به هولی کهوت و خیزانی خومان پیکهینا، پرسه که زیاتر به ره و نه مان چوو.

له سالی ۱۹۹۹دا، کاتیک ئه و دوانزه سالان بوو و نیمه هیشتا له (ماساشوسیتس) ده ژیاين، ئیبینی چوارهم پرژایه سهر پرژده یه کی که له پووری خیزانی له سکولی (چارلز ریفر) که ئه و کاته پۆلی شهش بوو. ئه و دهیزانی من بهخیوکراوم و ئه و کهس و کاری راسته و خوی هیه که به شیوهی کهسی، ته نانهت به ناویش، نایانناسیت. پرژده که شتیکی له ودا هینایه کایه وه - پرسیاریکی قول، که تا ئه و ساته، نهیزانیووه که هیه تی.

پرسیاری لیکردم ئاخو ده توانین سوراخی دایک و باوکی راسته قینه م بکه م. پیم وت که خوم به دریزایی سالانیک ناوبه ناو بیرم له مهسه له که کردووه ته وه،

په یوه نډیم کړدووه به خانۀى بى باوك و دايكانى نورس كارولاينا و پرسىوومه ناخو
هه واليان هه يه .

ئمه سه غلۀتى نه كړدم. به ئيبينم وت، "له بارودوخى وه هادا به ته واوى
سروشتييه. ئمه به و مانايه نيه كه دايكى راسته قينه م خوښى ناویم يان توى
خوش نه ده ويست گهر چاوى پيت بكه وتايه. به لام نايه وى، زياتر له بهرته وهش كه
همان هستى توى هه يه و من خيزانى خو مانم هه يه و ئه و نايه وى ته گهره دروست
بكات".

ئيبين هه روا وازى نه ده هينا، بويه دواچار بېرم له وه كړدوه كه ئاواته كه ي
بينمه دى و نامه يه كم بؤ كارمه نديكى كومه لايه تى به ناوى (بېتى) نووسى له خانۀى
بى دايك و باوكان كه پيشتر له چند داواكار ييه كه مدا يارمه تى دابووم. چند
هفته يه ك دواتر، له پاش نيوه پړى هه ينيه كى به فراويى سالى ۲۰۰۰ دا، من و ئيبينى
چواره م له بوستنه وه ده چووينه (مهين) بؤ به سه ربردى پشوو يه كى خليسكينه ي
سه ر به فر كاتيك بېرم كه وته وه كه كاتى ئه وه هاتووه ته له فونيك بؤ بېتى بكه م بؤ
زانينى ده نگ و باسى تازه. به موبايه كه م ته له فونم بؤى كرد و وه لامى دايه وه.

وتى "له راستيدا هه ندى هه والم لايه. دانيشتوويت؟"

له راستيدا من دانيشتبووم، بويه وام وت، ئه وه م نه وت كه به ناو كړيوه يه كدا
ئوتومبيل ليده خوړم. وتى "دكتور ئه ليگزاندهر، وادياره دايك و باوكه
راسته قينه كه ت به راستى هاوسه رگيريان كړدووه"

تووشى دلۀكوتى بووم و ريگاي به رده م بوو به خياللى و دريژ بووه وه.
هه رچه نده ده مزانى كه دايك و باوكم خوښه ويستى يه كترى بوون، هه ميشه پيم و ابوو
هه ر كه ده ستيان له من به ردا، ژيانى هه ريه كه يان ناراسته ي جوداى وه رگرتووه.

دهستبه جی وینه یه ک هاته خه یالمه وه . وینه ی دایک و باوکی راسته قینه م و مالیک که له شوینیک بونیادیان ناوه . مالیک که قهت نه مزانیوو ه . مالیک که - من به شیک نیم لئی .

بیته خه یالی پچراندیم و وتی "دکتور نه لیکزاندهر؟"

به هیواشی وتم "به لئی، گویم لیته"

"شتی تریش هه یه بیته بلیم"

ئیپین سه ری سورما، ئوتومبیله که م له لایه کی شه قامه که وه راگرت و به بیته - م وت به رده وام بیته .

"دایک و باوکت سی منالی تریان هه یه : دوو خوشک و برایه ک . من په یوه ندیم به خوشکه گه وره که ته وه کردبوو و پی و تم خوشکه بچوکه که ت دوو سال له مه و به مردوو ه . دایک و باوکت هیشتا خه فه تی بو ده خون ."

پاش وه ستانیکی زور پرسیارم کرد "که واته مانای نه وه یه که . . ؟ " هیشتا گیز بووم، هه موویم هه ر گوی لی ده گرت به بی نه وه ی له هیچی شی بکه مه وه .
"به داخه وه م دکتور نه لیکزاندهر، به لام به لئی - به و مانایه یه که داوای تو بو په یوه ندیکردن ره ت ده کاته وه ."

ئیپین له شوینی خویه وه له پشت من سورما، به روونی ناگادار بوو که تازه شتیکی گرنگ روویداوه به لام سه ری سورما بوو له وه ی که ده بی چی بیته .

پاش نه وه ی ته له فونه که م داخسته وه پرسیاری کرد "چی باوکه؟"

وتم "هیچ . ئازانسه که هیشتا زور نازانی، به لام نیشی له سه ر ده که ن . له وانیه کاتیکی تر . له وانیه . . ."

به لّام دهنگم به ره و وهستان چوو. له دهره وه، زريانه كه به راستي دار و به ردي هه لده گرت. ته نيا دهمتوواني سهد يارد^{*} يك له پيشمه وه نه و دارستانه سپيه نزمه ببينم كه له دهورمان بوو. گيڙي ئوتومبيل^ه كه م گورپي، به وردى روانيمه ناو ئاوينه كه ي به رده مم و كشامه وه بۆ ناو جاده كه.

له پير، ببينم بۆ خۆم به ته واوي گوراپوو. بيگومان پاش ته له فونه كه هيشتا هه موو نه و شتانه بووم كه پيشتر بووم: هيشتا زانايه ك بوم، دكتوريك بوو، باوك بووم و ميڙد بووم. به لّام به هه مان شتوه، بۆ يه كه مين جار، هه ستم كرد هه تيوم. كه سيك كه به لاوه نراوه. كه سيك كه كه متر له ۱۰۰٪ ده ويستريت.

پيش نه و په يوه ندييه ته له فونيه، به راستي به و شتوه يه بيم له خۆم نه كرد بووه وه - وه كو كه سيك كه له سه رچاوه كه ي داپراوه. قهت وه ها پيناسه ي خۆم نه كرد بوو كه شتيك له ده ستداوه و ده شي قهت به ده ستي نه هينمه وه. به لّام له پير تاكه شتيك بوو له باره ي خۆمه وه كه دهمتوواني ببينم.

له ماوه ي چند مانگي دواتردا ئوقيانوسيك له خه مبارى له ناومدا كرايه وه: خه ميكي كه هه ره شه ي رامالين و نغرو كردنى هه موو نه و شتانه ي ناو زيانمى ده كرد كه به و په رپى هه ول و ته قه لاوه بونيام نابوو.

ئه مه به لاوازم بۆ كه يشتن به وه ي ببوو هوكار بۆ نه و دوخه، خراپ و خراپتر بوو. پيشتر كه وتبوومه ناو كيشه كانى ناو خۆمه وه - بۆ تيروانيني من كه موكوپي - و راستم كرد بوونه وه. له سكولى پزىشكى و له رۆژانى سه ره تادا وه كو نه شته رگه ر، بۆ نمونه، به شيك بووم له كه لتووريك كه تيايدا مه شروب خواردنه وه ي رۆر، له بارودخى گونجاودا، په سه ند بوو. به لّام له سالى ۱۹۹۱ دا په يتا په يتا تيببيني نه وم

کرد که به کهمیک تامه زړویی زیاتره وه چاوه پښی رۆژی پشوو و ئه و مه شروپانه ده کهم که له گه لیدابوون. بپارمدا که کاتی ئه وه هاتوو خوارده وهی کحول به ته وای ته رک بکه م. ئه مهش به هیچ شتیه که ئاسان نه بوو- زیاتر له وهی که ههستم پیکردبوو پشتم به و به و خۆبه تالکردنه وهیه به ستبوو که ئه و سه عاتانهی پشوو دایینیان ده کرد- و ته نیا به پشتگیری خانه واده کهم له و رۆژه سه ره تایبانهی هوشیاریدا سه رکه وتوو بووم. که واته ئه وهش کیشیه کی تر، ئاشکراشه که ته نیا من مایه ی سه رکۆنه م. یارمه تیم له به رده مدا بوو ئه گه ر بمویستایه داوای بکه م. بۆچی نه مده توانی بنه بری بکه م؟ هه ر راست نه بوو که بپه زانیارییه کی په یوه ست به رابردووم- بپیک که له ده ست مندا نه بوو- بتوانی به ته وای له رووی سۆزی و پیشه ییه وه به لاپیمدا بیات.

بۆیه که وتمه مملانی و به نابرواییه وه پوانیم چونکه رۆله کانی من وه کو دکتۆر، باوک و میترد پیاده کردنیان قورستر ببوو. به بینینی ئه مه ی که من باشتین خودی خۆم نه بووم، هۆلی کاتیکی چون بۆ راویژی هاوسه ریستی ریکخست. هه رچه نده ئه و ته نیا به شتیه کی ریزه یی زانی هۆکاره که چییه، ئه و منی به خشی له به رانه ر که وتمه ناو ئه و چاله ی نا ئومیدی و ئه و په پری هه ولی خۆیدا تا ده رمبه ینتیه وه. خه مۆکییه کهم له کاره که مدا ره نگدانه وهی هه بوو. بیگومان دایک و باوکم له و گۆرانه م ناگادار بوون و هه رچه نده ده مزانی ئه وانیش به خشنده ن، خه فه تی دامی که پیشه کهم له ئه کادیمیای نه شته رگه ری می شکدا به ره و داته پین ده چوو - و هه موو ئه و شته ی که ئه وان ده یان توانی بیکه ن، ته ماشا کردن بوو له که ناره کانه وه. به بی به شداری من، خانه واده کهم ده سه وستان بوو له یارمه تیدانم.

دواجاریش، کاتیک ئەم خەمە نوێیە دەرکەوت و نەما، لە شتیکی تر پامام: دوایین ئومیدی نیوەدانپیانراوم بەوەی که ره‌گه‌زیکه‌ی که‌سی هه‌یه له‌ گه‌ردووندا- هه‌زیکی سه‌روو ئەو هه‌زه زانستیانه‌ی که سالانیکم له‌ تاووتویکردنیاندا به‌سه‌ر بردووه. به‌ ده‌رپه‌ینیکی که‌مه‌تر په‌زیشکی، دوایین باوه‌په‌ی رامالیم به‌وه‌ی که‌ ده‌شی جۆره بوونه‌وه‌ریک هه‌بێ که به‌ راستی خو‌شی بویم و گرنگیم پێیدا- و ئەمه‌ی که‌ نزاکانم له‌وانه‌یه‌ ببه‌سته‌ترین و ته‌نانه‌ت وه‌لام بدرینه‌وه. پاش ئەو په‌یوه‌ندییه‌ ته‌له‌فونیه‌یه له‌ کاتی کڕپوه‌که‌دا، به‌په‌رکه‌ی خودایه‌کی که‌سی به‌سۆز- مافی سکماکیم، تا ئاستیک له‌ ئاسته‌کان، وه‌کو ئەندامیکی هاتوچۆکه‌ری کلێسا له‌ که‌لتووڕیکدا که‌ ئەو خودایه‌ی به‌ جدی گرتووه‌- به‌ ته‌واوی ون بوو.

ئایا هه‌زیکی یان سه‌رچاوه‌یه‌کی زیه‌ک هه‌بوو چاودێری هه‌ر هه‌موومان بکات؟ کێ به‌ شیوازیکی به‌سۆزانه‌ی راست گرنگی به‌ مرۆفه‌کان ده‌دا؟ شتیکی له‌ناکاو بوو که‌ دواجار قه‌ناعه‌ت ببنیت که‌ سه‌رباری هه‌موو راهه‌ینان و ئەزموونی په‌زیشکیم، به‌ ئاشکرا هه‌شتا به‌ تامه‌رزویه‌وه، ئەگه‌رچی به‌ نه‌هه‌نیش، بایه‌خم به‌ و په‌رسیاره‌ ده‌دا، وه‌کو چۆن په‌کجار زۆرتر له‌وه‌ی هه‌ستم پیکردبوو بایه‌خم به‌مه‌سه‌له‌ی دایک و باوکی راسته‌قینه‌م ده‌دا.

به‌داخه‌وه، وه‌لامی ئەو په‌رسیاره‌ی ئاخۆ جارێکی تر دایک و باوکی راسته‌قینه‌م ژیان و دلایان بۆ من ده‌که‌نه‌وه. وه‌لامه‌که‌ نه‌خه‌یر بوو.

بەشى يانزەھەم

كۆتاييھاتنى خراپىيون بە ئاراستەى خوارەوہ

بۆ ماوہى حەوت سالى دواتر، ژيانى پيشەييم و ژيانى خانەوادەكەم بەرەو خراپى چو. بۆ ماوہىەكى دريژ خەلكى دەوروبەرم- تەنانەت ئەوانەى زۆر ليمەوہ نزيك بوون- دلتيا نەبوون كە چى ھۆكارى كيشەكەيە. بەلام پەيتا پەيتا- لە ريگەى ئەو تيبينيانەى كە تەقريبەن بە ريگەوت دەمخستەنەپوو- ھۆلى و خوشكەكانم زانيان چ دەگوزەرى.

دواچار، لە بەرەبەيانىكدا لە كەناراوى (ساوز كارۆلاينا) لەماوہى بەسەربردنى پشووئەكى خيزانى لە تەمووزى ۲۰۰۷د، بيتسى و فيليس بابەتەكەيان ھيتايە بەر باس. فيليس پرسىياري كرد "بىرت لەوہ كىرەوہتەوہ نامەيەكى تر بۆ دايك و باوكى راستەقىنەت بنووسى؟"

بيتسى وتى "بەلى". لەوانەيە شتەكان تاوہكو ئىستا گۆرانيان بەسەردا بەھاتايە، تۆ چوزانیت". بيتسى ھەر بەم دوايە پيمانى وتبوو كە بىر لەوہ دەكاتەوہ خۆى منالیک بگريتەخۆ، بۆيە من بە تەواوى سەرم نەسورما كە بابەتەكە ھاتە بەر باس. بەلام لەگەل ئەوہشدا، وەلامى لەناكوم- لە ھۆشى خۆمدا نەك بە دەم- بەم

شیوه‌یه بوو: ئوھ نا، جارێکی تر نا! ئو درزه گه‌وره‌یه‌م بیره‌ته‌وه که له ژێرمه‌وه دروست بوو کاتێک پێش هه‌وت سال رووبه‌پووی ره‌فزیك بوومه‌وه. به‌لام ده‌مزانێ دلی بیتیسی و فیلیس له‌سه‌ر هه‌قن. ده‌یانزانی ئازار ده‌چێژم، دواجار زانیان بۆچی و -به‌شیوه‌یه‌کی راست و دروست- له‌ پێناو مندا ویستیان هه‌نگاو بنێم و هه‌ول بده‌م کێشه‌که چاره‌سه‌ر بکه‌م. ئه‌وان دانیایان کردمه‌وه که شانبه‌شانی من له‌و رێگه‌دا هه‌نگاو ده‌نێن- و ئه‌مه‌ی که له‌م هه‌وله‌مدا وه‌کو پێشوو ته‌نیا نابم. ئێمه تیمیک بووین. بۆیه له‌ سه‌ره‌تاکانی مانگی ئابدا، نامه‌یه‌کم بۆ خوشکی راسته‌قینه‌م نووسینی که ئاگاداری بابه‌ته‌که بوو و نارده‌م بۆ بیتی له‌ خانه‌ی بی دایک و باوکانی ئۆرس کارۆلاینا:

"خوشکی ئازیزم،

من بایه‌خ به‌ په‌یوه‌ندیکردن له‌گه‌ڵ تو، براکه‌مان و دایک و باوکمان ده‌ده‌م. پاش گفتوگۆیه‌کی درێژ له‌گه‌ڵ دایک و خوشکانی زێم له‌سه‌ر ئه‌م بابه‌ته، پشتگیری و گرنگی پێدانیان، ویستی منیان زیندوو کرده‌وه بۆ زانیی زیاتر له‌ باره‌ی خانه‌واده‌ی راسته‌قینه‌م.

دوو مناله‌که‌م که ته‌مه‌نیان ۹ سالان و ۱۹ سالانه‌ گرنگی به‌ پێشینه‌یان ده‌ده‌ن. ئه‌و سێیانه‌مان و هاوسه‌ره‌که‌م سوپاسگوزار ده‌بن بۆ هه‌ر زانیارییه‌کی باکگراوندیک که تو بتوانی پێمان بده‌یت. من پرسیارگه‌لیک دینه‌ زه‌ینمه‌وه له‌ باره‌ی دایک و باوکی راسته‌قینه‌م په‌یوه‌ست به‌ ژانیان له‌ سالانی گه‌نجییه‌وه تاوه‌کو ئیستا. ئێوه ئاره‌زوومه‌ندییه‌کانتان چین و که‌سایه‌تییه‌کانتان چۆنه‌؟

له‌وه‌دا که هه‌موومان به‌ره‌و ته‌مه‌نی پیری ده‌چین، ئومێده‌وارم به‌ زوویی بیانبینم. ده‌شی ئاماده‌کارییه‌کانمان به‌ ریکه‌وتنیکه‌ی هاوبه‌ش بێت. تکایه‌ بزانه‌ که

من نۆر ریز ده گرم له و نهینپاریزییهی که نه وان هیواخوازن بهرقه راری بکن. من خیزانیکی بهختوکه ری بی وینه م هه بووه و بریاری دایک و باوکی راسته قینه م له وهختی که نجیاندایه ده نرخینم. بایه خدانی من راسته قینهیه و بی سنوور گهرم و گوره.

له بهرچا و گرتنتان بۆ ئەم مهسه لهیه بهرز ده نرخینریت.

نۆر دلسۆرتان،

برای گوره تان"

پاش چند ههفتهیه که نامهیه کم له خانهی بی دایک و باوکان پیگه یشت. له لایه ن خوشکه راسته قینه که مه وه بوو.

نوسی بووی "به لی، ئیمه چه ز ده کهین بتبینین". یاسای ویلایه تی نۆرس کارۆلاینا ریگر بوو له وهی که نه و هیچ زانیارییه کی ناسینه وه بۆ من بدرکینیت، به لام به ئیش کردن له نزیکیی نه و پتوهرانه نه و یه کهمین سه ره داوه راسته قینه کانی پتدام له باره ی نه و خانه واده بنچینه ییهی که هه رگیز نه مبینیبوو.

کاتیک و تبووی باوکی راسته قینه م فرۆکه وانی ده ریایی بووه له فیتنام، تووشی سه رسورمان بووم: هه ربۆیه هه میشه چه زم له بازدان بووه له فرۆکه و پیمخۆشبووه فرۆکه ی بی ماتۆر باژۆم. هه روه ها پیم سه یر بوو که باوکم به هه مان شیوه مه شقیپیکراویکی که شتیوانیی ئاسمانی بووه له (ناسا) له ماوه ی نه رکه کانی (نه پۆلۆ) دا له ناوه راسته کانی ۱۹۶۰هه کاندا (خۆشم له ۱۹۸۲ دا نه وه م له بهرچا و گرتبوو که وه کو پسپۆری نه رک له سه ر که شتی ئاسمانی راهینان ببینم). باوکی راسته قینه م دواتر وه کو فرۆکه وانی هیلی ئاسمانی کاری کردووه بۆ (پان ئام) و (دیلتا).

له تشرینی یه که می ۲۰۰۷دا، دواچار دایک و باوکی راسته قینه م، ئان و ریچاردز و خوشک و برا بایؤلوجییه کانم، کاسی و ده یقد، بینین. ئان به سه رهاتی ته وای ته وهی بۆ گتیرامه وه که چۆن، له ۱۹۵۲دا، سی مانگی له خانه ی (فلورینس کریتیندین بۆ دایکانی بی هاوسه ر) به سه ر بردو وه که که وتو وه ته ته نیشته نه خوشخانه ی (شارۆلت میمۆریه ل). هه موو کچانی ته وی ناوی ره مزیمان هه بو و له بهر ته وهی حه زی له میژووی ئه مریکا بوو، دایکم (فیرجینیا ده یه ر) هه لئبژاردبوو- ناوی یه که م منالی له دایکبوو له نیشته جیکراوانی ئینگلیز له ئه مریکا. زۆربه ی کچان ته نیا به (ده یه ر) بانگیان ده کرد. له ته مه نی شانزه سالیدا، ئه و گه نجترین کچی ته وی بوو. ئه و پیتی وتم که باوکی ئاماده بووه هه ر شتیکی بۆ بکات بۆ یارمه تیدانی کاتی که به "ته نگزه" ه که ی زانیو وه. ئه و ئاماده بووه که ته وای خیزانه که هه لئبگریته و پروات ته گه ر پتیوست بکات. ئه و بۆ ماوه یه ک بیکار بووه و هینانه وهی منالی که بۆ ماله وه گرفتیکی دارایی گه وره ی به دوا ی خۆیدا ده هینا، چ جای کیشه کانی تر.

هاورپیه کی نزکی له ناوچه ی (دیلتون) ی ساوس کارۆلاینا ته نانه ت پیتی وتووه که دکتۆری که ده ناسیت که ده توانیت ته و جۆره کیشه نه "حه ل" بکات. به لام دایکی ئاماده نه بووه گوپی له و شتانه بیته.

ئان پیتی وتم که چۆن چاوی بریووه ته ته ستیره دره وشاوه کانی ئاسمانی سه رمایه کی تازه هاتووی شه ویکی کانوونی یه که می ۱۹۵۲- چۆن له ژیر په له هه وره نزمه کاندای به سه ر جاده چۆله کاندای رویشتووه. ویستوویه تی ته م کاته ته نیا بیته، له گه ل مانگ و ته ستیره کان و ته و مناله ی-من- که به ریگاوه بووه. "نیوه مانگ له خۆرئاوا وه نزم بوو. هه ساره ی دره وشاوه ی مشتیه ری تازه به رز ده بووه وه، بۆنه وهی به دریژیایی شه و به سه رماندا بروانیت. ریچارد که یفی به زانسته

و هه ساره ناسی ده هات و دواتر پیی وتم که ئەو شه وه مشتەری نه یار بووه و بۆ ماوه ی ته قریبه ن نو سال دواتر ئەوه نده دره وشاوه نه ده بوو. دوا ی ئەو کاته، شتیکی زۆر له ژیانماندا روویده دا، له وانه ش له دایکبوونی دوو منالی تر.

"به لام ئەو کاته ته نیا بیرم له وه کرده وه که پاشای ئەستیره کان چه نده جوان و دره وشاوه دیاره، که له سه ره وه پرا لیمان ده پروانیت".

کاتیکی داخلی لژیی نه خو شخانه که بووه، بیرو که به کی جادویی هاتووه ته میشکیه وه. کچان به گشتی بۆ دوو ههفته له خانە ی (کریتیندین) ماونه ته وه پاش ئەوه ی مناله که یان بووه، دواتر ده چوونه ماله وه و ژیا نی ئاسایی خو یان ده ست پیده کرده وه. ئەگەر ئەو به راستی ئەو شه وه منالی ببوایه، له وانه یه من و ئەو بۆ کریسمه س له ماله وه بین- ئەگەر ئەوان پاش دوو ههفته به راستی ئەویان ده رکردبا. چ موعجیزه یه که ده بوو ئەمه: به هاتنی رۆژی کریسمه س منی ببردایه ته ماله وه.

ئان پیی وتم "دکتۆر کراوفۆرد تازه له هینانه دنیا ی منالیکی تر ته واو ببوو و ته واو ماندوو دیار بوو". ئەو پارچه یه که له فانی به گیراوه ی ئەسیر له سه ر روخساری دانا بوو بۆ ئەوه ی ژانه که ی که م بکاته وه، چونکه ئەو ته نیا نیوه ناگا بوو کاتیکی دوا جار، له سه عات ۲: ۴ ی سه ر له به یانی به دوا یین پالتانی گه وره، یه که مین منالی ببوو.

ئان پیی وتم زۆر ئاره زوومه ندی ئەوه بووه بمگریته باوه ش و دهستم پیا بینیت و ئەمه ی که قه ت گریانه کانی منی بیر ناچیت تائه وه ی که کاتی بیتاقه تی و دوا جار زالیوونی ئەو به نجه.

به دريژايي چوار سهعاتي دواتر، يه کهم جار مهريخ، دواتر زوحه ل، ئينجا ميژکوري عه تارد، و دواچار فينؤسي دره وشاوه له لاي خوره لاتي ئاسمانه وه بهرز بوونه ته وه بؤئه وه ي له م جيها نه دا به خيرهاتنم بکن. له هه مان کاتدا، ئان زؤر قوولتر له چند مانگي رابردو خه و بردبوويه وه.

په رستاره که پيش خوره لاتن خه بهري کردبووه وه.

ئو به رووخوشييه وه وتي "که سيک هه يه که ده مه وي پيتي بنا سينم" و مني خستبووه پوو، له به تانيه که شيني کاله وه پيچابوويانم، بؤئه وه ي دايکم سه رسامي خوي ده ربري.

"هه موو په رستاره کان هاوړا بوون له سه ره ئه وه ي که تو جوانترين منالي له ته واوي دايه نگه که دا. به م قسانه ليوانليو بيووم له شانازي".

چهنده ي ئان ويستي ئه وه ي هه بووه من لاي خوي بهيلايته وه، ئه وه نده ش واقيعه سارد و سه ره که زياتر ده هاته وه به رچاو. ريجارد خه وني ئه وه ي هه بووه بچيته کوليچ، به لام ئه و خه وانه دادی منيان نه دا. له وانه يه هه ستم به نازاري ئان کردبيت، چونکه له خواردن وه ستام. له رؤزي يانزه هه مدا، به و نه خوشييه داخلي خه سته خانه کرام که "له شکستي هه ستانه وه دا" بووم و يه که م کريسمه س و توي رؤزي دواترم له نه خوشخانه له (شارلوت) به سه ر برد.

پاش ئه وه ي داخلي نه خوشخانه کرام، ئان به دوو سهعات به پاس به ره و باکوور رويشت بو شاروچکه ي زيدي خوي. ئه و کريسمه سي له گه ل دايک و باوکی، خوشکه کاني و هاوړپياني به سه ر برد که سي مانگ بوو نه ييبيني بوون. هه موو ئه مه ش به بي من.

به هاتنى ئەو كاتەى كە دەستم كرده وه به خواردن، ژيانى جودام له ريگه دا بوو. ئان ههستى كرد كه كۆنترۆلى له دەست دەدات و ئەوان ريگه ي پيئادەن من گل بداتە وه. كاتيك ريك پاش سەرى سالى نوئى تە لە فۆنى بۆ نەخۆشخانە كردبوو، پيى و ترايوو كە من نيردراوم بۆ خانەى بي دايك و باوكان له (گرينسبۆرۆ).

ئەو وتى "سپيردراوه به خۆبه خشيڪ؟ چەند ناعاديلانەيه!"

سى مانگى دواترم له گەل ژمارەيهك منالى تر كه دايكيان نەيانتووانيوو بيانزئين له بهشى ناوخوييهكى منالاندا به سەر بردبوو. بيشكهى من له قاتى دووه مى مالىكى خۆلەميشى شين باوى سەردەمى فيكتوريا بوو كه به خشرابووه ريخراوه كه. ئان به پيکه نينيکه وه پيى وتم، "له گەل ئەوه شدا تەنيا به شه ناوخوييهكى منالان بوو". ئان له ماوهى چەند مانگى دواتردا به گەشتيكي سى سەعاتى به پاش پينچ شەش جار ريك سەردانى كردبووم، ناوميدانە له هەول دانانى پلانيكدا بووه بۆ ئەوهى بتوانى من لای خۆى بهيلىتە وه. جاريكيان له گەل دايكى و جاريكى تر له گەل ريجارد (هەرچەندە پەرسنارەكان تەنيا دەيانهيشت له پەنجەرە وه بمبينييت - نەياندەهيشت بيته ژووره كه و به دنياييشه وه نەياندەهيشت هەلمگرييت) هات.

به لام به هاتنى دواواكاني نازارى مانگى نازارى ١٩٥٤، روون بوو كه شتەكان له قازانجى ئەودا نين. دەبووايه دەستبەردارم بييت. ئەو و دايكى بۆ دوايين جار به پاس بەرهو (گرينزبۆرۆ) رويشتن.

ئان پيى وتم "دەبووايه هەلتگرم و چاو بېرمە چاوهكانت و هەول بەدم هەموو شتەكانت بۆ روون بکه مه وه. دەمزانى هەرچييه كه م بوتايه بزەت دەهات گالە گالە بوو، بلقت له دەمت ئەكرده دەرە وه و دەنگى قايلىكەرت دەرە بېرى، به لام هەستم كرد كه دەبووايه ئەو روونكردنه وه يەم وەربگرييت. بۆ دوايين جار له خۆم نزيك

کردییه وه، گوچکه کانت، سنگت و روخسارتم ماچ کرد و به نهرمی دهستم پیا هینایت. بیرمه که به قوولی هه ناسه م هه لده کیشا، که یفم به و بۆنه ی ساوای تازه شۆراو ده کرد، وه ک بلئی دوینی بوو.

"به و ناوه وه که له کاتی له دایکبوون ناومان نابوویت بانگم کردیت، زۆر خۆشم دهوئی، نه وه نده زۆر که قهت نازانیت. بۆ تا هه تایه خۆشم دهوئیت، تا نه و رۆژه ی که ده مرم".

"وتم، خودایه، تکایه ریگه ی بده بزانی چه نیک خۆشه ویسته. چه نیک خۆشم دهوئی و هه می شه ش هه روا ده بی. به لام هیچ ریگه یه ک نه بوو بزانه نزا که م گپرا ده بیته. ناماده کارییه کانی گرتنه خۆ له ۱۹۵۰ کاند کۆتاییان پیه اتبوو و زۆر نه ینی بوون. هیچ لاکردنه وه یه ک و روونکردنه وه یه ک نه بوو. هه ندی جار تو ماری به رواره کانی له دایکبوون ده گۆردران ته نیا بۆ نه وه ی هه ر هه ولتیک بۆ ئاشکرابوونی سه رچاوه ی مناله که شکست بینیت. هیچ شتیک له دوای جی نه مینیت. ریگه و تننامه کان له ریگه ی یاسای توندی ویلایه ته که وه ده پاریزران. یاسا که نه وه بوو که له بیبری بکه یته که قهت شتی وا روویداوه و پاشماوه ی ژیا نی خۆت بیه یته سه ر. و، ئومیده وارانه، په ندی لیوه ریگریته.

"بۆ دوا یین جار ماچیککی ترم کردیت، پاشان به هیواشی له بیتشکه که تدا دامنا یته وه. له به تانییه بجوکه شینه که ته وه وه رمپچایته وه، دوا یین نیگام برییه چاوه شینه کانت، پاشان په نجه م ماچ کرد و خسته مه سه ر نیوچه وانته. مالئاوا ریچارد مایکل. خۆشم دهوئیت، دوا یین وشه کانی من بوون بۆ تو، لانی که م بۆ ماوه ی نیو سه ده".

ئان به رده وام بوو له قسه کانی و وتی پاش نه وه ی نه و و ریچارد هاوسه رگرییان کردوه و مناله کانی تر به دوا دا هاتوون، نه و زیاتر و زیاتر ته قه لای خسته وه ته گه ر

کاتیک بۆی دهرکه وتوووه بووم به چى. سهربارى ئه وهى كه فرۆكه وانىكى ده رىايى و
 ئاسمانى بووه، رىچارد پاريزه ريش بووه و ئان پىي وابوووه ئه مه مۆله تى پىده دات
 تا ناسنامهى گرتنه خۆى من ئاشكرا بكات. به لام رىچارد له وه جىنتلمانتر بوو كه
 بگه رپته وه سهر ئه و رىككه وتننامه يه ي گرتنه خۆ كه له سالى ۱۹۵۴دا ئه نجام دراوه
 و خۆى له قهره ي مه سه له كه نه دا يه وه. له سهره تا كانى ۱۹۷۰كاندا، له كاتىكدا كه
 جهنگى فىتنام ههر له ئارادا بوو، ئان نه يتووانى به روارى له داىكبوونم له مېشكى
 دهرىكات. من له كانوونى يه كه مى ۱۹۷۲دا ده بوومه نۆزده سال. ئايا ده رپوشتمه
 ئه وى؟ ئه گه ر وايه، له وى ده بووم به چى؟ زووتر، پلانم وابوو كه خۆم بۆ ماريئز
 ناوونوس بكم بۆ فرۆكه وانى. چاوم ۲۰/۱۰۰ بوو و هيزى ئاسمانى پىويستى به
 ۲۰/۲۰ بوو به بى چەند و چون. له سهر جاده قسه ي ئه وه هه بوو كه ماريئز ته نانه ت
 ئه وانەش له ئيمه وهرده گريت كه چاويان ۲۰/۱۰۰ ه و فيرى فرۆكه وانيمان ده كه ن.
 هه رچۆنىك بىت، ئه و كاته ئه وان ده ستيان كرد به خاوكردنه وه ي هه ولى جهنگ
 فىتنام، بۆيه من قهت ناوونوس نه كرام. له برى ئه وه رووم كرده سكولى پزىشكى.
 به لام ئان هيج كام له م شتانه ي نه ده زانى. له به هارى ۱۹۷۲دا، ئه وان ئاگادار بوون
 كه زىندانىيانى جهنگ له ناوچه ي "هانۆى هيلتن" ه وه له و فرۆكانه وه داده به زين كه
 له فىتنامى باكووره وه ده گه رانه وه. ئه وان دلشكاو بوون كاتىك ئه و فرۆكه وانه
 شوينبزرانه ي كه ئه وان ده يانناسين، زياتر له نيوه ي گروهى ده رىاييه كه ي رىچارد، له
 فرۆكه كاندا نه بوون و ئان كه وته مېشكيه وه كه له وان يه منيش خۆم له وى كوژرابم.
 جارىك له جاران وئنه كه ي ناو مېشكى، بزرىوونى ره تده كرده وه و بۆ ماوه ي
 سالانىك ئه و له و قه ناعه ته دا بوو كه من مردنىكى تۆقينه رانه له كىلگه كانى برنجى
 فىتنامدا مردووم. بىگومان ئه و تووشى سه رسوپمان ده بوو كه بزانى كه ئه و وه خته
 من ته نيا چەند مايلىك له وه وه دوورم له (چاپل هيل)!

له هاوینی ۲۰۰۸د، له که ناراوی (لیچفیلد)ی ساوس کارۆلاینا چاوم کهوت به باوکه بایۆلۆجییه کهم، (بۆب)ی برای و زاواکهی که ئەویش ناوی بۆب بوو. بۆبی برا پالەوانیکی هیزی دەریایی ناسراو بوو له ماوهی جهنگی کۆریادا و فرۆکه‌وانی تاقیکردنه‌وه بوو له دەریاچهی چین (سه‌نتەری تاقیکردنه‌وه چه‌که‌کانی هیزی دەریایی له بیابانی کالیفورنیا که له‌وی شاره‌زایه‌تی په‌یدا کردبوو له سیسته‌می موشه‌کیی (سایدوینده‌ر) و فرۆکه‌ی ئیف ۱۰۴ی (ستارفايته‌رن)ی هاژو بوو. له‌همان کاتدا، بۆبی زاوا له ئۆپه‌راسیۆنی (سەن رەن) له سالی ۱۹۵۷دا خیراییه‌کی پیوانه‌یی تۆمار کردبوو له هاژوتنی فرۆکه‌ی شه‌رکه‌ردا. ئەو چاوپێکه‌وتنه‌م له‌گەڵ دایک و باوکی راسته‌قینه‌م له کۆتایی هینا به‌و شته‌ی که پیم ده‌وت (سالانی نه‌زانیم). ئەو سالانه‌ی که دواجار زانیم چه‌نده‌ی بۆ من به‌نازار بوون بۆ دایک و باوکی راسته‌قینه‌شم هه‌روا بوون. ته‌نیا برینیک هه‌بوو که ساریژ نه‌ده‌بووه‌وه: پيش ده‌ سال له ۱۹۹۸د، له‌ده‌ستدانی خوشکی بایۆلۆجیم (بیته‌سی) (به‌لئێ، هه‌مان ناوی یه‌کێک له زپخوشکه‌کانم، هه‌ردووکیشیان شویان به‌رۆب کردبوو، به‌لام ئەمه به‌سه‌رهاتیکێ تره‌). هه‌مووان پێیان ده‌وتم که ئەو دلێکی گه‌وره‌ی هه‌بووه و ئەو کاتانه‌ی که له (سه‌نتەری ته‌نگژه‌ی لاقه‌کردن) کاری نه‌کردوه که زۆریه‌ی کاته‌کانی تیا به‌سه‌ربردوه، زۆرجار خه‌ریکی چاودێریکردن و خواردنپێدانی پۆلیک له‌ سه‌گ و پشیله‌ی به‌ره‌لا بووه. ئان به "فریشه‌ی راسته‌قینه" ناوی ده‌برد. (کاسی) به‌لئینی پیدام که وینه‌یه‌کیم بۆ بنیتریت. بیته‌سی وه‌کو من، ململانیی بووه له‌گەڵ کحول و به‌ ناگاداربوونه‌وه له‌ مردنی، که به‌شیکێ به‌هۆی ئەو ململانییان‌وه کله‌ی سه‌ند، وایلیکردم جارێکی تر درک به‌وه بکه‌م که چه‌نده خۆشبه‌خت بووم له‌ هه‌لبرینی کیشه‌ی خۆمدا. تامه‌زرۆی بینینی بیته‌سی بووم، بۆئوه‌ی دلنه‌وایی بکه‌م - تا پێ بلیم که برینه‌کان ده‌شی ساریژ بین و هه‌موو شتیک باش ده‌بی.

له بهرئەوهی، هەرچەندە سەیریشە، کاتی دیدار لەگەڵ خانەوادە ی راستەقینەم
 یەکەم جار بوو لە زیاندا کە هەستم کرد شتەکان، بە شێوەیەك لە شێوەکان، بە
 راستی ئاسایی بوون. خانەواده گرنگ بوو، منیش هی خۆم-بەشی نۆریم-
 دەستکەوتەوه. ئەمە یەکەم وانە ی راستەقینەم بوو لەویدا کە زانین لەبارە ی
 بنچینەتەوه دەشی بە شێوەیەکی چاوه‌پواننەکراو ژیا نت چاک بکاتەوه. زانینی
 ئەمە ی کە لە کوێهەاتووم، واتە بنچینە بایۆلۆجییەکانم، زەمینە ی بۆ خۆشکردم
 تا ئەو شتانە ی ناو خۆم ببینم، و قبوول بکەم، کە هەرگیز خەویشم پێوه نەبینیووه
 کە بتوانم. بە دیداری ئەوان، دوا جار رینگەم بۆ خۆش بوو ئەو گومانە درێژخایەنە
 بەلاوه نێم کە لەگەڵما بوو بەبی ئەوه ی تەنانەت لێشی بە ئاگا بم: گومانی ئەوه ی
 کە، لە هەر کوێهەاتووه هاتبم، لە رووی بایۆلۆجییەوه، خۆش نەویستراوم و بایەخم
 پێنەدراوه. بە شێوەیەکی ناخودئاگایانە، بپوام وابوو کە شایستە ی خۆشویستن
 نەبووم، یان تەنانەت شایستە ی هەبوونیش نەبووم. درک کردن بەوه ی کە هەر لە
 سەرەتاوه خۆشویستراوم، بە قوولترین شێوه منی ساپرێژ کردەوه. هەستم بە
 تەواوەتیەك کرد کە قەت پێشتر نەمزانیبوو. لەگەڵ ئەوه‌شدا، ئەمە تاکە
 دۆزینەوهیەك نەبوو لەم بوارەدا ئەنجام دا. ئەو پرسیارە ی تری ئەو رۆژە لەناو
 ئۆتۆمبیلدا لەگەڵ ئیپین کە پیم وابوو وه‌لامم دراومەتەوه- پرسیاری ئەوه ی ناخۆ
 بە راستی خودایەکی بەسۆز هەیه- هیشتا مابوو و وه‌لامەکە لە مێشکەدا هیشتا
 نەخێر بوو. تا ئەو کاتە ی کە حەوت رۆژم لە کۆمادا بەسەر برد ئینجا گەرامەوه سەر
 پرسیارەکە. وه‌لامێکی تەواو چاوه‌پواننەکراوم لەویش بەدەستھێنا.

به شی دوانزه هم

چه قه که

شتیک رایکی شام. وه ک شتیک نا که قۆلم ده گریت، به لکو شتیکی نادیارتر، که متر فیزیکی بوو. که مینک وه کو نه وه وابوو که کاتیک خۆر ده چیته پشت هه وریک و هه ست ده که یت له به رانه ردا ده سته جی میزاجت ده گۆری.

من ده که پامه دواوه، دوور له چه قه که. تاریکاییه مه ره که ب ئاسا دره وشاوه که ی نه ده ما و ده گۆرا بۆ دیمه نیکی سه وزی ده روازه که، به هه موو شیوه سه رگیژکه ره که یه وه. به روانین به ره و خواره وه، جاریکی تر دیتهاتییه کان، دره خته کان، جۆگه له دره وشاوه کان و تافگه کانم بینی، له گه ل بوونه وه ره فریشته ئاساکانی له سه ره وه.

هاوه له که شم هه ره له وی بوو. بیگومان ته واوی نه و کاته له وی بووه، به دریزی گه شته که م بۆ چه قه که، له شیوه ی نه و گۆیه ی رووناکیدا. به لام نیستا، نیتر جاریکی تر له شیوه ی مرۆفدا بوو. هه مان جله جوانه کانی له به ردا بوو و جاریکی تر بینینه وه ی وایلنکردم هه ست بکه م منالیکم که له شاریکی گه وره و نامۆدا بزر بووه و له پیر دیته وه به رده م روخساریکی ئاشنا. چ دیارییه ک بوو نه و! "نیمه زۆر شتت

پیشان ددهین، به لام تو دهگه پیتته وه". ئەو په یامه، که له دهروازهی تاریکاییه بی پیره وه که ی چهقه که دا به بی وشه گه یشته لام، ئیستا هاته وه لام. ههروه ها ئیستا تیگه یستم که "گه رانه وه" چیه.

ناوچهی روانگهی چاوی کرم که تیایدا ئەم گه شته پر ئەزمونه م دهستپیکردبوو. به لام ئەمجاره یان جیاواز بوو. رویشتن به ره و ناو تاریکی به زانیارییه کی ته واو له باره ی ئەوهی له سه ره وه چی هه یه، چیتر ئەو ترس و دلە پاوکییه م ئەزمون نه کرد که یه که م جار له وی بووم. له کاتیگدا که موسیقای شکۆمه ندانه ی دهروازه که به ره و نه مان ده چوو و لیدانه به ریتمه که پوو به ری خواره وه دهگه رایه وه، وه کو که سیکی پیگه یشتوو که شوینیکی بینووه یه که م جار ترساوه و به لام چیتر ناترسیت، شته کانم بینی و بیسته وه. ته م و تاریکیه که، ئەو روخسارانه ی ده ربۆقین و نه مان، ره گه شیوه شاده ماره کان که له سه ره وه هاتنه خوار، ئیستا چیتر مایه ی ترس نین بۆم، چونکه تیگه یستم- به بی وشه ئەو کاته هه موو شتیگ تیگه یستم- که من چیتر هی ئەم شوینه نیم، به لکو ته نیا سه ردانیم کردوه.

به لام بۆچی جاریکی تر سه ردانیم ده کرده وه؟

وه لامه که هه ره به و شیوازه نازاره کییه ده سته جییه هاته لام که له جیهانه بی هاوتاکه ی سه ره وه پیم گه یشتبوون. به ره به ره بۆم ده رکه وت، ته واوی ئەم گه شته جۆره سه ردانیک بووه- جۆریگ له چاوپیداخشان دنیکی مه زنی لای نه بینراو و رۆحیی بوون. وه کو هه موو سه ردانه باشه کانیش، هه موو نهۆم و هه موو ئاسته کانی تیدا بوو. کاتیگ گه پامه وه روو به ره که ی خواره وه، گۆرانه له پره کانی ناو ئەم جیهانانه له سه روو ئەوهی که له باره ی ئەم زه و بییه وه ده یزانم، به رده وامی هه بوو. بۆئه وهی که میگ- ته نیا زۆر که م- بۆی بجیت که ئەو هه سته چۆن بووه، بیر له وه بکه وه که

چۆن كات له خهونهكاندا خۆی پياده دهكات. له خهونيكدا، "پيش" و "پاش" دهبنه دهلالاتی فيلاوی. تو دهتوانیت له بهشیکي خهونهكه تدا بیت و بزانیته چی دیت، ته نانهت بی ئه وهی هیشتا نه زمونیشت کردیته. "كات" ی من له وی شتیکی له و بابته بوو- هه رچهنده ده بی به هه مان شیوه تیشك بخرمه سه ره ئه وهی كه به سه ر مندا هات نه و سه رلیشیاوییه ته مومژاوییه ی خهونه زه مینییه كانمان نه بوو، له و حاله تانهی زۆر سه ره تادا نه بیته، كاتیك هیشتا له جیهانی ژیره وه بووم.

ئه مجاره یان چه ند له وی بووم؟ جاریکی تر ده لیم نازانم- ریگایه ك نییه بۆ پیتوانه کردنی. به لام ئه وه ده زانم كه پاش گه پانه وه بۆ رووبه ره كه ی خواری خواره وه، كاتی زۆری ویست تا بزانم به راستی كۆنترۆلیكم به سه ر جو له كانمدا ههیه- واته ئه وهی كه چیت له م جیهانه ی خواره وه دا گیرم نه خواردووه. به ته قه لایه کی به رجه سته، ده متوانی به ره و پانتاییه به رزتره كان بپۆم. له خالیکی دیاریكراو له قوولاییه ته مومژاوییه كاندا، بۆم ده ركه وت كه هیواخواری گه پانه وهی (ئاواری غه زه له كه) م. پاش كۆشیشیکی سه ره تایی بۆ به یاده تینه وهی نوته كان، مۆسیقا جوانه كه، و نه و توپه رووناکییه سوپاوه ی كه لیتی ده رده چوو به ناو هۆشیاریمدا شكۆفه ی کرد. جاریکی تر ته مومژه جله ی ئاسایه كه یان بپری و من ده ستمکرد به به رز بوونه وه.

له جیهانه كانی سه ره وه دا، به هیواشی دركم به وه کرد كه، زانین و تووانینی بیرلیکردنه وه هه موو نه و شتهیه كه پتیویستم پتییه تی بۆنه وهی به ره و پیری بچم. بیرکردنه وه له ئاواری غه زه ل، به دیارخستنی بوو و ئاوات خواستن بۆ جیهانه كانی سه ره وه، گه یاندنی خۆم بوو به ئه وی. چه نده ی ئاشناتر بوومایه به جیهانی سه ره وه، نه وه نده گه پانه وه بۆی ئاسانتر بوو. له ماوه ی چوونه ده ره وه له

جسته، ئەم جولەیهی بەره‌وداوه‌-و-پیشه‌وه‌م له تاریکاییه قوراوییه‌که‌ی ناوچه‌ی روانگه‌ی چاوی کرم و دره‌وشاوه‌ییه سه‌وزه‌که‌ی ده‌روازه‌که‌ و چه‌قه تاریک به‌لام پیرۆزه‌که‌ چنده‌ها جار ئەنجامدا. کتومت ناتوانم بڵێم چه‌ند- ئەمه‌ش جارێکی تر له‌به‌رئه‌وه‌ی که‌ کات به‌و پتوانه‌یه‌ی ئه‌وی بۆ تیگه‌یشتنی زه‌مینی ئیمه‌ له‌ کات ته‌رجه‌مه‌ ناکرێ. به‌لام هه‌ر جارێک که‌ ده‌گه‌یشتمه‌ چه‌قه‌که‌، قوولتر له‌ پیشوو ده‌رۆیشتم و ، به‌بێ وشه‌، زیاترم پێ ده‌وترا، زیاتر له‌و شیوازه‌ زاره‌کییه‌ی که‌ له‌ جیهانه‌کانی سه‌ره‌وه‌ی ئەمه‌ هه‌موو شته‌کان ئالۆگۆر ده‌کرین.

ئهمه‌ به‌و مانایه‌ نییه‌ که‌ شتیکی وه‌کو ته‌واوی گه‌ردوونم بینیبیت، چ له‌ ناوچه‌ی بنچینه‌ییم له‌ ناوچه‌ی روانگه‌ی چاوی کرم به‌ره‌و چه‌قه‌که‌، یان له‌وانه‌ی که‌ دواتر هاتن. له‌ راستیدا، یه‌کیک له‌و راستییانه‌ی بۆم ده‌رکه‌وت هه‌ر کاتی‌ک که‌ ده‌گه‌رامه‌وه‌ بۆ چه‌قه‌که‌ ئه‌وه‌بوو که‌ چه‌نی‌ک ئه‌سته‌مه‌ له‌ هه‌موو ئه‌و شته‌ تیگه‌یت که‌ هه‌یه‌- چ لایه‌نه‌ فیزیکی/بینه‌راوه‌که‌ی یان لایه‌نه‌ (زۆر، زۆر گه‌وره‌) رۆحی/نه‌بینه‌راوه‌که‌ی، چ جایی ئه‌وه‌ی گه‌ردوونه‌ بێشوماره‌کانی تر که‌ هه‌ن یان تا هه‌نوکه‌ هه‌بوون.

به‌لام هه‌چ کام له‌وانه‌ گرنگ نه‌بوون، چونکه‌ من هه‌نوکه‌ شتی‌کم پێ وترا‌بوو- تاکه‌ شتی‌ک- که‌ دوا‌جار، به‌ راستی گرنگ بوو. من له‌ سه‌ره‌تاوه‌ ئەم پارچه‌ زانیارییه‌م له‌ هاوه‌له‌ دلگیره‌که‌مه‌وه‌ له‌سه‌ر باڵی په‌پوله‌که‌ وه‌رگرتبوو له‌گه‌ڵ یه‌که‌م چوونه‌ناوه‌وه‌م بۆ ده‌روازه‌که‌. به‌ سێ به‌شیش هات و بۆئه‌وه‌ی جارێکی تر بیهێنینه‌وه‌ ناو وشه‌ (چونکه‌ بێگومان له‌ سه‌ره‌تاوه‌ به‌بێ وشه‌ پێم گه‌یشت)، شتیکی له‌وه‌ی خواره‌وه‌ بوو:

"تۆ خۆشه‌ویست و به‌رپۆزیت، تا‌هه‌تایه‌"

"پێویست ناکات له‌ هه‌چ بترسیت."

"هیچ شتیڭ نییه که هه‌له‌ی تیا بکه‌یت"

ئەگەر من تەواوی پەيامەکم کورت بکردایە تەو، بۆ رستەیه‌ک، ئەوا بەو
شیۆه‌یه‌ی خوارەو، دەبوو:

تۆ خۆشەویستیت

و ئەگەریش کورت‌ترم بکردایە تەو، بۆ تەنیا وشەیه‌ک، ئەوا (بێگومان)، هەروا بە
ساده‌یی ئەمە دەبوو: خۆشەویستی.

بێگومان، خۆشەویستی بێهەمە‌ی هەموو شتیڭە. نەک جۆریکی ئەبستراکت،
پێوانە‌نە‌کراوی خۆشەویستی بە‌لکو ئەو جۆرە رۆژ لە دوا‌ی رۆژە‌ی که هەمووان
دە‌یزانن- ئەو جۆرە‌ی خۆشەویستی که ئێمە هەستی پێدە‌کە‌ین کاتیڭ دە‌پوانینە
هاوسەرە‌کە‌مان و منالە‌کانمان، یان تەنانەت ئازە‌له‌کانیشمان. لە فۆرمە هەرە
بێگەرد و بە‌هێزە‌کە‌یدا، ئەم خۆشەویستیە ئێرە‌یی یان خۆپەرستی تیدا نییه،
بە‌لکو بێمە‌رجە. ئەمە واقعیی واقعیە‌کانە، راستیی بێ‌ پایان شکۆمە‌ندی
راستیە‌کانە که لە چە‌قی هەموو شتیڭ که هە‌یه یان دە‌بی‌ت، دژیت و هەناسە
دە‌دات، و هیچ تیڭە‌یشتنیڭی دا‌پراو لە‌وه‌ی که ئێمە کێ‌ین یان چێ‌ن ناتوانرێ
لە‌لایەن هیچ کە‌سە‌وه بە‌دە‌ست بی‌ت که نایزانی‌ت و لە هە‌موو کردارە‌کانیدا
بە‌رجە‌ستی ناکات.

تێ‌پرامانیڭی زانستی نییه؟ باشە، من هاو‌پا نیم. من لە‌و شو‌ینە‌وه هاتوومە‌وه و
هیچ شتیڭ ناتوانی لە‌و قە‌ناعە‌تە لامبە‌دات که ئەمە نە‌ک تەنیا تاکە حە‌قیقە‌تی
هەستی هەرە گ‌رنگ لە گە‌ردووندا، بە‌لکو تاکە راستیی زانستی هەرە گ‌رنگیشە.

من چە‌ند سالیڭ بە‌رده‌وام باسی ئە‌زموونە‌کە‌م دە‌کە‌م، هەر‌وه‌ها چاوم بە‌و
کە‌سانە‌ش دە‌کە‌وی که تاووتوی یان بە ئە‌زموونە‌کانی نزیکە مە‌رگدا تێ‌پە‌ریوون.

دەزانم كە زاراوەى خۆشەويستىيى بى مەرج لەو بازانانەدا زۆر دىتە بەر باس. چەنىك
 لە ئىمە دەتوانىت درك بەو بەكات كە ئەو بە راستى چ مانايەكى هەيە؟
 بىگومان، دەزانم بۆچى زاراوەكە ئەوەندە دىتە بەر باس. لەبەرئەو هەيە كە
 خەلكىكى يەكجار زۆرى تر ئەو هەي كە من بەسەرم هاتووە بينيوويانە و ئەزموونيان
 كردووە. بەلام وەكو من، كاتىك ئەو خەلكانە دەگەرپنەو هە سەر زەوى، بە دەست
 وشەو گير دەخۆن و تەنيا وشە، بۆ گەياندى ئەو ئەزموون و تىگەيشتانەيان كە
 بە تەواوى دەكەوتتە سەروو هيزى وشەكانەو. ئەمە وەكو نووسىنى رۆمانىكە تەنيا
 بە نيوەى ئەلفبى.

كۆسپى سەرەكى كە دەبىتە زۆر بەي كەسانى (ئەزموونى نزيكە مەرگ) بەسەريدا
 باز بەدەن ئەو نيوە نيوە كە چۆن خۆيان لەگەل سنوور بەندييەكانى جيهانى زەمىنى
 بگونجىننەو - هەرچەندە بە دلئايىيەو ئەمەش كيشەيەك دەبى - بەلكو ئەو هەيە
 كە ئەو خۆشەويستىيەى لەوى ئەزموونى دەكەن بە راستى چ هەستىك دەبەخشى.

ئىمە لە قوولايى ناخماندا هەنووكە دەزانين. هەروەكو (دۆرۆسى) لە (جادوگەرى
 ئۆز)دا تواناي ئەو هەبوو بگەرپنەو مالهەو، ئىمە تواناي ئەو هەمان هەيە بەو
 پانتايىيە نمونەيىيە دەتوانىت پەيوەندييەكانمان چاك بكەينەو. ئىمە هەر بيرمان
 دەچى ئەو بەكەين، چونكە لە مەوداي ئەو بەشە جەستەيىيە بونىادگرتووەى
 مېشكدا، مېشكمان باكگراوندە گەردوونىيەكە دەكاتە دەرەو هەيان دادەپۆشيت،
 هەروەكو چۆن رووناكىيى خۆر هەر بەيانىيەك دەرەكەوتنى ئەستىرەكان دادەپۆشيت.
 وىناي ئەو بەكە كە بينىمان بۆ گەردوون چەنىك سنووردار دەبوو ئەگەر ئاسمانى
 پەرئەستىرەى شەومان قەت نەبينايە.

ئىمە تەنيا دەتوانين ئەو شتانە ببينين كە بىژنگى مېشكمان رىگەى پىدەدات.
 مېشك - بەتايبەت ئەو بەشەى لای چەپ كە زمانەوانى/لۆجىكيە، كە ئەقلانىيەتمان

و هستی دیاریکراوی خودیتی یان نه فسمان به ره م دینیت - ته گره یه که له بهرده م زانین و نه زمونی بالاترمان.

بپوام وایه که ئیمه له ئیستادا رووبه پووی کاتیکی چاره نووسسازی بوونمان ده بینه وه. ئیمه پئویستمان به وه یه که به شتیکی زیاتری ئه و زانینه بالایه به دست بپنینه وه له کاتیکی که لیره له سر زه وی ده ژین، له کاتیکی که میشکمان (به لای چپی به شه ئه قلانییه که یه وه) به ته وای ئیش ده کن. زانست - ئه و زانسته ی که به شی هره زوری ژیانم بوی ته رخانکردوه - هاوژ نییه له گه ل ئه وه ی که له وی فیتری بووم. به لام ژماره یه کی به کجار، به کجار زوری خه لگی پئیان وایه که دژیه ک دیته وه، چونکه ژماره یه کی دیاریکراوی ئه ندامانی کۆری زانستی، که خویان پابه ند کردوه به جیهانبینی مه ترالیستی، دیسان و دیسان سوور بوون له سر ئه وه ی که زانست و رۆحانیه ت ناتوانن پیکه وه هه لیکه ن.

ئه وان له هه له دان. من ئه م کتیبه م نووسیوه بۆ ئه وه ی ئه م راستیه کۆنه به لام سه ره نجام بنچینه یه فراوانتر بلأو بکه مه وه و ئه مه هه موو لایه نه کانی به سه ره اته که م به ته وای ده کاته - پازی ئه وه ی که چۆن تووشی نه خۆشیه که م بووم، چۆن له ره هه ندیکی تر دا به ئاگاهاته مه وه له وه هه فته یه دا که له کۆمادا بووم و چۆن به شیوه یه ک له شیوه کان به ته وای چاک بوومه وه - شتیکی لاره کی.

ئه و خۆشه ویستییه بی مه رجه و ئه و قبولکردنه ی له گه شته که مدا ئه زمونم کرد تا که دۆزینه وه ی هه ره گرنگه که تا وه کو ئیستا ئه نجام دا وه یان دواتر ئه نجامی بده م و له کاتیکی که ده زانم چه نیکی سه خته که ئه و وانانه ی تر که له وی فیتریان بووم والا ده کات، به هه مان شیوه له ناخی دلما ده زانم که بلأو کردنه وه ی ئه م په یامه زۆر بنچینه یه - په یامیکی ئه وه نده ساده که زۆریه ی منالان هه نوکه به راستی ده زانن - گرنگترین ئه رکیکه که له سه ر شانمه .

به شی سیانزه هم

چوارشه ممه

بۆ ماوهی دوو رۆژ، "چوارشه ممه" وشهیه کی مه ته ئتامیز بوو- ئه و رۆژهی سهر لئوی دکتۆره کان کاتیک هاتنه سهر باسی ئه گهره کانی رزگار بوونم. ههروه کو له مه دا: "ئیمه هیوادارین تاوه کو رۆژی چوارشه ممه باشبوونیک به دی بکهین". ئیستاش ئه وه چوارشه ممه بوو، به بی تروسکاییه کی گزپان له بارودۆخدا.

"که ی ده توانم باوکم ببینم؟"

ئهم پرسیاره- ئاساییه بۆ منائیکی ده سالان که باوکی له نه خۆشخانهیه- زووزوو له ده می بۆنده وه ده رده چوو له وه خته وه که رۆژی دوشه ممه که وتبوومه کۆماوه. هۆلی به شیوهیه کی سهرکه وتوانه بۆ ماوهی دوو رۆژ خۆی راگرتبوو، به لام به ره به یانی رۆژی چوارشه ممه، بپراییدا که کاتی موخاته به کردنی هاتوه.

کاتیک هۆلی له شه وی دوشه ممه دا به بۆندی وتبوو که من هیشتا له نه خۆشخانه ده رنه کراوم له به رته وه ی "نه خۆش" م، ئه و له خه یالی خۆیدا داینا بوو که ئه و وشه یه هه میشه چ مانایه کی بۆی هه یه، تاوه کو ئهم ساته وه خته له ده یه مین سالی ته مه نیدا: کۆکه یه ک، ئاوسانیکی قورگ- له وانه یه سه رئیشه بیت. به لام، درک کردنی

به‌وهی که ده‌بی سهرئیشه به راستی چه‌نیک نازاربه‌خش بی، له به‌ره‌به‌یانی دوشه‌مه‌دا به‌شیوه‌یه‌کی کاریگر فراوان بیوو. به‌لام کاتیک هۆلی دواچار له و پاش نیوه‌پۆیه‌ی چوارشه‌مه‌دا هینای بۆ نه‌خۆشخانه، هیشتا هیوادار بوو رووبه‌پرووی شتیکی زۆر جیاواز بیه‌ته‌وه له‌وه‌ی که له پیخه‌فی نه‌خۆشخانه‌ی مندا بینیبوو.

بۆند جه‌سته‌یه‌کی بینی که هاوشیوه‌یه‌کی زۆر دووری هه‌بوو له‌گه‌ل ئه‌وه‌یاندا که وه‌کو باوکی بینیبوو. کاتیک که‌سیک ده‌خه‌ویت، ده‌توانی سه‌یری بکه‌یت و بزانیته که هیشتا که‌سیک له‌وه‌سته‌یه‌دا جیگیره. ئاماده‌یه‌که هه‌یه. به‌لام زۆریه‌ی دکتوره‌کان پیت ده‌لین که کاتیک که‌سیک له‌کۆماده‌یه جیاوازه (ئه‌گه‌رچی کتومت پینشت نه‌لین بۆ). جه‌سته‌که له‌وییه، به‌لام هه‌ستیکی سه‌یر و ته‌قربه‌ن فیزیکی هه‌یه که که‌سه‌که له‌وی نییه. ئه‌مه‌ی که جه‌وه‌ریان، بی ئه‌وه‌ی قابیلی روونکردنه‌وه بی، له‌شوینیکی تره.

ئیبینی چواره‌م و بۆند هه‌میشه زۆر له‌یه‌که‌وه نزیك بوون، له‌وه‌ساته‌وه که ئیبین رایکردبوو بۆ لای بيشکه‌که کاتیک بۆند ته‌مه‌نی ته‌نیا چه‌ند خوله‌کێک بوو و برا تازه‌که‌ی گرتبووه ئامیز. ئیبین ئه‌و سینه‌م رۆژه‌ی کۆماکه‌م چاری به‌بۆند که‌وت و هه‌رچی بۆی کرا کردی بۆنه‌وه‌ی بارودۆخه‌که به‌شیوه‌یه‌کی پۆزه‌تیف بۆ برا بچوکه‌که‌ی له‌قالب بدات. و له‌به‌رئه‌وه‌ی خۆی به‌زه‌حمه‌ت له‌منالیک تیپه‌په‌راندبوو، سیناریۆیه‌کی دارشت که پینی وابوو بۆند ده‌توانی درکی پی بکات: شه‌رێک.

بۆیه له‌سه‌ر میزه‌یه‌که له‌شوینی نان خواردنی نه‌خۆشخانه‌که، پارچه‌یه‌که کاغه‌زی پرته‌قالییان دانا و نمایشیکیان هیلکاری کرد بۆنه‌وه‌ی که له‌جه‌سته‌ی که‌وتوووه ناو کۆمای من رووده‌دات. ئه‌وان وینه‌ی خرۆکه سپیه‌کانی منیان کیشا، ززییان پۆشیبوو و شمشیریان به‌ده‌سته‌وه بوو، به‌رگریان له‌ناوچه‌ی که‌مارۆدراوی میشمکم

ده کرد. ههروهه ها وینهی ئی. کۆلای-یان کیشا که پۆشاکى که مێک جیاوازیان له بهردابوو و شمشیریان به دهسته وه بوو. شه پێکی دهسته ویه خه له ئارادابوو و جهستهی کورداوانی ههردوو لا له ملاو له ولا که وتبوو.

ئه مه به شیوازی خۆی، بایی پێویست نوواندنیکی کتومت بوو. تاکه شتێک که تیایدا دهقاودهق نه بوو، به له بهرچا وگرتنی ساده کردنه وهی ئه و رووداوه به ئاشکرا زۆر ئالۆزه ی له ناو جهسته مدا روویده دا، شیوازی به پێوه چوونی شه په که بوو. له ته رجه مه که ی ئیپین و بۆند دا، شه په که زۆر به رفراوان و زۆر گه رم بوو له بارێکدا که ههردوو لا ململانێیان بوو و دهره نجام دیار نه بوو- هه رچه نده، بێگومان، دوا جار خپۆکه سپیه کان براوه ده بوون. به لام له کاتی کدا که ئه و له گه ل بۆند دانیشته، ماجیکه ره نگا وره نگه کان له سه ر میزه که دانرابوون، له هه وڵی ئه وه دا که ئه م دیمه نه ساویلکانه یه ی رووداوه کان باس بکات، ئیپین ده یزانی که له راستیدا، شه په که چیتر فراوان نییه یان ئه وه نده نادلنیا نییه.

و ده یزانی که کام لایه ده بیاته وه.

به‌شی چوارده‌هه‌م

جۆریکی تایبه‌تی ئەزموونی نزیکه مهرگ

به‌های راسته‌قینه‌ی مرۆف به‌شیوه‌یه‌کی سه‌ره‌کی
به‌مۆی ئه‌و پێوه‌ر و دۆخه‌ دیاری ده‌کریت که به‌مۆیه‌وه
نازادی له‌ خۆی به‌ده‌سته‌پێتاوه‌.

ئالبێرت ئەنیشتاين (۱۸۷۹-۱۹۵۵)

کاتیک من له سه‌ره‌تادا له ناوچه‌ی روانگه‌ی چاوی کرم بووم، ئاگاییم سه‌نته‌ریکی
راسته‌قینه‌ی نه‌بوو. نه‌مه‌زانی کیم یان چیم، یان ته‌نانه‌ت (ئاخۆ) منم. ته‌نیا. . .
(له‌وی) بووم، هۆشیارییه‌کی به‌ته‌نیا له‌ ناوه‌پراستی نه‌بوونیه‌کی شیدار و ناخۆشی
تاریکی قورپاوی که ده‌ستپێک و له‌ رواله‌تدا کۆتاییشی نه‌بوو.

ئێستا، هه‌رچۆنیک بێت، زانیبووم. تێگه‌یشتم که به‌شیکم له‌ عه‌رشى ئیلاهی و
ئهمه‌ی که هیچ شتیك-به‌شیوه‌یه‌کی ره‌ها هیچ شتیك-قه‌ت ناتوانییت ئهمه
نه‌هێلێت. ئه‌و گومانه‌ (هه‌له‌)یه‌ی که ده‌شیت ئێمه‌ به‌شیوه‌یه‌ک له‌ شیوه‌کان له
خوداوه‌ند جیا بکریینه‌وه‌ په‌گی هه‌موو فۆرمیکى شلّه‌ژانه‌ له‌ گه‌ردووندا و
چاره‌سه‌ره‌که‌ی- که من به‌شیوه‌یه‌کی ریزه‌یی له‌ناو ده‌روازه‌که‌ و به‌ته‌واوی له‌ناو
چه‌قه‌که‌ به‌ده‌ستم هێنا- زانینی ئه‌وه‌ بوو که هیچ شتیك ناتوانییت هه‌رگیز له
خوداوه‌ند دامانبرێت. ئهم زانینه‌- و هه‌ر وه‌کو تا که شتیکی هه‌ره‌ گرنگ که تاوه‌کو

ئىستا فىرى بوويتم دەمىننېتەوہ - ناوچەى روانگەى چاوى كرمى لە ترس و تۆقین دامالى و رىگەى پىدام تا بزائم بە راستى چىيە: بەشىكى تەواو خوش نا، بەلام بىگومان زەرورى گەردوون.

زۆرىك لە خەلكى بۆ ئەو ناوچانە سەفەريان كەردووە كە من سەفەرم بۆ كەردبوو، بەلام سەيرە كە زۆربەيان شوناسى زەمىنيان لەياد بوو كاتىك لە دەرەوہى فۆرمە زەمىنيەكانياندا بوون. ئەوان زانئويوانە كە جۆن سمىس يان جۆرج جۆنسن يان سارا براون-ن. ھەرگىز زانئويان بۆ ئەو راستىيە لەدەست نەداوہ كە لەسەر زەوى ژياون. ئەوان بەئاگا بوون لەوہى كە كەس و كارى زىندوويان ھىشتا لەوین، چاوەرپىن و ھيوادارن بگەپنەوہ. ھەرەھا، لە زۆر حالەتدا، ئەو كەس و كارانەيان بىنيووە كە پىش ئەوان مردوون و لەم حالەتانەشدا، دەستبەجى ئەو كەسانەيان ناسيووہ تەوہ.

زۆرىك لە كەسانى خاوەن ئەزموونى نزيكە مەرگ باسيان لەوہ كەردووە كە دەستەويەخەى چاوپىداخشاننەوہ بە ژيان بوون كە تيايدا رەفتاريان لەگەل خەلكى جياجيا و كەردارى باش و خراپى خۆيان لە ماوہى ژيانياندا ھاتوہ تەوہ بەرچاؤ.

من ھىچ كام لەو رووداوانەم ئەزموون نەكرد و ھەمووى كۆ بكەيتەوہ تاكە لاينىكى ھەرە نااسايى ئەزموونى نزيكە مەرگ پيشان دەدات. من بە تەواوى دابراووم لە سەرتاپاي شوناسى جەستەييم، بۆيە ھەر رووداينكى ئەزموونى نزيكە مەرگى كلاسيك كە پەيوەندى بە بىرھاتنەوہم ھەبى بۆئەوہى من لەسەر زەوى كى بووم، بە تەواوى بزرە.

دەزانم وتنى ئەمەى كە لەو خالەى بەرەوپىشچوونەكاندا ھىشتا نازانم كى بووم و لە كوئوہ ھاتووم، تا رادەيەك سەرلېشىتوئىنەرە. دواچار، چۆن دەبى ھەموو ئەو

شته بیّ پاده ئالۆز و جوانانه فیبریم، چۆن ده‌توانم ئەو کچه‌ی تەنیشتم و دره‌خته شکۆفه‌کردووه‌کان و تافه‌گه‌کان و دیهاتیه‌کان ببینم و هیشتا نه‌زانم ئەوه من، ئەلێگزانده‌ر ئیبن بووم که ئەزموونی ده‌کردن؟ چۆن ده‌متووانی هه‌موو ئەو شتانه تیبگه‌م که ده‌مکردن، له‌گه‌ڵ ئەوه‌شدا درک به‌وه نه‌که‌م که له‌سه‌ر زه‌وی دکتۆر، میزد و باوک بووم؟ که‌سیک که دره‌خته‌کان و رووباره‌کان و هه‌وره‌کانی نه‌ده‌بینی کاتیک بۆ یه‌که‌م جار من داخلی ده‌روازه‌که‌ بووم، به‌تکو ئەو که‌سه‌ی که زیاتر له پشکی خۆی لییان بینیوو کاتیک منالیک‌کی رووله‌گه‌شه‌ بوو له ناوچه‌ی زۆر کۆنکریتی و زه‌مینیی (وینستن‌ساله‌م)‌ی نۆرس کارۆلاینا؟

باشترین وه‌لامم ئەوه‌یه که بلێم من له‌ حاله‌تی که‌سیکدا بووم که تووشی له‌بیرچوونه‌وه‌(فقدان‌ زاکیره‌)‌ی ریژه‌یی به‌لام به‌که‌ک بووه. واته، که‌سیک که لایه‌نیکی سه‌ره‌کی له‌باره‌ی خۆی بیرچووه‌ته‌وه، به‌لام سوود له‌و له‌بیرچوونه‌وه‌یه وه‌رده‌گریت، ئەگه‌رچی بۆ ماوه‌یه‌کی کورتیش بێت.

چۆن ده‌ستکه‌وتم هه‌بوو له‌ بیرنه‌هاتنه‌وه‌ی خودی زه‌مینیه‌که‌م؟ ریگه‌ی بۆ خۆش‌کردم تا قه‌وڵ بچمه‌ ناو ئەو پانتاییانه‌ی سه‌روو جیهانی، به‌بیّ ئەوه‌ی نیگه‌رانی ئەوه‌ بچیم له‌دوای خۆم جی هیشتوووه. به‌ دریزایی کاته‌که‌م له‌و جیهانانه‌دا، من گیانیک بووم که هه‌یچ نه‌بوو له‌ده‌ستی بده‌م. هه‌یچ شوینیکم نه‌بوو بیری بکه‌م، که‌س و کاریکم نه‌بوو بۆی بنالینم. من له‌ ناشوینه‌وه‌ هاتبووم و میژوویه‌که‌م نه‌بوو، بۆیه‌ بارودۆخه‌که‌مم - ته‌نانه‌ت ته‌م و شیواوییه‌ سه‌ره‌تاییه‌که‌ی ناوچه‌ی روانگه‌ی چاوی کریمیش - به‌ هه‌مینیه‌وه‌ به‌ته‌واوی قه‌بوڵ کرد.

و له‌به‌رئه‌وه‌ی زۆر به‌ ته‌واوی شوناسی مردووم له‌بیر چوو بووه‌وه، به‌ ته‌واوی ده‌ستم گه‌یشتبوو به‌و راستیه‌ گه‌ردوونیه‌ی که من به‌ واقعی کیم (و ئیمه هه‌موومان به‌ واقعی کین). جاریک‌کی تر، له‌ هه‌ندی رووه‌وه ئەزموونه‌که‌ی من

هاوشیوه بوو له گه لځه ودا، که تیايدا تو هندی شتت له باره ی خوته وه دیته وه یاد له کاتیکدا که شته کانی تر به ته وای له یاد ده که یت. به لام جاریکی تریش، نه مه. ته نیا هاوشیوه یی که میک به که لکه، چونکه، هه روه کو چون به رده وام پیداکری له سهر ده که م، ده روزه که و چه که که تو زقالتیکیش خون ناسا نه بوون، به لکو سه روو واقعی بوون - یه کجار دور له وهی که مرؤف خه یالپلوی بیت. به کارهینانی وشه ی دابراو، وایلیده کات وه ک بلتی بزری یاده وه ریبه زه مینیبه کانم له کاتی بوونم له ناوچه ی روانگی چاوی کرم، ده روزه که و چه که که به شیوه یه که له شیوه کان به مه به ست بووه. نیستا وای بؤده چم نه مه که یسه که بیت. هه رچه نده له راده به دهر ساده کردنه وه یه، من ته قریبه ن له هه موو که سانی تری نه زموونی نزیکه مهرگی پیش من ریگه م پیدرا تا سه ختر بمرم، قوولتر سه فهر بکه م.

هه رچه نده نه مه خو په رستانه دهر ده که ویت، به لام نیازه کانم وانین. نه ده بیاتی ده وله مهنی نه زموونه کانی نزیکه مهرگ گرنگ که وتنه وه بؤ که شته که ی من له کومادا. ناتوانم بانگه شه ی نه وه بکه م که ده زانم بؤ نه وه زموونه م هه بووه، به لام له خویندنه وه ی نه ده بیاتی تری نه زموونی نزیکه مهرگ نیستا (سی سال دواتر) ده زانم که چوونه ناو جیهانه بالاکان پرؤسه یه کی په یتا په یتایه و پیویستی به وه یه که تاکه که س وابه ستی خوی به هر ناستیکه وه که له سهری ته ی وازلیبیتت به رله وه ی بجیته ناسته به رزیان قووله کان.

نه مه کیشه یه که نه بوو بؤ من، چونکه له سهرانسه ری نه زموونه که مدا هیچ یاده وه ریبه کی زه مینیم نه بوو و تاکه نازار یان ژانه سه ریک که هه ستم پیکرد نه و کاته بوو که ده بووایه بگه ریمه وه سهر زه وی، نه و شوینه ی که لیتمه وه ده ست پیکردبوو.

بهشی پانزهه م

نیعمه تی بیرچوونه وه

بئویسته نیعمه پروا به ئیراده ی سه ریه ست بئین.
رئگه چاره ی ترمان نییه.

ئیسحاق ب. سینگر (۱۹۰۲-۱۹۹۱)

ئو تیروانینه ی له مه پ ئاگایی مروؤ که زۆربه ی زانایانی ئه مرو ه یانه، ئه وه یه که له زانیاریی دیجیتالی پیکهاتوه - ئه و داتایه ی که، له جه وه ردا هه مان ئه و جۆره یه که له لایه ن کۆمپیوتره ره کانه وه به کار دیت. هه رچه نده له وانه یه هه ندی بری ئه م داتایه - بینینی خۆرئا و ابوونیکی بی هاوتا، گوئیستبوونی سه مفۆنییه ک بۆ یه که مین جار، ته نانه ت که وتنه داوی خۆشه ویستی - به لامانه وه هه ستیکی قوولتر یان تایبه تی هه بی به به راورد به و بره بئشومارانه ی تر که له مئشکماندا دروست ده بی و خه زن ده بی، ئه مه به راستی ته نیا وه همیکه . له راستیدا، هه موو بره کان له رووی چۆنایه تییه وه یه کن. مئشکمان له دهره وه ی واقیعدا له رئگه ی وه رگرتنی ئه و زانیارییه ی که له ههسته کانماندا دیته ناوه وه و گۆپینی بۆ چنراویکی دیجیتالی

دەولەمەند، بەرچەستە دەبیت. بەلام وەرگىراۋە كانمان (لەرىنگەى ھەستەكانەوہ) تەنیا بەرچەستەبوۋىەكن- خودى واقىع نىن. (وہهم) ئىكن.

بىگومان ئەمە، تىروانىنى منىش بوو. بىرمە كە لە سكوئى پزىشكى بووم و ناوبەناو ئەو بەلگاندىم دەبىست كە ئاگايى شتىك نىيە جگە لە پزىگرايمىكى كۆمپىوتەرىي ئالۆز. ئەم بەلگاندىنە دەيانگوت ئەو دە مىليارد دەمارەخانەيەى كە بە بەردەوامى لە ناو مىشكماندا تىرىشقە ئاراستە دەكەن، دەتووانن تەمەنىك لە ئاگايى و يادەوہرى بەرھەم بەيئەن.

بۆئەوہى لەوہ تىبگەين كە چۆن مىشك دەشى بە راستى دەست گەيشتمان بە زانىارىي جىھانەكانى سەرەوہ بەرەست بكات، پىويستە ئىمە قبولمان بىت- لانى كەم بەشپوہيەكى گریمانەيى و بۆ ئەم ساتە- كە مىشك ئاگايى بەرھەم ناھىئىت. لەبرى ئەمە، مىشك جۆرىك فلتر يان دەرچەى كەمكەرەوہيە، ئەو ئاگايى گەورە نافىزىكىيەى كە ئىمە لەمەپ جىھانە نافىزىكىيەكان ھەمانە وەردەچەرخىئىت بۆ توانايەكى سنووردار لە ماوہى ژيانى كورتماندا. لە روانگەى زەمىنىي ئىرەوہ، ئەمە سوودىكى دلىئاي ھەيە. وەكو چۆن مىشكمان ھەر ساتىكى ژيانى بىدارمان سەخت ئىش دەكات بۆ لەبىژنگدانى ئەو زانىارىيە ھەستەوہرىيەى لە دەوروبەرى فيزىكىيەوہ بۆمان دىت، كە ھەلئىژاردنى ئەو ماددەيەيە كە بە راستى پىويستمانە بۆ مانەوہ، بەھەمان شپوہ بىرچوونەوہى شوناسە زەمىنىيەكانمان رىگەمان پىدەدات يەكجار زۆر كاريگەرتەر "لەئىستادا و لىرە بىن". ھەرەكو چۆن بەشى زۆرى ژيان زۆر لەوہ زياتر زانىارى بۆ ئىمە ھەلدەگرىت كە لەپەر وەرىگرىن و لەگەل ئەوہشدا ھەرشتىك ھەبى بىكەين، لەرادەبەدەر بەئاگابوون لە جىھانەكانى سەرۋو ئىرە و ئىستا، بەرەوپىشچوونمان تەنانەت خاوتر دەكاتەوہ. ئەگەر ئىستا يەكجار زۆرمان

له باره‌ی پانتایی رۆحی بزانیایه، ئه‌وا ده‌ست و په‌نجه نه‌رمکردن له‌گه‌ڵ ژیانمان له‌سه‌ر زه‌وی ته‌نانه‌ت له‌و ته‌حه‌دییه‌ی هه‌نوکه‌که‌وره‌تر ده‌بوو. (ئه‌مه به‌و مانایه نییه که بلیین نابیی به‌ئاگا بین له جیهانه‌کانی سه‌روو ئیستا- ته‌نیا ئه‌وه نه‌بێ که ئه‌گر له مه‌زنایه‌تی و گه‌وره‌ییان سه‌رووئاگا بین ئه‌وا له‌وانه‌یه ریگر بن له‌ کردار له‌کاتیکدا که هیشتا له‌سه‌ر زه‌وین). له‌ روانگه‌یه‌کی مه‌به‌ستدارتره‌وه (و ئیستا بپوام وایه که گه‌ردوون هیچ نییه ئه‌گر مه‌به‌ستدار نه‌بێ) بپیاردانی دروست له‌ ریگه‌ی ئیراده‌ی سه‌ربه‌ستمانه‌وه به‌رانبه‌ر خراپه و نادادپه‌روه‌ری له‌سه‌ر زه‌وی مانایه‌کی په‌کجار که‌متری ده‌بێ ئه‌گر، له‌کاتیکدا لی‌ره‌ین، ئه‌و نایابی و جوانییه ته‌واوه‌مان هاته‌وه‌بیر که‌چاوه‌پوانمانه‌.

بۆچی من ئه‌وه‌نده له‌هه‌موو ئه‌و شته‌ دانیام؟ له‌به‌ر دوو هۆکار. یه‌که‌م له‌به‌رئه‌وه‌ی پیشانم‌دراوه (له‌لایه‌ن به‌و بوونه‌وه‌رانه‌وه که فێریان کردم کاتیک له‌ ده‌روازه‌که و له‌ چه‌قه‌که‌دا بووم) و دووه‌م له‌به‌رئه‌وه‌ی که به‌ واقیعی ئه‌زموونم کرد. له‌کاتیکدا که له‌ ده‌ره‌وه‌ی جه‌سته‌مدا بووم، من زانینم له‌باره‌ی سه‌روشت و بونیادی ئه‌و گه‌ردوونه‌ وه‌رگرت که ته‌واو له‌ ده‌ره‌وه‌ی په‌یپ‌بێردنم بوو. به‌لام من، به‌شێوه‌یه‌کی سه‌ره‌کی، له‌به‌رئه‌وه‌ وایه به‌ به‌ربلای و هه‌رمگرت چونکه‌ بواری وه‌رگرتنیم هه‌بوو، له‌کاتیکدا که قه‌لبوونی جیهانیم نه‌بوو. ئیستا که گه‌راومه‌ته‌وه سه‌ر زه‌وی و شوناسی جه‌سته‌ییم له‌بیره، تۆوی ئه‌و زانینه سه‌روو زه‌وییه جاریکی تر رووپۆش بووه‌ته‌وه. له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا هیشتا له‌ شوینی خۆیه‌تی. له‌ هه‌ر ساتیکدا بێت ده‌توانم هه‌ستی پێ بکه‌م. له‌م ژینگه‌ زه‌مینییه‌دا سالانیک ده‌خایه‌نیت تا به‌ر ده‌گریت. واته، ئه‌گر مێشکی مرۆیی ماددیم به‌رکابینم، سالانیکم پێده‌چیت تا له‌وه تێبگه‌م که ده‌ستبه‌جێ و به‌ ئاسانی له‌ پانتاییه‌کانی ده‌زه‌ مێشکی جیهانی سه‌ره‌وه

تیگه یشتم. له گه لّ ئه وه شدا، من دلنّیام که به کۆششکردن له لایه ن خۆمه وه، به شی
زۆری ئه و زانیه هه ر له ده رکه وتندا ده بی.

که بلّین هیشتا درزێک هه یه له نّیوان تیگه یشتنی زانستی هه نووکه بیمان له مه ر
که ردوون و ئه و راستیه ی که من بینیم، به سووک سه یرکردنیکی گه وره یه. من
هیشتا هه زم له فیزیا و گه ردوونناسیه. هیشتا هه زم له تاووتوێکردنی گه ردوونی
مه زن و سه رسوره یتمانه. ئه وه نه بی که له ئیستادا من تیگه یشتنیکی زۆر
فراوانبووم هه یه له وه ی که "مه زن" و "سه رسوره یتن" به راستی چ مانایه کیان
هه یه. دیوی فیزیکی گه ردوون وه کو په له یه کی تۆزه ئه گه ر به راوردی بکه یت به
دیوه نه بینراوه رۆحیه که. له تیروانینی پیشوومدا، (رۆحی) وشه یه که نه بوو که له
وتوێزی زانستیدا به کاربه یتری. ئیستا پیم وایه وشه یه که که ناتوانین خۆی لی
ببویرین.

له چه که وه، پیده چی تیگه یشتنم له وه ی که پتی ده لّین "وزه ی تاریک" و
"ماده ی تاریک" به روونی مایه ی روونکردنه وه بی، هه روه کو ئه و برگه هه ره
پیشکه وتوانه ی پیکهاته ی گه ردوونمان که سه رده مانیکه مرۆقه کان قسه ی له سه ر
ناکه ن.

له گه لّ ئه وه شدا، ئه مه به و مانایه نییه که من ده توانم بۆ ئیوه ی روون بکه مه وه.
ئه مه ش له به رئه وه یه که - به شیوه یه کی ناکوکتامیز- من خۆم هیشتا له پرۆسه ی
تیگه یشتنیاندام. له وانه یه باشتین ریکه ی گه یاندنی ئه و به شه ی ئه زموونه که ئه وه
بیته بلّین که من تامیکه جۆریکی گه وره تری زانینم کرد: ئه وه یان که بروام وایه
مرۆقه کان ده توانن له ئاینده دا به ئاستیکی زیاتر ده ستیان پتی بگات. به لام
خسته پرووی ئه و زانیه له ئیستادا وه کو ئه وه وایه شامپانزییه که له یه ک رۆژدا بیته

به مَرَوْف و شەزموونی هەموو ئەو شتە سەیرەکانی زانینی مَرَویی بکات و پاشان بگەرێتەوێ ناو هاوێلە شامپانزەکانی بۆئەوێ پێیان بلێت زانینی ژمارەیهک زمانی رۆمانسیی جیاواز، ژمیریاری و ئاستی بەرفراوانی گەردوون چۆنە.

لەوێ لەسەرەوێ، پرسیاریک دەهاتە زەینمەوێ و لەهەمان کاتدا وەلامیش دەهات، وەکو گۆلێک کە راستەوخۆ لە تەنیشتتەوێ هەلتۆقیت. تەقربەن رێک وەکو ئەوێ وایوو کە، هەرەوێ چۆن هیچ تەنیکی فیزیکی لە گەردووندا بە راستی لەیەکیکی تر داپراو نییە، بەهەمان شێوێ شتیکی نەبوو بەناوی پرسیار بەبێ وەلامیکی هاوێلە گەلێدا. ئەم وەلامانە تەنیا "بەلێ" یان "نەخیر"ی سادەش نەبوون. ئەمانە بەلەخانەیی چەمکی مەزن بوون، بونیادی مەزنی بێر بوون، ئەوێندەیی شارەکان تێکچەرژاو بوون. ئایدیاکان ئەوێندە گەرە بوون کە چەندەها تەمەنی دەویست بۆم تاوێکو رێگام بدۆزمەوێ ئەگەر لە بێرکردنەوێ زەمینیدا قەتیس بام. بەلام وا نەبووم. من ئەو ستایلێ زەمینییەیی بێرکردنەوێم لە خۆم دامالێبوو وەکو چۆن پەپولە لە قۆزاخەکەیی دیتە دەرەوێ.

زەویم وەکو خالێکی شینی زردباو لە تاریکایی مەزنی بۆشایی فیزیکییدا بینی. دەمتوانی ئەوێ ببینم کە زەوێ شوینیکە تیایدا چاکە و خراپە ئاویتە بووێ و ئەمە یەکیک لە تاییبەتەندییە ناوازەکانیەتی. تەنانت لەسەر زەوێ چاکە و خراپەیهکی یەکجار زۆر هەیه، بەلام زەوێ شوینیکە کە خراپە تیایدا رێگەیی پێدراوێ کاریگەری بەدەست بێنی بەجۆریک کە لە ئاستە بالاکانی بووندا ئەمە بە تەواوی ئەستەم دەبێ. ئەوێ زانراوێ کە ئەم خراپەیه ناوێناو دەتوانی دەستی بالای هەبێ و لەلایەن خالقهوێ رێگەیی پێدراوێ وەکو دەرەنجامیکی زەروری بەخشینی نیعمەتی ئێرادەیی سەرەست بە مَرَوفی وەکو ئێمە.

تەنۆلكەكانى خراپە بە سەرانسەرى گەردووندا بلۆ بوونەتەو، بەلام تىكرای
هەموو ئەو خراپەيە وەكو دەنكە لمىك بوو لەسەر كەناراویكى گەرە گەر بەراورد
بكرىت بەو چاكە، بەرەكەت، ئومىد و خۆشەويستىيە بيمەرچەي تيايدا گەردوونى
دەقاودەق دايبۆشيبوو. لەوى بونىادى رەهەندى جىگرەو خۆشەويستى و
قبولكردنە و ھەر شتىك كە ئەم تايبەتمەنديانەي نىيە رىك و رەوان و بەناشكرا
ناپەيوەنديدارە.

بەلام ئىرادەي سەربەست لەسەر حسابى لەدەستدان يان دووركەوتنەو لەم
خۆشەويستى و قبولكردنە دىت. ئىمە سەربەستىن، بەلام ئىمە ئەو بوونەوەرە
سەربەستانەين كە بەھۆى ژىنگەيەكەو دەورە دراوين كە گەلەكۆمەكى ئەكات
بۆئەوئەي وامان لىيكات ھەست بەكەين سەربەست نىن. ئىرادەي سەربەست لە ئاستى
زەمىنىدا گرنگىيەكى جەوھەرى ھەيە بۆ كىدارمان: كىدارىك كە، ھەموومان رۆژىك لە
رۆژان بۆمان دەردەكەوى، رۆژىكى زۆر گەرەتر لەو دەبىنى كە رىگەمان بەت
بەرەو رەھەندى جىگرەوئەي نازەمەنى سەركەوين. لەوانەيە ژيانمان لىرە ناگرنگ
دىار بىت، چونكە بە بەراورد بە ژيانەكانى تر و جىھانەكانى تر كە گەردوونە نادىار و
دىارەكانىش دەگرىتەو، چركەساتىكە. بەلام بەھەمان شىوہ زۆر گرنگىشە،
وچونكە رۆلمان لىرە گەشەكردنە روو و عەرشى ئىلاھى و ئەو گەشەيە لە نزيكەو
لەلایەن بوونەوەرەكانى جىھانەكانى سەرەو چاودىرى دەكرىت- گيانەكان و كۆبە
شەفافەكان (ئەو بوونەوەرەكانى كە لە بنەپەتدا لە دەروازەكەي زۆر سەرەو خۆمەو
بىنىم و پىم وايە بنچىنەي تىگەيشتنى كەلتوورىمانە بۆ فرىشتەكان).

ئىمە- ئەو بوونەوەرە رۆحىيانەي كە ھەنوگە لە جەستە و مېشكە مۆبىيە پەيتا
پەيتا گەشەكردووەكانماندا نىشتەجىين، بەرھەمى زەوى و ئەزموونەكانى زەوين-
بژارە (خيارى) واقىعى ھەلدەبژىرىن. بىركردنەوئەي راستەقىنە ئىشى مېشك نىيە.

به لکو ئیمه - به شیکي به کاریگه ری میَشک خۆی - وا راهاتووین که میَشکمان گری
بدینه وه به وهی بیری لیده که یه وه و به وهی که کئین که توانای نه وه مان
له ده ستداوه درک به وه بکه یین ئیمه هه موو کاتی له و میَشک و جهسته فیزیکیه
زیاترین که ملی بۆ که چ ده که یین - یان پئویست بکات ملی بۆ که چ بکه یین.

بیرکردنه وهی راسته قینه پیش فیزیکیه. ئەمه بیرکردنه وهیه له پشت نه و
بیرکردنه وهیهی که به رپرسه له هه موو نه و بژاره دهره نجامه راسته قینانهی
ده یانگرینه بهر. بیرکردنه وهیه که به ند نییه به تیرامانیکی راسته هیلای، به لکو
وه کو تیشک خیرایه ن له ئاستی جیا جیادا په یوه ندی دروست ده کات، پنگه وه کۆیان
ده کاته وه. له به رانه ر ئەم زیره کییه ناوه کییه سه ره سه ده، بیرکردنه وهی ئاسایی
ئیمه ده سه وستانانه خاو و خلیسکه. ئەمه بیرکردنه وهیه که له شوینی گونجای
خۆیدا تۆپ ده گرتیه وه، ده گاته تیگه یشتنیکی زانستی ئیلهام به خش یان
گۆرانیه کی ئیلهام به خش ده نووسیتیه وه. بیرکردنه وهیه کی سروش ئاسایه که
هه میسه ناماده یی هه یه، کاتیک به راستی پئویستمان پئیه تی، به لام ئیمه
هه موومان زۆربه ی هه ره زۆری کات توانای نه وه مان له ده ست داوه که هه م پئی
بکه یین و هه م برۆای پئی بینین. گومانی تیا نییه که، ئەمه بیرکردنه وهیه که نه و
ئێواره یه ی که په ره شوته که ی (چوک) له پر له ژیر منه وه کرایه وه، پراکتیزه بوو.

ئه زموونکردنی بیرکردنه وه له دهره وهی میَشکدا بریتیه له چوونه ناو جیهانیکی
په یوه ندیه ده سه ته جیکان که بیرکردنه وهی ئاسایی (واته نه و لایه نانه ی که به
میَشکی جهسته یی و خیرایی رووناکی سنووردار کراون) له چاویدا وه کو شتیکی
خه والووانه و خاو دیاره. راستترین و قوولترین خودمان به ته وای سه ره سه ته.
به هۆی کرداره کانی رابردو وه کاری تیناکریت یان په ک ناخریت یان په یوه ندی
نییه به شوناس و پنگه وه. نه وه تئ ده گه یه نی که پئویستی به ترسان له جیهانی

زەمىنى نىيە و بۆيە، پېيويستى بەۋە نىيە خۆى لەسەر ناوبانگ يان سامان يان داگىرکردن بونىاد بنىت.

ئەمە خۇدى رۆخى راستەقىنەيە كە ھەموومان چارەنوسمان وايە رۆژىك لە رۆژان بەدەستى بەيئىنەۋە. بەلام تا ئەو رۆژە دىت، ھەست دەكەم دەبى ھەموو شتىك بكەين كە لە دەسەلاتماندايە تا بكەوينە پەيۋەندى لەگەل ئەم دىۋە موعجىزەئاسايەى خۇمان- سۆراخى بكەين و بيھىتتەبەر رۆشنايى. ئەمە ئەو بوونەيە كە ھەر ئىستا لەناو ھەمووماندا دەژىت و لە راستىدا ئەو بوونەيە كە خۇدا بە راستى مەبەستتەتى لە ئىمە.

چۆن ئىمە نرىكتەر دەبىنەۋە لە خۇدى رۆخى راستەقىنەمان؟ بە دەرخستنى خۆشەويستى و بەزەيى. بۆچى؟ چۈنكە خۆشەويستى و بەزەيى زۆر لەو ئەبستراكتىبون (تجرىد)ە زىاترن كە زۆرىك لە ئىمە بۆى دەچىن. ئەمانە راستەقىنەن. كۆنكرىتىن. و بونىادى رووبەرى رۆخى پىكدىتن.

بۆ گەرانەۋە بۆ ئەو رووبەرە، پېويستە ئىمە جارىكى تر ۋەكو (رووبەرەكە)مان لىبىت، ئەگەرچى لەبارىكدا بىن كە لەناو ئەم رووبەرەدا گىرمان خواردىت.

يەككە لە گەرەترىن ئەو ھەلانەى خەلكى دەيكەن كاتىك بىر لە خۇدا دەكەنەۋە، ئەۋەيە كە خۇدا ۋەكو (ناكەس) وينا دەكەن. بەلى، خۇدا لە پشت ژمارەكانەۋەيە، تەكامولى ئەو گەردوونەيە كە زانست پىوانەى دەكات و كۆشش دەكات تا لىتى بگات. بەلام- جارىكى ترىش كە ناكۆكئامىزە- (ئۆم)يش "مرۆيىە"- تەنانەت لە من و تۆش مرۆيىترە. ئۆم لەۋە قوولتر و مرۆيىتر كە ئىمە بتوانىن وىناى بكەين لە بارودۆخى مرۆفايەتىمان تىدەگات و ھەستى پىدەكات، چۈنكە ئۆم دەزانىت چىمان بىر چوۋەتەۋە و لەو قورسايىيە خەمناكەى ژىن لەگەل لەبىرچوونەۋەى عەرشى ئىلاھى تەنانەت بۆ ساتىكىش، تىدەگات.

بەشى شانزەھەم

چالەكە

ھۆلى بۆ يەكەم جار لە ۱۹۸۰كاندا (سېلفيا)ى ھاوپىمانى ناسى، كاتىك ھەردووكيان لە قوتابخانەى (رافتېنسكروفت) لە (رالە)ى تۇرس كارۆلاينا وانەيان دەوتەوہ.

كاتىك لەوى بۆ، ھۆلى-ش ھاوپى نىكى (سوزان رېينجتىس)ىش بوو. سوزان پېشىبىنى بەھىزە- راستىيەك كە قەت نەھاتووەتە پىي ھەستەكانم لەبارەى ئەو. بە بۆچوونى من، ئەو كەسىكى زۆر تايبەت بوو، تەنانەت ئەگەرچى ئەوہى ئەو دەيگوت، لە دەرەوہى روانگەى راستگويانەى نەشتەرگەرىي مېشك بوو. ئەو بەھەمان شىوہ كەنالېك بوو و كتېبىكى نووسراوى ھەبوو بەناوى (كرانەوہى چاوى سىيەم) كە ھۆلى زۆر كەيفى پىدەھات. يەككە لەو چالاكىيە سارىژكردنەوہ رۆحىيانەى كە سوزان زووزوو جىبەجىي دەكرد يارمەتيدانى نەخوشانى كۆما بوو كە لەرىگەى پەيوەندى لەگەل كەردنيان بەشىوہەكى جەستەيى چاك ببنەوہ. رۆزى پىنجشەمە، واتە چوارەم رۆژم لە كۆمادا، سېلفيا بىرۆكەى ئەوہى ھەبوو كە دەبى سوزان پەيوەندىم پىوہ بكات.

سیلفیا له ماله وهی له (چاپل هیل) ته له فونی بو کرد و بوی روونکرده وه که چیم به سر هاتوه. ئایا ئاسان ده بی بوی که "په یوه ندی" م پیوه بکات؟ سوزان وتی به لئی و داوای هندی ورده کاری کرد له باره ی نه خویشیه که م. سیلفیا بنچینه کانی پیدا: من له ماوه ی چوار روزه له کۆمادام و له بارودوخیکی ناسکدام.

سوزان وتی "ئمه هه موو ئه وشته یه که پیویسته بیزانم. هه ول ده دم ئه مشه و په یوه ندی پیوه بکه م".

به پیی تیروانیی سوزان، نه خویشیکی کۆما جوریکه له بوون له نیواندا. نه به ته وای لیتره (ئاستی زه مینی) و نه به ته وای له وی (ئاستی رۆحی) ده بیت، ئه م نه خویشانه زۆر جار ئه م نه خویشانه ئه تموسفیریکی زۆر راز ئامیزیان هه یه. ئه مه، هه روه کو وتم، دیارده یه که که چه ند جاریک خۆم تیبینیم کردوه، هه رچه نده من قهت ئه و ئیمتیازه سه رووسروشتیه م پی نه بوو که سوزان پیی دابوو.

له ئه زمونی سوزاندا، یه کیک له و تایبه تمه ندییانه ی که نه خویشه کانی کۆمای جیا ده کرده وه، ئاماده یی وه رگرتنیان بوو بو په یوه ندی ته له پاتی (په یوه ندی راسته وخۆی هه سته کان و بیرکردنه وه). ئه و دلنیا بوو له وه ی که هه ر که خۆی بخستایه ته دۆخی پامانه وه، ئه و به زویی په یوه ندی له گه لئدا به رقه رار ده کرد.

ئه و دواتر پیی وتم "په یوه ندیکردن له گه ل نه خویشیکی کۆما، که میک وه کو به ردا نه وه ی گوریسیکه به ناو چالئیکی قوولدا. ئه وه ی که گوریسه که چه نیک قوول ده روات، په یوه ندی هه یه به قوولئیی دۆخی کۆما که وه. کاتیک هه ولئدا په یوه ندیت پیوه بکه م، یه که م شت که سه ری سورماندم ئه وه بوو که گوریسه که چه نیک قوول رویشت. چه نده ی قوول رویشت، ئه وه نده زیاتر توقیم له وه ی که تو یه کجار زۆر دوریت - ئه مه ی که ناتوانم پیت بکه م چونکه تو نایه یته وه".

پاش پینچ خوله کی ته اووی چوونه خواره وهی ئەقلی به "پەت"ی ته له پاتیدا،
ئەو هەستی به وه چەرخانیکی که م کرد، وه کو قولاپینکی ماسیگرتن بۆ ناو قوولایی
ناو که جولەیه کی بچوک به لام دلنیا بکات.

ئەو دواتر پیتی وتم "دلنیا بووم که تۆیت و هەر ئەمەشم به هۆلی وت. پیم وت که
هیشتا کاتی تۆ نه هاتوو و جهستهت ده زانی چی ده کات. به هۆلیم وت ئەو دوو
بیرۆکه به له میشک بگریت و لای پیخه فه که ته وه بۆتیاں دووباره بکاته وه".

به شی حه فده هم

ئین-ی ۱

رۆژی پینجشمه مه بوو کاتیک دکتوره کانم سوور بوون له سه ر نه وهی که جۆره دیاریکراوه که ی ئی. کۆلای-ی من له گه ل نه و جۆره سه روو به ره نگاره نه هاتوو ته وه که، به شیوه یه کی رووننه کراوه، له ئیسرائیل ده رکه وتبوو ریک له و کاته شدا که من له وی بووم. به لام راستیی نه وهی که له گه ل یه کتریدا هاو جۆر نه بوون ته نیا که یسه که ی منی قوولتر کرده وه. له کاتیکدا که هه والیکي باش بوو که من نه و جۆره به کتریا یه م هه لنه گرتوو که ده شی یه ک له سه ر سیی ولات رامالیت، له سۆنگه ی چاکبوونه وهی که سیی خۆمه وه، نه مه ته نیا قورسایي به خشیی نه وهی که دکتوره کان هه نوکه زۆر به روونی بۆی ده چوون: نه مه ی که که یسی من له جه وه ردا پینشینه ی نه بووه.

نه مه به هه مان شیوه به خیرایی له هه سستی نا ئومیدیی وه به ره و بی هیوایی ده جولای. دکتوره کان وه لامیکیان نه بوو بۆ نه مه ی که نه بی چۆن تووشی نه و نه خوشییه بوو بیتم، یان چۆن ده کری له کۆما که م بهینریمه وه ده ر. نه وان ته نیا له یه ک شت دلنیا بوون: که سیان شک نه ده برد که پاش زیاتر له چه ند رۆژیک که وتنه

کوما به ته‌واوی له حاله‌تی (مینی‌نجایتس)ی به‌کتریایی چاک بووبیتنه‌وه. ئیکه ئیستا له رۆژی چواره‌مدا بووین.

نیگه‌رانی له هه‌موواندا به‌ره‌و زیادی چوو. فیلیس و بیتسی رۆژی سێشه‌مه بریاری نه‌وه‌یان دابوو که قسه‌کردن له‌باره‌ی نه‌گه‌ری مردنم لای من قه‌ده‌غه‌یه، له‌ژێر نه‌و گریمانه‌یه‌دا که له‌وانه‌یه به‌شیکێ من له قسه‌کردنه‌که به‌ئاگا بیت. به‌ره‌به‌یانی پینجشه‌مه، جین له‌باره‌ی نه‌گه‌ره‌کانی رزگاربوونم پرسیاری له‌یه‌کێک له‌ په‌رستاره‌کانی ژووری یه‌که‌ی چاودێری ورد کردبوو. بیتسی، له‌لایه‌که‌ی تری پینخه‌فه‌که‌مه‌وه، گوئی له‌و بوو و وتی: "تکایه‌ نه‌و وتویژه‌ له‌م ژووره‌ نه‌نجام مه‌ده‌ن".

من و جین هه‌میشه‌ بێ‌ پاره‌ له‌ یه‌کتریه‌وه‌ نزیک بووین. ئیمه‌ به‌شیک بووین له‌ خانه‌واده‌که‌ وه‌کو خوشکه‌ و برا "گه‌شه‌کردوه‌کانی مال"مان، به‌لام راستیی نه‌مه‌ی که ئیمه‌ له‌لایه‌ن دایه‌ و بابه‌ "هه‌لبژێردرا‌بووین"، هه‌روه‌کو نه‌وان ده‌یانوت، به‌شیه‌یه‌کی حه‌تمی په‌یه‌ه‌ندییه‌کی تایبه‌تی پیمان به‌خشیبوو. نه‌و هه‌میشه‌ ئاگاداری من بوو و نائومی‌دی له‌ بێ‌ ده‌سه‌لاتی به‌رانبه‌ر نه‌و بارودۆخه‌م گه‌یانده‌بوو په‌ پاره‌ی تیکشکان.

فرمی‌سک رزانه‌ چاوه‌کانی (جین). وتی "پێویسته‌ بۆ ماوه‌یه‌ک برۆمه‌ ماله‌وه‌". پاش دیاری‌کردنی نه‌مه‌ی که خه‌لکێکی زۆر هه‌یه‌ شه‌ونخونی له‌ پال جیگا‌که‌مه‌وه‌ بکات، هه‌مووان رازی‌بوون له‌سه‌ر نه‌وه‌ی که له‌وانه‌یه‌ ستافی په‌رستاران دلخۆش بن به‌وه‌ی که‌سێک له‌ ژووره‌که‌م که‌م بیته‌وه‌.

جین گه‌رایه‌وه‌ بۆ مالی ئیمه‌، بارگه‌ و بنه‌ی لێک نا و نه‌و پاش نیوه‌پۆیه‌ گه‌رایه‌وه‌ بۆ (دیلاویر). به‌ رۆیشتنی، نه‌و یه‌که‌م گوزارشتی رواله‌تی بۆ حاله‌تیک ده‌ربرێ که

تەواۋى خانەوادەكە پەيتا پەيتا ھەستىيان پېدەكرد: بى دەسەلاتى. ئەزمونى كەم ھەن كە لە بىننى كەسىكى خۆشەويست لە كۆمادا ئائومىدكەرتەر بن. دەتەوى يارمەتيدەر بىت بەلام ناتوانىت. دەتەوى كەسەكە چاۋەكانى بىكاتەۋە، بەلام نايكاتەۋە. خانەوادەكانى نەخۆشەكانى كۆما زۆرچار خۆيان پەنا دەبەنەر بەر كىردنەۋەى چاۋەكانى نەخۆشەكە. ئەمە شىۋازىكى سەپاندەنە - سەپاندنى فرمانىك بەسەر نەخۆشەكەدا كە بىدار بىتەۋە. بىگومان ئەمە بى ئەنجامە و دەشى مەعنەۋىيات و ىرانتەر بىكات. ئەو نەخۆشەنى كە لە كۆماى قولدان ھەماھەنگىي چاۋەكان و گلېنەكانىيان لە دەست دەدەن. پىلۋوى نەخۆشىكى كۆماى قول ھەلبەدەر ۋە لەوانە يە بۆت دەرىكەۋىت كە چاۋىك بە ئاراستەى لايەك و چاۋەكەى تر بە ئاراستەى لايەكى ترە. ئەمە دىمەنىكى ترسىنەرە و ئەۋ ھەفتە يە چەند جارىك ئىش و ئازارى ھۆلى قول كىردەۋە كاتىك پىلۋوى چاۋەكانى كىردمەۋە و ، لە جەۋھەردا، گۆى چاۋى سوپاۋى لاشەيەكى بىنى.

بە رۆىشتنى جىن، شتەكان بە راستى بەرە و تىكچون رۆىشتن. ئىستا فىلىس دەستىكرد بە پىشاندانى رەفتارىك كە خۆشم چەندەھا جار لەناو ئەندامانى خانەوادەى نەخۆشەكان بىنىۋومە لەماۋەى ئىشكردنەدا لە نەخۆشخانە. ئەو دەستىكرد بە دەربىرىنى بىزارى لەبەرانبەر دىكتۆرەكان.

ئەو بە ھەلچۈۋىيەۋە پىرسىارى لە بىتسى كىرد "بۆچى زانىارى زىاترمان پىنادەن؟ سوپىد دەخۆم ئەگەر ئىبىن لىرە بوۋايە، بە راستى پى دەۋتىن چ باسە".

راستییه که ی ئه وه بوو که دکتوره کان به شیوه یه کی ره ها هه موو شتیکیان ده کرد که له توانایاندا بوو. بیگومان فیلیس ده یزانی. به لام ئیش و نائومییدی بارودۆخه که ئیتر که سانی خوشه ویستی داده هیزراند.

رۆژی سیشهممه، هۆلی ته له فۆنی بۆ دکتور (جهی لۆفلهر) کردبوو که هاوکاری پیشووم بوو له پهره پیدانی پرۆگرامی (ستیریۆتاکتیک رادیۆسیرجهری) له نه خوشخانهی (بریگام ئەند و مەن) له بۆستن. جهی ئه و کاته سه رۆکی به شی (رادیه یشن ئه نکۆلۆجی) بوو له نه خوشخانهی گشتیی ماساشوسیتس و هۆلی وای بۆچوو که ئه و هه کو هه ر که سیکی تر له پینگه یه کدایه که ده توانی هه ندی وه لامی بداتی.

کاتیگ هۆلی باسی بارودۆخه که ی منی بۆ کرد، جهی پئی وابوو ده بی ئه و ورده کاریی که یسه که ی منی به هه له بۆ باس کردبیت. ئه وه ی که هۆلی بۆی باس کرد، به بۆچوونی ئه و له جه وه ردا مه حال بوو. به لام کاتیگ دوا جار هۆلی قه ناعه تی به و هیتا که به راستی من له کۆما یه کدایه که به هۆی که یسیکی ده گمه نی ئی. کۆلای مینینجایتسی به کتریایی دروست بووه که که س ناتوانیت سه رچاوه که ی روون بکاته وه، ده ستیکرد به په یوه ندیکردن به شاره زایانی بواری نه خوشییه کانی په تا له سه رانه ری ولاندا. هه یچ کام له وانیه که ئه و قسه ی له گه ل کردبوون له باره ی که یسیکی وه کو ئه وه ی منیان نه بیستبوو. به گه رانه وه بۆ ئه ده بیاتی پزیشکیی ۱۹۹۱، نه یه توانیبوو تا که که یسیکی مینینجایتسی ئی. کۆلای له پینگه یشتوو یه کدا بدۆزیته وه که به تازهی به نه شته گه ری ده ماریدا تینه په ریبت.

له رۆژی سیشهممه به ولاره، جهی لانی که م رۆژی جارێگ ته له فۆنی ده کرد بۆ ئه وه ی هه والی تازهی له فیلیس و هۆلی ده ست بکه ویت و زانیارییان پیدات

له باره ی سؤراخکردنه کانی. (ستیف تاتەر) که نهشته رگه ریکی میشک و هاوړیبه کی باش بوو، به هه مان شیوه رۆژانه ته له فۆنی ده کرد و نامۆزگاری و ئاسوده یی پټیان ده به خشی. به لّام رۆژ له دواى رۆژ، تاکه زانیاریی تازه نه وه بوو که حاله تی من یه که مه له جۆری خۆی له میژووی پزیشکیدا.

مینینجایتسی ئی. کۆلای په مه کی له پینگه یشتواندا ده گمه نه. که متر له یه که له ده ملیونی دانیشتونانی جیهان سالانه تووشی ده بن. و وه کو هه موو جۆره کانی مینینجایتسی به کتریایی گرام نیگه تیف، زۆر به رهنگاره. نه وه نده به رهنگاره که له و خه لکانه ی که تووشی ده بن، زیاتر له ۹۰٪ی نه وانه ی له سه ره تاوه به ده ست دابه زینیکی ده ماریی خیراوه ده نالینن، ده مرن. نه مه ش نه و ئاسته ته ندروستییه خراپه بوو که من یه که م جار داخلی ژووری ئیمیرجینسی کرام. نه و ۹۰٪ به ره و ۱۰۰٪ هه لکشا کاتیک هه فته که ته واو بوو و جه سته م کاردانه وه ی بۆ نه نتی بایوتیک نه بوو. نه و ژماره که مه ی که له و حاله ته تونده ی وه کو من ده ربازیان ده بی به شیوه یه کی گشتی پټویستیان به بیست و چوار سه عات چاودیری هه یه له ته واوی ژیانیندا. به شیوه یه کی ره سمی، دۆخی من "ئین له ۱" بوو، زاراوه یه که ئاماژه به و تویرینه وه پزیشکیانه ده کات که تیا یاندا تاکه نه خوښیک له ژیر پشکنیندا ده مینیتته وه. هه چ که سیکى تر نه بوو که دکتوره کان منی پی به راورد بکه ن.

له رۆژی چوارشه ممه وه، هۆلی هه موو پاش نیوه پۆیه که دواى قوتاخانه بۆندی له گه ل خۆیدا ده هینا بۆ سه ردان. به لّام به هاتنی رۆژی هه یینی، نه و په ییتا په ییتا له وه پاده ما ئاخۆ نه م سه ردانانه جگه له ئازاری زیاتر هه چ باشه یه کیان هه یه. له سه ره تاى هه فته که دا، جار جاره ده جولام. جه سته م په له قاژه ی ده کرد. په رستاریک سه ری ده شیلام و به نجی زیاتری نه دامی و دوا جار بۆ جاریکى هه یمن ده بوومه وه.

بينىنى ئەمە بۇ كۆپە ئەمەن دە سالەكەم سەرگەردانكەر و ئازار بەخش بوو. ئەوئەندە خراپ بوو كە ئەو دەپروانىيە جەستەيەك كە چىتر باوكى نىيە، بگرە بينىنى جەستەيەك كە جولەي ميكانىكى وەها دەكات كە بە ھى منى ئەدەزانىن بەشىۋەيەكى ديارىكراو پركىشە بوو. رۇژ دواى رۇژ، من زياتر بوومە كەسيك كە ئەو دەيناسى و دەبوومە جەستەيەكى ئەناسراوہ لەناو جىگەدا: جىكىكى دلرەق و فەزايى ئەو باوكەي كە رۇژىك لە رۇژان دەيناسى.

بە ھاتنى كۆتايى ھەفتە، ئەم تەۋژمە ناوبەناوہى جولەي مۆتورئاسا وەستابوون. پىئويستىم بە بەنجى زياتر نەبوو، چونكە جولە- تەنانەت ئەو جۆرە ئۆتوماتىكىيە مردوۋەي كە بەشى خواروہ ناوہندى مېشك و دېكە پەتك دەيكەن- تەقريبەن بىوۋە سفر.

ھاوپىيان و ئەندامانى زياترى خانەوادە تەلەفۇنيان دەكرد، پرسىيارى ئەوھيان دەكرد ئاخۇ پىئويست دەكات بىن. بەھاتنى پىنجشەممە، بىپارى ئەوہ درابوو كە نەين. ئىتر بايى پىئويست زۆر جموجۆل لە ژوورى يەكەي چاودىريم ھەبوو. پەرستارەكان پىداگرىي زۆريان كرد لەسەر ئەوہى كە مېشك پىئويستى بە پشووہ- چەندەي ئارامتر بى باشترە.

ھەرۋەھا گۆرانىكى بەرچاۋ ھەبوو لە تۆنى ئەم پەيوەندىيە تەلەفۇنيانەدا. ئەوانىش بەرەبەرە لە ئومىدەواروہ بۇ بى ئومىد دەگۆران. جارجارە، بە روانىن لە دەوروبەر، ھۆلى ھەستى دەكرد ھەنوگە منى لەدەستداوہ.

لە پاش نيوەپۆي پىنجشەممەدا، مايكل سوليفان لە دەرگاي مالەكەي درا. سكرتيرەكەي بوو لە كەنيسەي (جۆن ئەپيسكۆپال).

وتی "نه خوشخانه له سهر هیله. یه کیک له و پرستارانه ی که چاودیری ئیبین دهکات ده یه وی قسه ت له گه ل بکات. ده لئ به په له یه".
مایکل ته له فونه که ی هه لگرت.

پرستاره که پی و ت "مایکل، ده بی هه ر ئیستا بییت. ئیبین ده مریت".
وه کو قه شه یه ک، مایکل پیشتر له و بارودوخه دا بووه. قه شه کان ته قریبه ن
ئه وه نده ی دکتوره کان مهرگ و ئه و تیکشکانه ی له دوا ی خوی جی ده هیلت
ده بینن. له گه ل ئه وه شدا، مایکل به بیستنی ده قی وشه ی "ده مریت" ی په یوه نندیدار
به من تووشی شوک بوو. ته له فونی بۆ (په یج) ی هاوسه ری کرد و داوا ی لیکرد نزا
بکات: هه م بۆ من و هه م بۆ به هیزیبونی بۆ ئه وه ی بتوانی هه ستیت و بجیته
ریوره سمه که. پاشان به ناو بارانیکی به رده و امدا چوه نه خوشخانه، له کوششدا بوو
تا به ناو فرمیسه که کانیدا پیش خوی ببینیت.

کاتیگ گه یشته ژوره که م دیمه نه که وه کو ئه وه یان بوو که له دوا یین سه ردانیدا
بینیبووی. فیلیس له لاهوه دانیشتبوو، توره ی خوی گرتبوو بۆ شه ونخونیم و
ده ستمی گرتبوو و بی پشوودان له ساته وه ختی هاتنییه وه له شه وی دووشه ممه دا
به رده وام بوو. به ما کینه ی هه ناسه دانه که سنگم دوانزه جار هه لده ستا و
ده نیشه وه و پرستاره که به هیمنی به دوا ی روتینیاتی خویدا ویل بوو، ئه و
نامیرانه ی ریکده خست که ده وری پیخه فه که میان دابوو و تیبینی نووسراوه کانی
سه ر شاشه کانیا ن ده کرد.

پرستاریکی تر هاته ژوره وه و مایکل پرسیا ری ئه وه یکرد ناخو ئه و بووه داوا ی
یارمه تی لیکردوه. له وه لاهدا وتی "نه. من ته واوی ئه و به یانییه لیزه بووم و

له شهوی رابردووه وه حالی نه وهنده نه گزراوه. نازانم کی په یوه ندی پټه وه
کردووه".

به هاتنی سه عات یانزه، هۆلی، دایکم، فیلیس و بیټسی هه موویان له ژوره که ی
من بوون. ملیکل داوای نزیه کی کرد. هه مووان، له وانه ش دوو په رستاره که،
هاتنه پال یه کتری و ده ستیان له ناو دهستی یه کتری نا و مایکل نزیه کی تری
له ناخوه خویند بۆ ئاسایبوونه وه ی باری ته ندروستیم.

"خودایه، ئیټینمان بۆ بگه پټنه ره وه. ده زانم له دهسه لاتی تۆدایه".

هیشتا، کهس نه یده زانی کی ته له فۆنی بۆ مایکل کردووه. به لام هه رکه سیک
بوویت، شتیکی باشی کردووه. چونکه نه و نزیانه ی که له جیهانی ژیره وه بۆم
ده هاتن- نه و جیهانه ی که لټیه وه دهستم پیکردبوو- دواچار شوینی خویان
ده گرت.

به شی هه ژده یه م

بیرچوونه وه و بیرهاتنه وه

ئیتستا هۆشیارییم زیاتر بوو. ئەوهنده زۆر بوو که پێدهچوو تهواوی گهردوون بگریت. ئایا قهت له ئیزگه یه کی پر ته شویشه وه گویت له گزراڤی گرتووه؟ له گه لیدا رادیت. پاشان که سێک دیت و ساقی دهکات و هه مان گزراڤی به روونیه کی تهواوه ده بیستیت. چۆن نه تتوانیوه تیبینی ئەوه بکهیت که چه نیک لیل، چه نیک دوور، چه نیک ناراست بووه له وهی پیشتر که چۆن بوو؟

بێگومان، ئەقلیش به و شیوه یه ئیش دهکات. مرۆفه کان بۆئه وه دروست بوون که خۆیان بگونجین. من زۆر جار بۆ نه خۆشه کانم روون کردووه ته وه که له کاتیکدا جهسته و میشکیان له گه ل بارودۆخه نوێکه دا خۆی گونجاندا، ئەوا ئەو نا ئاسوده یه که م ده بیته وه یان لانی که م پێدهچێ که م بیته وه. شتیک باپی پێویست درێژه ده کیشیت و میشکت فیر ده بی له بیرى بکات، یان ئیش له سه ر ئەوه بکات، یان ته نیا وه کو شتیکى ئاسایی مامه له ی له گه ل بکات.

به لام ئاگایی زه مینی سنووردارمان له ئاساییبوون دووره و من کاتیک قوولتر به ره و چه قه که رویشتم، یه که م روونبوونه وه م بۆ ئەم مه سه له یه وه رده گرت. هیشتا

هیچ له رابردوی زه مینیم نه هاتبووه وه یاد، به لام هیچیش له وه که متر نه بوو. هرچنده ژیانم له خواری خواره وه بیر چووبووه وه، ده مزانی که له وی به راستی و واقعی کیم. من هاو لاتییه کی گه ردوونیک بووم که سه ری ده سوپماند له مه زنی و نالوزیدا و به ته واوی له لایه ن خوشه ویستییه وه حوکم ده کرا.

ته قریبه ن به شیوازیکی سه یر، دوزینه وه کانم له ویدیو جه سته وه ره نگه ره وه ی وانه گه لیک بوون که ته نیا پیش سالیک له ریگه ی به کگرتنه وه له گه ل خانه واده ی بنچینه ییمدا فیریان ببووم. سه ره نجام، که س له ئیمه هه تیو نییه. ئیمه هه موومان له و پیگه یه داین که منی تیا بوو، له وه دا که ئیمه خانه واده ی ترمان هه یه: ئه و بوونه وهرانه ی که چاودیریمان ده که ن و ناگایان لیمانه - ئه و بوونه وهرانه ی که به شیوه یه کی کاتی بیرمان چوونه ته وه، به لام ئه گه ر خۆمان به پرووی ناماده ییاندنا والا بکه ین، چاوه پین تا یارمه تیمان بدن لیتره له سه ر زه وی سۆراخی زه مه نی خۆمان بکه ین. هیچ کام له ئیمه قه ت خوشنه ویستراو نییه. هه ریگ له ئیمه به قوولی ناسراوه و بایه خی پیده دریت له لایه ن خالقیکه وه که له سه روو هه موو توانایه کی تیگه یشتنمانه وه ریزمان ده گریت. چیر نابیی ئه م زانینه به شاراوه یی بمینیتته وه.

بەشى نۆزدە ھەم

نەتووانىنى خۆشاردنە ۋە

بە ھاتنى رۆژى ھەينى، جەستەم بۆ ماۋەى سى رۆژى تەۋا بوتلىكى سىينەى ئەنتى بايۆتىكى بۆ ھەلۋاسرابوو، بەلام ھىچ كاردانەۋەى نەبوو. خانەۋادە و ھاورپىيان لە ھەموو لايەكەۋە ھاتبوون و ئەۋانەش كە نەھاتبوون لە كلتساكانياندا گروپى نزاىان پىكھىتەنابوو. (پىگى)ى ژن خوشكم و سىلقىاي ھاورپى نزيكى ھۆلى ئەو پاش نيۋەرۆيە گەيشتن. ھۆلى ئەۋەندەى تووانى بە پروپەكى خۆشەۋە بەخىرھاتنى كردن. بىتسى و فيليس بەردەۋامبوون لە پىشەنگى تىروانىنى (ئەو باش دەبى): بۆئەۋەى ھەرچۆنىك بى ھەر پۆزە تىف بن. بەلام ھەر رۆژە و برۋاكردن قورستر دەبوو. تەنانەت بىتسى خۆيشى دەستىكرد بە تىرپامان لەۋەى ناخۆ (نەبوونى نىگە تىقبوون لە ژورەكەدا) بە راستى بەماناى شتىكى لە بابەت (نەبوونى واقىيەت لە ژورەكەدا) دىت.

ئەو بەيانىيە فيليس پاش شەۋىكى ترى بى خەو پرسىياري لە بىتسى كرد "تۆ پىت وايە ئىبىن ئەۋ شتە بۆ ئىمە دەكات، ئەگەر رۆلەكان دابەشكرابن؟"
بىتسى پرسىياري كرد "مەبەستت چىيە؟"

"مه بهستم ئه وه به خولهك له دواى خولهك له گه ل ئيمه به سه رده بات، ئه گه ر له ده ره وهى به كهى چاودئيريه كه خيمه به كه هه لده ين؟"

بيتسى ساده ترين و جوانترين وه لامى دابووه وه، به م پرسيا ره: "ئايا شوينئيكى تر هه به له م جيهانه دا بتوانى ويناي چوونى بۆ بكه يت؟"

هه ردووكيان هاوړابوون كه، هه رچه نده ئه گه ر پئويستى بگردايه من له به كه چر كه دا له وى ئاماده بيم هه بوو، زۆر زۆر قورس بوو ويناي ئه وه له من بكه يت كه بۆ چه نده ها سه عات بى كۆتايى له شوينئيك دانيشم. فيليس دواتر پيى وتم "ئه مه هيج وه كو ئه ركئيك يان شتئيك نه بوو كه ده بووايه بكرئيت - ئه مه شوينى ئيمه بوو".

ئه وهى كه به زۆرى سيلفياي تووشى شله ژان ده كرد ده ست و پييه كانم بوون كه په يتا په يتا زياتر ده چه مانه وه، وه كو ئه و گه لايانهى رووه كئيك كه بى ئاوه. ئه مه بۆ قوربانيانى سه كته و كۆما ئاساييه، چونكه ماسولكه زاله كانى په له كان ده ست ده كه ن به هاتنه وه به كه. به لام قه ت بۆ خانه واده و كه سانى نزيك بينينى ئاسان نيه. به روانين له من، سيلفيا به به رده وامى به خۆى ده وت كه ئاسايى بيته وه. به لام ته نانه ت بۆ ئه ويش قورس و قورستر ده بوو.

هۆلى زياتر و زياتر سه رزه نشتى خۆى ده كرد (ئه گه ر ته نيا كه ميك زوتر سه ر قادرمه كان بكه وتايه، ته نيا ئه وه نده، ته نيا و ته نيا ئه وه) و هه مووان له كۆششى ئه وه دابوون كه له بابته كه دايبين.

ئيستئا ئيتر هه مووان ده يانزانى كه ئه گه ر چاكيش بيمه وه، ئه و چاكبوونه وه ماناي خۆى نه ده گه ياند. پئويستم به سى مانگى بوژانه وهى چروپر ده بوو، كيشه دريژخايه نى قسه كردنم ده بوو (ئه گه ر ئه وه نده تواناي ميشم هه بى كه بتوانم ته نانه ت قسه ش بكه م) و به دريژايى ژيانم پئويستم به چاودئيرى په رستارى

بەردەوام دەبوو. ئەمە باشترین سیناریۆی كەيسەكە بوو و چەندەى ناخۆش و تۆقىنەرىش ديارە، تەنيا لە خەيالدا بوو. تەنانەت ئەگەرى ئەمەى كە لە حالئىكى باشدا بىم، بەرە بەرە نەدەما.

بۆند لە گوئىبىستىبون لە وردەكارىي تەواوى حالەتەكەم دوور خرابووە. بەلام روژى هەينى لە نەخۆشخانە پاش ئەوەى قوتابخانەى تەواو بىوو، گوئى لە يەكئىك لە دكتورەكان بوو ئەوەى بۆ هۆلى باس دەكرد كە تاوەكو ئەو ساتە دەيزانى.

كاتى رووبەرووبوونەوەى راستىيەكان هاتبوو. ئومىدىكى كەم بۆ هيوأ هەبوو. ئەو ئىوارەى، كاتىك وەختى چوونەوە مألەوە هاتبوو، بۆند رەتى كردبوو وە ژوورەكەم جى بهيلىت. رۆتىنەكە بە جورىك بوو كە لە يەك كاتدا تەنيا رىگە بە دوو كەس بدرى بىنە ژوورەكەم وە بۆئەوەى دكتورەكان و پەستارەكان بتوانن ئىش بكەن. دەورو بەرى سەعات شەش، بە هىمنى پىشنيارى چوونەوە بۆ مألەوەى كرد بۆ ئىوارە. بەلام بۆند لە سەر كورسىيەكەى هەلنەدەستا.

بۆند بە دەنگىكى نيوە نابەدل و نيوە پارانەوە وتى "خۆ ئەو هەر نازانى من لىرەم. ئەى بۆچى نەمىنمەوە؟"

بۆيە لە تەواوى ئەو ئىوارەىدا هەمووان نۆرەكەيان بەشىوەى يەك كەس لە يەك كاتدا جىبەجىكرد بۆئەوەى بۆند بتوانى بمىنىتەوە.

بەلام بەيانىي دواتر- شەممە- لە شوپىنى خۆى نەجولأ. بۆ يەكەمىن جار لەو هەفتەىدا، كاتىك هۆلى خۆ بە ژوورەكەيدا كرد بۆئەوەى هەلىستىنىت، ئەو نەيوست بچىتە نەخۆشخانە.

هۆلى پرسىارى كرد "بۆچى نا؟"

بۆند وتى "چونكە دەترسم"

ئەمە دانپيانانايك بوو كه زمانحالى ھەموويان دەريدەبېرى.
 ھۆلى بۆ چەند خولەككەك چووہ خوارەوہ بۆ مەتبەخ. پاشان جارىكى تر ھەولئيدا
 و پرسىارى كرد ئاخۆ دلئايە كە نايەوئى باوكە ببينئت.
 كاتيك بۆند چاوەكانى بېريە ئەو ھەلۆھستەيەكى دريژ لە ئارادا بوو.
 دواچار رازى بوو "باشە".

شەممە بە شەونخونىيەكى بەردەوام لە دەورى پيخەفەكەم و وتويژى
 ئوميدەوارانەى نيوان خانەوادە و دكتورەكان تپەرى. ھەمووى لە تەقەلايەكى
 ئاوميدانە دەچوو بۆ ھيشتنەوہى ھيوا. ئوميدى ھەر يەك لە وان كەمتر بوو بە
 بەراورد بە رۆژى پيشوو.

لە شەوى شەممەدا، پاش بردنەوہى دايكمان، بيتى، بۆ ژورى خۆى لە
 ھۆتيلەكەدا، فيليس لای مالەكەمانەوہ وەستا. تاريكىكى ئەنگوستەچاو بوو،
 رووناكى لە ھيچ كام لە پەنجەرەكانەوہ ديار نەبوو و لەكاتيكدا كە بەناو قورپەكە
 دەردەچوو سەخت بوو بۆى كە لەسەر كاشييە بەردينەكان بمينئتەوہ. تاوہكو ئەو
 كاتە پينچ رۆژ بوو باران دەبارى، ھەر لەو كاتەوہ كە داخلى ژورى يەكەى
 چاوديرىيى ورد كرابووم. بارانى بى وچانى وەھا سەبارەت بە بەرزاييەكانى فيرجينيا
 زۆر نااسايى بوو، كە تيايدا لە مانگى تشرينى دووھمدا بە زۆرى وشك، روون و
 سامالە، وەكو يەكشەممەى پيشوو، دواين رۆژى پيش نەوبەكەم. ئيستا ئيتر ئەو
 رۆژە دوور ديار بوو و ھەستت دەكرد ئاسمان ھەميشە ھەر باراناوى بووہ. ئاخىرى
 كەى دوہستى؟

فيليس دەرگاكانى كردهوہ و گلۆپەكانى ھەلكرد. ھەر لە دەستپيكي ھەفتەكەوہ،
 خەلكى دەھاتن و خواردنيان دەھينا و ھەرچەندە ھيشتا خۆراك دەھات، فەزاي

نیوه ئومیدوار و نیوه نیکه رانی خه لکه که بۆ ئیمیرجینسییه کی کاتی تاریکتر و ساردوسپتر بیوو. هاوړپیانمان، وهکو خانه واده که مان، ده یزانی که کاتی هر هیوایه ک بۆم له کۆتایی نزیك ده بیته وه.

بۆ چرکه ساتیک، فیلیس بیرى له داگیرساندنى ئاگریک کرده وه، به لام ریک له و بیروکه یه وه دانه یه کی تر هات، ئه مه یان نیکه تیف بوو. بۆچی؟ ئه و له پړ زیاتر له هر کاتیکی تر ههستی به داهیزان و خه م کرد. له سه ر قه نه فه که ی ژووری خویندنه وه پال که وت و که وته خه ویکى قووله وه.

نیوسه عاتیک دواتر، سیلفیا و پیگی که پانه وه، به لای ژووری خویندنه وه دا هه نگاویان دهنه کاتیک بینیان فیلیس له وى پال که وتوه. سیلفیا چوه خواره وه بۆ ژیرزه مینه که و بینى که سینک ده رگای فریزه ره که ی به ئاوه لایی جیهیشتوه. ئاو گوماویکی له سه ر زه ویه که دروست کردبوو و خواره مهنى له تووانه وه دا بوو، له وان هه ش چند پارچه گوشتیکى جوان.

کاتیک سیلفیا هه والی بارودۆخی ژیرزه مینه که ی به پیگی که یاند، بریاریاندا سوودی لیوه رگرن. ئه وان ته له فۆنیان بۆ به شه که ی تر خانه واده و چند هاوړپیه ک کرد و که وتنه ئیش. پیگی چوه دهره وه و هه ندی موقه بیلات و زه لاتى زیاتری دهست دایه و میواندارییه کی په مه کییان سازدا. به زووی بیته سی، که تی-ی کچی و میزده که ی، رۆبی، هاتنه لایان له گه ل بۆند. ده مه ته قییه کی پرنیکه رانی و پاراپیه کی زۆر له سه ر مه سه له که له میشکی هه موواندا له ئارادا بوو: له باره ی ئه مه ی که من- میوانى شه ره فی نادیار- به ئه گه ریکى زۆر قه ت جاریکى تر ناگه پیمه وه ناو ئه م ماله.

هۆلى گە پاپووه وه بۆ نه خوشخانه بۆئوهى له سه ر شه ونخونيه بى كۆتاييه كه
به رده وام بىت. له ته ك پىخه فه كه مه وه دانىشت، ده ستى هه لگرتم و ده ستى كرد به
دووباره كردنه وهى ئه و رستانهى سوزان رىينتجىس وتبووى بيانلىت، زۆرى له خۆى
ده كرد تا له گه ل ماناى وشه كاندا بمىنئته وه له كاتىكا كه ده يگوتن و پروا به دلى
بىنئىت كه راستن.

"نزاكان وه رگه ر.

"تۆ ئه وانىترت چاك كردوه ته وه. ئىستا كاتى ئه وه يه تۆ چاك بىته وه.

"تۆ زۆرىك خوشيان ده وىت.

"جه سته ت ده زانى چى بكات. ئىستا كاتى ئه وه نيه بمرىت."

به شی بیستم

کۆتاییه که

هر کاتیک که خۆم ده بینیه وه له روانگی چاوی کرما ده بینیه وه، ده متروانی
ئاوازی غهزه له جوانه که م بته وه یاد که ده رگای به پرووی ده روزه که و چه که دا
ده کرده وه. ماوه کاتی درێژم به سهر بردن - که به شیوه یه کی نا کۆکنا میز به هیچ
شیوه یه که ههستم به بوونی کات نه کرد - به ناماده بوونی فریشته ی پاسه وانم له سهر
بالی په پوله و وانیه فیربوون له باره ی نه به دیه ت له خالق و گۆیه رووناکیه که له
چه که دا.

له ساتیک له ساته کاندای، سه رکه وتم بۆ سه ر لیواری ده روزه که و بۆم ده رکه وت
که ناتوانم بچمه وه ناوی. ئاوازی غهزه که - که تا نه و ساته تیکتی من بوو بۆ ناو
نه و رووبه ره به رزانه - چیتر بۆ نه ویی نه ده بردم. ده روزه کانی به ههشت داخرا بوون.
جاریکی تر، وه سفکردنی نه وه ی که چ ههستیک ده به خشی ژۆر سهخته، نه مهش
له سایه ی ته نگزه ی زمانی راسته هیلی که ده بی ئیمه لی ره هه موو شتیکی پی
هه لپیزین و ریکی نه زموون که کاتیک له ناو جهسته داین رووده ات. بیر هه موو نه و
ساتانه بکه ره وه که تۆ ناو میدیت ئی زموون کردوه. ههستیک هه یه که تیایدا

هموو ئو له دهستانانهی لیږه له سهر زهوی تووشیان ده بین له راستیدا داتاشراوهی یهک له دهستانی جهوهریی ره هان: له دهستانی به ههشت. له ورژه دا که ده رگاکانی به ههشت له من داخرا بوون، ههستم به خه مباریه کی جیاواز کرد. ههسته کان له وی جیاوازن. هموو ههسته مرۆیه کان ئاماده بیان ههیه، به لام قوولتر و به رفر او انترن - ته نیا له ناوه وه نین، به لکو له دهره وه شن.

وینای ئوه بکه که هر جار یک له سهر زهوی میزاجت گۆراوه، ده سته جی که ش و هه واش له گه لیدا گۆراوه. فرمیسه کانت به لیشاو دینه خوار و شادیت ده سته جی هه وره کان په رت ده کات.

ئمه ئاماژه یهک له وه ده دات که گۆرانه گه وره و کاریگه ره کانی میزاج له وی چ هه سته ده به خشن، چه نیک به شیوه یه کی سهیر و کاریگه ره وهی که به "ناوه وه" و "دهره وه" بیر لیده کهینه وه له راستیدا به هیچ شیوه یه ک بوونی نییه.

بویه ئوه من بووم، به دلشکاو، که ئیستا نغۆی جیهانیکی پهیتا پهیتا پر له خه م بوو، خه میک که له هه مان کاتدا نغۆ بوونیکی راسته قینه ش بوو.

له ریگهی دیواره گه وره کانی هه وره وه به ره و خواره وه رویشتم. له دهره وه رمه وه دهنگه دهنگ ده هات به لام نه مده توانی له وشه کان تیگه م. دواتر تیگه یه شتم که ژماره یه کی به کجار زۆری بوونه وه ره دهریان داوم، له شیوه یه کی قه وسدا ئه ژتویان دادابوو که ئه وسه ریان دیار نه بوو. ئیستا که بیر لیده که مه وه، تیده گه م که ئه وه په مه له بوونه وه رانه که نیوه بینراو و نیوه هه سته پیکراو بوون و به ناو تاریکاییدا له خواره وه و سه ره وه بلاو ببوونه وه، چیان ده کرد.

نزایان بو ده کردم.

دوو له وروخسارانہی که دواتر هاتنه وه یادم هی مایکل سولیفان و هاوسه ره که ی بوون. دیته وه یادم که تهنیا لایه کیانم ده بیینی، به لام به روونی ناسیمنه وه کاتیک زمان هاته وه گه پ. مایکل به جهسته له ژووری یه که ی چاودیری بووه و چنده ها جار نزای کردووه، به لام په یجی خیزانی قهت به جهسته له وی نه بووه (هه رچهنده نه ویش نزای بۆ کردبووم).

نزاکان وزه یان پی به خشمیم. له وانیه هه ره به ره وه ش بیته که له کاتیکدا له ناخه وه خه مبار بووم، شتیک له مندا ههستی ناسوده بییه کی سهیری به خشی، له مهر نه وه ی که هه موو شتی له باشیدا ده بی. نه و بوونه وه رانه ده یانزانی من له دۆخیکی گواستنه وه دام و نه وان گۆرانیان دهوت و نزایان ده کر بۆ نه وه ی یارمه تیم بدهن مه عنه ویاتم به رز بیته. من که وتبوومه ناو نادیار بییه وه، به لام ئیتر تا نه و ساته دا باوه پ و متمانه یه کی ته واوم هه بوو به وه ی که ده پاریزیم، هه ره کو هاوه له که م له سهر بالی په پوله و خوداوه ندی بی راده به سوژ به لئینیان دابوو- که بۆ هه ر کو بییه ک برۆم، ناسمان له گه لما دیت. له شیوه ی خالق، له شیوه ی ئوم و له شیوه ی فریشته دا دیت- فریشته ی من- نه و کچه ی له سهر بالی په پوله بوو.

من له ریگه ی گه رانه وه دا بووم، به لام تهنیا نه بووم- و زانیم که قهت جاریکی تر تهنیا نابمه وه.

بەشى بېست و يەك

پەلكە زىپىنە

كاتىك دواتر بېرم لىدە كرده وە، فىلىس وتى يەك شت كە لە ھەموو شتىك زياتر لەبىرى بوو لە و ھەفتە يەدا، باران بوو. بارانىكى ساردى بەردەوام لە ھەورە نزمەكانە وە كە قەت خا و نەبوو وە و قەت نەبەشت خۆر دەركە وىت. بەلام ئەو كاتە، ئەو سەر لەبەيانى يەكشەممە يە كاتىك ئۆتۆمبىلە كەى لە گەراجى نەخۇشخانە كە دانا، شتىكى سەير روويدا. فىلىس تازە مېسجىكى يەككە لە گروپەكانى نزا لە بۆستن خويندبوو وە كە تيايدا ھاتبوو، "چاوەرپى موعجىزە يەك بکە". لە كاتىكدا كە لە وە پاما بوو كە دەبى تا چ بېرىك چاوەرپى موعجىزە كە بكات، يارمەتى دايكى دا تا لە ئۆتۆمبىلە كەى بىتە خوارە وە و ھەردووكيان وتيان باران وەستا بوو. لە لای خۆر ھەلاتە وە، خۆر لە دەلاقە يەكى روپوشىكى ھەورە وە تيشكەكانى ناراستە دەكرد، شاخە دلگىرە كۆنەكانى لای خۆرئاوا و توپژالنىك لە ھەورەكانىشى رووناك دەكردە وە، پەلە يەكى زىپىنى بە ھەورە خۆلە مېشىبەكان دەدا. پاشان، بە روانىن لە لوتكە دوورەكان، بەرانبەر ئەو شوپنەى كە خۆرى ناوھراستى تشرىنى يەكەم ھەلاتنى دەستپىدەكرد، لە وى شتىك ھەبوو.

پەلكە زىپىنە يەكى تەواو ھەتى.

سیلفیا له گه ل هۆلی و بوند بو له پيشدا ریکخستنی کۆبوونه وه یه که له گه ل دکتوره سه ره کیه که م (سکۆت وهید) به ره و نه خوشخانه که وتنه ری. دکتور وهید-یش هاوپی و دزاوسی بو و له مملانیدا بو له گه ل خراپترین بریار که دکتوره کان دهست و په نه یان له گه ل پره ره شهترین نه خوشیدا نه رم ده کرد. چنده ی زیاتر له کۆمادا بمایه تمه وه، نه وهنده نه گه ری زیاتر ده بو که به شه که ی تری ژیانم له "دۆخیکی رووه ک ئاسا" دا به سه ر بیه م. به له بهرچا وگرتنی نه گه ری زۆری نه مه ی که له وانیه من هیشتا شکست بیتم له بهرانبه ر مینینجایتس-دا نه گه ر نه وان هه روا به سانای نه نته بایۆتیکیان وه ستاند، نه وا له وانیه وه ستاندنی به کاره ی تانی مه عقولتر بیتم- نه که نه وه ی چاره سه ر له بهرانبه ر کۆمایه کی ته قریبه ن تا هه تاییدا درێژه پی بدهیت. به له بهرچا وگرتنی نه مه ی که مینینجایتسی من له وه هه موو چاره سه ره باشه دا کاردانه وه ی نه بوو، نه وان له بهرده م مه ترسی نه وه دا بوون که له وانیه دواچار مینینجایتسی من ریشه کیش بکه ن به لام وه کو جهسته یه کی بی جوله و بی تایه تمه ندی ژیان که تا چه ند مانگ یان سالتیک بهرده وام ده بیتم، توانای ژیانم پی بده نه وه.

دکتور وهید به دهنگیکی بهرپرز به لام خه مباره وه به سیلفیا و هۆلی وت "فرموون دانیشن".

"من و دکتور برینان ههردوو کمان په یوه ندی ته له فۆنی کۆنفرانسمان له گه ل شاره زایانی (دیوک)، زانکۆی "فیرجینیا" سکوله پزیشکیه کانی (بۆومان گره ی) نه جامدا و هه مووان یه که به یه که له سه ر نه و برپوایه ن که شته کان له باشیدا نین. نه گه ر ئیبین له ماوه ی دوانزه سه عات دوایدا باشبوونیکه واقیعی به خۆیه وه نه بینیت، نه وا له وانیه قسه پيشنیاری قسه کردن بکهین له سه ر کۆتاییه یان به نه نته بایۆتیک. هه فته یه که له کۆمادا بوون به مینینجایتسی به کتریا ی تونده وه

هه نوکه له سه روو سنووره کانی هه ر پيشبينييه کي مه عقوله بو چاکوونه وه. به له بهرچاوگرتنی ئه و نه گه رانه، له وانه يه وا باشر بيت ليگه رين سروشت کاری خوی بکات".

هۆلی به نارهبازييه وه وتی "به لام، دوينی بينيم که پيلووه کانی چاوی ده جولین. به راستی جولان. ته قريبه ن وهك بلایي ده يه وی بيانکاته وه. دلنيام له وه ی که بينيم".

دکتور وه يد وتی "گومانی نييه که بينيووته. ريژه ی خرۆکه کانی خوینيشی دابه زيروه. نه مه نيشانه ی باشه و قهت نالیم وانیه. به لام ده بی بارودتخه که وهك خوی بينن. ئيمه به نجه که ی ئيبينمان به شيوه يه کی بهرچاو که م کردووه ته وه و ده بی تاوه کو نه م ساته پشکنينه ده مارييه که ی چالاکی ده ماریی زیاتر پيشان بدات له وه ی که هه يه. به شی خواره وه ی ميشکی به شيوه يه کی ريژه یی ئيش ده کات، به لام ئيمه کرداری ناستی سه ره وه مان ده ویت و نه مه يان به ته وای بززه. پاده يه کی دیاریکراوی باشبوون له چالاکی رواله تی له زۆبه ی نه خوشه کانی کۆمادا پی به پیتی کات رووده دات. جه سه ته کانیا ن هه ندی شت ده کن که ده شی واپيشانی بدات که له گه رانه وه دان. به لام راستيه که ی وانیه. نه وه ته نیا به شی خواره وه ی ميشکه ده که ویته دۆخیکه وه که پی ده وتریت (کۆما فچیل)، جوړیکه له بنه مایه کی هيشتنه وه که ده شی بو چه ند مانگ و سال تیايدا بمیننه وه. جو له ی پیلووه کانیش به نه گه ریکی زۆر هه ر نه مه يه. ده بی جاریکی تریش پیتان بلیم که حوت رۆژ بو میننجایتسی به کتريایی به راستی کاتيکی زۆره له کۆمادا".

دکتور وه يد وشه ی زۆری به کارده هینان له هه ولدا بو نه رمکردنه وه ی هه وائیک که ده کرا ته نیا له رسته يه کدا ده ربهردریت.

ئيسنا کاتی نه وه هاتووه ليگه رين جه سه ته ی من بمری.

به شی بیست و دو

شەش روخسار

له کاتیڤدا که دابهزیم، روخساری زیاتر له قوربه که ده رکه و تن، ههروه کو ئه و کاته ی که داده بهزیمه ناوچه ی روانگه ی چاوی کرم. به لام نه مجاره یان روخساره کان جیاواز بون. ئیستا ئیتر مرۆف بوون نه ک ناژه ل. وه به روونیش شتیان دهوت. نه مده تروانی بزانه چی ده لئین. دواتر که ده هاته وه یادم، زانیم که به راستی له وه ی که بینیم شەش روخسار بناسمه وه. سیلفیا، هۆلی و پیگی خوشکی له وی بوون. سکۆت وهید له وی و ههروه ها سوزان ریینتجیس له وی بوو. له مانه، تاکه که سیک که به واقعی له و چند سعاته ی دواتر دا له وی نه بوو سوزان بوو. به لام بیگومان نه ویش به شیوازی خۆی له ته کمه وه بووه، چونکه نه و شه وه که شه وی پیشتر بوو، له مالی خۆی له چاپل هیل دانیشتبوو و به په یوه ندیی زیهنی لام ناماده بووه.

دواتر، به زانین له باره ی نه مه وه، تووشی سه رسوپمان بووم که دایکم بیتی و خوشکه کانم، که ته واوی ههفته که له وی بوون و به سۆزه وه بو چهنده ها سعات دهستیان گرتبووم له و ریزه روخسارانه دا نه بوون که بینیبووم. دایکم به دهست نازاری شکانیکه وه له پیدیدا دهینالاند پیویستی به که سیک بوو دهستی له مل بکات

بۆئەوہی بە رینگەدا بېروات بەلام بەوپەری وەفاوہ تۆرہی خۆی بینیبوو لە شەونخونیدا. فیلیس، بیئسی و جین ھەموویان لەوئ بېوون. پاشان زانیم کە ئەو دوایین شەوہ لەوئ نەبوون. ئەو روخسارانەہی کە ھاتنەوہ یادم ئەوانە بوون کە ھوتەم بەیانیی کۆماکەم یان ئیوارەہی پێشتر بە جەستە لەوئ بوون.

ھەرچەندە، جارێکی تر، لەو کاتەدا کە دادەبەزیم، ھیچ ناویک یان شوناسیک نەبوو بیخەمە پال ئەو روخسارانە. تەنیا دەمزان یان ھەستم دەکرد ئەوانە بەجۆرێک لە جۆرەکان گرنگن بۆم.

یەکیکیان زیاتر لەوانەیتەر بە ھێزە تاییەتەکەہی بەرەو خۆی رایکیشام، توند رایکیشام. بە تەوژمیک کە پێدەچوو بەناو چالیک لە ھەرە گەرەکان و بوونەوہرە فریشتەناساگانەوہ بەلای سەرەوہ و خوارەوہدا تیشک بداتەوہ کە من پیایدا دادەبەزیم. لەپەرک بەوہ کرد کە بوونەوہرەکانی دەروازەکە و چەقەکە- ئەو بوونەوہرانەہی کە ناسیبوومن و خۆشم دەویستن، تاھەتایە- بە تەنیا ھەر ئەوان نەبوون کە دەمناسین. بوونەوہری تریش ھەبوون لە خوارەوہ کە دەمناسین و خۆشم دەویستن (لە خواری خوارەوہ بە خیرایی نزیک دەبوومەوہ) ئەو بوونەوہرانەہی کە تاوہکو ئیستا بە تەواوی لەبیر چوو بوونەوہ.

ئەم زانینە تەرکیزی کردبووہ سەر ھەر شەش روخسارەکان، بەلام بەتاییەت شەشەمیان. ئەمەیان زۆر ناشنا بوو. بە ھەستیکی شوکنامیژی پەر ترسەوہ درکم بەوہ کرد کە ھەر کەسێک بیئ، روخساری یەکیکە کە پتویستی پیمە. کەسێک کە ئەگەر بمرمایە قەت چاک نەدەبووہوہ. ئەگەر دەستبەرداری بوومایە، ئەوا لەدەستچوونە کە تەحەمولنەکراو دەبوو- وەکو ھەستەہی کە ھەمبوو کاتیک

ده روزه کانی رووه و به هشت داخرا بون. نه مه خیا نه تیک ده بوو که نه مده توانی نه جامی بدهم.

تاوه کو نه و ساته، من سه ربه ست بووم. سه رکیشترین گه شتم به جیهانگه لیکدا نه جامد ابوو: به بی خه مخواردن به ناکامه که یه وه. سه ره نجامه که گرنه نه بوو، چونکه نه نانه ت نه و کاته ش که له چه قه که دا بووم، قه ت هیچ نیگه رانی یان تاوانیک نه بوو له مه پ پشتکردنه که سیک. بیگومان نه مه یه که م شت بوو که فیری بیووم کاتیک له گه ل کچه که له سه ر بالی په پوله بووم و پتی وتم: "هیچ شتیک نییه که هه له ی تیا بکه یت".

به لام نیستا نیتر جیاواز بوو. نه وه نده جیاواز که، بو یه که مین جار له ته وای گه شته که مده، هه ستم به تو قینیک ی به رچاو کرد. تو قینیک نه ک بو خوم به لکو بو نه م روخسارانه - به تایبته بو نه و شه شه م روخساره. روخساریک که هیشتا نه مده توانی بیناسمه وه به لام ده مزانی یه کجار گرنه بووم.

روخساره که ورده کاری زیاتر و زیاتری ده گرتنه خوی تانه وه ی که دوا جار بینیم که له راستیدا تکای لیده کردم بگه پیمه وه: سه رکیشی خه مناکی دابه زین بو جیهانی خواره وه، نه وه بوو که جاریکی تر له گه لیدابم. هیشتا نه مده توانی له وشه کانی تی بگه م، به لام به شیوه یه ک له شیوه کان نه وان مانای نه وه یان گه یاند که من پشکم له م جیهانه ی خواره وه دا هه یه.

گه رانه وه م بایه خی هه بوو. لیزه په یوه ندیم هه بوو - نه و په یوه ندیانه ی که ده بووایه ری زیان لیتیم. چه نده ی روخساره که روونتر بووه وه، نه وه نده ش زیاتر درکم به وه کرد. نه وه نده ش زیاتر روخساره که م ده ناسیبه وه.

روخساری منالکاریک.

به شی بیست و سینه م

شهوی کۆتایی، یه که م به یانی

بیش دانیشتن له گه ل دکتۆر وهید، هۆلی به بۆندی وت له دهره وهی دهرگا که چاوه ری بکات چونکه نهیده ویست نه و شته بیستیت که خۆی زانیبوری هه والئیکی خراپه. به لام به هه سترکردن به مه، بۆند له دهره وهی دهرگا که چاوه پروان ببوو و هه ندی له وشه کانی دکتۆر وهیدی بیستبووه وه. نه م وشانه به س بوون بۆنه وهی له بارودۆخه واقعییه که تیبگات. تیگه یشتنی نه وهی که باوکی له راستیدا قهت ناگه ریته وه.

بۆند رایکرده ناو ژووره که و بۆ لای پیخه فه که م، نیوچه وانی منی ماچ کرد و دهستی به شاننه کاندا هیئا. ئینجا پیلووی چاوه کانمی به رز کرده وه و راسته وخۆ له به رانبه ر چاوه بی ته رکیز و به تاله کاندا تی "تۆ باش ده بیست، باوکه. تۆ باش ده بیست". نه و به رده وام بوو له دووپاتکردنه وهی نه و قسانه، دووباره و دووباره، به و برۆایه منالییهی که نه گه ر چند جار یکی پیویست دووپاتی کرده وه، نه و به دلنیاییه وه ده یکاته راستی.

له هه مان كاتدا، له ژوورنكى خواره وهى هۆله كه، هۆلى چاوى برىبووه بۆشايى و نه وهندهى بيتوانيايه وشه كانى دكتور وهىدى وهرده گرت.

دواچار هۆلى وتى، "واى بۆده چم نه مه به و مانايه بيت كه ده بى له كۆلرژ ته له فون بۆ ئىبىنى كورم بكه م و پى بلىم بگه رپته وه".

دكتور وهىد له سه رپرسه كه زۆر هه لوه ستهى نه كرد.

"به لى، پىم وايه نه مه كارىكى دروسته".

هۆلى رايكرده لاي په نجه رهى گه ورهى ژوورى كۆنفرانسه كه كه به سه ر شاخه زريان ليدراو به لام دره وشاوه كانى فىرجىنيادا ده پروانى، مۆبايله كهى ده رهيتنا و په يوه ندى به ژماره كهى ئىبىنه وه كرد.

كاتيك نه مهى كرد، سيلفيا له سه ر كورسيه كهى هه ستا.

وتى "هۆلى بوه سته، با جارىكى تر بچمه وه ژوره كه".

سيلفيا چوه ناو ژوورى به كهى چاودىرى ورد و له تهك بۆنده وه وه ستا كه به بى دهنگى دانىشتبوو و دهستى ده شىلام. سيلفيا دهستى له سه ر باسكى دانام و به نهرمى دهستى پىدا هيتنا. ههروهكو ته واوى ههفته كه، سه رم كه ميك گۆرپابوو بۆ يهك ديو. بۆ ههفته يهك، هه مووان ده يان پروانويه پووخسارم، نهك ناوى. تاكه جارىك كه چاوه كانم كرانه وه نه و كاته بوو كه دكتوره كان پشكنينيان بۆ په رچه كردارى كشان و هاتنه وه يهكى گلينه كانم كرد بۆ رووناكى (يهكك له شىوازه ساده به لام كارىگه ره كان بۆ پشكنينى كار كردنى به شى خواره وهى ميشك)، يان كاتيك هۆلى يان بۆند له به رانه ر رىنمايه دووباره بووه وه كانى دكتوره كاندا سووربوون له سه ر نه م كاره و رووبه پووى دوو چاو ببوونه وه كه مردوو بوون و وهكو چاوه كانى بوكه له يهكى شكاو سوپابوون.

به لام ئیستا، له کاتی کدا که سیلفیا و بۆند ده یانزوانیه روخساری مردووم، به مکورپیه وه ره تیان ده کرده وه ئه وه قبول بکه ن که تازه له دکتوره که یان بیستبوو، شتی ک رویدا.

چاوه کانم کرانه وه.

سیلفیا قیزانندی. ئه و دواتر پیتی وتم که گه وره ترین شوکی دواتر، ته قریبه ن ئه وه نده ی کرانه وه ی چاوه کانم، ئه وه بوو که ده سته جی ده ستیان کرد به روانین له ده وره یه ر. سه ره وه، خواره وه، ئیره، ئه وی. . . ئه م چاوانه پینگه یشتوو یه کیان بیر نه خسته وه که حه وت رۆژه له کۆمادایه، به لکو منالیکیان به خه یالدا هینا- که سیکی تازه له دایکبوو له م جیهانه دا، له ده وری ده پوانیت و بۆ یه که م جار شته کان وه ده گریت.

به شیوه یه ک له شیوه کان ئه و له سه ره حه ق بوو.

سیلفیا له شوکه سه ره تاییه که ی هاته وه تایم و درکی به وه کرد که من به هۆی شتی که وه شله ژاوم. ئه و رای کرده ده ره وه ی ژوره که بۆ ئه و شوینه ی که هۆلی هیشتا لای په نیه ره که وه ستابوو و قسه ی له گه ل ئیبینی چواره م ده کرد.

سیلفیا هاواری کرد "هۆلی. . . هۆلی! ئه و بیدار بووه ته وه! به ئیبین بلی باوکی هه لده ستیته وه".

هۆلی سه رنجی دایه سیلفیا. له سه ره ته له فۆن وتی "ئیبین ده بی ته له فۆن بۆ بکه مه وه. ئه و. . . باوکت. . . ده گه ریته وه بۆ ناو ژیان".

هۆلی رۆیشت و پاشان رای کرده ناو ژووری یه که ی چاودیری ورد، دکتور وه یدیش ری ک به دوا یه وه بوو. به دلنیا یه وه من بی نارام به ده وری جیگا که مدا ده جولام. به شیوه یه کی میکانیکی نا، چونکه به ناگا بووم و شتی ک به روونی هه راسانی

ده كردم. دكتور وهد ده سته جي تيگه يشت چييه: نهو لوله كه ي هه ناسه دان كه هيشتا له قورگمدا بوو. لوله كيك كه چيتر پتويستم پتي نه بوو، چونكه ميشكم، له گه ل ته واوي جه سته م، تازه ژيانيان به به ردا هاتبووه وه. نهو هات، تپي راگرتنه كه ي پچراند و به ورياييه وه ده ريهينا.

من كه ميك كوكيم، هه ناسه يه كي سروشتي پاش حوت رژم هه لگيشا و يه كه مين نهو وشانه م ده رپري كه هه مديس حه فته يه ك بوو ده رم نه برييون:

"سوپاس"

فيليس هيشتا بيري له و په لكه زرينه يه ده كرده وه كه تازه بينيويوي كاتيك له مه سعه ده كه هاتبووه ده ره وه. نهو پالي به دايكه وه ده نا كه له سه ر كورسي موحه ريك بوو. نهوان بو ناو ژوره كه هاتن و فيليس له نابرواييدا بو دواوه ساتمه ي كرد. من له ناو جيگا كه مدا دانيشتبوم و سه رنجم له نيگاكاني نهوان ده دايه وه. بيتسي هه لده پيري و فيليسي له باوه ش گرت. هه ردووكيان چاويان پر بوو له فرميسك. فيليس هاته نزيكتر و قوول روانيه ناو چاوه كانم.

منيش سه يرم كرده وه، پاشان روانيمه هه ر كه سيكي تر كه له وي بوو. له كاتيكا كه خانه واده به سوژ و په رستاره كان له ده وري جيگا كه م كو بوونه وه، هيشتا له و گورانكاريه روون نه كراويه واقيان ورمابوو، من بزه يه كي شاد و نارام له سه ر ليوان بوو.

وتم "هه موو شتي له باشيدايه"، په يامه كه م نه وه نده ي ده ربريني قسه كان شادي ليده باري. به قوولي روانيمه هه ر يه كه يان، په يم به موعجيزه ي ناسماني بوونمان ده برد.

قسه کانم دووباره کرده وه بۆ نه هیشتنی گومان "نیکه ران مه بن. . . هه موو شتی له باشیدایه". فیلیس دواتر پتی وتم وه کو ئه وه وابوو که من له و سه ره وه په یامیکی گرنگ ده گه یه نم که جیهان وه کو ئه وه ی که پتیوسته ببیت، وایه، و ئه مه ی که پتیوست ناکات له هیچ بترسین.

ئه و وتی زۆر جار ئه وه ساته ی بیر دیته وه کاتیک خه میکی زه مینی سه رگه ردانی ده کات- ئاسوده یی له وه دا ده بینیته وه که ده زانی ئیمه ته نیا نین. کاتیک هه لوه سته یه کم له سه ر ئاماده یی کۆمه له خه لکه که کرد، دیار بوو ده گه پامه وه بۆ ناو ئه زموونی زه مینیم.

پرسیارم له وانه کرد که کۆ ببوونه وه "ئه وه چی ده که ن لیره؟"
فیلیسیش له وه لامدا وتی "تۆ چی ده که یت لیره؟"

به شی بیست و چوار

گه پانه وه

بۆند وینای ئه وهی ده کرد که هه مان باوکی پیشووی له خه و بیدار ده بیته وه، سه بریکی ده وره به ری ده کات و ته نیا پیوستی به که می ورد بوونه وه هه یه له مه ر ئه وهی که چی رویدا وه پیش ئه وهی زۆلی ئه و باوکه بگریته ئه ستۆی که هه میشه ناسیویه تی.

له گه ل ئه وه شدا به زوویی بۆی ده رکه وت که بابه ته که هه روا ئاسان نییه. دکتۆر وه ید له باره ی دوو شته وه هۆشدار ی دایه بۆند: یه که م، نابیی متمانه بکاته سه ر ئه وهی من شتیکم له بیر بیته کاتی که له کۆمایه که م هه لده ستمه وه. ئه وهی بۆ روونکرده وه که زاگیره هیزیکی میشکی زۆری ده وی و میشکی من ئه وه نده نه هاتووه ته وه سه ر خۆ تا له و ئاسته ئالۆزه دا کار بکات. دووه م، نابیی ئه وه نده نیگه رانی ئه و شتانه بیته که له و رۆژانه ی سه ره تادا وتومه، چونکه ئیتر بریکی زۆری به شیویه کی شیتانه ده هاته به رچاو.

له هه ردوو رووه وه راستی ده کرد.

به هاتنی ئه و به یانییه، بۆند به شانازییه وه ئه و وینه یه ی پیشاندام که له گه ل
ئیبینی چواره م بۆ بۆ خپۆکه سپیه کانی خوین که هیرشیان ده کرده سه ر به کتریای
نی کۆلای، کیشابوویان.

بۆند رووی زۆر گه ش و شاد بوو.

وتم "بارودۆخی ده ره وه چۆنه؟ من ناماده م له جیگا که م بیمه ده ره وه!"
من له دۆخیکی بی وینه دابووم، کاته هه ره خۆشه کانی ژیانم ده ژیا مه وه، له
زیندووترین فۆرمیشدا.

له میشکی خۆمدا، من پر جۆش و خرۆش بووم ناماده بووم له فرۆکه بی
ماتۆره کانه وه له دوورایی سی مایل باز بده مه خواره وه. . . هه ره له میشکی خۆمدا
له بهر خۆره تاو ده رگای فرۆکه که م ده کرده وه و ده سته جی به ئاراسته ی سه رم
بازم ده دا و هه سته کی دلرفینم هه بوو.

له کاتی که ده ره له هه وای بووم په له کانم زیاتر ده هینانه وه به ک و خیراییم زیاد
ده کرد، بایه که به توندیه کی زۆر لیده دام. له کاتی که به نیوان دوو په له هه وری
سپیدا تیبه پریم، رۆکی ت ئاسا به ناو که لینیکی رۆشندا ره ت بووم و سه وزایی زه وی و
ده ریای شینی قوولی دره وشاوه له دوورایی خواره وه ده رده که وت. په یتا په یتا
ده هاتمه پال ئه لقه ی په ره شوته وانیه هاوپی کانم که به ئه سته م دیار بوون و تا
ده هات لیک ده بوونه وه.

من له په ت په تینی هاتن رۆیشتنه وه ی نیوان ناماده بوون له ژووری به که ی
چاودیری و له وه همه کانی وه همه پر جۆش و خرۆشه کانی په ره شوته وانیدا بووم.
بۆ ماوه ی دوو رۆژ هه ره ه لیت و په لیتم له باره ی په ره شوته وانیه، فرۆکه کان و
ئینته رنیت ده وت بۆ هه ره که سیک که گوئی لی بگرتمایه. له کاتی که میشکی

جسته بيم په يتا په يتا نه و شتانه ی که له سهری بوون بوی ده هاتنه وه، که وتمه ناو
گردوونیکي نامۆ و تاقه تبه ره وه. خوومگرت به باکگراوندیکي دزیوی "میسجه کانی
ئینته رنیت" که هر کاتیک چاوه کانم لیک ده نان دهرده که وتن و هندی جار کاتیک
کراوه بوون به بنمیچه کانه وه ده مبینین. کاتیک چاوه کانم داده خستن گوئیستی
دهنگه ناخۆشه سواوه بی ئاوازه کان ده بووم و زورجار نه و کاته نه ده مان که
دهمکردنه وه.

به کورتی که میك شیت بووم.

وه کو نه وه و ابو که میك که وتبمه ناوچه ی روانگی چاوی کرمه وه، هرچه نده
که میك زیاتر مۆته که ئاسا بو، چونکه نه وه ی گویم لی ده بوو گریه نده بوو به
رابردوی مرۆیم (ناوی نه نامانی خانه واده که م ده ناسییه وه، هرچه نده وه کو له
حاله تی هۆلی - دا، ناوه کانم له یاد نه بوون).

به لام له هه مان کاتدا، به ته وای له و رۆشنیه سه رسورپهینه و ده وله مندییه
زیندووه ی که مبوو - نه و سه روو واقیعه ی دهر وازه که و چه که. به ته وای
دلنیا ییه وه که پابوم وه سه ر میشکی خۆم.

ویپای نه و ساته وه خته سه ره تاییه ی خه یالپالوی کاتیک چاوه کانم کردنه وه، به
زویی جاریکي تر هیچ یاده وه ریم نه بوو له ژیا نی مرۆی پیش کۆمام. یاده وه ریم له و
شوینه بوو که تازه لیتی. بووم: ناوچه ی ناخۆش و دزیوی روانگی چاوی کرم،
ده روزه نمونه ییه که و چه که ئیلا هییه بی هاوتا که. نه قلم - خودی راسته قینه م -
فشاری ده هیئا به ره و قالبی سنووردار و به رته سکی بوونی فیزیکی به
به رجه سته ییه که یه وه، بیرکردنه وه راسته هیلییه که یه وه و سنووردارییه که ی بۆ
اتصالی زاره کی. نه و شتانه ی که تاوه کو هه فته یه که له وه وپیش پیم و ابو تا که

فۆرمى بوونن له دهورو بهرم، بهلام ئىستا خۆيان وهكو سنووربهندي بى راده
سهخت پيشان دهن.

ژيانى فيزيكى بهرگريكارانه به له كاتى كدا كه ژيانى رۆحى رىك پىچه وانه به. نه مه
تاكه روونكر دنه وه به كه لام دروست بوو بۆ روونكر دنه وهى نه مهى كه بۆچى
گه رانه وهم ترس به خش بوو. بۆ كاتى كى ديارى كراو له سهر نه وه قه ناعه ته بووم كه
هۆلى (كه ناوه كه يم هى شتا نه ده هاته وه ياد به لام به شتوه به كه له شتوه كان دركم
به وه ده كرد خى زانه) و پزى شكه كان هه ول دهن بمكوژن. خه و خه يالى زياترم
هه بوو له باره ي فۆكه وانى و خۆه لدان به هه وادا- هه ندى كيان بى راده درى ژ و
چروپر بوون. له به كى كه له و درى ژ ترين حاله ته چروپرانه و ته قريبه ن پروپوچانه دا
خۆم له كلينى كى شى رپه نه جى (ساوز فلورى دا) بينى به وه كه قادر مهى كاره بايى له
ده ره وه يدا هه بوو، هۆلى، دوو نه فسه رى پۆلى سى (ساوز فلورى دا) و دوو
فۆتوگرافه رى نى نجاي ئاسيايى به سهر كى بله كاندا به دوامه وه بوون.

له راستى دا من به شتى كدا تى پى ده بووم كه پى دوترا "ئاي سى يو
ساى كۆسىس" و ئاسيايى و ته نانه ت چاوه پروانه كراوىش بوو بۆ نه وه نه خۆشانه ي كه
مى شكىان ده هاته وه سهر هى ل پاش نه وهى نه وهى كه بۆ ماوه به كى زۆر ناچالاك
بووه. خۆم زۆر جار نه مه م بينى وه، به لام قه ت ناوه رۆكه كه يم نه زانى وه و بى گومان
له ناوه وه را زۆر زۆر جياواز بوو.

له به رانه ردا سه ير ترين شت له باره ي نه وه دۆخانه ي مۆته كه و خه يالى ترس
به خش نه وه به هه مووى به ك شت بوو: خه يال پلاوى. چه ند به شى كى- به تاي به ت
مۆته كه ي درى ژ بو وه وهى نى نجاي ساوز فلورى دا زۆر چروپر بوون و له كاتى روودانى دا
ته واو تۆقى نه ر بوون. به لام له به رانه ردا- له راستى دا ته قريبه ن راسته وخۆ پاش

ئەوئى ئەم ماوئىئە تەواو بوو- ھەموو وەكو خۆئى ناسرايەوئەك شتئىكى سازدراو
لەلایەن مئشكەوئە لەكاتئىكدا كە لە گەرانەوئە بۆ دۆخى ئاساييدا بووئە. ھەندى لەو
خەوئانەئى لەو ماوئىئەدا بئىنئىم بەشئوئەئىئەكى سەرسوئەرئىن و تۆقئىنەر بەرئەستە و
زئىندوو بوون. بەلام لە كۆتاييدا تەنئا ئەوئىان پئىشاندا كە يەكئار زۆر جئاواز و
ناھاوئىئوئەن لەگەل ئەو سەروو واقئىئە قوولئەئى ناو كۆماكەم.

ھەرئى پەئوئەندى بە رۆكئتەكان، فرۆكەكان و خۆھەلدان لئىئانەوئە ھەئە كە بە
بەردەوامى وئىنام دەكردن، دواتر بۆم دەركەوت كە لە روانگەئەكەوئە تەواو مەعقولە.
چونكە راستئىئەكەئى ئەوئە بوو كە من گەرانەوئەئىئەكى مەترسئىدارم ھەبوو لە
شوئىئىكى دوورەدەستەوئە بۆ وئىستگەئى چالاكى مئشكەم كە جارئىك لە جاران چۆل
كرا بوو.

به شی بیست و پنج

هیشتا له وی نیم

بۆند تا که کهس نه بوو که گرفتی هه بوو له قبولکردنی ئه و که سایه تیبیه نامۆیه ی
چهند رۆژی یه که می گه رانه وهه. رۆژی پاش ئه وه ی هۆشم هاته وه سه ر-
دووشه ممه - فیلیس ته له فۆنی بۆ ئیبینی چواره م کرد له ریگه ی سکا پیه وه.

هۆلی وتی "ئیبین، ئه مه باو کته" رووی کامیرا که ی کرده من.

ئیبین به رووگه شه ییه وه وتی "سلو باو که! وه زعت چۆنه؟"

بۆ ماوه ی خوله کیک ته نیا خه نده یه کی سارد و سپرم بۆ شاشه ی کۆمپیوته ره که
کرد. کاتیک دوا جار ده ستم کرد به قسه، ئیبین شاگه شکه بوو له خوشیا. من
به شیوه یه کی نازار به خش خاو بووم له قسه کردن و وشه کانم مانایه کی که میان
هه بوو. ئیبین دواتر پتی وتم "تۆ له مرۆفخۆره کان ده چوویت- وه کو که سیک که
تریاکیکی زۆری به کاربردیت". به داخه وه ئه و هیچی له ئه گه ری "ئای سی یو
سایکۆسیس" نه ده زانی.

په یتا په یتا ترسه که م نه ما و بیرکردنه وه و وتویژه کانم زیندوتر بوون. دوو رۆژ
پاش هه ستانه وهه، گواسترا مه وه بۆ یه که ی جیهیشتنی زانستی ده ماری.

په رستاره كان دوو پيڅه فيان دايه فيليس و بيتسي بښه وهی له تهنیشت منه وه
بخون. متمانم به كه س نه بوو جگه له و دووانه - نه وان نارامبه خش بوون بوم،
رايه ل ببوون به واقعيه ته نوټكه مه وه.

تاكه گرفت نه وه بوو كه من نه خه وتم. به دريځايي شه و نه وانم بيدار هيشته وه،
ده چوومه سهر ئينته رنيت، ويستگه فه زاييه كان، دوو سيخوره روسيه كه و هموو
شتيكي پروپوچي په يوه نديدار. من وه كو ساوايه ك بوم كه كاتي خه وتني نه بوو.

له ساته هيمنتره كاندا فيليس و بيتسي يارمه تيان ده دام تا به هيواشي
بمگه پيننه وه سهر زه وي. نه وان هموو جوره به سه رهاتيكي منداليمانان بو باس
ده كرد و هر چه نده به شي زوري وه كو نه وه و ابوو يه كه جار بي گويان ليبرگم،
سه رسام بوم. چه نده ي زياتر قسه يان بكردايه، نه ونده زياتر شتيك له ناو ناخدا
به رجه سته ده بوو - درك كردن به وهی كه له راستيدا خوم له ناو نه و رووداوانه بوم.
دوو خوشكه كانم دواتر پتيان وتم، زور به خيځايي نه و برايي كه ده يانناسي
ده ركه وته وه.

دواتر بيتسي پتي وتم " بي وينه بوو. تو تازه له و كڙمايه ده هاتيه ده ر، به
ته او ي به ناگا نه بوويت كه له كوويت يان چ ده گوزه ريت، نيوه ي كاته كه باسي
هموو شتيكي شيتانه ت ده كرد به لام سوعه تي جارانت هر پتوه ديار بوو. به
ناشكرا هر خوت بوويت. ئيتر كه پابوويه وه! "

له كاتيكا كه ماكينه ي وه ستاو به شيوه ي كاتي مي شكم زياتر كه وتنه وه گه ر،
ته ماشاي خوم ده كرد كه هه ندي شتم ده كرد و راده مام: نه وه له كويوه هاتووه؟
زوتر هاورپيه كي (لينچبیرگ) م به ناوي جاكی هاتبووه دیده نیم. من و هو لي جاكی و
(رون) ي مي رديمان ده ناسي كه خانووه كه مان ليان كرپيوو. به بي نه وه ي

ئارەزوومەندى ئەو بەم، غەريزه كۆمەلەيەتتەيەكانم دەستپەشخەرييان كرد و دەستبەجى پەرسىيارم كرد، "رۆن چۆنە؟"

پاش چەند رۆژىكى تر، وتويژه زىندووەكانم لەگەل سەردانكەرانم زياديان كرد و جارىكى تر مایەى سەرسامى بوو كە بىنم چەنك لەو پەيوەندييانە تۆتوماتىكىن و لەلایەن مەنوە پتويستيان بە تەقەلەيەكى زۆر نەبوو. وەكو فرۆكەيەكى بى فرۆكەوان، مېشك بەشيوەيەك لە شيۆەكان زال بوو بەسەر ئەو ديمەنانەى ئەزمونى مرويى كە ئاشنا و ئاشناتر دەبوون. دەبووم بە يەكەم كەس كە راستىيەك پيشان بەم و وەكو نەشتەرگەريكى مېشك باش دەمزانی: مېشك بە راستى ميكانيزمىكى بى هاوتايە.

بىگومان، پەرسىيارى قسە لەسەرنەكراو لە مېشكى ھەر كەسكدا (بە منيشەو لەو ساتانەدا كە بەئاگاتر بووم) ئەمە بوو: تا چ ئاستىك باش دەبەمەو؟ ئايا بە راستى تەواو چاك دەبوومەو يان ئى. كۆلای لانى كەم ئەو كەمە زيانەى گەياندبوو كە ھەموو دكتۆرەكان دلتيا بوون لىتى؟ ئەم چاوەروانىيە رۆژانەيە كاری كردبوو سەر ھەمووان، بەتايبەت ھۆلى كە دەترسا لەپرىكا بەرەوپيشچونە موعجيزەئاساكە بوەستىت و تەنيا كەمىك لەو "من"ەى بۆ بىمىنتەو كە ناسىبووى.

لەگەل ئەو ھەشدا، رۆژ لەدوای رۆژ، بەشكى زياتر و زياتر لەو "من"ە دەگەرايەو. زمان، يادەو ھەريەكان، ناسىنەو. تاكە نيشانەيەك كە منى پىناسرا بووم تيامدا پەيدا بوو ھەو.

ھەمووان سەريان سوپما لە خىرايى چاكبوونەو ھەم -جگە لە خۆم- چونكە ھىشتا بە راستى نەدەمزانی تا چ ئاستىك لە مردن نزيك كەوتوو ھەتەو. لەكاتىكدا كە ھاوپىيان و خزمان بەرەبەرە بەرەو مال دەبوونەو، من خۆشبەختانە بى ئاگا بووم

له و تراژیدییهی که له سەر لیۆار گه رایه وه. ئه وهنده پر وزه و جۆش و خرۆش بووم که به کێک له ده مارناسه کان که پشکنینی بۆ کردم بۆ دانانم له بوژانه وه دا، سوور بوو له سەر ئه وهی که من "له راده به دهر دلخۆش" م و له وانه یه تووشی زیانی می شک هاتیم. ئه و دکتۆره ش وه کو من قات و بۆنیباخ پۆشیکی ئاسایی بوو و له به رانه ر ئه و قسه یه ی له پشکنینه که یدا پێی وتم منیش پاش ئه وه ی رویشته به خوشکه کانم وت "به راستی ئه و کابرایه وه کو که سیکی قات و بۆنیباخ پۆش هیچ ههستیکی نییه".

ته نانه ت ئه و کاته ش شتیکم ده زانی که خه لکیکی زیاتر و زیاتری ده ورو به رم به ره به ره قبولیان ده کرد. دکتۆره کان بلین یان نه لین، من نه خۆش نیم و می شکیشم عه یبی نییه. به ته وای باشم.

له راستیدا- هه رچه نده تا ئه و ساته ش ته نیا من ده مزانی- به ته وای و به راستی بۆ یه که مین جار له ته وای ژیانمدا "باش" بووم.

به شی بیست و شه ش

که یاندنی هه واله که

له کاتیکدا که معریفه ی ده مارناسیم به هتواشی و ترسنۆکانه پاشه کشه ی کرد، یاده وه ریبه کانم له ههفته ی چوونه دهره وه له جهستم به بویری و روشنییه وه هاتنه وه یادم. ئه وه ی که له دهره وه ی رووبه پری زه مینی روویدا بو په یوه ندی هه بوو به ئه و خۆشحالیه بی وینه یه ی هه مبوو که بیدار بوومه وه و نیعمه ته که له که لمدایه وه. من بی پاده دلشاد بووم چونکه که پامه وه لای ئه و خه لکه ی خۆشم ده ویستن. به لام به هه مان شیوه خۆشحال بووم له به رته وه ی- به دهر برینیک ی ئه وه ندی بۆم بکری پوون- بۆ یه که مین جار تیگه یستم که به راستی کیم و له چ جۆره جیهانی کدا نیشته جیین.

من به شیوه یه کی کتویبانه- و ساویلکانه- تامه زرۆی ئه م ئه زمونانه بووم، به تایبته له گه ل هاوه له دکتۆره کانم. دوا جار، ئه وه ی که پایدا تپه رپی بووم بیروباوهره درێزخایه نه کانی له باره ی ئه وه ی که میشک چیه، ناگایی چیه و ته نانه ت خودی ژیان چ مانایه کی هه یه- و چ مانایه کی نییه- وه رچه رخانده بووم. کێ به بیستنی دۆزینه وه کانم ناشله ژێ؟

ههروهكو دهركهوت، خهلكيكي يهكجار زور كه م. بهتاييهت خهلكي خاوهن
بروانامه ي پزيشكي. گوماني تيدا نيهه كه دكتورهكان زور خوشحال بوون له
بهرانبهر مندا. دهيانوت "ئيبين نه مه بي وينه يه" نمايشي نه و كاردانهويه ي منيان
ده كرد له بهرانبهر نه و ژماره زوره ي نه خوش كه له رابردودا ههوليان ده دا باسي
نه زمونه كاني نه وديو ژيان بو من بكن كاتيگ تووشي حاله ته كه هاتبوون. "تو زور
نه خوش بوويت. ميشكت نقوم بوو له كيم و جه راحهت. ناتوانين بروا بكهين كه
ئيسا بو تو ي باس ده كهين. تو خوت ده زانيت كه ده شي ميشك چي ليبيت كاتيگ
ده گاته نه و ناسته".

به كورتي، نه قلپان نه وه ي بر نه ده كرد كه من ده مويست بيگيرمه وه. به لام
له گه ل نه وه شدا چون ده توانم لومه يان بكه م؟ دواجار، منيش بوومايه (پيشتر) تي
نه ده گه يشتم.

به شی بیست و حوت

هاتنه وه بۆ ماله وه

له ۲۵ی تشرینی دووه می ۲۰۰۸دا، دوو رۆژ بهر جه ژنی سوپاسگوزاری، هاتمه وه مالتیکی پز له سوپاسگوزاری. دوایین جار که له گه لهما بوو، له کۆمایه کی ته واودا بووم و ئه و هیشتا دالغهی به وه وه لیدا بوو که چۆنه زیندووم.

من چند سعاتیک بوو بیدار بووم، له ژووری خویندنه وه دا له سه ر کورسییه کی ئاسوده به خشی نزیک ئاگردانه که وه دانیشتبووم و بیرم له هه موو ئه و شتانه ده کرده وه که پاییدا تیپه ریبووم. ئیبین ریک پاش ۶ی سه ر له به یانی له ده رگا که وه چوو ده ره وه، من وه ستام و له باوه شم گرت. زۆر کارتیکراو بوو. دوایین جار که منی له سه ر سکا یپ بینی له نه خو شخانه، به ئه سته م ده متوانی تاکه رسته یه ک پیکه وه بنیم. ئیستا- هه رچه نده هیشتا بوتله ئاو یکم بۆ هه لواسراوه- گه رابوو مه وه بۆ ناو رۆلی دلخوازم له ژیاندا- ئیبین و باوکی بۆند.

ئیبین له شتیکی تر به ئاگا بوو که سه باره ت به من جیاواز بوو. دواتر، ئیبین وتی کاتیک یه که م جار ئه و رۆژه منی بینوو، ده سته جی سه ری سوپماوه که چه نیک "ئاماده" م.

وتی "تۆ زۆر روۆشن و زۆر به تەركيز بوويت. وهك بۆئى جۆره رووناكويهك له ناوتا شهوق ده داتهوه".

من ههچ كاتم به فێرۆ نه دا له باسكردنى بېرۆكه كانم.

پيم وت "من زۆر تامه زروم كه چهندهى ده توانم له سه ره ئه مه بخوينمه وه. ئيبين، زۆر واقعى بوو، ته قريبه ن له وه واقعيتر بوو كه واقعى بيت، ئه گه ره ئه مه ههچ مانايه كت لا دروست ده كات. ده مه وي له باره ي ئه مه وه بۆ زاناكانى ترى ده مارناسى بنووسم. و ده مه وي چارێكى تر له باره ي ئه زموونه كانى نزىكه مه رگ و ئه وه ي كه خه لكى تر ئه زموونيان كردوه بخوينمه وه. بېرواناكه م كه قه ت ههچ كام له مانه م به جدى نه گرتوه، قه ت گويم بۆ ئه وه شل نه كردوه كه نه خوۆشه كانم پييان ده وتم. قه ت ئه وه نه ده به جۆش نه بووم ته نانه ت سه يرێكى ئه وه ده بيا ته ش بكه م".

ئيبين سه ره تا ههچى نه وت، به لام بېرى له وه ده كرده وه كه چۆن به باشترين شيوه ئامۆزگارى باوكى بكات. له به رانه ر من دانىشت و پتې وتم كه ئه وه ببينم كه به راستى روون بووه. وتى "بېروات پتې ده كه م باوكه، به لام بېرى لى بكه ره وه. ئه گه ره ده ته وي ئه مه به هايه كى بۆ ئه وانىتر هه بيت، دوايين شت كه ده بى تۆ بيه كه يت خویندنه وه ي قسه ي خه لكانى تره".

پرسیارم كرد "كه واته ده بى چى بكه م؟"

"بينووسه ره وه. هه موو ياده وه ريه كانه ت ئه وه نه ده ي كه دپته وه بېرت به وردى و ده قاوده قى بنووسه ره وه. به لام ههچ كتيپيك يان وتاريك له باره ي ئه زموونه كانى نزىكه مه رگى خه لكى تر، يان گه ردوونناسى يان فيزيا مه خویننه ره وه. تا ئه و كاته ي ئه وه ي كه به سه رت هاتوه ده نووسينه وه. له باره ي ئه وه وه كه له كۆمادا به سه رت هاتوه لای داى كيشم باس مه كه. ده ته وانيت دوايى ئه مه بكه يت وانيه؟ بېر له وه بكه وه كه چۆن هه ميشه پتې وتووم يه كه مجار تيبينى كردن دپت ئينجا ليكدانه وه.

ئەگەر دەتەوى ئۇەى بەسەرت ھاتوۋە بەھايەكى زانستى ھەبى، دەبى ئۇەندەى بۆت بىكرىت بە بىگەردى و دەقاودەقى تۆمارى بىكەيت پىش ئۇەى بەراوردى بىكەيت بەۋەى بەسەر ئەوانىتردا ھاتوۋە".

لەوانەيە ئەمە داناترىن ئامۆژگارى بوۋىتتە كە تاۋەكو ئەو كاتە يەككە كىردىتتىمى - مەنىش گويم لىگرت. ئىبىن لەۋەشدا تەۋاۋ راست بوۋ كە ئۇەى، زىاتر لە ھەر شتىكى تر، بە قوۋلى دەمويست بەكارھىنانى ئەزمونەكانم بوۋ بۆ يارمەتيدانى ئەوانىتر، ئەگەر بىكرى. چەندە ئەقلى زانستىم بۆ گەپرايەۋە، ئەۋەندە روونتر بىنىم كە چەنىك بەشىۋەى پىشەبى ئۇەى لە زىاتر لە بىست سالى خوئىندن و مومارەسەى پىشكى فىرى بووم لەناكۆكىدايە لەگەل ئۇەى ئەزمونم كىردوۋە، زىاترىش لەۋە تىگەبىشم كە ئەقل و كەسايەتى (كە ھەندى كەس پىي دەلئىن رۆج يان گيان) لەۋدىو جەستەۋە بوۋنى بەردەۋامى ھەيە. دەبوۋايە بەسەرھاتەكەم بە جىھان بگەيەنم.

بۆ ماۋەى نىزىكەى شەش ھەفتەى دواتر، زۆربەى رۆژەكان ھەروەكو خۇيان بوۋن. دەۋرى ۲ يان ۲۰: ۲ى بەرەبەيان ھەلدەستام، تەنيا بەۋەندەى كە زىندووم ھەستىكى بى پايانى شادى و جۆش و خروشم ھەبوۋ. لە ژوۋرى خوئىندنەۋەكە ئاگرم دادەگىرساند، لەسەر كورسىيە چەرمىيە كۆنەكەم دادەنىشم و دەستم دەكرد بە نووسىن. ھەۋلما ھەموو وردەكارىيەكى گەشتەكانم لە ناۋەۋە و دەرەۋەى چەقەكە و ئۇەى كە ۋەكو ۋانەى ژيان گوپ ھەستم پىي كىرد بىنوسمەۋە.

ھەرچەندە (ھەۋلما) بە راستى وشەيەكى دروست نىيە. يادەۋەرىيەكان پىك و پەۋان لەۋى بوۋن، لەۋ شوئىنەى كە جىم ھىشتىبوۋن.

به‌شی بیست و هه‌شت

سه‌روو واقعیع

دوو ریگا هه‌به بوئه‌وه‌ی به فریو بخۆیت. یه‌کئیکیان
ئه‌وه‌یه بروا به‌وه بینیت که راست نییه. ئه‌ویتریان بروا
نه‌هینیت به‌وه‌ی که راسته.

سۆزین کئیرکه‌گارد (۱۸۱۳-۱۸۵۵)

له هه‌موو ئه‌و نووسینه‌دا، پئیده‌چوو وشه‌یه‌ک دووباره و دووباره بیته‌وه.

(واقعیع)

پیش کۆماکه‌م، قه‌ت نه‌مده‌زانی وشه‌که ئه‌وه‌نده فریوده‌ره. ئه‌و شیوازه‌ی که
فییری بووم به‌هۆیه‌وه بییری لئیکه‌مه‌وه، چ له سکولئ پزیشکی و چ له
قوتابخانه‌یه‌ی ئه‌قلیه‌یه‌ی باو که پئی ده‌وتریت ژیان، ئه‌وه‌یه که شتیک یان یان
واقعیعیه (رووداوی ئۆتۆمبیل، یاری تۆپی پی، له‌فه‌ی سه‌ر میژی به‌رده‌مت) یان
وه‌ها نییه. له سالانی کارمدا وه‌کو نه‌شته‌رگه‌ری ده‌مار و میشک، خه‌لکئیکی زۆرم
بینیوه که به وپاوه و خه‌یال (شت هاتنه‌به‌رچاو) دا په‌ت بوون. پیم وابوو ده‌زانم
که چ دیارده‌یه‌کی ناواقعیعی تۆقینه‌ر بی که ئه‌زموونی ده‌که‌ن. له‌ماوه‌ی چه‌ند

روژی (ئای سی یو سایکۆسیس)مدا، هەلی ئەوەشم هەبوو کە نمونە ی کارێگەری
مۆتە کە واقعییەکانیش بەدی بکەم.

بەلام هەر کە تێپەڕین، بە خێرای ئێوە مۆتەکانەم ناسییەوه و زانیم کە وەهمن:
وەهمی دەماریی کە بەهۆی سیستەمی مێشکەوه پەیدا دەبن و لە مەملانێدان کە
جاریکی تر بێنەوه کایەوه.

بەلام لە کاتی کدا کە لە کۆمادا بووم، مێشکم بە ناریکی ئیشی نەدەکرد. بگرە هەر
بە هیچ شتێوەیەکی ئیشی نەدەکرد. ئەو بەشە ی مێشکم کە سالانێکی سکۆلی
پزیشکی فیزی کردبووم بەرپرس بوو لە دروستکردنی ئەو جیهانە ی تیایدا ژیا و
جولام و لە وەرگرتنی ئەو داتا خاوەی کە لە رێگە ی هەستەکانمەوه دەهاتە ناوێوه
و فورمە لە کردنی لە گەردوونێکی واتادار دا: ئەو بەشە ی مێشکم کە وتبوو و نە مابوو.
لە گەل ئەوە شدا، سەرباری هەموو ئەمەش، زیندوو و بە ئاگا بووم، بە راستی بە ئاگا،
لە گەردوونێ کدا کە لە سەر وو هەموو شتێکەوه خۆشەویستی، ئاگایی و واقع لە
تایبەتمەندەکانی بوون. (جاریکی تر ئەو وشە ی پەیدا بوو (هە). بۆ من، هیچ
مشتوم پرکردنێک لە سەر ئەم راستییە نەبوو. ئەوەندە بە تەواوی دەمزانی تا خوا
ئەلی بەس.

ئەوهی ئەزموونم کرد زۆر واقعیتەر بوو لەو خانووهی تیایدا دادەنیشتم، زۆر
واقعیتەر بوو لەو کۆلکە دارانە ی لە ئاگردانە کە دا دەسووتان. لە گەل ئەوە شدا هیچ
بوارێک بۆ ئەو واقعیتە نەبوو لە جیهان بینی زانستی راهێنراوی پزیشکیدا کە من
سالانێکم بە خۆپێگە یانندن تیایدا بەسەربرد.

من چۆن دەمتوانی بوارێک بێنمە کایەوه بۆ ئەوهی هەردووی ئەم واقعیتە
پێکەوه بژین؟

بەشى بىست و نۆ

ئەزموننىكى ھاوبەش

دوچار ئەو رۆژە ھات كە ھەموو ئەو شتەى تووانىم نووسىم، دوايىن يادەوھرىي ناوچەى روانگەى چاوى كرم، دەروازەكە و چەقەكە.

پاشان ئىستا كاتى خويىندەنەو ھاتبوو. من بازم دابوو ناوھ ئوقيانووسى ئەدەبىياتى ئەزمونى نىكە مەرگ- ئوقيانووسىك كە پىشتەر ھەرگىز پەنجەم لىنە دابوو. نۆرى پىنەچوو كە دەركم بەوھ كىرد ژمارەيەكى بى سنورى خەلكى ئەو شتانەى منيان ئەزمون كىردبوو، ھەم لەم سالانەى دوايىدا و ھەم پىش چەند سەدەيەك. ئەزمونەكانى نىكە مەرگ ھەموويان وەكو يەك نىن، ھەريەكەيان ناوازيە- بەلام ھەمان ئەو تايىبەتمەندىيانە دووبارە و دووبارە دەردەكەونەوھ و نۆرىكىيان من لە ئەزمونى خۆمەوھ ناسىومنەوھ. گىرپانەوھى رەتبون بە تونىل يان دۆلىكى تارىكدا بەرەو دىمەنىكى پۆشن- سەروو واقىع- ئەوھندەى مىسر و يونان كۆنە. بوونەوھەرە فرىشتەئاساكان- ھەندى جار باليان ھەيە و ھەندى جار نا- دەگەپىنەوھ بۆ سەردەمى خۆرھەلاتى نىكى كۆن- ھەروھە ئەو بىروايەش كە ئەو بوونەوھەرەنە پاسەوان بوون و چاودىرىي چالاكىيەكانى خەلكى سەرزەوييان كىردوھ

و سلاویان له و خه لکانه کردووه کاتیک له دواى خوځيان جیيان هیشتوون. ههستی
 توانینی بینین له هه موو ناراسته کانه وه له یه کاتدا، هه سترکردن به بوون
 له سه روو زه مهنی راسته هیلییه وه - له جه وه ردا، بوون له سه روو هه موو شتیکه وه
 که من پیشتر وه کو پیناسه که ری دیمهنی ژیانى مرۆیی، بیستنی موسیقای شیوه
 سرود که ده هاته ناو بوونته وه نه ک گوچکه ته وه، وه رگرتنی راسته وخو و
 ده سته جیی چه مکه کان به بی هیچ کوششیک که به ذوخی ناسایی کاتی زور و
 توژیینه وه ی زوریان ده وی. . . هه سترکردن به چرپی خوشه ویستی بیمه رج، بیرم
 لیکرد بوونه وه.

دووباره و دووباره، له گتیرانه وه کانی نه زموونی نزیکه مه رگی مۆدیرندا و نووسینه
 روچیه کانی سه رده مانی زوو، هه ست ده که م گتیره ره وه ململانیه تی له گه ل
 سنووریه ندی زمانى زه مینیدا، هه ولّ ده دات ته واوی نه و ماسیه بگرتت که له سه ر
 به له می زمان و ئایدا مرۆیه کان گرتوویانه. . . و هه میشه له ئاستیک له ئاسته کاند
 شکست دینن.

له گه ل نه وه شدا، له گه ل هه ره ولّیکدا که به شیوه یه کی نائومیدانه له ئامانجه که ی
 کورت ده هینیت، هه ریه که له و که سانه له زمان و ئایداکان هه لده کرینیت بوئه وه ی
 نه و گه وره یه بگه یه نیتته خوینهر، من له مه به سستی حیکایه تبیژ و نه وه ی که هیوادار
 بوو له هه موو شکۆمه ندیه بیسنووره کهیدا بیگه یه نیت به لام نهیده توانی،
 تیده گه یشتم.

له کاتیکدا که ده مخوینده وه له بهر خوومه وه ده موت به لّی، به لّی، به لّی! .
 تیده گه م.

بئگومان ئەم كۆتۈپانە، ئەم بابەتە، ھەمويان پېش ئەزمونەكەى من ھەبوون. بەلام قەت سەيرم نەكردبوون. نەك تەنيا بە خوئندەنەو، بەلكو بە شىۋازى تىرىش. ھەروا بە سادەبى، من قەت باوھشم بۆ ئو بېرۆكەيە نەكردووتەو، كە لەوانەيە شتىك لە ئىمە لەدوای مەرگى جەستە بىمىنئەتەو. من دكتورىكى خوش مەشرەب و لەھەمان كاتىشدا بەگومان بووم. بەو شىۋەيە، دەتوانم پېتان بلىم زۆربەى گومانەكان بە راستى بەھىچ شىۋەيەك گومان نىن. بۆئەوھى بە راستى بەگومان بىت، دەبى بە واقىعى شتەكە تاقى بكەيتەو و بەجدى بىگرىت. منىش، وەكو زۆرىك لە دكتورەكان، قەت كاتى ئەوھم دابىن نەكردبوو كە تاووتوئى ئەزمونەكانى نىزىكە مەرگ بكەم. تەنيا ئەوھم "دەزانى" كە ئەستەمن.

ھەروھا بە تۆمارە پزىشكىيەكانى كاتى كۆماكەمدا چومەوھ - ئەو كاتەى كە بەشىۋەيەكى ورد بەشىۋەيەكى كردارى ھەر لەسەرەتاو، تۆمار كرابوو. بە چاوخشاندىن بە پشكىنەكاندا ھەروھكو چۆن ئەمە بۆ نەخوشىكى خۆم دەكەم، دواجار بۆم روون بووھو كە چ رادەيەكى بى وئە نەخۆش بووم.

مىنئىنجايتسى بەكتىيى لەناو نەخوشىيەكاندا ناوازەيە لەو تايبەتمەندىيەدا كە ھىرش دەكاتە سەر پووى دەرەوھى مېشك لەكاتىكدا كە بونىادە قولتەرەكانى بى زىان دەھىلئەتەو. بەكتىياكە يەكەم جار بايى پېويست بەشە مۆيىيەكەى مېشكىمان تىكدەشكىنئەت و دواجار بە ھىرشكردنە سەر بونىادە "كەبىبانوو" قولەكان كە زۆر لە زۆر بەشە مۆيىيەكەوھى، زۆر مەترسىدار دەبى. ھەلومەرجەكانى تر كە دەشى زىان بە (نىۋۆكۆرتىكس) بگەيەنن و بىنەھۆى بېھۆشى - برىنى سەر، سەكتە، كەمخوئىنى مېشك يان وەرەمى مېشك - ئەوھندە كارىگەر نىن بە بارەتەقاي زىان پىگەيشتى تەواوھتىيى رووى نىۋۆكۆرتىكس. ئەمە تەنيا بەشىكى نىۋۆكۆرتىكس

دەگرپتەو و بەشەکانی تر سەلامەت دەبن و دەتوانن ئیش بکەن. نەك تەنیا ئەو، بەلکو لەبری جیاکردنەوێ نیۆرۆکۆرتیکس، بەهەمان شیوە زیان لە بەشە قوولتر و سەرەتایترەکانی مێشکیش دەگەین. بەلەبەرچاوەگرتنی هەموو ئەمانە، مێننجانیتسی بەکتریا بە بەلگەوێ باشترین نەخۆشییە کە مرۆڤ بیهوێ ئەگەر سۆراخی ئەو بکات مردنی مرۆیی تاقی بکاتەوێ بەبێ ئەوێ وایکات بە راستی پووبدا. (هەرچەندە بیگومان زۆربەێ کات روودەدات. راستی خەمناک ئەوێ کە تەقربەن هەر کەسێکی نەخۆشی وەکو من کە تووشی مێننجانیتسی بەکتریا بپووقەت ناگەرپتەو بۆئەوێ حیکایەتە کە بگپتەو.)

هەرچەندە ئەزموونە کە ئەوئەندە مێژوو کۆنە، "ئەزموونی نزیکە مەرگ" (بە چاوپۆشیکردن لەوێ کە ناخۆ وەکو شتیکی واقعی یان فەنتازیا بە بێ بنەما بینراو) تەنیا بەو دوایانە زاراوەیەکی پۆلێنبەندی. لە ۱۹۶۰کاندا، تەکنیکی نوێ هینرانەکایەو کە رینگەێ بە دکتۆرەکاندا تا ئەو نەخۆشانە بیننەو سەر ژیان کە تووشی جەلتەێ دڵ دەبوون. ئەو نەخۆشانەێ کە لە سەردەمانی پێشبوودا لەوانە بە بمردناوە، ئیستا ئیتر دەهینرانەو سەر زەمینی ژیان. ئەم پزیشکانە، بێ ئەوێ ئاگادار بن، بە هەوڵە رزگارکەرەکانیانەو، جۆریکی گەشتیاری ئەودو زەمینیان بەرەم دەهینا: ئەوانەێ کە ئەودو پەردەکەیان دەبینی و دەگەرپانەو تا بیگپنەو. ئەمرۆکە ژمارەیان ملیۆنەهایە. پاشان لە ۱۹۷۵دا، خۆیندکاریکی پزیشکی بەناو (رەیمۆند مودی) کتیبیکی بلۆ کردەو بەناوێ (ژیان پاش ژیان) کە تیایدا باسی ئەزموونی پیاویک دەکات بەناوێ (جۆرج ریچی). ریچی لە ئەنجامی جەلتەێ دڵ مردبوو دواێ ئەوێ تووشی نەخۆشی سیبەکانی ببوو و بۆ ماوێ نۆ خولەک چووبوو دەرهوێ جەستەێو. ئەو بە تونیلێکدا رویشتبوو، سەردانی

ناوچه به هه شتی و دۆزه خییه کانی کردبوو، بوونه وه ریکی له رووناکی بینیبوو که ئه و پیتی وابوو عیسایه و ههستی ئارامی و باشبوونی ئه زمون کردبوو به شتیوازیکی ئه وهنده چروپر که نهیده توانی بیخاته ناو وشه کانه وه. سه رده می ئه زمونی نزیکه مهرگی مؤدیرن له دایک بوو.

ناتوانم بلیم به ته وای له کتیبه که ی مودی بیتاگا بووم، به لام به دلنیا ییه وه قهت نه مخویندوو ته وه. پیویستم به وه نه بوو چونکه، پیش هه موو شتی که ده مزانی که ئه مه جهلته ی دل نیشانه ی هه لومه رچی نزیکه مهرگی، بی مانایه. به شی زۆری ئه ده بیاتی ئه زمونی نزیکه مهرگی په یوه ندی به و نه خو شانه وه هه یه که دلایان بو چه ند خوله کیک وه ستاوه - به زۆری پاش رووداوێک یان له سه ر میزی نه شته رگه ری. بیرۆکه ی ئه مه ی که جهلته ی دل مردنه نزیکه ی په نجا سالیکه به سه رچوو. زۆری که له خه لکی ئاسایی هیشتا پروایان وایه که ئه گه ر که سیک له جهلته ی دل هه لسیته وه ئه وا "مردوو" و گه راوه ته وه بو زیان، به لام کۆری پزیشکی ماوه یه کی زۆر له مه و به ر چاوخی خشانده وه به پیتاسه کانییدا بو مهرگی و په یوه سستی کرده وه بو میشک نه ک دل (له و کاته وه پیوه ری مهرگی میشک بونیاد نرا که به نده به ئه نجامگیرییه گرنه کانی پشکنینی ده مارناسیی نه خو شه که). جهلته ی دل ته نیا له و پوووه په یوه ندی به مهرگی وه هه یه که کار بکاته سه ر میشک. له ماوه ی چه ند چرکه یه کی جهلته ی دلدا، وه ستانی خوین به ره و میشک ده بیته هوی پچرانی به رفراوانی چالاکیی ده ماریی هه ماهه نگ و نه مانی ئاگایی.

بو ماوه ی نیوسه ده، نه شته رگه ران به شیوه یه کی رۆتینی بو ماوه ی چه ند خوله ک و چه ند سه عات له نه شته رگه ریی دلدا دلایان وه ستاندوو و ناوبه ناو نه شته رگه ریی ده مار و میشک، به به کاره ی نانی په مپه کانی ئۆکسجین و هه ندی جار هیتور کردنه وه ی

میشک بۆئەوێ له ژێر ئه و فشارانه دا کرداریبوونی پهره پێدات. ههچ مردنیکی
 میسک روونادات. ته نانه ت ئه و که سه ش که له سه ر جاده ده مریت له وانه یه له زیانی
 میسک بپارێزیت به و مه رجه ی که که سیک له ماوه ی چوار خوله کدا هه ناسه دانی
 ده ستردی بۆ بکات و دل دوا جار ده توانی ده ست به ئیش بکاته وه. تا ئه و کاته ی
 که خوینی ئۆکسجیناوی بۆ میسک ده چیت- ئه و میسک و بۆیه که سه که- زیندوو
 ده بی، هه لبه ت به شیوه یه کی کاتی بی هۆش ده بییت.

ئهم بره زانیارییه هه موو ئه و شته بوو که پتویستم بوو بۆ که م نرخرکردنی
 کتێبه که ی (مودی) به بی ئه وه ی بیکه مه وه. به لام ئیستا ئیتر کردمه وه و
 خویندنه وه ی ئه و به سه رهاتانه ی که مودی باسی کردبوون و به ناگاداریبوون له وه ی
 که خۆم پیایدا تیپه رپیووم، وایلێکردم روانگه م به تهاوی بگۆریت. گومانیکه وه هام
 نه بوو که لانی که م هه ندی له و خه لکانه ی ناو ئه و به سه رهاتانه به شیوه یه کی
 راسته قینه جه سه ته فیزیکیه کانیان جیهیشتوه. هاوشیوه ییه کان له گه ل ئه وه ی که
 خۆم له سه روو جه سه ته وه ئه زموونم کردبوو زۆر سه رسوپه ئین بوون.

به شه به راییه کانی میسکم- به شه که یبانه وه کان- ته وای یان زۆربه ی ماوه ی
 کۆماکه م ئیشیان ده کرد. به لام هه رچه ی په یوه ندی به و به شه وه هه یه که هه ر
 زانیه کی میسک پیت ده لیت به رپرسه له لایه نه مرۆقییه که ی من: نه مابوو.
 ده مه توانی له سه ر ئه شیعه کان، له ژماره کانی تاقیگه کان، له پشکنینه
 ده مارناسییه کاندا ببینم- له هه موو ئه و داتایه دا که ئه و هه فته یه به وردی تۆمار
 کرابوو که له نه خۆشخانه بووم. به خیرایی درکم به وه کرد که به سه رهاتی من له
 رووی ته کنیکیه وه ئه زموونیکه نزیکه مه رگی کامل بوو، له وانه شه یه کیک له هه ره
 قه ناعه ته ینترینی ئه و که یسانه بیت له میژووی مۆدیترندا. ئه وه ی که به راستی

له باره ی که یسه که ی منه وه گرنګ بوو نه وه نه بوو که به شنیوه یه کی که سی به سه رم هات، به لکو مه حالیه تی بی چه ندوچونی مشتومر کردن بوو له روانګه ی پزیشکییه وه که نه مه هموی خه یال بوو بیت.

وه سفکردنی نه مه ی که نه زموونی نزیکه مهرګ چونه، له باشتین حاله تدا، پرکیشه یه، به لام نه م وه سفکردنه بو پیشه یه کی پزیشکی که رته ی ده کاته وه باوهر بینیت شتی وا هه یه، قورستری ده کات. به هوی پیشه که مه وه له بواری زانستی ده مار و نه زموونی نزیکه مهرگی خوم، نیستا نیتر هه لیکه ناوازه م هه بوو تا سازگارتری بکه م.

بهشی سی

گه پانه وه له ناو مردووانه وه

نزيك كه وخته وه له مهرگ، به دوايین دهرکه وتن به شتوهی
به کسان کاریگری ده خاتسه هر هموان که تنیا نوسه ریکی
گه راه له ناو مردووانه وه ده توانی بایی پیویست بیگریته وه.
هیرمان میلفیل (۱۸۱۹-۱۸۹۱)

له و چند ههفته یه یه که مدا بۆ هه رکوییه ک بچومایه، خه لکی وه ها سه بیران
ده کردم وه ک بلتی له گۆر راست بوومه ته وه. چومه لای دکتۆرێک که نه و رۆژهی
داخلي نه خووشخانه کرابوم له وی بوو. راسته وخۆ نه هاتبووه ناو ئیشی چاودیری
منه وه، به لام تا ئاستیکی باش ئاگادار بوو کاتیک نه و به یانییه بردمیانه ژوری
ئیمیرجینسی.

نه و به کورتکردنه وهی پرسیاره بنچینه ییه که ی کۆری پزیشکی له باره ی منه وه
پرسیاری کرد "چۆن ده شی تۆ ته نانه ت لیره بیت؟ تۆ برا جمکه که ی ئیبینیت یان
چی؟"

من بزه يه کم هات، ده ستم دريژ کرد و تهوقه يه کی گهرم له گه ليدا کرد بؤنه وه ی
پيشانی بدهم به راستی منم.

هرچنده نه و گالته ی ده کرد له پرسياړی نه وه دا ناخو من براهه کی جمکم هه يه،
نه م دکتوره به راستی خالتيکی گرنکی ده خسته پوو. به هرچی نیاز و مه به ستیگه،
من دوو کس بووم و نه گه ر قه رار بووايه که نه وه به ئيبين بلیم که خو م ده مه وی-
نه زموونی خو م به کاربينم بؤ يارمه تيدانی نه وانيتر- نه وا ده بووايه نه زموونی نزیکه
مه رگی خو م له گه ل تيگه يشتنی زانستيم ناشت بکه مه وه و نه و دوو کسه به يه که وه
گری بدهم.

ياده وه ريم چووه وه سهر نه و په يوه ندييه ته له فؤنه ی که پيش چند سالتک بؤم
هات، له دايکی نه و نه خو شه وه که ته له فؤنی کرد له کاتيکدا که من نه خشه يه کی
ديجيتالی و هره ميکم ده پشکنی که ده بووايه کاتيکی دواتری نه و روزه لايبهم.
گریمان نه و ژنه ناوی سوزانا بوو. ميړدی کوچکردوی سوزانا، که من ليړه به جورج
ناوی ده به م، نه خو شیکي من بوو که ميشکی و هره می تيا بوو. سه رباری هه موو نه و
شانه ی که کردمان، له ماوه ی سال و نيويکی نه خو شيبه که دا مرد. ئيستاش کچی
سوزانا تووشی چند پننتيکی ته شه نه ی و هره می ميشک بوو له نه نجامی
شيرپه نجه ی مه مکدا. ئاسؤکانی به رده می بؤ مانه وه له ژياندا بؤ چند مانگيک
نه ستم بوو. کاتيکی باش نه بوو بؤ نه وه ی ته له فؤن هه لگرم- هؤشم به ته واوی
رؤچو بووه ناو وينه ديجيتالييه که ی به رده م له گه ل پلاندانانی نه مه ی که بچم نه و
پنته ته شه نه کردوه لايبهم بي نه وه ی زیان به شانه ی ميشکی ده ورره ی بگه يه نم.
به لام من له گه ل سوزانا له سهر هيل مانه وه چونکه ده مزانی هه ولده دات بير له
شتيک بکاته وه- هه ر شتيک- بؤنه وه ی خو ی له گه ل دؤخه که بگونجيني ت.

من هه‌میشه بپوام وابووه که کاتیک له ژیر قاری نه‌خۆشیه‌کی کوشنده‌دایت،
نه‌رمکردنه‌وه‌ی راستیه‌که ئاساییه. به‌رگرتن له‌وه‌ی نه‌خۆشیه‌کی رووله‌مرگ هه‌ول
بدات مه‌ودای خه‌یالیه‌کی بچوک لای خۆی به‌یلتته‌وه بۆ یارمه‌تیدانی خۆی تا ده‌ست و
په‌نجه له‌گه‌ل نه‌گه‌ری مردندا نه‌رم بکات وه‌کو ئه‌وه وایه ده‌رمانی ئازارشکین به‌لاوه
نیت. ئه‌مه باریکی بێ راده قورس بوو و ده‌بووایه من هه‌موو هۆشیه‌کی خۆم به
سوزانا بسپێرم.

سوزانا وتی "دکتۆر، کچه‌که‌م خه‌ونیه‌کی تا بلێی سه‌یری بینوووه. باوکی
هاتوووه‌ته لای. پیتی وتوووه که هه‌موو شتی له‌ باشیدا ده‌بی و پێویست ناکات له
مردن نیگه‌ران بێت".

ئه‌مه شتی‌که که چه‌نده‌ها جار له نه‌خۆشه‌کانه‌وه بیستومه - ئه‌قل هه‌موو شتی‌که
که بتوانی ده‌یکات بۆ هێورکردنه‌وه‌ی خۆی له بارودۆخیه‌کی بێ سنوور ئازاربه‌خشدا.
پێم وت که ئه‌مه خه‌ونیه‌کی جوانه.

"به‌لام دکتۆر له‌هه‌مووی سه‌یرتر، ئه‌و جلانه بوون که له‌به‌ریدا بوون. قه‌میه‌یه‌کی
زه‌رد - و کلاویه‌کی نزمی لیوار نه‌رمی له‌سه‌ر بووه!"

به‌رووخۆشیه‌وه وتم "باشه سوزانا. پێم وایه له به‌هه‌شت جل و به‌رگ یاسا و
رێسایان بۆ نییه".

سوزانا وتی "نا دکتۆر. وه‌ها نییه. له سه‌ره‌تاکانی په‌یوه‌ندیماندا که تازه
ژوانمان ده‌به‌ست، من قه‌میه‌یه‌کی زه‌ردم دایه جۆرج. چه‌زی ده‌کرد له‌گه‌ل کلاویه‌کی
نزمی لیوار نه‌رم بیپۆشیت که ئه‌ویشم پێ به‌خشیبوو. به‌لام ئه‌و قه‌میه‌یه‌کی و کلاوه
بزد بوون کاتیک پریسکه‌که‌مان له مانگی هه‌نگوینیمان نه‌گه‌یشته. به‌هاتنی ئه‌و

کاته ئیتر دهیزانی که من چه نیک به کلاو و قه میسه یه وه خۆشم دهوی، به لام ئیمه هرگیز نه مانگۆپین به شتیکی تر".

وتم "سوزانا، من دلنیام که کریستینا چیرۆکی خۆشی له باره ی ئه و قه میس و کلاوه وه بیستوهه. ههروه ها له باره ی ئه و کاتانه ی سه ره تا که له گه ل میرده که ت به یه که وه بوون. . ."

پیکه نی و وتی "نا. ئه مه یه که سهیره. ئه مه نه یینییه بچوکه که مان بوو. ده مانزانی که به لای هه ر که سیکی تره وه پرۆپوچ ده رده که وی. ئیمه قه ت باسی ئه و قه میس و کلاوه مان نه کرده وه دوای ئه وه ی که بزر بوون. کریستینا قه ت هیچی له باره یانه وه له ئیمه نه بیست. کریستینا زۆر له مردن ده ترسا و ئیستا ده زانی که هیچ شتی نییه لیی بترسیت، هیچ شتیکی".

له خویندنه وه که مدا بۆم ده رکه وت که ئه وه ی سوزانا پیتی ده وتم، یه کیکه له و چهنده ها جه ختکردنه وانه ی خه ون که زۆرجار رووده ات. به لام کاتیکی ئه و په یوه ندییبه ته له فۆنییه م بۆ هات به ئه زموونی نزیکه مه رگدا تینه په پیبووم و ئه و کاته به باشی ده مزانی که ئه وه ی سوزانا ده یلیت خه یالکی سه رچاوه گرتو له خه م و خه فه ته. پی به پیتی ژیا نی پیشه ییم، چهنده ها که سم له و نه خۆشانه چاره سه ر کردبوون که به ئه زموونی نا ئاساییدا ره ت ببوون کاتیکی له کۆمادا بوون یان له ماوه ی نه شته رگه ریدا. هه رکاتیکی که یه کیک له و که سانه ئه زموونیکی نا ئاسایی وه کو سوزانای ده گێژاپه وه، هه میشه له گه لیدا ها وه سه ت ده بووم. و به ته واوی دلنیابووم که ئه و ئه زموونانه به راستی روویانداوه - له هۆشی خۆیاندا. میژک ئالۆزترین - و چاوه پواننه کراوترین - ئۆرگانه که هه مانه. ده ستکارییه کی بکه، تا چهنده یه که یه کی په ستان ئاستی ئه و ئۆکسجینه ی لی که م بکه ره وه که

وهريده گريٽ، ئيٽجا خاوه نه كه ي گورپانكارييهك له واقعيدا به دي دهكات. يان
 به شيويه كي دهقاده قتر، گورپانكارييهك له ئزموموني كه سيان بۆ واقع به دي
 دهكن. هموو ئه و برينه جهستهي و ده زمانهش له بهرچاو بگره كه له وان به
 كه سيك به هۆي نه خوڤي ميٽشكه وه هه بيٽ، ئه گه نه خوڤه كه ههچ ياده وه ريه كي
 هه بوو كاتيڪ ده گه رپته وه، ئه وا تو ته قرييه ن گه رهنئي ئه وه وه ريه گه كه ئه و
 ياده وه ريه ن به ته واوي نا ئاساي ده بن. ئه گه ميٽشك به كتر يايه كي كوڤنده لي
 دايٽ و ده رمانه وه رچه رخيٽه ري ئه قل له كايه دا بن، هه ر شتيك ده شي روودات.
 هه ر شتيك - جگه له و ئه زمومونه سه روو واقيعه ي من له كو ما كه مدا به سه رم هات.
 به و جو ره سه رساميه كه له كاتيكا ديٽ كه تو شتيك ده بينيت كه ده بو وايه
 روون بو وايه، دركم به وه كرد كه ئه و رۆژه سوزانا بۆ ئه وه ته له فۆني نه كرد وه كه
 ئاسوده يي پي بده م. ئه و به راستي و واقيعي هه و لي داوه دلنه وايي به من بدات.
 به لام من نه متواني ئه وه ببينم. من پيم وابوو كه چا كه يهك له گه ل سوزانا ده كه م
 كاتيڪ به شيوازه خيال په رت بووه لاوازه كه م وامده رده خست كه بپوا به به
 چيرو كه كه ي ده كه م. به لام باوه پم نه ده كرد. به ئاو ردا نه وهش له و وتويژه و ده ياني
 تري وه كو ئه مه، دركم به وه كرد كه چ ريگايه كي دريژم له به رده مدايه ئه گه ر نيازم
 بي قه ناعهت به دكتوره هاوه له كانم بينم له مه ر ئه وه ي كه ئه وه ي پيايدا تيپه ريووم
 واقيعيه.

بهشی سی و یهك

سی گه مپ

من پیداکری ده کم له سهر نه وهی که رازی مرقیسی به شیوه یه کی بی
هاوتا به هوی ریباری بچو ککرده وهی زانستییه وه بینرخ کراوه، به و
بانگه شه یی که مه تریا لیزی مژده به خش دوا جار جیهانی رۆحی له
سۆنگه ی ریساکانی چالکیی ده مارییه وه روون ده کاته وه. ده بی نه م
بروایه وه کو خورافیات پۆلین بکریت. . . ده بی نه وه بزاتین که نیمه
بوونه وهی رۆحین که به گیانه وه له جیهانیکی رۆحیدا هه روه ها
بوونه وهی ماددین به جهسته و میشکه وه له جیهانی ماددیدا.

سیر جۆن ئیکلس (۱۹۰۳-۱۹۹۷)

کاتیك قسه دیته سهر نه زموونه کانی نزیکه مهرگ، سی که مپی بنچینه یی بوونیان
هه یه. باوه ردار هه بوون: چ نه و خه لکه ی که خۆیان به نه زموونه کانی نزیکه مهرگدا
رۆیشتبوون یان ته نیا نه و نه زموونه یان هه روا به ئاسانی قبول ده کرد. پاشان،
بیگومان، بیباوه ری توند هه بوون (وه کو منی پیشوو). له گه ل نه وه شدا نه م خه لکانه
به شیوه یه کی گشتی خۆیان وه کو بیباوه ر پۆلین نه ده کرد. نه وان ته نیا "ده یانزانی"
که میشک ناگایی به ره م دینیت و دهسته مؤ نییه بو ئایدیای شیتانه ی نه قل له و دیو
جهسته وه (مه گه ر نه وهی که خۆش مه شره بانه دلنه واییده ری که سیك بن، هه روه کو
چۆن من نه و رۆژه نه مه م له به رانبه ر سوزانا ده کرد).

پاشان گروپی ناوه پاست هه بوو. لێره دا هه موو ئه و جۆره خه لکانه هه بوون که له باره ی ئه زمونه کانی نزیکه مهرگه وه بیستبوویان، چ به خویندنه وه له باره یانه وه - چونکه به شیوه یه کی سه رووناسایی باون - له ریگه ی هاوپییه ک یان خزمیکه وه که به سه ری هاتوو. ئه م خه لکانه ی ناوه پاست ئه وانه بوون که ده شی به سه رهاته که م به راستی یارمه تیده ر بی بۆیان. ئه و هه وائه ی که ئه زمونه کانی نزیکه مهرگ له گه ل خۆیانددا ده یه یئین وه رچه رخینه ری ژیانه. به لام کاتیک که سیک که تا راده یه کی زۆر کراوه یه له به رانه ر ئه زمونیکی نزیکه مهرگ پرسیار له دکتوریان زانایه ک ده کات - له کۆمه لگه ی ئیمه دا ده رگاوانه کانی مه سه له ی ئه وه ی که چ واقعییه و چ واقعی نییه - ئه وان هه موویان زۆریه ی کات، به نهرمی به لام به پیداگرییه وه پتیا ن ده وتریت که ئه زمونه کانی نزیکه مهرگ خه یالپالوین: به ره می میشکیکن که له مملانی دایه بۆ مانه وه له ژیا نندا و هیچی تر.

وه کو دکتوریک که به و دۆخه دا تیپه ریووه، ده متوانی به سه رهاتیک ی جیاواز باس بکه م. چه نده ی زۆریش بیرم لیبکرایه ته وه، ئه وه نده زیاتر هه ستم ده کرد ئه رکیکم له ئه ستۆیه بۆ ئه م کاره .

یه ک به یه ک، به و پیشنیاراندا رویشتم که ده مزانی هاوکاره کانم و خۆشم له روژانی کۆندا، ده یانخسته پروو بۆ "روونکردنه وه" ی ئه مه ی که به سه رمندا هاتوو. ئایا ئه زمونی من پرۆگرامیک ی به شی به رای ی خواره وه ی میشک بوو که گه شه ی کردبوو بۆ ئه وه ی ئیش و نازاری کوشنده هتور بکاته وه - بۆ نمونه له وانه یه پاشه واری ئه و ستراتیژیانه ی "خۆ کردن به مردوو" که شیرده ره کانی ئاستی خواره وه به کاریان ده هیتنا؟ ئه مه م ریک و په وان به پوچ له قه له مدا. مه حال بوو که

ئەزمونەكانم، بەو ھەموو ئاستە دیدەنى و بیستەنییە ئالۆزكاوییە و ئاستی بالای مانای دركراویان، بەرھەمی بەشی خشنۆك ئاسای مېشمک بیت.

ئایا ئەمە بەیادھاتنەوہیەکی شیواوی مانای دركراو بوو لە بەشە قوولەکانی سیستەمی ھەستیم، ئەو بەشە میشک کە وەرگرتنی ھەستیانە (تورەیی، ترس، غەریزە، . . .) دەورۆژتینیت؟ جارێکی تر، نا- بەبێ نیۆکۆرتیکسیکی چالاک، سیستەمی ھەستەکان ناتوانی ئەو دیمەنانە بەو رۆشنی و لۆجیکەى من ئەزمونم کرد بەرھەم بێنیت.

دەشی ئەزمونى من جۆرێك بوویت لە دیمەنى وەھمى بەھۆى ھەندى (زۆرێك) لەو دەرمانانەى ئەمدرايە؟ جارێکی تر، ھەموو ئەو دەرمانانە بەھۆی ئامرازە وەرگرەکانی نیۆکۆرتیکس ئیش دەکەن. ئەگەر نیۆکۆرتیکس ئیش نەکات، ھیچ رووبەرێک نییە ئەم دەرمانانە ئیشی لەسەر بکەن.

ئەى چاۋ جولانەوہى بى وىست؟ ئەمە ناوی دۆخیکى فیزیکییە (پەیوہندی بە جولەى خیرای چاۋوہ ھەيە قوناغیک کە تیايدا خەو بینین روودەدات) تیايدا نیۆرۆترانزىمیتەر* سەروشتیەکانى وەکو (سىرۆتۆنن) کارلێك دەکەن لەگەل ئامرازە وەرگرەکان لە نیۆکۆرتیکسدا. دووبارە ببورن. چاۋجولانەوہى بى وىست پىویستى بە نیۆرۆکۆرتیکسیکی ئیشکەر ھەيە بۆئەوہى رووبدات و من نەمبوو.

پاشان دیاردەییەکی گریمانەیی ھەبوو بەناوی "دی ئیم تی دەمپ". لەم حالەتەدا، غودەى سنەوبەری، بە کاردانەوہ بەرانبەر فشارى ھەرەشەییەکی گریمانەیی لەبەرانبەر مېشکدا، ماددەيەك بەرھەم دینیت بەناوی (دی ئیم تی). دی ئیم تی، لە بونیاد دا ھاوشیوہیە لەگەل سىرۆتۆنن و دەشى دۆخیکى شت

ئەنۆلکەى کیمیایی کە پەيام لە دەمارەخانەيەکەوہ بۆ دەمارەخانەيەکی تر دەگواژنەوہ.

هاتنه بهرچاوی له راده به در توند له گه ل خویدا بیئیت. من هیچ نه زموونیکي که سیم له گه ل دی ئیم تی - دا نه بووه و هیشتا نیمه - به لام هیچ مشتومړیکیشم نیبه له گه ل نه وانه ی که ده لئین ده شی نه زموونیکي شت هاتنه بهرچاوی به هیز بهرهم بیئیت، له وانه یه نه زموونیکي ودها که دلالاتی راسته قینه ی هه یه بو تیگه یشتنمان له وهی که ناگایی و واقع به راستی چۆن.

له گه ل نه وه شدا، هیشتا نه وه راستیه که که نه و به شه ی دی ئیم تی کاری تیده کات (نیوکورتیکس) له حاله تی مندا بوونی نه بوو تا کاری تی بکریت. بویه له سونگه ی "روونکردنه وه" ی نه وه ی که من چیم به سر هات، گریمانه ی (دی ئیم تی ده مپ) هه روه کو روونکردنه وه نه گه ریبه کانی تر و له بهر هه مان هؤکار له بنه په ته وه کورتی هیئا. نه و درمان و ماددانه ی ته وه هوم دروست ده که ن کار ده که نه سر نیوکورتیکس و نیوکورتیکسی من له وی نه بوو تا کاریگه ری بکه ویته سر.

دواین گریمانه که من لیم پروانی، په یوه ندی هه بوو به "دیاردی ریپوت". نه مه ودها نه زموونی من روون ده کاته وه که کومه له یه ک بیروکه و یاده وه ریبه له جه وه ردا هه لوه شاوی جیماوه پیش نه وه ی کورتیکسم به ته واوی له کار بکه ویت. وه کو چۆن کومپیوته ریک ریستارت ده کریت و نه وه ی که له تووانایدا بیت له دوایدا خه زنی ده کات پاش نه وه ی تووشی گرفتیکي سه رانسه ری سیستم ده بیت، میشکم نه و پارچانه ی نه زموونه که می له و بره جیماوانه پیکه وه لکاندوه ته وه نه وه ندی که توانیبیتی. له وانه یه نه مه به ریستارکردنی کورتیکس بو ناو ناگایی رووبدات پاش نه وه ی گرفتیکي سه رانسه ری سیستم دروست ده بیت، هه روه کو له میننجایتسی ته شه نه کردوی مندا. به لام نه مه لاوازترین نه گه ره به له بهرچاوگرتنی نالوزکاوی و کارلیکی یاده وه ریبه پر ورده کاریبه کانم. له بهر نه وه ی من سروشتیکي

ناراسته هیئیی زه منم له جیهانی رۆحیدا زۆر به چروپری ئەزموون کرد، ئیستا دهتوانم لهوه تیبگه م که بۆچی نووسینی زۆر له سهر رهههندی رۆحی دهشی له روانگهی زه مینیمانوهه شیواو یان ته نیا پوچ دیار بی. له جیهانهکانی سهروو ئەمهوه، کات بهو شیوهیهی ئیره ناروات. مه رج نییه شتهکان لهو جیهانانه دا یهک له دوا ی یهک بن. دهشی چرکه یهک وهکو ته مه نیک دیار بی و یهک یان چهندهها ته من وهکو چرکه یهک ده رکه ون. به لام له گه ل ئەوه شدا که کات لهو جیهانانه ی سه ره وه دا (بهو پیوه رانه ی ئیمه) به شیوه یهکی ئاسایی رهفتار ناکات، بهو مانایه نییه که په رپوته و یاده وه ریهکانی من لهو کاته م له کۆمادا راستی ئەوه ده رده خات. به قسه کردن له سۆنگهی زه مه نه وه، هیوا به خشتی نیی ئه م جیهانه م، کارلیکم بوو له گه ل سوزان ریینتجیس کانتیک له شوی چواره م و پینجه م دا په یوه ندی پیوه کردم و ده رکه وتنی ئەو شش روخساره بوو له کۆتاییهکانی گه شته که م دا. له وانیه تو بلتیت هر ده رکه وتنیکی تری هه ماههنگی زه منی له نیوان رووداوهکانی سه ر زه وی و گه شته که ی ده ره وه م ته نیا بۆچوون بیت!

چهنده ی له هه لومه رجه که م فیژ بووم و چهنده ی به به کارهیتانی ئەده بیاتی زانستی هه نووکه یی سۆراخکارییم کرد بۆ روونکردنه وه ی ئەوه ی که روویدا بوو، ئەوه نده زیاتر کورتم هیتا. هه موو شتیک - پوونی بیناییم، رۆشنی بیرکردنه وه کانم - گوزارشت بوون له کارکردنی به شی سه ره وه و خواره وه ی میشک. به لام به شی سه ره وه ی میشکم ناماده یی نه بوو تا ئەو ئیشه بکات.

چهنده ی زیاتر روونکردنه وه "زانستییهکان" ی ئەزموونهکانی نزیکه مه رگم خویندنه وه، ئەوه نده ش زیاتر به ته نکیه شه فافه که یان شوک ده بووم. له گه ل ئەوه شدا منیش به خه مه وه ده مزانی که ئەمانه کتومت ئەوانه که "من" ی پيشوو

به شیوه یه کی ته مومژاوی ئاماژه ی پیکردوون نه گهر که سینک پرسپاری لیبکردمايه تا بۆی "روون بکه مه وه" نه زموونی نزیکه مه رگ چیه .

به لام نه و خه لکانه ی که دکتور نه بوون نه ده کرا نه وه یان لی چاوه ری بکری که نه مه بزائن. نه گهر نه وه ی من پیایدا تیپه ریم به سهر یه کیکدا به اتایه - هه رکه سینکی تر- نه وای بایی پیویست مایه ی سهرنج ده بوو. به لام له باریکدا که به سهر مندا هاتوو. . . وتنی نه مه ی که له بهر "هۆکاریک" به سهرمدا هاتوو که میک شله ژاندمی. بایی پیویست دکتوره کۆنه که م هه ر تیا مابوو که بزانی نه مه چه نیک سهر- له راستیدا چه نیک مه زن- دیاره. به لام کاتیک نائه گه ری زۆری هه موو نه و ورده کارییه م ئیزافه کرد- و به تاییه ت کاتیک نه وه م له بهر چا و گرت که مینینجایتسی ئی. کۆلای چه نیک نه خۆشییه کی ته واره بوئه وه ی کۆرتیکسه که م تیک بدات و چاکبوونه وه ی خیرا و ته وایم له ته قریبه ن دارمانیکی دلنیا- ده بووایه نه گه ری نه وه به جدی وه ربگرم که به واقیعی و به راستی له بهر هۆکاریک به سهرم هاتوو.

نه مه ته نیا وایلێکردم هه ست به لیبسر اویتتی بکه م بوئه وه ی به سهرهاته که م به راستی بگێرمه وه.

من هه میشه نه وه م وه کو شانازییه ک داناوه که له بواره که ی خۆمدا له گه ل تازه ترین نه ده بیاتی پزشکیدا برۆم و ههروه ها هاوبه شی بکه م کاتیک شتیکی به هادارم هه بی ئیزافه ی بکه م. نه مه ی که له م جیهانه ده رچووم و که وتمه جیهانیکی تره وه هه وای بوو- هه وائی پزشکی راسته قینه- و ئیستاش که گه راومه ته وه، نیازم نییه بی نرخی بکه م. به قسه کردن له سۆنگه ی پزشکییه وه، نه مه ی که من به ته وای چاک بوومه ته وه مه حالیکه بی چه ندوچون بیت، موعجیزه یه کی پزشکییه. به لام چیرۆکه راسته قینه که نه وه یه که من له کوی بووم و من نه ک ته نیا

وهكو زانايبك و ريزگريكي قوولي ميتودي زانستي بهلكو وهكو شيفابه خشيكيش
 نركم له نئستويه نئو به سه رها ته بگيرمه وه. به سه رها تيك - به سه رها تيكى
 راسته قينه - ده تواني نئو وهندهى ده رمان شيفابه خش بيت. سوزانا نئو وهى زانيبوو
 كاتيك نئو روزه له ئوفيسه كه م ته له فوني بو كردم. خوشم نئو وهنده نئو زمونم
 كردبوو كاتيك خانه وادهى راسته قينه م وه لاميان دامه وه. نئو وهى كه به سه ر منيشدا
 هات هه والي شيفابه خش بوو. نئو بى من چ جوړه شيفابه خشيك بم كه نه يگيرمه وه؟
 كه ميك پاش دوو سال له گه رانه وه م له كوما، سهردانى هاوكار و هاوپرته كي نزيك
 كرد كه سه روكي به كيك له دامه زراوه نئو كاديميه هه ره دياره كانى زانستي ده ماره
 له جيهاندا. من چند ده يه يه كه جون (ناوى راسته قينهى نييه) ده ناسم و به
 مروفيكى بى وينه و زانايبه كي نمره يه كي ده زانم.

هه نديك له و به سه رها ته ي گه شته روحيه كه م بو ناو قوولايى كوما كه م بو جون
 گيرايه وه و نئو ته واو سه ري سوپما. سه ري نه سوپما له وهى كه ئيستا چه نيك
 شيم، بهلكو وهك بلئي دواچار له شتيك تيده گات كه ماوه يه كي دريژ بوو گيرى
 كردبوو.

دهر كه وت كه نزيكه ي پيش سالتيك، باوكى جون له كوتايى پينجه م سالى
 نه خوشيبه كه ي نزيك ده بووه وه. نازار نئو بى توانا و ده روون ناساغ كردبوو و
 ده يو يست بمریت.

باوكى له سه ر پيخه فى مه رگيه وه له جون ده پارايه وه "تكايه، هه ندي حه ب يان
 شتى ترم به ري. ناتوانم هه روا به رده وام بم".

پاشان له پر باوكى زود به هيزتر و به خووه تر بوو له دوو سالى رابردوو كاتيك
 هه ندي لايه نى قوولي ژيانى خو ي خانه واده كه يانى باس كرد. پاشان چاوه كانى

وهرگېړان و دهستیکرد به قسه کردن له گه ل هه وای خوار پیخه فه که ی. به گوینگرتن لیتی، جۆن بۆی دهرکهوت که باوکی له گه ل دایکی مردوویدا قسه دهکات که پیش شهست و پینچ سال مردبوو، کاتیک باوکی جۆن تنیا هه رزه کاریک بوو. نه و له ماوهی ژیا نی جۆندا به دهگمن باسی کردوو به لام ئیستا وتویژیک زیندوو و شادی له گه لدا نه نجام ده دات. جۆن نهیده توانی بیینیت، به لام به به خیرهینانه وهی رۆحی باوکی بۆ ماله وه، به شیوهیه کی ره ها قه ناعه تی وابوو که رۆحی له وئییه.

پاش چه ند خوله کیک له مه، باوکی جۆن پشتی له و کرد، نیگایه کی ته واو جیاواز له چاوه کانیدا بوو. خه ندهی له سه ر لیوان بوو و دیار بوو که زۆر هیمنه، زۆر زیاتر له وهی که جۆن له یادیه تی.

جۆن وتی "باوکه بخه وه. تنیا لینگه ری بروت. ئاساییه".

باوکیشی هه ر ئه مه ی کرد. چاوه کانی لیکن، به دیمه نیکی ئارامی ته واوه خه ی پیاکه وت. کاتیک کورت دواتر مرد.

جۆن هه ستیکرد دیداری نیوان باوکی و داپیره ی کۆچکردوی زۆر راسته قینه یه، به لام نه یزانی چی بکات چونکه وه کو دکتۆر، ده یزانی که نه م شتانه "مه حال" ن. زۆر که سی تر نه و روشنییه سه رسورپهینه ی نه قلیان به دیکردوو که زۆرجار به سه ر خه لکی به ته مه نی ده روون ناساغ دا دیت ریک پیش نه وهی بمرن هه روه کو جۆن جۆن له باوکیدا به دیکردبوو (دیارده یه که به "رۆشنی نی کوتایی" ناسراوه). روونکردنه وه یه کی ده مارناسیانه بۆنه مه نه بووه. پیده چوو گو بیستبوونی به سه رهاتی من ریگه خۆشکه ریک بووبیت که نه و ئاواته خواز بوو که سیک پی بدات: ریگه خۆشکه ر بۆ بپرواهینان به وهی که به و دوو چاوانه ی بینوو یه تی - زانی نی

راستی قول و ناسوده به خش: ئەمە ی که خودی رۆحیی نەمرمان زۆر واقعیتەرە لە
هەر شتێک که ئێمە لەم واقعیتە فیزیکیەدا پە ی پێدە بەین و پە یوہ ندییەکی
ئیلاھی ھە یە بە خۆشە ویستی بی پایانی خالقەوہ .

بەشى سى و دوو

سەردان بۆ كلئيسا

تەنيا دوو ريگا ھەن بۆنەوھى ژيانى خۆت بژيت. ريگا يەك وەك
بلىى ھيچ شتەك موعجيزە نيبە. ريگا يەكيش وەك بلىى ھەموو
شتەك موعجيزە يە.

ئەلبېرت ئەنيشتاين (۱۸۷۹-۱۹۵۵)

من تاوھەكو كانوونى يەكەمى ۲۰۰۸ نەچوومەوھ بۆ كلئيسا، كاتەك ھۆلى بەكيشى
كردم بەرەو سروتى دووھم رۆژى جەژنەكانى مەسيح. ھيشتا لاواز بووم، ھيشتا
تۆزەك ناھاسەنگ بووم و ھيشتا كيشم كەم بوو. من و ھۆلى لە ريزى پيشەوھ
دانىشتين. مايكل سوليقان سروتى ئەو رۆژەى بەرپوھ دەبرد و ھاتە پيشەوھ و
پرسىارى كرد ناخۆق من ھەز دەكەم مۆمى دووھمى سروتەكە داگيرسىنم.
نەمدەويست ئەمە بکەم، بەلام ھەرچۆنەك بى کردم. ھەستام و بە نارامىيەكى
چاوپرواننەكراوھوھ چوومە پيشەوھى كلئيسا كە.

یاده وهریم له کاتی چوونه دهره وهم له جهسته هیشتا کړچ و کال بوو و ده چومه هر شوینیک که پیشتر نهیده توانی زور بمجولینیت، نه و هونه و موسیقایه م ده بینی و ده بیست که هموی ده هیئامه وه یاد. نۆته ی بمه بمی شیوه سروده که خه مناکیی ناوچه ی روانگه ی چاوی کر میان ده هیئایه وه یادم. په نجه ره ی شوشه ی په له په له به هه وره کانی و فریشته کانیه وه جوانیی ئیلاهیی ده روزه که یان ده هیئایه وه یاد. تابلویه کی عیسا که نانی له گه ل شوینه که وتوانی ورد ده کرد به سۆزیی چه که ی ده هیئاوه یاد. له رزیم کاتیک نه و نیعمه ته ی خو شه ویستی بیمه رچی ناکۆتای نه ویم هاته وه یاد.

دواچار، تیگه یستم که ئایین به راستی چیه. یان لانی که م ده بوایه چی بیت. من ته نیا بروام به خودا نه بوو، به لکو خودام ده ناسی. کاتیک به ره و میحراب جولام بوئه وه ی بچه پال خوانه که ن فرمیسک به سه ر رومه ته کاندا هاتنه خوار.

به شی سی و سی

کوتا گه مه ی ناگایی

نه گه تۆ سۆراخکه ریکی راسته قینه ی حه قیقه ت بیت، پئیوسته له
ژیانندا لانی که م جاریک، هتا بۆت ده کری، له هه موو شته کان
گومان بکه یه ت.

رینن دیکارت (۱۶۵۰-۱۶۹۶)

دوو مانگی پیچوو تا پاتریی مه عریفه ی ده مارناسیم گه پرایه وه بۆم. بۆ ساتیک
به لاوه نانی نه و راستیه له جه وه ردا موعجیزه ئاسایه ی که به پاستی گه پرایه وه
(هیشتا که یسه که ی من پیشینه به کی پزیشکی نیبه که تیابدا میشکیک له ژیر هیرشی
دریژخایه نی توند له لایه ن به کتریایه کی گرام نینگه تیقی وه کو ئی. کۆلای هیچ شتیک
به و ته واوییه چاک بکاته وه)، کاتیکیش که گه پرایه وه، به رده وام بووم له مملانی
له گه ل نه و راستیه ی که هه ر شتیک که له چوار ده یه دا فیزی ببووم له توژیینه وه و
کار له باره ی میشکی مرۆف، له باره ی گه ردوون و له باره ی نه مه ی که واقع چیه
ناکۆک بوو له گه ل نه وه ی که له ماوه ی نه و حهوت رۆژه ی کۆماکه م نه زموونم کردبوو.
کاتیک که وتمه ناو کۆماکه وه، دکتۆریکی عه لمانی بووم که ته واوی ژیا نی پیشه یی له

هندی سەنگینترین دامەزراوەی توێژینه‌وه له جیهاندا بەسەر بردبوو له هەولێ ئێوەدا که له پەيوه‌ندییەکانی نێوان ناگایی و میشتکی مۆڤ تییگەم. بە و مانایە نییە که بپوام بە ناگایی نەبوو. تەنیا له زۆریی خەلکی هۆشیارتر بوومە‌وه له‌مەر نائەگەری میکانیکی سەرسۆرەینی ئێوەی که سەربەخۆ بی- بەهیچ شیوہیەک!

له ۱۹۲۰ه‌کاندا، فیزیاناس وێرنەر هایزنبرگ (و دامەزێنەرانی تری زانستی میکانیکی کوانتەم) دۆزینە‌وه‌یەکیان ئەنجامدا ئەوەندە سەیر بوو که هیشتا جیهان بە تەواوی له‌گەڵیدا نەسازاوه. له‌کاتی چاودێریکردنی دیارده‌ی نیمچە‌گەردیلە‌بییدا، مه‌حاله چاودێری‌کەر (واته ئه‌و زانایه‌ی که تاقیکردنه‌وه‌که ئەنجام دە‌دات) له‌وشته جیا بکه‌یت‌وه که چاودێری دە‌کریت. له جیهانی رۆژانه‌ماندا، فەرماۆشکردنی ئه‌و راستیه‌یە ئاسانه. ئیمه گەردوون وه‌کو شویتیکی پر له‌شته جوداکان دە‌بینین (میژه‌کان و کورسییه‌کان، خەلک و پوهه‌که‌کان) که ناوبه‌ناو له‌گەڵ یه‌کتیدا کارلیک دە‌کات، به‌لام له‌گەڵ ئه‌وه‌شدا هەر به جودایی دە‌میتنه‌وه. له‌گەڵ ئه‌وه‌شدا، له ئاستی نیمچە‌گەردیلە‌بییدا ئەم گەردوونە‌ی شته جوداکان دە‌رده‌که‌وی که سەرتاپا وه‌مه. هەرچی پە‌یوه‌ندی به یه‌کجار یه‌کجار بچوکه‌وه هه‌یه، هەر شتی‌ک له گەردوونی فیزیکی‌دا تە‌واو رایه‌له به هەر شتی‌کی تره‌وه. له راستیدا، بە‌هیچ شیوہیەک "شته‌کان" له جیهاندا بوونیان نییە، تە‌نیا له‌ره‌له‌ری وزه و پە‌یوه‌ندییەکان بوونیان هه‌یه.

دە‌بوایه مانای ئە‌مه روون بووایه، له‌گەڵ ئه‌وه‌شدا به‌لای زۆری‌که‌وه وه‌ها نە‌بوو. ئە‌سته‌م بوو سۆراخی واقعی جه‌وه‌ریی گەردوون بکه‌یت به‌بی به‌کاره‌ینانی ناگایی. دوور له‌وه‌ی که به‌ره‌میکی لاوه‌کی پرۆسه فیزیکییه‌کان بی‌ت (که من پێش ئە‌زموونه‌که‌م بیرم لی‌کردبووه‌وه)، ناگایی نه‌ک تە‌نیا زۆر واقعی- به‌لکو له راستیدا

زۆر واقیعیتره له بهشهکهی تری بوونی فیزیکی و به ئەگەریکی زۆریش بنه‌مای
 هه‌موویه‌تی. به‌لام هیچ کام له‌م تیگه‌یشتنانه هه‌شتا به راستی نه‌خراونه‌ته ناو
 وینه‌ی واقعی زانست. زۆریک له زاناکان هه‌ول دهنه‌ن ئه‌مه بکه‌ن، به‌لام
 له‌به‌رئه‌وه‌ی هه‌شتا "تیۆره‌ی هه‌موو شتیکی" یه‌گه‌رتوو بوونی نییه که بتوانی
 یاسا‌کانی میکانیکی کوانتەم لیک‌بەت له‌گه‌ڵ ئه‌وانه‌ی تیۆره‌ی ریژگه‌رایی به‌جۆریک
 که ده‌ست بکات به‌گه‌رتنه‌خۆی ناگایی.

هه‌موو شته‌کانی ناو گه‌ردوونی فیزیکی له‌گه‌ردیله پێکهاتوون. گه‌ردیله‌کان
 خۆیان پێکهاتوون له‌ پرۆتۆنه‌کان، ئەلیکترۆنه‌کان و نیوترونه‌کان. ئه‌مانه‌ش،
 (هه‌روه‌کو فیزیاناسه‌کان له‌ سه‌ره‌تا‌کانی سه‌ده‌ی بیستدا دۆزیانه‌وه) هه‌موویان
 بپه‌گه‌ن. بپه‌گه‌کانیش پێکهاتوون له‌ . . . ، ئه‌وه‌ی راستی بیته‌ فیزیاناسه‌کان نازانن.
 به‌لام شتیکی که له‌باره‌ی بپه‌گه‌کانه‌وه ده‌یزانن ئه‌وه‌یه که هه‌ریه‌که‌یان رایه‌له به‌هر
 دانه‌یه‌کی تر له‌گه‌ردووندا. ئه‌مانه هه‌موویان، له‌ قوولت‌ترین ئاستدا، گه‌ریه‌ندن به
 یه‌ک‌تریه‌وه.

پێش ئه‌زمونه‌که‌م له‌ ده‌ره‌وه‌ی جه‌سته، من به‌ شیوه‌یه‌کی گه‌شتی به‌ئاگابووم له
 ئایدا زانستییه‌ مۆدیرنه‌کان، به‌لام دوور و لاتهریک بوون. له‌و جیهانه‌دا که تیایدا
 ژیاوم و جولاوم - جیهانی ئۆتۆمبیله‌کان و خانووه‌کان و میزه‌کانی نه‌شته‌رگه‌ری و
 ئه‌و نه‌خۆشانه‌ی که مانه‌وه یان مردن تا راده‌یه‌ک په‌یوه‌ست به‌وه‌ی ناخۆ به
 سه‌رکه‌وتوویی نه‌شته‌رگه‌ریم بۆ کردن - ئه‌م راستیانه‌ی له‌مه‌ر فیزیای نیمچه
 گه‌ردیله‌یی لێل بوون و لابرابوون. له‌وانه‌یه راست بن، به‌لام په‌یوه‌ندیان به‌ واقعی
 رۆژانه‌مه‌وه نه‌بوو.

به لام کاتیک جهستهی فیزیکیم جیتهیشت، راستهوخۆ ئەم راستییانەم ئەزموون کرد. له راستیدا ههست به دلنیایی دهکەم که ئەمه دهلێم، له کاتیکدا که تەنانەت ئەو زاراوهیەم هەر نەدەزانی، له کاتیکدا که له دەروازەکه و له چهقه که بووم، به راستی "زانستم ئەنجامدەدا". ئەو زانستەهی که بەند بوو به راستترین و ئالۆزکاوترین ئامراز بۆ ئەو تووژینهوه زانستییهی که ئێمه ههمانه:

خودی ئاگایی.

چهندهی زیاتر چوومه قوولاییهوه، ئەوهنده زیاتر قهناعەتم هات که دۆزینهوهکم تهنیا مایهی سهرنج و دراماتیکیه. (زانستی) بوو. په یوهست بهوهی که تو قسه لهگهڵ کێ دهکەیت، ئاگایی یان گهورهترین پازه که رووبهرووی تووژینهوهی زانستی دهبیتهوه یان شتیکی سهرتاپا روون و سادهیه. ئەوهی که مایهی سهرسوپرمانه ئەوهیه که چون ژمارهیهکی زۆرتری زانایان پێیان وایه ئەوهی دووهمیانه. بۆ زۆریک —هوانه شه زۆربه یان— له زاناکان، ئاگایی به راستی ئەوه ناهینیت نیگه رانی بیت چونکه تهنیا بهرهمیکی لاههکی پرۆسه فیزیاییه کانه. زۆریک له زاناکان زیاتریش دهپۆن و دهلێن ئاگایی نهک تهنیا دیاردهیهکی لاههکیه، بهلکو تەنانەت (واقیعی)یش نییه.

لهگهڵ ئەوهشدا زۆریک له پێشهنگانی دهمارناسی ئاگایی و فلسهفهی ئەقل، هاوړا نین. به درێژایی ئەو چند دهیهی دوایی، ئەوان "کێشه سهختهکانی ئاگایی" یان ناسیووتهوه. ههرحهنده بهرۆکه که چند دهیهیهک بوو له تیکه لیبوونهوهی ئاقاره گشتیه که دا بوو، ئەوه (دهیفد چالمهزن) بوو که له کتیبه نایابه کهیدا له ۱۹۹۶ به ناوی (ئهقلی به ئاگا) که پیناسهی کرد. کێشه سهخته که

پەيوەندى ھەيە بە خودى بوونى ئەزموونى ئاگايى و دەكرىتە بەسەر ئەم
پرسيارانەدا شىتال بكرىت:

ئاگايى چۆن لە كارکردنى مېشكى مرقۇفەو ھەسەرھە لادەدات؟

چۆن پەيوەندى ھەيە بە و رەفتارەو ھەسەرھە لادەدات؟

چۆن جىھانى دركراو پەيوەندى ھەيە بە جىھانى واقىيەو ھەسەرھە لادەدات؟

كىشە سەختەكە ئەو ھەندە قورسە كە ھەندى لە بىرمەندان وتوويانە و ھەسەرھە لادەدات كە لە
دەرەو ھەسەرھە لادەدات تەواوى "زانست" داىە. بەلام ئەمەي كە دەكەوتتە دەرەو ھەسەرھە لادەدات
زانستى ھەنووكەيى بەھىچ شىئەيەك دياردەي ئاگايى سووك ناكات- لە راستيدا
ئەمە نىشانەيەكە بۆ پۆلى بى سنوورى لە گەردووندا.

زالبوونى ئەو مېتودە زانستىيەي كە بە درىژايى چوارسەد سالى رابردو تەنيا و
تەنيا پەيوەندى كە لە رووبەرى فيزىكىداىە، كىشەيەكە گەرە دەخاتەپوو: ئىمە
پەيوەندىمان لە گەل ئەو پازە قوولەي لە چەقى بوونداىە لە دەستداو- كە
ئاگايىمانە. ئەمە (بەناوى جىاجيا و بە دەربىرى لەلايەن جىھانىيى جىاجياو)
لەلايەن ئايىنەكانى پېش مۆدىرن بەباشى ناسراو و گرنكى پىدراو، بەلام لەلايەن
كەلتورى خۆرئاوايە لەمانىمان بزرە لەكاتىكدا كە پەيتاپەيتا زياتر عاشقى ھىزى
تەكنۆلۆژيا و زانستى مۆدىرن بووين.

بۆ ھەموو ئەو سەرکەوتنەنى شارستانىيەتى خۆرئاوا بە دەستى ھىتاو، جىھان
باجىكى گەرە داو لە سۆنگەي پىكھاتەي ھەرە گرنكى بوونەو- رۆحى
مۆيىمان. ديوى تارىكى تەكنۆلۆژياي بال- جەنگى مۆدىرن و خۆكوشتن و
كوشتارى بى باكانە، ئافاتى رووبەرە شارنشىيىيەكان، كارەساتى ژىنگەي، گۆرپانى
كارەساتبارى ئاو و ھەوا، بەجەمسەرىبوونى سامانە ئابورىيەكان- بايى پىويست

خراپه. له هه مووی خراپتر، ته رکیزمان له سهر به ره وپیشچوونی خیرا له زانست و ته کنترولژيادا نیمه ی تا راده یك كه موکورت کردووه له مانا و خوښی و زانینی نه مه ی که چوڼ ژيانمان له ناو نه خشه ی مه زنی بووندا بو تاهه تايه جیي ده بیته وه.

پرسیار له باره ی رۆح و نه ودیوی ژیان، زیندوو یوونه وه، خوا و به هشت قورسه له ریگه ی نامرازه زانستییه ته قلیدییه کانه وه، که ده لئین له وانه یه نه م شتانه بوونیان نه بی. به هه مان شیوه، دیارده ی ناگایی دریزبووه وه، وه کو لابه لا بینین، ههستی شه شه م، شت جولاندن به هیزی نه قل، ناینده خویندنه وه، ته له پاتی و درک کردنی پیشوه خت، به شیوه یه کی کاریگر به ره نگارن له به رانه ر لی تیگه یشتنیان له ریگه ی لیکنولینه وه ی زانستییه "ستاندارد" ه کان. پیش کوماکه م، گومانم هه بوو له راستبوونیان، به شیوه یه کی سه ره کیش له به رنه وه ی که له ناستیکی قولدا نه زمونم نه کردبوون و له به رنه وه ی نه ده کرا به شیوه ی حازربه ده ست له ریگه ی جیهانبینی زانستی ساده کراوه وه روون بکریته وه.

وه کو زوریک له گومانکه ره زانستخوازه کان، ره تم ده کرده وه ته نانه ت چاو به و داتایه شدا بخشینم که په یوه نندیان به پرسه کانی نه م دیاردانه وه هه یه. هه ر له پیشدا حوکم له سهر داتایه که و سه رچاوه کانی ده دا، چونکه روانگی سنووردارم نهیده تروانی ته مومژاویترین بیروکesh له باره ی نه مه وه دابین بکات که ده بی نه و شتانه به راستی چوڼ رووبده ن. نه وانه ی پیداگری ده کن له مه ر نه وه ی که به لگه نییه بو دیارده ی پیشانده ری ناگایی دریزبووه وه، سه رباری به لگه ی زوری پیچه وانه ی نه و قسه یه، به نه نقه ست خوښان نه زان ده کن. نه وان پیمان وایه که راستییه که ده زانن بی نه وه ی برواننه راستییه کان.

بۆ ئهوانه‌ی که هیشتا له داوی گومانگه‌راینی زانستیدا ماونه‌ته‌وه، پێشنیار ده‌که‌م کتیبی (ئه‌قلی ساده نه‌کراوه: به‌ره‌و ده‌روونناسیه‌کی سه‌ده‌ی بیست و یه‌ک) که له ساڵی ۲۰۰۷دا چاپ کراوه. به‌لگه‌ی ئاگایی ده‌ره‌وه‌ی جه‌سته له‌م شیکردنه‌وه زانستیه‌ بی‌ وینه‌یه‌دا به‌ باشی خراوه‌ته‌پوو. (ئه‌قلی ساده نه‌کراوه) به‌ره‌مه‌میکی گه‌وره‌ی گروپێکی سه‌نگین و ناسراوه به‌ناوی (گروپی تووژینه‌وه ئیدراکیه‌کان) که شوینه‌که‌ی له زانکۆی فیرجینیا. نووسه‌ران چاوخشاندنێکی چروپریان بۆ داتای په‌یوه‌ندیدار ئه‌نجام داوه و ئه‌نجامگه‌ریه‌که‌ بی‌ چه‌ندوچونه: ئه‌م دیاردانه واقه‌ین و پێویسته ئێمه هه‌ول بده‌ین له‌ سروشته‌که‌یان تیبگه‌ین ئه‌گه‌ر ده‌مانه‌وی له واقه‌یی بوونمان تیبگه‌ین.

ئێمه فریو دراوین بۆ ناو ئه‌و بیرکردنه‌وه‌یه زانستیه‌ی که جیهانبینی زانستی به‌ خێرای له (تیۆره‌ی هه‌موو شتێک) نزیك ده‌بیته‌وه که پێناچی به‌شی پێویست بواری بۆ رۆحمان، گیانمان یان بۆ ئاسمان و خودا به‌یلتیه‌وه. گه‌شته‌که‌م بۆ ناو قوولایی کۆما، بۆ ده‌ره‌وه‌ی ئه‌م پانتاییه‌ فیزیکیه‌ نزمه و بۆ ناو کاریگه‌رتین شوینی نیشه‌جیبوونی خالقی به‌توانا، که‌لینی بی‌ پایان گه‌وره‌ی نیوان زانینی مرۆییمان و قه‌له‌مه‌وه‌ی بی‌ وینه ئیله‌هامبه‌خشی خودای ده‌رخست.

هه‌ریه‌ک له ئێمه له‌گه‌ڵ ئاگاییدا زیاتر له هه‌رشتێکی تر ئاشناتره و له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا یه‌کجار زۆرتر له شته‌کانی تری گه‌ردوون تیده‌گه‌ین نه‌ک له میکانیزمی ئاگایی. ئاگایی ئه‌وه‌نده نزیکه له‌ خۆمانه‌وه که ته‌قربه‌ن بۆ تاها‌تایه دووره له‌وه‌ی پێیگه‌ین. هه‌چ شتێک نییه له‌باره‌ی فیزیای جیهانی ماددی (کوارک، ئه‌لکترۆنه‌کان، فۆتۆنه‌کان، گه‌ردیله‌کان و هه‌تر) و به‌شێوه‌ی دیاریکراو بونیادی ئالۆسکاوی می‌شک که‌مترین سه‌ره‌داو له‌باره‌ی میکانیزمی ئاگایی ده‌دات به‌ده‌سته‌وه.

له راستیدا، گه وړه ترین سهره داوی واقعی رووبه ری رۆحیمان ئەم (پرازه قووله) ی بوونی ئاگایانه مانه. ئەمه یان نیشانه یه کی رازنامیزتره له وهی که زاناکان و ده مارناسه کان خۆیان پیشانیانداوه که ده توانن مامه له ی له گه لدا بکن و نه توانینیان بۆ ئەم کاره په یوه ندی گهرم و گورپی نۆوان ئاگایی و میکانیکی کوانتەم- و لیره وه واقعی فیزیکی- به لیلی هیشته وه ته وه.

بۆنه وهی به راستی له ئاستیکی قولدا تاوتوتوی گهردوون بکهین، پتویسته به رۆلی بنچینه یی ئاگایی له وینه کردنی واقعی بزانین. تاقیکردنه وه زانستییه کان له میکانیکی کوانتەمدا باوکه بلیمه ته کانی بواره که ی تووشی شوک کرد، که زۆریکیان (له وانەش ویرنه ر هاینزبیرگ، وولفگانگ پۆلی، نیلز بۆهر، نیروین شرۆدینگر، سیر جهیمز جینز) روویانکرده جیهانبینی نادیار بۆ ده سته که وتنی وه لام. ئەوان درکیان به وه کرد که نه سته مه تاقیکه ره وهی زانست له تاقیکردنه وهی زانستی جیا بکه یته وه، و واقع به بی ئاگایی روون بکه یته وه. ئەوهی که من له دهره وه دۆزیمه وه ئالۆسکاوای و مه زنا یه تی وه سفنه کراوی گهردوون و ئەوه بوو که ئاگایی بنه مای هه موو ئەو شتانه یه که هه ن. من ئەوه نده به شیوه ی سه راپاگیر پییه وه گریدرام که زۆرجار جوداییه کی واقعی نه بوو له نۆوان "من" و ئەو جیهانه ی که به ناویدا ده جولام. ئەگه ر پتویست بووایه هه موو ئەو کورت بکه مه وه، ئەوا به که م جار ده موت، گهردوون زۆر گه وړه تره له وهی که دهرده که ویت ئەگه ر ته نیا بروانینه ئەو به شانە ی که له بهرچاوانن. (ئەمه له راستیدا به شی هه ره زۆری تیگه یشتنی شوپرشگێرانه نییه، چونکه زانستی باو دان به وه دا ده نیت که ۹۶٪ ی گهردوون "ماده ی تاریک و وزه" یه. ئەم کیانه تاریکانه چین؟ هیشتا که س نازانیت. به لام ئەوهی که نه زموونه که ی ناناسایی کردم ئەو کتوپره بزۆینه ره بوو که به هۆیه وه

رۆلى بنچىنەيى ئاگايى، يان رۆحم ئەزمون كىرد. ئەمە تىۋرە نەبوو كاتىك من لەوى
 فىزى بووم، بەلكو راستىيەكى ھەژنەر و دەستبەجى بوو ۋەكو تەۋزىمىكى ھەۋاي
 بەستەلكى باكور لە روخسار). دووم: ئىمە - ھەرىك لە ئىمە - بەشىۋەيەكى
 ئالۆسكاو و دانەبىراو پايەلەن بە گەردوونەۋەي گەۋرەۋە، مالى راستەقىنەمانە و گەر
 پىمان ۋابى ئەم جىھانە فىزىكىيە ھەموو ئەۋ شتەيە كە گىرنگە ۋەكو ئەۋە ۋايە
 دەرگاي ژورىكى بچوك لەسەر خۆت دابخەيت و ویناي ئەۋە بکەيت كە لەدەرەۋەپرا
 ھىچ شتىكى تر بوونى نىيە. سىيەم: ھىزى بەرجەستەي (باۋەپ) لە سازگارکردنى
 "ئەقل بەسەر ماددە" دا. من زۆرچار ئەۋ كاتەي كە خويندكارى پزىشكى بووم گىژ
 دەبووم لەبەرانبەر ھىزى سەرسوپھىنى دياردەي (دەرمانە درۆزنە) - ئەمەي كە
 دەبوۋايە توۋزىنەۋە پزىشكىيەكان ۲۰٪ سۈدى ئەۋ سوۋدە كۆنترۆل بکەن كە
 پەيۋەست بوو بە بىۋاي نەخۆش لەمەپ ئەۋەي كە دەرمانىك ۋەردەگىرەت يارمەتى
 دەدات ئەگەرچى تەنیا ماددەيەكى ناكىمىيى بوو. لەبرى بىننى ھىزى كارىگەرى
 باۋەپ و ئەمەي كە چۆن كار دەكاتە سەر تەندروسىمان، پىشەي پزىشكى
 پەرداخەكەي بە "نىۋە بەتال" دەبىنى - ئەمەي كە دياردەي دەرمانە درۆزنە
 بەربەستە لەبەردەم پىشاندانى چارەسەر.

لە چەقى مەتەلى مىكانىكى كوانتەمدا درۆي تىگەيشتىمان ھەيە لەمەپ شوپىن لە
 بۆشايى و كاتدا. تەۋايى بەشەكەي تىرى گەردوون - واتە زۆرىنەي ھەرە گەۋرەي -
 بە راستى دوور نىيە لىمانەۋە لە بۆشايىدا. بەلى، بۆشايى فىزىكى، ۋاقىيى ديارە
 بەلام سنووردارىشە. تەۋايى درىژى و بەرزىي گەردوونى فىزىكى ۋەكو ھىچ ۋايە لە
 بەرانبەر روۋبەرى رۆخىدا كە ئەمى لىۋە سەرچاۋەگرتوۋە - روۋبەرى ئاگايى (كە
 لەۋانەيە ھەندى كەس ۋەكو "ھىزى ژيان" نامازەي پىبەكەن).

ئەم گەردوونە يەكجار مەزنى بەھىچ شىۋە يەك "دوورە دەست" نىيە. لە راستىدا، پىك لىرە يە - پىك لەو شوپنە يە منى لىم، خەرىكى تايپ كردنم و پىك لەو شوپنە يە تۆى لىيت، كە دەيخوئىنيتەو. لە رووى فېزىكىيەو دەور نىيە، بەلام تەنيا لەسەر لەرىنەو (تەرەدود) كى جىاواز ھە يە. پىك لىرە، ھەر ئىستا، بەلام ئىمە لىي بەئاگا نىن چونكە ئىمە بە پادە يەكى زۆر داخراوین لە بەرانبەر ئەو لەرىنەوانە يە خۆى لەسەر دەردەخات. ئىمە لە پەھەندەكانى كات و بۆشايى ئاشنا دا دەژىن، كە بە سنووربەندىيە تايبەتەكانى ھەستەكانمان و ئاستى ئىدراكمان لەناو مەودا كە دا دەورە دراو ھەر لە كوئنتە مى نىمچە ي گەردىلە يىو تە سەرتاپا ي گەردوون. ئەم پەھەندانە، لەكاتى كدا كە زۆر شتىان ھەن بۆيان تەبان، بەھەمان شىۋەش لەو پەھەندانە ي ترمەن دادەبرىنن كە ھەن.

يۆنانىيە كۆنەكان ھەموو ئەمەيان سەردەمىكى زۆر لەمەوپىش دۆزىيەو و من خۆم ئەو ھەم دۆزىيەو كە تازە چىان پىكاو ھە: ئەوانە ي ھەكو يەكن لە يەكتر تىدەگەن. گەردوون بە شىۋە يەك بونىاد نراو كە بۆئەو ي بە راستى لە ھەر بەشىكى ئاست و پەھەندە زۆرەكانى تىبگەيت، ئەوا دەبى بىيەتە بەشىك لەو پەھەندە. يان بە دەربىرىكى وردتر، دەبى تۆ خۆت بەيەتەو بۆ ھاوھەستىيەك لەگەل ئەو بەشە ي گەردوون كە تۆ ھەنو كە ھەتە بەلام لەوانە ي لىي بەئاگا نەبوويت.

گەردوون سەرەتا يان كۆتايى نىيە و خودا لە ھەر تۆزقالتى كدا ئامادە يى ھە يە. بەشىكى زۆرى - لە راستىدا زۆربە ي - ئەو شتە ي كە دەبووا يە خەلكى لەبارە ي خودا و جىھانە رۆحىيەكانەو بىلەن برىتى بوو لە ھىنانە خوارەو يان بۆ ئاستى

ئیمه، نهك بهرزكردنه وهی ئیدراکمان بۆ ئاستیان. ئیمه به وه سفکردنه ناته واوه کانمان سروشتی به پاستی مه زنیان، دهنه خشینین.

به لام هه رچه نده قهت دهستیپینه کردوه وه قهت کۆتایی نایهت، گهردوون هه لوهستهی تیدایه، که مه بهست لئی هینانه ناوبوونی بوونه وه ران و ریگه دانیانه تا به شداری له شکۆمه ندیی خودا دا بکه ن. ئه و (ته قینه وهی گه وره) بهی که گهردوونی دروستکرد به کیک بووه له و "هه لوهسته" انه. دیمه نی ئۆم له دهره وه پرا، سه رتاپای خه لقی ئۆم -ی ده گرتنه وه و له سه روو پانتایی ره هه ندیی بالایی بینایی منه وه بوو. لیره دا بینین، زانین بوو. جیاوازی نه بوو له نیتوان ئه زموونکردنی شتیك و تیگه یشتنم بۆی.

ئیتسا "من کویر بووم، به لام ئیتسا ده بینم" مانایه کی نوئی گرتبووه خۆی، چونکه ریک له وه تیگه یشتم که ئیمه له سه ر زه وی چه نیک کویرین به رانه ر ته واوی سروشتی گهردوونی رۆحی - به تایبهت خه لکی وه کو من که پرۆیان وابوو مادهه کرۆکی واقیعه و بیرکردنه وه به کی دیکه، ناگایی، ئایدیاکان، ههسته کان، رۆح ته نیا به ره مه می مادهه ن.

ئهم دهرکه وتنه به شیوه به کی به کجار زۆر کاری تیکردم، چونکه ریگه ی پیدام به رزاییه سه رسوپهینه کانی هاوهستی به دی بکه م و له وه تیگه م که چیمان له پیشه وه یه، کاتیک هه ریه ک له ئیمه سنووربه ندیبه کانی میشک و جهسته ی فیزیکیمان جیده هیلئیت.

که پ. گالته. به زه یی. هه میشه پیم وابوو ئه و تایبه ته ندییانه ئیمه ی مرۆڤ هیناومانه کایه وه بۆ ئه وهی خۆمان له گه ل جیهانی نا عادیلان و ئازاربه خشدا بسازینین. هه رواشه. به لام سه رباری ئه وهی که دلنه وایببه خشن، ئهم

تایبەتمەندییانە دانپیانانی - کورت و خێرا، بەلام گەرگ-ی ئەو راستییەن کە مەلەکانی و ئیئەشەکانمان هەرچیەک بێ لەم جیھانەدا، ئەوا ناتوانن بە راستی کار بکەن سەر ئەو بوونە تاھەتایبە گەورانە ئیئە لە راستیدا تیاپاندا. پێکەنین و گەپ لە ناوەرۆکدا بیرھێنەرەوہی ئەوہن کە ئیئە زیندانی ئەم جیھانە نین، بەلکو رێبوارین پیایدا.

لایەنێکی تری ھەوایی خۆش ئەوہیە کە تۆ پێویست ناکات تەقربەن بمریت بۆئەوہی سەیرێکی پشت پەردەکە بکەیت - بەلکو پێویستە کارەکە بکەیت. زانین لەبارە ی ئەو قەلمرەوہ لە کتێبەکان و سیمینارەکانوہ سەرەتایەکە - بەلام دواجار، ھەریەکیک لە ئیئە دەبێ بچیتە قوولایی ناگایبەکە یەوہ، چ لە رێگە ی نزا یان پامان لە ناخ (میدیتەیشن) بۆ گەیشتن بەو راستییانە.

پامان لە ناخ بە شتواری جیا جیا دەبێ. ئەوہیان کە لە سەر و ختی کۆماکە مەوہ بەکە لکترین بووہ بۆم، ئەوہیە کە (رۆبەرت ئە ی مۆنرۆ) دامەزینەری پەیمانگای مۆنرۆ لە (فابەر)ی شیرجینیا دایناوہ. ئازادییان لە ھەر فەلسەفە یەکی دۆگماتیک، سوودێکی بێ وینە دەبەخشیت. تاکە دۆگمایەک کە پە یوہندی بە سیستەمی پروفە ی پامانی مۆنرۆوہ ھەبیت ئەمە یە: "من لە جەستە ی فیزیکیم زیاترم". ئەم گوزارشتە سادە یە دەلالاتی قوولی ھە یە.

رۆبەرت مۆنرۆ بەرھەمھێنەرێکی سەرکەوتووی پروجرامی رادیۆ بوو لە ۱۹۵۰کاندا لە نیویۆرک. لە پروسە ی لیکۆلینەوہ لە بەکارھێنانی تۆمارە دەنگیەکاندا وەکو تەکنیکێکی فیربونی خەوتن، ئەو ئەزمونی دەرەوہی جەستە ی دەستپیکرد. توێژنەوہ چروپەرەکە ی بۆ زیاتر لە چوار دە یە سیستەمیکی بەھیزی لیکەوتەوہ بۆ

جولاندنی گه پانی ناگایانهی قوول له سهر بنه مای نه و ته کنۆلۆژیا دهنگیبه ی که به ناوی "هیمی-سینک" به ره می هینابوو.

"هیمی-سینک" ده توانی کردار و هۆشیارییه کی هه لۆژیدراوانه چر بکاته وه له ریگه ی دروستکردنی دۆخیکی پشوونامیز و نارام. "هیمی-سینک" له وه زیاتر پیشکesh دهکات، له گه ل نه وه شدا- دۆخه گه شه سه ندووه کانی ناگایی ریگه خۆش ده که ن بۆ گه یشتن به شیوازه ئیدراکیه کانی تر، له وانه ش پامانی قوول له ناخ و دۆخه نادیاره کان. هیمی سینک بریتیه له فیزیای ریگخستنی زنگانه وه ی شه پۆله کانی میشک، په یوه ندیبان به سایکۆلۆژیای ئیدراکی و ره فتاریی ناگاییه وه و به فیزیۆلۆژیی بنچینه یی میشک-نه قل و ناگاییه وه.

هیمی سینک بنه مای دیاریکراوی شه پۆله دهنگیبه کانی ستیریۆ (که له ره کانیا ن له هر گوچکه په کدا جیاوازه) بۆ بزواندی چالاکیی شه پۆلی میشک هه ماهه نگرارو. ئەم "پیتمه جوت گوچکه یی" یانه به له رینه وه یه ک به ره م دین که جیاوازییه کی حسابیه له نیوان دوو له ره ی گرنکدا. به به کارهینانی سیسته میکی ته وقیتی کۆن به لام ته واو ورد له به شی خواره وه ی میشکدا که به شیوه یه کی ئاسایی ده بینه هۆی سنووردارکردنی سه رچاوه کانی دهنگ به ناراسته ی ئاسۆیی ده وری سه ر، ئەم پیتمه جوت گوچکه ییانه ده توانن (ریتیکیولا نه کتیفه بیتینگ سیستم) ی نزیك ده ستکاری بکه ن که ئیعازی ته وقیتی به رده وام دابین ده که ن بۆ بنکی میشک و کۆرتیکس و ناگایی لیده که ویتته وه. ئەم ئیعازانه بزوانی هاوکاتی شه پۆلی میشک به ره م دینن به دوورایی ۱ بۆ ۲۵ هیرتز (هیرتز یان سوپیک له هر چرکه په کدا) له وانه ش ناوچه ی گرنکی ژیر ئاستی ئاسایی بۆ بیستنی مرۆف (۲۰ هیرتز). ئەم نزمترین دووراییه په یوه ندی هه یه به شه پۆله کانی میشک له دیلتا (که متر له ۴ هیرتز که به شیوه یه کی

ئاسایی له خەویکی قوولی بی خەوندا هەیه)، تیتا (٤ بۆ ٧ هیزتزی که له پشودان و پامانی قوول و له خەوی بی جولانەوهی چاودا هەیه) و دوراییه کانی ئەلفا (٧ بۆ ١٢ هیزتزی، که له خەو به خەونهوه یان چاوجولان، خەوالوویی له سەرۆبهری نوستندا و پشودانیکی بیدارانەدا هەیه).

له گەشته که مەدا بەرەو تیگەیشتن لەدوای کۆماکەم، هیمی سینک بەشیۆهیه کی کاریگەر ئامرازیکی دابین کرد بۆ سستکردنی کرداری فلتەرکردنی میشکی جەستەیی لەریگە جیهانییانه هەماهەنگکردنی چالاکی کارەبایی نیۆکۆرتیکسم، هەرۆه کو چۆن لەوانەبوو مینینجایسته که م ئەمە ی بکردایه بۆ سەر بەستکردنی ئاگایی دەرۆهوی جەستەم. بپوام وایه که هیمی سینک توانای پیدوام تا بگەریمه وه بۆ قەلەمپه ویک که هاوشیۆهیه له گەل ئەوه یان که له کۆما قوولە که مەدا بۆی چووم، بەلام بەبی ئەوهی که بەشیۆهیه کی کوشنده نەخۆش بم. بەلام ریک وه کو خەونه کانی فرینم کاتیک منال بووم، ئەمە زۆر زیاتر پرۆسه یه کی ریگەدانه به گەشته که تا دەرکه وی- ئەگەر هەول بەم زۆری لیبکه م، که له راده بەدەر بیری لیبکه مه وه، یان به کجار زۆر پرۆسه که له ئامیز بگرم، ئەوا ئەنجامی نابێ.

بەکارهینانی وشە ی (هەموو شتی زانین) نەگونجاوه، چونکه ئەو سەرسامکه ریبه و هیزه ئەفرینه ره ی من بینیم له ویدیو ناوانانه وه بوو. درکم به وه کرد که له راستیدا حەرامی هەندی له ئایینه کان بۆ ناوانی خودا یان وینه کردنی پتغەمبە رانی خودا راستییه کی درکپیکراوی تیدایه، چونکه واقعیه تی خودا له راستیدا زۆر به تهواوی له سەرۆ هەر ته قەلایه کی مرفه وه یه بۆ ویناندنی خودا له وشە کان یان وینه کاندایه له کاتیکدا که لیره ی ن له سەر زه وی.

ههروهكو چۆن هۆشياريم هه م تاكه كه سى و له گه ل ئه وه شدا به ته واوى يه كگرتوو بوو له گه ل گه ردووندا، سنوره كانى ئه وهى كه من وهكو "خۆم" له كاتيك له كاته كاندا به رته سك ده بووه وه و له كاتى تر دا فراوان ده بوو بۆ گرتنه خۆى هه موو ئه وهى كه له سه رانسهرى تا هه تايدا هه يه. هه ندى جار ناروونى سنورى نيوان هۆشياريم و پووبهرى ده ورم ئه وه نده زياد ده بوو كه ده بوومه سه رتاپاى گه ردوون. به ده ربهرينيكى تر، به شيوه يه كى كاتى يه كبوونم له گه ل گه ردووندا بينى، كه ته واوى كاته كه هه ره بووه، به لام تا ئه و كاته كويز بووم به رانبهرى.

هاوشيوه بوونيك كه من زۆر جار به كاريد هينم بۆ پيشاندانى ئاگاييم له و قوولترين ئاسته دا هيلكه ي مريشكه. له كاتيكدا كه له چه قه كه بووم، ته نانه ت كاتيك له گه ل گۆى رووناكييه كه و ته واوى گه ردوونى ره هه ند بالا له سه رتاپاى تا هه تايدا بووم به يه ك، به شيوه يه كى به هيز هه ستم كرد كه لايه نى بنچينه يى (بزوينه رى سه ره كى) ئه فرينه رانه ي خودا قاوغى ده ورى ناوه روكى هيلكه يه، به شيوه يه كى تۆكمه په يوه ندياره (وهكو چۆن ئاگاييمان دريژبووه وه يه كى راسته وخۆى خودا وه نده) له گه ل ئه وه شدا تا هه تا به له وديو تواناى هاوه ستييه كى ره هادايه له گه ل ئاگايى خولقي تراودا. ته نانه ت ئه و كاته ش كه ئاگاييم يه كبوو له گه ل تا هه تايدا، هه ستم كرد كه ناتوانم به ته واوى ببمه يه ك له گه ل هۆكارى ئه فرينه رى، سه رچاوه گرتنى هه موو ئه و شتانه. له كرۆكى بى سنورترين يه كبووندا، هيشتا ئه و دووانه ييه هه بوو. ئيمكانى هه يه كه دووانه ييه كى وه ها ئاشكرا هه روا ده ره نجامى هه و لدان بيت بۆ گه رانده وهى ئه و هۆشياريه بۆ ئه م پانتاييه.

من قه ت دهنگى ئۆم-م راسته وخۆ نه بيبست نه روخساريشم بينى. وهكو ئه وه وابوو كه ئۆم له ريگه ي ئه و بېرۆكانه وه قسه م له گه ل بكات كه ده گوت شه پۆلى

دیوارن پیامدا تیپەر دەبن، هه موو شتیکی دهووم دههیننه له رزه و پیشانی دهدهن که تووژۆکی قوولتری بوون ههیه - تووژۆک که هه موومان هه میسه به شیکین لئی، به لام به شیوهیهکی گشتی لئی به ناگا نین.

که واته من راسته وخۆ په یوه ندیم له گه لّ خودا دا ده کرد؟ بئگومان. که به م شیوهیه ده یلیم کارتیکه ر دیاره. به لام کاتیک روویده دا، هه ستیکی له وشیهیهی نه ده به خشی. له بری نه مه، هه ستم ده کرد شتی ده که م که هه ر رۆحیک ده توانی بیکات کاتیک جه ستهی به جی دیلّیت و شتیکه که ئیمه هه موومان ده توانین هه ر ئیستا له ریگی شیوازی جیا جیای نزا و رامانی قوول بیکه نین.

په یوه ندیکردن له گه لّ خودا سه رووناساییترین نه زموونی ویناکراوه، له گه لّ نه وه شدا سروشتیترینیانه، چونکه خوا هه میسه له ئیمه دا نامادهیی ههیه. عالمه، قادره، که سییه - و به بی مه رج ئیمه ی خوش دهوی. ئیمه به رایه له ئیلاهییه که مانه وه به خودا، وه کو (یهک) گریدرایینه ته وه.

به شی سی و چوار

دوایین ته نگژه

پتویسته نارهنوومند بم بق وازهینان له وهی که هم
بوئوهی بیمه نه وهی که ده بم.

نهلبرت نه نیشتاين (۱۸۷۹-۱۹۵۵)

نه نیشتاين یه کیک بوو له زانا دلخوازه کانی سه ره تام و نه و ته یه ی سه ره وهی،
همیشه یه کیک بووه له و ته دلخوازه کانم. به لام ئیستا له وه تیگه یشتووم که نه و
قسانه به راستی چ مانایه ک ده به خشن. هرچه نده ده مزانی چهنده شیت
ده رده که وم کاتیک به سه ره اته که م بو هاوکاره کانی بواری زانستم ده گپرمه وه-
هر وه کو ده متوانی له ده برپینه ساردوسر یان شله ژینه ره کانیا ندا ببینم- ده مزانی
شتیک ده گپرمه وه که مۆرکی راستی زانستی هیه. و نه مه ی که ده رگای
کردووه ته وه پوهو و جیهانیک ی نوئ- گه ردوونیک ی ته واو نوئ- ی تیگه یشتنی
زانستی. تیبینیکردنیک که پیزی له خودی ناگایی نا وه کو مه زنتین کیان له هموو
بووندا.

به لآم رووداويكي ناسايي نه زمووني نزيكه مهرگ به سهر مندنا نه هاتبوو. يان به ده رپرينيكي وردتر، گروپيكي بچوكي نه زموونه كان هه بوو كه من پيايدا تيئه په ريبووم و هه مووي په يوه ندي به راستيه ك هه بوو:

له كاتيكا كه له ده روه بووم، شوناسي زه مينيم بير نه مابوو.

هه رچنده دوو نه زمووني نزيكه مهرگ كتومت وه كو يه ك نين، من هه ر زوو بوم ده ركوت كه له خويندنه وه مدا بو نه مه، ليستيكي پايه داري تايبه تمه ندييه نمونه ييه كان هه يه كه زوريكيان هه يانه. يه كيك له وانه ديدار له گه ل كه سيك يان زياتري خه لكي مردوو بوو كه كه سي نه زمووني نزيكه مهرگ له زياندا ناسيوويه تي. من كه سم له وانه نه بيني كه له زياندا ده مناسين. به لآم نه م لايه نه زور قالي نه كردم، چونكه راسته وخو بوم ده ركوت كه بيرچونه وهم بو شوناسي زه مينيم ريگه ي بو خوش كردبووم قوولتر بپوم "له وه" ي كه زوريك له كه ساني نه زمووني نزيكه مهرگ بوي روشتبوون. بيگومان له وه دا شتيك نه بوو سكالاي له باره وه بكرئ. نه وه ي كه قالي كردم نه وه بوو كه يه ك كه س هه بوو زور حه زم ده كرد بيبينم. باوكم چوار سال پيش كو ماكه م مردبوو. به له به رچاوگرتني نه مه ي كه چون هه ستم كردبوو كه نه متووانيوه به ستاندارده كاني نه و بگوئيمه وه له و ساله به فيرچووانه مدا، بوچي نه و له وي نه بوو پيم بلت ناساييه؟ چونكه له راستيدا ناسوده يي شتيك بوو كه خزم يان هاوپياني كه سي نه زمووني نزيكه مهرگ به زوري ناراسته يان ده كرد. من تامه زروي نه و ناسوده ييه بووم. له گه ل نه وه شدا پيم نه گه يشت.

بيگومان نه مه به و مانايه نيه كه هيج وشه يه كي ناسوده ييم پينه گه يشت. من نه مه له كچي سهر بالي په پوله كه پي گه يشت. به لآم هه رچنده نه و كچه بي وينه و فريشته ناسا بوو، كه سيك نه بوو كه من ده مناسي. له به رنه وه ي هه ر كاتيكا كه به

سەر بائی په پوله که ده چومه ناو نه و دۆله نمونه ییوه ده مبینی، روخساریم به ته وای بیر هاته وه - بائی نه وه ندهش زۆر که ده مزانی قهت له ژياندا چاوم پیتی نه که وتوه، لانی که له ژيانی سەر زه ویمدا. له نه زمونه کانی نزیکه مه رگیشدا به زۆری دیدار بوو له گه ل هاوپی یان خزمیکی زه مینی که کهسانی نه و نه زمونانه به دیان ده کرد.

هر چه ندهی لیتی وردبوومه وه، نه م راستییه گومانیکی خسته میتشکه وه له مه پر نه وهی که هه موو نه مه چ مانایه کی به خشیووه. نه وه نه بوو که گومان هه بی له وهی که به سهرم هاتوه. نه مه مه حال بوو و نه م گومانه م ریک نه و کاته ده بوو که گومان بگردایه له هاوسه ریتیم له گه ل هۆلی یان خۆشه ویستیم بۆ مناله کانم. به لام راستییه نه مه ی که سه فرم بۆ نه ویدیو به بی بینینی باوکم نه نجامدا بوو و چاوم که وتبوو به هاوه له جوانه که م له سەر بائی په پوله، که نه مده ناسی، هیشتا گرفتیی بۆ دوست ده کردم. به له بهر چا و گرتنی سروشتی یه کجار سۆزاویم له گه ل خانه واده که مدا، هه سترکردم به شایسته نه بوون چونکه به لاوه نرابووم، بۆچی نه و په یامه ته و او گرنگه - ی نه مه ی که من خۆشو یستراوم، که قهت به لاوه نه تراوم - که سیک نه یکه یاند که ده یناسم؟ که سیک و هکو. . . باوکم؟

له بهر نه وهی له راستیدا "به لاوه نان" له ئاستیکی قولدا، نه و هه سته بوو که له سه رتاپای ژياندا هه مبوو - سه رباری نه و هه موو باشترین هه ولانه ی که خانه واده که م بۆ ساپیژکردنه وهی نه و هه سته له ریکه ی خۆشه ویستیانه وه. باوکم زۆر جار پیتی ده وتم نه وه نده خه می نه وه نه خۆم که پیش نه وهی له خانه ی منالان هه لمگر نه وه چی رویداوه. نه و ده یوت "هه رچۆنیک بیت تو هیچ شتیکت نایه ته وه بیر له وهی که نه و سه ره تایه چی رویداوه". له وه شدا نه و هه له بوو. نه زمونی

نزيکه مهرگم قه ناعه تي بۆ دروستکردبووم که ديويکي نهيني ههيه له خۆماندا که هه موو دوايين لايه نيکي ژيانى زه مينيمان تو مار ده کات و ئەم پرۆسه ي تو مارکردنه هه ر له سه ره تاي سه ره تاوه ده ست پيڊه کات. بۆيه له ئاستيکي پيش نه زمونکردن و پيش هاتنه گۆدا، به دريژايي ژيانم ده مزاني که من به لاهه نراوم و له ئاستيکي قوولدا هيشتا له کۆرشيدا بووم تا له و راستيه بگوزه ريم.

تا ئەو شوينه ي که ئەم پرسيا ره به کراوه يي مایه وه، ده ننگيکي ره تکراره ش مایه وه. ده ننگيک که به مکۆري و ته نانه ت به فریودانه وه پيی ده گوتم به و هه موو کاملی و سه رسو په ينييه ي نه زمووني نزيکه مهرگه که مه وه، شتيک ناماده يي نه بوو، ليی که م بوو.

له جه وه ردا، به شيک له من هيشتا گو ماني ده کرد له په سه نييی نه زمووني کۆما قوولە بيی هاوتا واقعيه که م و ليژه وه بووني راسته قينه ي سه رتا پای ئەو قه له مپه وه. بۆ ئەو به شه له من، به به رده وامي هه ر "پوچ" بوو له روانگه ي زانستيه وه. و ئەو ده نگه بچوک به لام مکۆره ي گو مان ده ستیکرد به هه ره شه کردن له ته وای ئەو جيهان بي نييه نو ييه ي که من به هياوشی بونيادم ده نا.

به شى سى و پىنج

وینه که

سوپاسگوزاری ته نیا گوره ترینی فه زیله ته کان نییه، به لکو باروکی
هممو نه وانه یتره.

سیسیر (۴۳-۱۰۶ ی پیش زابین)

دوای چه ند مانگیك له جیهیشتنی نه خوشخانه، خوشکی خانه واده ی راسته قینه م
(کاسی) هاته سر هیل و وینه یه کی خوشکی راسته قینه م (بیتسی) بۆ ناردم. من له
ژووری خه وتنه که م بووم کاتیک گه شته که م به ته واوی دهستی پیکرد کاتیک زه رفه
گه وره که م کرده وه و وینه یه کی رهنگا وره نگی خوشکه که م ده رهینا که قهت
نه مناسیبوو. دواتر لئی وردبوومه وه و زانیم که له نزیك ماله که ی له ساوس
کالیفورنیا وه ستاوه. ئه و قزئکی درئی قاره یی و چاوی شینی تۆخ بوون و
خنده که ی خوشه ویستی و به زه یی لیده باری.

سر له به یانی دواتر، من له ژووری خه وتن بوو و به شیککی زیاتر کتیبی (له باره ی
ژیان دوای مردن) ی کوبله ر روس-م ده خوینده وه کاتیک گه یشته م سر به سه رهاتیک

له باره ی کچیکې دوانزه سالان که به نه زموونی نزیکه مه رگدا ږهت بېوو و یه که م جار به دایک و باوکی نه وتبوو. له گال نه وه شدا دواچار نه یتوانیبوو چیر لای خوی بیه یتته وه و بۆ باوکی گتړایه وه. نه و پتی وت که بۆ شوینیکې بی هاوتای پر له خۆشه ویستی و جوانی سه فیری کردوه و براهی بینووه که دلای داوه ته وه.

کچه که به باوکی وت "تاکه گرفتیک نه وه یه که من برام نییه".

فرمیسک به چاوه کانی باوکیدا هاتبوه خوار. باسی نه و برایه ی بۆ کچه که ی کرد که له راستیدا هه بیووه، به لام ته نیا سی مانگ پیش نه وه ی نه م له دایک ببیت مردوه.

له خویندنه وه وه ستام. بۆ ساتیک که وتمه ناو بۆشاییه کی ناموی سه رگیژکه ر، به راستی بیرم نه ده کرده وه یان بیرم نه ده کرده وه. . . به لکو ته نیا شتیکم وهرده گرت. بیرۆکه یه که که ریک له سه ر لیواری ناگایمدا بوو به لام به ته واوی شوینی خوی نه گرتبوو.

پاشان چاوه کانم به ده وری ژوره که دا گه شتیان کرد و که وتنه سه ر نه و وینه یه ی کاسی نار دبووی. وینه ی نه و کچه ی که قهت نه مناسیبوو. ته نیا له ریگه ی نه و به سه ر هاتانه وه ده مناسی که خانه واده ی راسته قینه م بویان ده گتړامه وه و ده یانوت چنه که سیکی به به زه یی و دلسۆز بووه. که سیک که زۆرجار ده یانوت نه وه نده پر به زه یی بووه که له کرداردا فریشته یه ک بووه.

به بی درتسه مؤر و شینه ناوییه که ی، به بی رووناکی نیلاهی ده روزه که به ده وریدا له کاتیکدا که له سه ر بالی په پوله دانیشتبوو، یه که م جار ناسینه وه ی ناسان نه بوو. به لام نه مه ته نیا سروشتی بوو. من خودی ناسمانییه که یم بینیبوو-

ئەوھيان كە لەسەروو ئەم پانتاييە زەمىنيە، بە ھەموو تراژىدى و خەمەكانىەو، دەژيا.

بەلام ئىستا چىتر بەھەلەگرتنى ئەو، بەھەلەگرتنى خەندە پىر خۆشەويستىيەكەى، نىگا ئاسودەبەخش و دۇنياكەى، چاوە شىنە درەوشاوەكانى، لەئارادا نەبوو. بۆ ساتىك جىھانەكان دىداريان ئەنجام دا. جىھانى من لىرە لەسەر زەوى كە تىايدا دكتور، باوك و مىرد بووم. و جىھانى ئەوى- جىھانىكى ئەوئەندە گەرە كە كاتىك گەشتت پىايدا دەکرد دەتتوانى ھەستى خودى زەمىنيت لەدەست بەدەيت و بىيتە بەشىكى بىگەرد لە گەردوون، تارىكايى پىر لە خوداوەند و خۆشەويستى.

لەو ساتەدا، لە ژوورى خەوتنى مالاكەماندا، لە بەرەبەيانىكى سىشەممەى باراناويدا، ھەردوو جىھانى بالا و ژىرەو بە يەكتر گەيشتن. بىننى ئەو وئىنەى و ايلىكردم كە كەمىك لەو كۆپەى ناو حىكايەتەكان بچم كە سەفەر بۆ جىھانەكەى تر دەكات و دەگەرپتەو، دواچار بۆى دەردەكەوئەت ھەمووى خەون بوو- تائەوھى كە سەبرى باخەلى دەكات و چنگىك خاكى جادوويى لە سەرزەمىنەكەى ئەوئەو بەدى دەكات.

چەندەى ھەولمدا نكولى لى بكم، بۆ ماوھى چەند ھەفتەيەك تاوھكو ئىستا مەملانىيەك لەناو ناخەدا دەگوزەرا. مەملانىيەك لەنىوان ئەو بەشەى مىشكم كە لە دەرەوھى جەستەم بوو و دكتورەكە- ئەو شىفابەخشەى كە پەيمانى بە زانست دا بوو. روانىمە روخسارى خوشكەكەم، فرىشتەكەم، و زانىم- بە تەواوى زانىم- كە ئەو دوو كەسايەتییەم لە ماوھى چەند مانگى رابردوودا، لە سەرەختى گەرانەوھەو، لە راستىدا يەكىك بوون. لە راستىدا دەبووايە بە تەواوى رۆلى خۆم وھكو دكتور، وھكو زانا و شىفابەخش و وھكو بگەرى گەشتىكى زۆر ناھەگەرى، زۆر

واقیعی، زۆر گرنگ بۆ عرشى خوداوهند، بگرمه خۆ. ئەمە گرنگ بوو ئەك لەبەر خۆم، بەلكو لەبەر ئەو وردەكارىبە قەناعەتەپنەرە بى ئۆيىنەبەى ھەلىگرتبوو. ئەزموونى نزيكە مەرگى من رۆحى پارچە پارچە بوومى چاك كرده وه. رتيگەى پيدا بووم بزائىم ھەميشە خۆشويستراوم و ھەروەھا پيشانى دام كە ھەموو كەسيكى تر لە گەردووندا بەشيوەبەكى رەھا خۆشويستراوه. ئەمەش لەو پرۆسەبەدا بوو كە جەستەى فيزيكىم كەوتبووه حالەتیکەوه كە بە پيۆەرە ھەنووكەبەبەكانى زانست دەبووايە مەحال بى (ھيچ شتێك) ئەزموون بكەم.

بەلام من باشتر دەزانم. و ھەم لەپيناو ئەوانەى كە ليرەن لەسەر زەوى و ھەم ئەوانەى كە لەسەر و ئەم زەويەبەبينىم، بە ئەركى خۆمى دەزانم- ھەم وەكو زانا و ھەم وەكو سۆراخكەريكى راستى و وەكو دكتورىكى خۆتەرخانكردوو بۆ يارمەتيدانى خەلك- كە ئاشكراى بكەم بۆ زۆرترين خەلك كە ئەوەى پيايدا تپەپریم راستە و واقیعیبە و گرنگىبەكى بى پايانى ھەبە، بەلام بۆ ھەموومان.

گەشتەكەم تەنيا لەبارەى خۆشەويستىبەو نەبوو، بەلكو بەھەمان شيوە لەبارەى ئەووە بوو كە كين و چۆن ھەموومان پەيوەستين بەبەكەو- ماناى كئومتى ھەموو بوون. فيرېبووم كە لەوى كيم و كاتيك گەپامەو بۆم دەركەوت كە دوایين پارچە شكاوەكانى ئەمەى كە كيم لە خوارەو، بەبەكەو لكاوئەتەو.

(تۆ خۆشويستراويت). ئەم وشانە بوون كە پيويستىم بوون گويم لنيان بيت كاتيك ھەتيو بووم، وەكو منالتيك كە بەلاو نرابوو. بەلام ھەر ئەم وشانەشن كە ھەريەك لە ئيمە لە سەردەمە مادديەدا پيويستى بەو بە بيانبيستيت، چونكە لە سۆنگەى ئەمەى كە بە راستى كين، بە راستى لە كويۆ ھاتووين و بە راستى بۆ كوى دەپوين، ھەموومان (بە ھەلە) ھەستى ھەتيوئيكمان ھەبە. بەبى گەپاندنەوەى ئەو

يادەۋەرىيەى رايەلبوونى مەزىمان و خۆشەويستىى بى مەرجى خالقمان، ھەمىشە
لەسەر ئەم زەۋىيە ھەست بە بىزبوون دەكەين.

ئەۋەش من. ھىشتا زانام، ھىشتا دىكتورم و لەم پوۋەۋە دوو ئەركم لە ئەستۆيە:
رېز لە راستى بگرم و يارمەتيدەربم بۆ چاكبوونەۋە. ئەمەش واتە گىرپانەۋەى
بەسەرھاتەكەم. بەسەرھاتىك كە بە تىپەربوونى كات دلتىام لەبەر ھۆكارىك
روويداۋە. نەك لەبەرئەۋەى كە من كەسىكى تايبەتم. تەنيا ئەۋەيە كە دوو پووداۋ بە
ھەماھەنگ و لە يەك كاتدا رووياندا و پىكەۋە پىشتى دوايىن ھەولەكانى زانستى
كورتكەرەۋەيان شكاند كە بە جىھانيان دەۋت قەلەمپەۋى ماددى ھەموو ئەۋەيە كە
ھەيە و ئەمەى كە ئاگايى، يان رۇح- ھى تو و ھى من- پازى مەزن و جەۋھەرىى
گەردوون نىيە.

من بەلگەى زىندووم.

نیویسته مروف به دوای نهوهدا بگهریت که ههیه،
 نهک نهوهی که یئی وایه دهجی ههیت
 نالیزت نهینان (۲۸۱)

www.iqra.ahlamontada.com

للکتب (کوردی , عربی , فارسی)

لهبلا وکراوهکانی خانهی چاپ و بهخشی رینما

نرخ (۴۰۰۰) دینار